

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ERZİNCAN TÜRKÜLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Menşure Ezgi ERDEM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIRŞEHİR-2018

©2018-Menşure Ezgi ERDEM

T.C.
KIRŞEHİR AHİ EVRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

ERZİNCAN TÜRKÜLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

A REVIEW OF ERZINCAN SONGS

Hazırlayan

Menşure Ezgi ERDEM

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Prof. Dr. Ensar ASLAN

KIRŞEHİR-2018

KABUL VE ONAY

Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı yüksek lisans/doktora öğrencisi, Menşure Ezgi ERDEM tarafından hazırlanan “*Erzincan Türküleri Üzerine Bir İnceleme*”adlı tez çalışması 30/05/2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından oybirliği/oyçokluğu ile **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman Prof. Dr. Ensar ASLAN (İmza)

Unvanı Adı Soyadı

Üye Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ (İmza)

Unvanı Adı Soyadı

Üye Dr. Öğr. Üyesi Bilge ESİRGİN (İmza)

Unvanı Adı Soyadı

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../20..

(İmza)

Unvan, Adı-Soyadı

Enstitü Müdürü

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kâğıt ve elektronik kopyalarının Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- ☐ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim sadece Ahi Evran Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

.../.../20..

Menşure Ezgi ERDEM

ÖZET
ERZİNCAN TÜKÜLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan: Menşure Ezgi ERDEM

Danışman: Prof. Dr. Ensar ASLAN

2018- (XI+421)

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Jüri

Prof. Dr. Ensar ASLAN

Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ

Dr. Öğr. Üyesi Bilge ESİRGİN

Bu çalışmada TRT Türk Halk Müziği Repertuarı ile diğer kaynaklarda bulunan Erzincan yöresi türkülerini edebî ve müzikal açıdan incelenerek halk bilimi metotlarına göre tasnif edilmiştir. Erzincan türkülerinin metinlerini bir araya toplayan bilimsel bir çalışma bu zamana kadar gerçekleştirilmediğinden tezimizin ilk amacı böyle bir bilimsel çalışmanın yapılması yönündedir. Ayrıca Türk folklor araştırmalarına katkıda bulunmak, Erzincan yöresi türkülerinin tasnifini yaparak bu konuda yapılacak olan diğer çalışmalara bir basamak oluşturmaktır. Çalışmamızda TRT Repertuarı ve diğer kaynaklar taranıp beş yüz elli dört metine ulaşılmıştır. Erzincan'ın ulaşabildiğimiz bütün kırık havalarını bir araya getirmenin yanında Erzincan türkülerinin özelliklerine, şekil ve yapı incelemelerine değinilmiş, dağınık halde bulunan metinlerin bir araya getirilmesine gayret gösterilmiştir. Çalışmamızın başında türküler hakkında gerekli bilgiler verilmiş, metinler bentlerine göre sıralanmış, sözlük ve dizin çalışmasıyla tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Davut Sulari, Erzincan Halk Müziği, Erzincan türkülerini, ezgi.

ABSTRACT
A REVIEW OF ERZINCAN SONGS

M.Sc. Thesis

Preparer: Menşure Ezgi ERDEM

Advisor: Prof. Dr. Ensar ASLAN

2018- (XI+ 421)

**Kırsehir Ahi Evran University, Institute Of Social Sciences Turkish Language and
Literature Department**

In this study, TRT Turkish Folk Music Repertory Erzincan found in other sources of local folk literature and folklore have been classified according to the method by examining the musical point of view. Erzincan bringing together the text of the song is the first objective of our thesis is not a scientific study carried out so far is that of making such a scientific study. Also contributing to the Turkish folklore research, making the classification of Erzincan songs to create a stepping stone to other work will be done about it. In our study, TRT Repertory and other sources has reached five hundred fifty-four scanned text. Besides the broken air that we all reach the Erzincan, all of the features of Erzincan addition to bringing together a song, touched on the shape and structure review, scattered in the text are shown effort to put together. given the necessary information about the song at the beginning of our study are ranked according to paragraph text, additional text section, complete with glossary and index operation.

Keywords: Davut Sulari, Folk Music Erzincan, Erzincan songs, Melody.

ÖNSÖZ

Orta Asya'dan başlayan tarihsel süreç içinde Türk toplumunun vücuda getirdiği türküler, gücünü halkın sevgisinden alarak olgunlaşmış ve Anadolu insanının tecrübesi içinde kök salarak günümüze en temiz ve duru şekli ile ulaşmıştır. Bunun sonucu olarak tarihin derinliklerinden kopup bugüne kadar gelen bir ulusun sesini duyabilmenin yolu kuşkusuz türkülerimizden geçer.

Geleneğin aktarıcısı olarak taşıdığı değerler bakımından halk kültürü alanında önemli bir rol üstlenen türkülerimizde, memleketin başı dumanlı dağlarından, yemyeşil ovalarına, pınarlarına kadar tüm güzellikleri Türk insanının yaşantısı, karakteri, tarihi ve yiğitliği ile birlikte görmek mümkündür.

Tüm Anadolu şehirlerinde olduğu gibi Erzincan da kendine özgü kültürel dokusu ve yapısı ile halk kültürümüzde oldukça önemli bir yere sahiptir. Çeşitli kültürle ev sahipliği yapan Erzincan, Türk kültürünü de kısa sürede benimseyerek geçmişten günümüze değerli bir hazine olarak sunmuştur. Bize kalan bu miras, bu hazine gerçekten yüksek bir estetiğe sahiptir. Ve bu mirasın büyük bir kısmını şüphesiz türkülerimiz oluşturmaktadır.

Bu çalışma ile TRT THM Repertuarı'nda ve çeşitli kaynaklarda bulunan Erzincan yöresine ait türkü metinlerinin tahlil ve tasnifinin yapılması amaçlanmıştır.

Çalışma giriş ve yedi bölümden oluşmaktadır. Giriş Bölümü'nde, araştırmanın konusu; araştırmanın amacı ve araştırma yöntemi hakkında bilgi verilmiştir.

Birinci Bölüm'de, araştırma bölgesi ve tarihi hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci Bölüm'de, türkü geleneği ve bu gelenek içerisinde Erzincan türkülerinin yeri belirtilmeye çalışılmıştır.

Üçüncü Bölüm'de, Erzincan türkülerinin şekil özellikleri üzerinde durulmuştur.

Dördüncü Bölüm'de, Erzincan türkülerinde işlenen konular ele alınıp incelenmiştir.

Beşinci Bölüm'de, Erzincan türkülerinin söylendikleri ortam değerlendirilmiştir.

Altıncı Bölüm'de, Erzincan türkeleri müzik bilimi açısından tahlil edilmeye çalışılmıştır.

Yedinci Bölüm, incelemeye esas olan 554 türkü metninden oluşmaktadır.

Bu çalışmanın oluşmasını sağlayan, yol göstericiliği ile desteğini daima hissettiğim ve her zaman öğrencisi olmayı şans saydığım değerli hocalarım sayın Prof. Dr. Ensar ASLAN'a ve Prof. Dr. Salahaddin BEKKİ'ye emekleri için teşekkür ederim. Ayrıca hayatım boyunca maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen, araştırma süresince anlayışları ile bana destek olan aileme en içten şükranlarımı sunuyorum.

Ankara- 19.05.2018

Menşure Ezgi ERDEM

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ.....	v
KISALTMALAR	xi
GİRİŞ.....	1
A. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	1
B. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	1
C. KONU İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	2
BÖLÜM I	3
1.TARİHİ, COĞRAFİ VE KÜLTÜREL ÇEVRESİ İLE ERZİNCAN.....	3
1.1. ERZİNCAN'IN TARİHÇESİ	3
1.2. COĞRAFİ KONUMU	3
1.3. KÜLTÜREL DURUMU.....	4
BÖLÜM II.....	5
2. TÜRKÜ GELENEĞİ VE BU GELENEK İÇİNDE ERZİNCAN TÜRKÜLERİNİN YERİ	5
2.1.TÜRKÜNÜN TANIMI	5
2.1.TÜRKÜNÜN TARİHÇESİ VE OLUŞUMU	7
2.3. ERZİNCAN TÜRKÜLERİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR	9
2.4. ERZİNCAN TÜRKÜLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ	11
BÖLÜM III	12
3. ERZİNCAN TÜRKÜLERİNİN ŞEKİL AÇISINDAN TASNİFİ	12
3.1. İKİLİKLERLE KURULU TÜRKÜLER	25
3.1.1. Bağlantıları olmayan ikiliklerle kurulu türküler	25
3.1.2. Bağlantıları olan ikiliklerle kurulu türküler	25
3.1.2.1. Bağlantıları dize başlarında olan ikiliklerle kurulu türküler	26
3.1.2.2. Bağlantıları dize sonlarında olan ikiliklerle kurulu türküler	26
3.1.2.3. Bağlantıları dize aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler	26
3.1.2.4. Bağlantıları bent aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler.....	26

3.1.2.5. Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler	27
3.1.2.6. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler	27
3.2. ÜÇLÜKLERLE KURULU TÜRKÜLER	28
3.2.1. Bağlantıları olmayan üçlüklerle kurulu türküler	28
3.2.2. Bağlantıları olan üçlüklerle kurulu türküler	28
3.2.2.1. Bağlantıları dize sonlarında olan üçlüklerle kurulu türküler	28
3.2.2.2. Bağlantıları bent aralarında olan üçlüklerle kurulu türküler	28
3.2.2.3. Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan üçlüklerle kurulu türküler	29
3.2.2.4. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan üçlüklerle kurulu türküler	29
3.3. MÂNİ KITALARINDAN KURULU TÜRKÜLER	29
3.3.1. Bağlantıları olmayan mâni kıtalarından kurulu türküler	30
3.3.2. Bağlantıları olan mâni kıtalarından kurulu türküler	30
3.3.2.1. Bağlantıları dize başlarında olan mâni kıtalarından kurulu türküler	30
3.3.2.2. Bağlantıları dize sonlarında olan mâni kıtalarından kurulu türküler	31
3.3.2.3. Bağlantıları dize aralarında olan mâni kıtalarından kurulu türküler	31
3.3.2.4. Bağlantıları bent aralarında olan mâni kıtalarından kurulu türküler	31
3.3.2.5. Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan mâni kıtalarından kurulu türküler	32
3.3.2.6. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan mâni kıtalarından kurulu türküler	32
3.4. DÖRTLÜKLERLE KURULU TÜRKÜLER	32
3.4.1. Bağlantıları olmayan dörtlüklerle kurulu türküler	32
3.4.2. Bağlantıları olan dörtlüklerle kurulu türküler	33
3.4.2.1. Birinci dörtlüğün son dizesinin bağlantı olarak tekrar edildiği türküler	33
3.4.2.2. Bağlantıları dize başlarında olan dörtlüklerle kurulu türküler	33
3.4.2.3. Bağlantıları dize sonlarında olan dörtlüklerle kurulu türküler	33
3.4.2.4. Bağlantıları dize aralarında olan dörtlüklerle kurulu türküler	34
3.5.2.5. Bağlantıları bent aralarında olan dörtlüklerle kurulu türküler	34
3.5.2.6. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan dörtlüklerle kurulu türküler	35
Yapısında Kararlılık Bulunmayan Türküler	35

BÖLÜM IV.....	38
4. KONULARINA GÖRE ERZİNCAN TÜRKÜLERİ.....	38
4.1. AŞK VE SEVDA TÜRKÜLERİ.....	44
4.2. GURBET, AYRILIK VE HASRET TÜRKÜLERİ.....	44
4.3. ÖLÜM TÜRKÜLERİ (AĞITLAR)	46
4.4. KAHRAMANLIK TÜRKÜLERİ (KOÇAKLAMALAR).....	47
4.5. TABİAT ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER	48
4.6. HAYVANLAR ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER.....	48
4.7. BİTKİ VE ÇİÇEKLER İLE İLGİLİ TÜRKÜLER	49
4.8. ŞEHİRLER VE YÖRELER ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER.....	50
4.9. ÖĞRETİCİ VE ÖĞÜT VERİCİ TÜRKÜLER.....	50
4.10. DİNÎ VE TASAVVUFÎ TÜRKÜLER.....	51
4.11. KEDER, DERT VE HASTALIK ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER.....	51
4.12. KİŞİLER ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER.....	51
4.13. ASKER VE ASKERLİK ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER	52
4.14. KADER, DÜNYA VE SEVGİLİDEN ŞİKÂYET EDEN TÜRKÜLER	52
4.15. BEDDUA MAHİYETİNDEKİ TÜRKÜLER.....	53
4.16. KARŞILIKLI SÖYLENEN TÜRKÜLER.....	54
4.17. OLAY TÜRKÜLERİ.....	54
4.18. ÇOCUK TÜRKÜLERİ (NİNNİLER).....	55
4.19. MİZAHİ, GÜLDÜRÜCÜ TÜRKÜLER	55
4.20. NİSPETSİZ EVLİLİKLER ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER	56
BÖLÜM V	57
5. SÖYLENDİKLERİ ORTAM VE KULLANILDIKLARI YERLERE GÖRE ERZİNCAN TÜRKÜLERİ.....	57
5.1. İŞ TÜRKÜLERİ	57
5.2. TÖREN TÜRKÜLERİ.....	57
5.2.1. Düğün Türküleri	58
5.2.2. Dinî ve Mezhebi Törenlerde Söylenen Türküler	59
5.2.2.1. Âyin-i Cem Türküleri	59
5.3. HALK OYUNLARINDA SÖYLENEN TÜRKÜLER.....	59
5.3.1.Halay Türküleri.....	60
BÖLÜM VI.....	62
6. EZGİLERİNE GÖRE ERZİNCAN TÜRKÜLERİ	62

6.1. ERZİNCAN HALK MUSİKİSİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ.....	63
6.2. ERZİNCAN YÖRESİNDE YAYGIN OLARAK KULLANILAN ENSTRÜMANLAR	63
6.3. ERZİNCAN TÜRKÜLERİNDE USUL	64
6.4. ERZİNCAN TÜRKÜLERİNDE MAKAM	64
BÖLÜM VII	66
7. METİNLER	66
SONUÇ	401
KAYNAKÇA.....	403
DİZİN.....	405
SÖZLÜK	415
ÖZGEÇMİŞ	421

KISALTMALAR

Bkz.: Bakınız

Çev. : Çeviren

Ed.: Editör

Haz: Hazırlayan

Nr. : Numara

s. : Sayfa

THM: Türk Halk Müziği

TRT: Türkiye Radyo Televizyon

U.H. : Uzun Hava

vb.: Ve benzeri

vs.: Vesaire

Yty: Yayın Tarihi Yok

GİRİŞ

Türkülerimiz halkın duygusunu, zevkini, eğlencesini, geleneğini ve günlük yaşantısını anlatmada kullandığı özel bir dildir. Yakılmış olan bir türkü zaman zaman değişik melodilerle veya bir melodi değişik sözlerle karşımıza çıkarak ayrı bir zenginlik oluşturmaktadır.

Toplumun geçmişi ve geçmişteki yaşantısı hakkında bilgi veren türkülerimiz bu yönüyle sosyal ve tarihi bir önem taşımaktadır. Bu sebeple türküler, nesilden nesile aktararak geçmişin kültürünü geleceğe aktarmada önemli bir köprü olmuştur.

Çalışmamızın konusu, tarihi gelişim süreci içerisinde kazanmış olduğu kültürel değerler bakımından oldukça zengin olan Erzincan ilinin türkü söyleme geleneği ve bu geleneğin kaynağını oluşturan türkülerdir.

Türk toplumunun kendi kimliğini, sahip olduğu kültürel birikimi en iyi şekilde ifade ettiği türkülerin Erzincan ilinde çok canlı bir şekilde ve bir gelenek çerçevesinde yaşamaya devam ettiğini bilmek ve konuyla ilgili bilim dalımıza ait kapsamlı bir çalışmanın bulunmayışı konu üzerinde çalışma yapmak için bizi teşvik etmiştir.

Esas itibariyle çalışmamızın konusu, kaynak taraması yapılarak elde edilen Erzincan türkülerinin halk bilim yöntemleri açısından incelenmesi olmuştur.

A. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Yaşadığımız yüzyıl küreselleşme kavramının son derece etkili olduğu bir süreç olup, toplumlara ait birçok değer tek tipleşmesini hızlandırmaktadır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerle birlikte gittikçe küçülen dünyamızda “Tek kültür” yaratılmakta ve dayatılmaktadır. Bu bakımdan kültür hayatımızın vazgeçilemez bir parçası olan ürünlerini tespit ederek kayıt altına almak folklorculara düşen önemli bir görevdir. Bu ürünler içerisinde Türk kültür hayatının tarihi akışına ışık tutan türküler oldukça özel bir yere sahiptir.

Çalışmayı yapmadaki amacımız; Erzincan ili sözlü kültüründe önemli bir yere sahip olan, geçmişten günümüze varlığını sürdürdüğü halk kültürü içerisinde üretkenliğini, canlılığını, taşıdığı değeri kaybetmemiş Erzincan türkülerini tespit ederek kayıt altına almak ve bilimsel bir metot çerçevesinde ele alınıp incelenmektir.

B. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Erzincan türküleri tespit edilirken ilk önce TRT Repertuarı taranmış, Erzincan yöresine kayıtlı türküler belirlenmiştir. Sonra geçmişten günümüze kadar yayımlanmış

olan çalışmalar ile trk siteleri gözden geçirilerek bu yerlerde TRT Repertuarı dışında kalan trk metinleri tespit edilmiştir. Tarama sonucunda elde edilen 490 Erzincan türküsü ve 64 uzun hava metni analitik düşünce çerçevesinde bugüne kadar yapılan tasnifler dikkate alınarak sınıflandırılmıştır. Ayrıca bu türküler konularına göre, söylendikleri ortama göre ve ezgi özelliklerine göre incelenmiştir.

C. KONU İLE İLGİLİ ARAşTIRMALAR

Erzincan türkülerine ilişkin literatür tarandığında, Erzincan türküleri zerine Muzaffer Sarısözen Pertev Naili Boratav, Ahmet Talat Onay, Enver Gökçe, Burhan Tarlabası, Mustafa zgl, Mustafa Uçar, Fahri Taş, Salih Turhan gibi isimlerin araştırma ve derleme çalışmaları yaptığı görülmektedir.

Bunların dışında Erzincan yöresi türküleri ve halk oyunları ezgileri, notaları ve sözleriyle birlikte 2004 yılında Fahri Taş ve Salih Turhan tarafından toparlanarak basılı kitap haline getirilmiştir.

BÖLÜM I

1.TARİHİ, COĞRAFİ VE KÜLTÜREL ÇEVRESİ İLE ERZİNCAN

1.1. ERZİNCAN'IN TARİHÇESİ

Erzincan'ın ilkçağ tarihi hakkında esaslı bilgiye henüz sahip değiliz. Ne var ki tarihçiler ikinci bin yılda, bu yörede Hurriler'in yaşadığını, ikinci bin yılın ilk yarısı başlarında da Hayaslılar'la Azziler'in hüküm sürdüğünü kaydetmektedir.

Anadolu'da M.Ö. 1050-1180 tarihleri arasında Hattuşas'ı merkez yaparak büyük bir imparatorluk kuran Hititler yakın doğuyu egemenlikleri altına almışlardır. Şüphesiz ki Erzincan'da Hititler'in yönetimi altında idi.

Doğu Anadolu'da kurulan ilkçağ devletlerinden biri de Urartulardır. M.Ö. 900 yıllarında kurulan bu devlet Van'ı (Tuşpa) başkent yapmış, sınırlarını Hazar Denizi'nden Malatya'ya, kuzeyde Erzurum-Erzincan'dan güneyde Halep-Musul'a kadar genişletmiştir.

Çeşitli saldırılara maruz kalan Urartu şehirleri M.Ö. 600 yıllarında Med'lerin daha sonra Pers'lerin ve Anadolu Makedonyalıları'nın eline geçmiştir.

Roma ordusu M.Ö. 70 tarihinde Doğu Anadolu'yu ele geçirmeye başlayarak Elazığ yöresindeki Safen (Harput) Krallığı'nı yıktığı esnada (M.Ö. 68) Pontuslular da Erzincan yörelerinde Roma üstünlüğüne son vermişlerdir. İran ile Bizans arasında sürekli savaşlara sahne olan Erzincan ve yöresi, en son Bizans İmparatoru Heraklius tarafından 629 tarihinde yenilgiye uğratılan İran'dan geri alındı.

Halife Hz. Osman zamanında Müslümanlar'ın yönetimine geçen Erzincan 1071 Malazgirt Zaferi'yle Türkler'in eline geçerek ir Türk şehri olarak bugünlere kadar gelmiştir.

Son olarak 1923 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nin bir ili olan Erzincan, 1939'da şiddetli depreme maruz kalmış, şehir harabeye dönmüştür. Şehirde taş üstünde taş kalmamış, on binlerce insan hayatını kaybetmiştir. Depremden sonra demiryolundan yukarı yeni bir şehir inşaatına başlanarak bugünkü Erzincan şehri meydana getirilmiştir.

1.2. COĞRAFİ KONUMU

Erzincan Doğu Anadolu Bölgesi'nin Kuzeybatı bölümünde Yukarı Fırat Havzası'nda 39 02' – 40 05' kuzey enlemleri ile 38 16' – 40 45' doğu boylamları arasında yer almaktadır. İlimiz doğuda Erzurum, batıda Sivas, güneyde Tunceli, güneydoğu da Bingöl, güneybatıda Elazığ, Malatya, kuzeyde Gümüşhane, Bayburt ve kuzeybatıda

Giresun illeri ile çevrilidir. Yüzölçümü 11.903 km² olup il merkezinin denizden yüksekliği 1.185 metredir.

İlçeleri; Çayırılı, İliç, Kemah, Kemaliye, Otlukbeli, Refahiye, Tercan ve üzümlü olan Erzincan ili genellikle dağlar ve platolarla kaplıdır ve toplam alanının 1/20'sini yaylalar oluşturmaktadır. İlin en büyük ve en önemli akarsuyu Fırat'tır.

1.3. KÜLTÜREL DURUMU

Erzincan, Doğu Anadolu bölgesinde tarihi İpek Yolu üzerinde kurulmuş önemli bir yerleşim yeridir. Tunç Çağından beri yerleşim yeri olduğu tespit edilen Erzincan'da; Urartu, Med, Pers, Hellen, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı medeniyetlerinin izlerini görmek mümkündür.

Bugün özellikler Urartu-Hitit döneminden kalan şehir kalıntıları, kaleler, Selçuklu ve Osmanlı döneminden kalan camiler, çeşmeler, köprüler, kervansaraylar ilin kültürel yapısına ışık tutmaktadır.

Erzincan, kültürel yapısı yanında turizm için doğal güzellikleri ile de önem taşımaktadır. Yaylaları, dağları, akarsuları, gölleri ve doğal ormanları yörenin doğal güzelliğine renk katmaktadır.

Tarihi ve doğal güzelliklerinin yanı sıra bakırcılık, halıcılık gibi el sanatlarının oldukça geliştiği Erzincan, halk oyunları, efsaneler, maniler, türküler ve daha birçok kültürel değer açısından son derece zengindir.

BÖLÜM II

2. TÜRKÜ GELENEĞİ VE BU GELENEK İÇİNDE ERZİNCAN TÜRKÜLERİNİN YERİ

2.1.TÜRKÜNÜN TANIMI

Türkü; Türkçe Sözlük'te "*Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume* (Türkçe Sözlük, 2005) şeklinde ifade edilirken, Müzik Sözlüğü türkü terimi için "*Halk müziğimizde geniş bir yaratma alanını temsil eden, en tanınmış, köklü, diri yaygın biçim*" tanımını kullanır. (Say, 2002: 55)

Bu terimi ilk defa Ali Şir Nevâyî, Mîzânü'l- Evzân'da kullanmış ve şöyle bir açıklama getirmiştir: "*O haddinden fazla beğenilen ve ruha ferahlık veren zevk u safaya düşkün kimselere faydalı ve meclisleri süsleyici bir şarkı türüdür. Şöyle ki bu türü güzel söyleyen kimseleri sultanlar himaye eder, Türkî-gûy lakabı ile meşhurdurlar. Bu da Remeli müsemmen-i mahzûf vezninde tertip edilir*". (Bekki, 2004: 25)

Cahit Öztelli Evlerinin Önü adlı eserinde türkü terimiyle ilgili olarak "*Halk edebiyatı içinde toplumun iç alemini yaşatan, beşikten mezara dek bütün yaşantısını kapsayan en dikkate değer sanat verisi türkülerdir.*" ifadesini kullanır. (Öztelli, 1972: 10)

Pertev Naili Boratav türküyü "*Türkiye'nin sözlü geleneğinde bir ezgi ile söylenen halk şiirlerinin her çeşidini göstermek için en çok kullanılan ad türküdür. Türkü; düzenleyicisi bilinmeyen, halkın sözlü geleneğinde oluşup gelişen, çağdan çağa ve yerden yere içeriğinde olsun, biçiminde olsun değişikliklere, (zenginleşmelere, bozulmalara, kırılmalara) uğrayabilen ve her zaman bir ezgiyle koşulmuş olarak söylenen şiirlerdir.*" şeklinde açıklar. (Boratav, 1992: 150)

Salahaddin Bekki, Baş Yastıkta Göz Yolda Sivas Türküleri adlı eserinde türküyü şu şekilde tanımlamaktadır: "*Diğer halk şiiri türlerinden ezgisi ile ayrılan, millî nazım ölçüsü hece ile vücuda getirilen, bentlerdeki dize sayısı iki ilâ dört arasında, bağlantılarındaki dize sayısı genellikle bir ilâ beş ve daha çok sayıda olabilen, halkın durum, fikir ve hissiyatını tüm yönleriyle işleyen Türklere mahsus anonim ürünlere türkü denir.*" (Bekki, 2004: 26-27)

M. Fuad Köprülü, "*Türklere mahsus bir besteyle söylenen ve diğer halk şiiri türünden ezgisi ile ayrılan halk şarkıları*" biçiminde türkü kavramına açıklık getirmiştir. (Köprülü, 1976: 246)

Cem Dilçin ise “*Türkü, türlü ezgilerle söylenen, bir anonim halk şiiri nazım biçimidir. Söyleyeni belli, kişisel halk şiiri biçimleri arasına giren türküler de vardır. Türkü, her iki bölüğe de girebildiğinden halk edebiyatının en zengin alanıdır.*” ifadelerini kullanarak türküyü tanımlar. (Dilçin, 2004: 289).

Ünal İmİK türkü için: “*Anadolu müzik kültüründeki, en önemli yapı taşlarının başında hiç şüphesiz türkülerimiz gelmektedir. Türküleri, bir anlamda Anadolu halkının yaşam biçiminin müziksel bir form yapısına dönüşmüş hali olarak tanımlamak mümkündür.*” demiştir. (İmİK, 2014:183)

Türkü teriminin kökeni üzerinde görüş bildiren araştırmacılar; terimin, “Türk” sözcüğüne Arapça “İ” ilgi ekinin getirilmesiyle oluşturulan “Türkî” (Türk’e has) sözcüğünün halk ağzında “Türkü” şekline dönüştüğü konusunda ittifak etmiştir.

Bu yaygın kabulde birlikte Özkul Çobanoğlu’nun kelimenin etimolojisiyle ilgili farklı ve önemli bir görüşü vardır. Çobanoğlu, bugün ‘türkü’ olarak bildiğimiz kelimenin eski cönk ve mecmualarda ‘türkiy’ şeklinde dar ünlü ile söylendiğini ve bu kelimenin de daha önceki formunun ‘Türk ezgileri’ veya ‘havaları’ anlamında ‘türkkü’ olduğunu belirtir. Sözcüğün arka arkaya gelen ‘kk’ seslerinin ‘y’ nin daraltıcı etkisiyle önce ‘türkiy’ daha sonra da ‘türkî’ye dönüştüğünü söyler. (Çobanoğlu, 2010: 47)

XI. yy’da Kaşgarlı Mahmut tarafından yazılmış olan Divan-ü Lügat’it Türk adlı eserde ‘türkü’ kelimesine karşılık olarak ır ve yır kelimeleri geçmektedir. Kaşgarlı Mahmut’un vermiş olduğu örneklerde de görüleceği üzere ır ve yır kelimeleri köken bakımından ortak ve ‘türkü, şarkı ve gazel’ anlamına gelmektedir (Ekici, 2013: 43)

Doğan Kaya, Ansiklopedik Türk Halk Edebiyatı Terimler Sözlüğü’nde türkü tanımını “*Halkın ruh halini, derdini, neşesini, zevkini, dünya görüşünü, inancını, karşılaştığı olayları yansıtan; hece ölçüsüyle ve bir veya dört mısralı bentlere çoğu defa bağlantıların getirilmesiyle, söylenen; manzum ve ezgili anonim ürünlere verilen ad*” olarak yapar. (Kaya, 2010: 733)

Son olarak Fahri Taş Erzincan Türküleri isimli yazısında türkü için “*Halkın ortaklaşa yarattığı sözlü ve ezgili ürünler*” der. (Taş, 2016: 221)

Türküye dair yukarıda bahsi geçen açıklamalara benzer çok sayıda tanımlama vardır. Biz de bu açıklamaları göz önünde bulundurarak türküyü şu şekilde açıklayabiliriz:

“Toplumsal ortak duygu ve düşüncelerini samimi ve yalın bir dille anlatan insanımızın iç dünyasını ve bakış açısını coşkulu ve içsel ezgilerle nesilden nesile aktaran halk şarkılarına “türkü” denir.”

2.1.TÜRKÜNÜN TARİHÇESİ VE OLUŞUMU

Türkülerin tarihi incelendiğinde birçok araştırmacının konuyla ilgili olarak çeşitli açıklamalarda bulunduğu görülecektir. Bu açıklamalar ışığında araştırmacıların, türkünün tarih sahnesine çıkışının çok eski zamanlara dayandığı konusunda hemfikir olduklarını söyleyebiliriz. Bu açıklamalardan bazıları şöyledir:

Toplumlar yaşadıkları sürece kendi tarih ve kültürlerini oluştururlar. Türkülerin ortaya çıkışı Türk tarihinde uzunca bir tarihsel sürece dayanır. Orta Asya’dan günümüze geçen tarihsel süreçte, zengin bir kültürel birikim ortaya çıkmıştır. Halkın yaşamına bağlı şekillenen bu birikim, kendi içerisinde oldukça zengin türkü geleneğini oluşturmuştur. (Taş, Turhan, 2004: 19)

Türküler, tarihin en eski çağlarında Şamanların (kamların) mitolojik dönemlere dönüşünü simgeleyen törenler esnasında Tanrı’yı anmak, ona övgüler düzmek, ondan çeşitli dileklerde bulunmak için icra edilen ritüel seanslarındaki ezgi eşliğinde söyledikleri bugünkü manadaki ilahileri andıran ilkel şiirlerle ortaya çıkmıştır. (Güven, 2009: 23)

Türk şiir sanatının ilk örneklerini din ve eğlence eksenli toplantılarda; şölenlerde, yağ ve sığır törenlerinde kam, şaman, bahşı, ozan, akın ya da aşuk ismi verilen din adamı, büyücü, şair vasıflarına sahip çok yönlü kişiler icra etmiştir. Köprülü bu dönemi şöyle açıklamıştır: *“Türkler arasında, daha İslamiyet’in kabulünden önce, dini mahiyeti haiz musikiden başka, kutsilik hassasını bırakarak tamamen bedii bir mahiyet almış başka bir musiki mevcuttu; şairler ellerinde kopuzları ile dolaşarak, umumi içtimalarda, yahut hususi toplanmalarda eski kahramanların menkıbelerini terennüm ederler; Oğuz Han efsanelerini söyler, yahut yeni hadiseler hakkında yeni türküler bağlarlardı. Eski Uygur metinlerinde bu terennümlere yır denildiğini görüyoruz ki, Abdü’l Kâdir Merâî’nin Ir dediği ve bugün birçok Türk lehçelerinde cır şeklinde ve chant karşılığı olarak kullanılan kelime budur; bizdeki ırlamak mastarının da esası budur. Türkler arasında asırlardan beri devam eden ölenklere, yani düğün merasiminde söylenen türkülere gelince, bunların mahiyeti ve tamamıyla halka mahsus bulunduğu düşünülürse, herhalde başlangıcını bilemediğimiz eski bir maziden beri devam ettiği eski devirlerde âdeta izdivaç merasiminin levazımından sayıldığı anlaşılır; gerek eski bir izdivaç ilahisi kalıntısı olan bu ölenkler,*

gerek yuğ ayininde terennüm edilen sagular, önceleri, dinisihirbazâne mahiyeti haiz Baksılar, Kamlar tarafından icra edilirken, İslâmiyetin Türkler arasında yerleşmesinden sonra, pek tabii olarak daha ziyade kadınlara intikal etmiştir” (Köprülü, 2004: 115-116).

“Destan devri edebiyatında şiir sazla söylenmiştir. Henüz yazı yokken, yüzyıllarca, sazla ve sözle söylenen bu şiir, Türk tarihinde şifahi edebiyat geleneği kurmuştur. Şifahi edebiyat geleneği o kadar köklüdür ki asırlarca taşlara kazılan yazılar, İslamiyet’ten sonra aydınların yazdığı kütüphaneler dolusu yazmalar, şiir divanları, halk şiirinin geçirildiği cönkler, nihayet Türk topraklarında matbaanın gelişmesi, bilhassa halk arasında sazlarla terennüm edilen bu şifahi geleneği durduramamıştır” (Banarlı, 2001: 40)

Kaynaklarda yer alan bilgilerde Hunların birbirleriyle karşılıklı türküler söyleyerek at üstünde savaşa gittiklerinden söz edilir. Dinî ayinler idare edenler ile (bunların kam, baksı, oyun, ozan gibi adlarla anıldığı bilinmektedir.) mevsim merasimlerini yönetenlerin cezbeğe girdikleri sırada terennüm ettikleri şiir veya ilahi tarzındaki türküler şüphesiz, Türk sözlü gelenek şiir sanatının bir cephesinin gelişmesine hizmet ediyorlardı. Daha Hun çağında yapılan merasimlerde, eğlencelerde, mevsim merasimlerinde yer alan ilahi, türkü ve oyun türküleri sözlü şiir sanatında köklü bir geleneğin teşekkül ettiğine işaret eder ki, buna dayanarak Türklerde, Milat öncesi senelerden itibaren, bu sanatın çok gelişmiş bir yapıya sahip olduğunu söyleyebiliriz. (Elçi, 2008: 38; Yıldırım, 1998: 182)

Türk Halk Musikisi’nin tarihi gelişimini ortaya koymak bir anlamda Türk şiirinin tarihi seyrinin izlerini sürmek demektir. Çok uzun bir tarihi geçmişe sahip olan Türk milletinin, en az tarihi kadar eski bir edebiyatı da vardır. Yazının bilinmediği çağlarda bu edebiyatın sözlü olduğu bir gerçektir. Türk efsane ve destanlarının çok sayıda olması da bunu ispatlamaktadır. (Bekki, 2004: 27)

Türküler başlangıçta bir olay üzerine yakılırlar. Bu olaylar bütün bir milleti ilgilendirecek kadar büyük nitelikler taşıyabileceği gibi, dar çevrelerde meydana gelen cinsten de olabilir. Aşk, gurbet, ölüm, seferberlik, doğal afetler, oymak kavgaları, eşkıya baskınları, bir kalenin düşmesi, bir vatan parçasının elden çıkması gibi sosyal olaylarla; sevdâ, talihe kızma, şansa küsme gibi duygular türkülerin doğuş şartlarını hazırlayan sebeplerin başında gelir. Bu olayı yaşayan veya duyguyu taşıyan sanatçı kişinin bunları halk şiiri ile ifade etmesi türkülerini meydana getirir. (Özbek, 1981: 65)

2.3. ERZİNCAN TÜRKÜLERİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Erzincan türkülerine ilişkin literatür tarandığında, Erzincan türkülerine Muzaffer Sarısözen Pertev Naili Boratav, Ahmet Talat Onay, Enver Gökçe, Burhan Tarlabası, Mustafa Özgül, Mustafa Uçar, Fahri Taş, Salih Turhan gibi isimlerin araştırma ve derleme çalışmaları yaptığı görülmektedir.

Erzincan türkülerinin derlenmesi resmi olarak 1937 yılında, dönemin Milli Eğitim Bakanı Saffet Arıkan zamanında başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığı, Devlet Konservatuarı ve Radyo işbirliği ile başlatılan bu çalışma, zengin bir halk müziği repertuarının oluşmasının ilk adımıdır. Konuyla ilgili uzmanlardan oluşturulan derleme heyetleri, yurdun çeşitli yörelerine derleme gezileri düzenlemişler ve bu geziler 1953 yılına kadar devam etmiştir. Hasan Ferit Alnar, Necil Kazım Akses, Ulvi Cemal Erkin, Halil Bedii Yönetken, daha sonra Cevat Memduh Altar, Tahsin Banguoğlu, Nurullah Taşkıran, Mithah Fenmen, Muzaffer Sarısözen ve teknisyenler Arif Etikan ve Rıza Yetişen başkanlığındaki ilk derleme heyeti, ilk gezisini Malatya ilimize ve o yıllarda Malatya'ya bağlı olup daha sonraki yıllarda Erzincan'a bağlanan Eğin (Kemaliye) ilçesine ardından da Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Trabzon ve Rize illeri ile bu illerin ilçelerine düzenlemişlerdir. Bu derleme gezilerinden Erzincan ve ilçelerinde yüze yakın türkü derlenmiştir. (Taş, Turhan, 2004: 21)

Erzincan türkülerinin az sayıdaki notaları ilk olarak Mustafa Uçar'ın "Erzincan'da Giyim Kuşam Halk Oyunları ve Halk Türküleri" kitabında; tören türküler, kırık havalar, hüzünlü türküler, olaylı türküler, mesleki türküler, kahramanlık türküler, orta oyunu türküler, hikayelerde geçen türküler, dini türküler, mayalar (uzun havalar) şeklinde tasnif edilerek yayımlanmıştır. Bu çalışma bilimsel eksiklerine rağmen Erzincan türkülerine ilişkin ilk basılı yayın olması bakımından önem taşımaktadır. (Taş, Turhan, 2004: 23)

Erzincan yöresi türküler ve halk oyunları ezgileri, notaları ve sözleriyle birlikte 2004 yılında Fahri Taş ve Salih Turhan tarafından toparlanarak basılı kitap haline getirilmiş, "Erzincan Türküleri" başlığı altında iki ciltlik kitap olarak yayınlanmıştır. Bu çalışmanın birinci cildinde 270 adet türkü metnine, ikincisinde ise 206 adet türküyü, 64 adet uzun havaya, 8 adet Erzincan depremi üzerine söylenmiş destan örneğine ve son olarak 66 adet oyun ve saz havasına yer verilmiştir.

Cahit Öztelli Evlerinin Önü (Bütün Halk Türküleri) isimli eserinde Erzincan yöresine ait 16 adet türküyü ek olarak yöresi belirtilmeyen fakat Erzincan yöresine ait olduğunu düşündüğümüz 9 türkü metnine yer vermiştir.

Merdan Güven'in "Türküler Dile Geldi" isimli kitabının son kısmında Erzincan yöresine ait 20 adet türkü ismi yer almaktadır.

Ulusal Tez Merkezi'nde Erzincan türküleriyle ilgili olarak iki adet tez çalışması bulunmaktadır. Bunlardan biri "Kemaliye (Eğin) Yöresi Halk Müziğinin İncelenmesi" isimli 2007 yılında Sertan Demir tarafından hazırlanan bir yüksek lisans tezidir. Bu çalışmada 5 tanesi uzun hava, 49 tanesi de kırık hava olmak üzere toplam 54 adet ezgi derlenmiş ve notaya alınmıştır. Bir diğeri ise danışmanlığını Burhan Tarlabası'nın yaptığı 1998 yılında hazırlanan "Eğin türkülerinin edebi, ritmik ve melodik yönden incelenmesi" isimli yüksek lisans tezidir. Bu çalışma Kenan Elmas tarafından hazırlanmış olup 31 türkü metnini ihtiva etmektedir.

Erzincan'ın en çok türkü derlenen ilçelerinden birisi Kemaliye eski adıyla Eğin'dir. Eğin türküleri ile ilgili ilk yazılı metinler, Tanzimat Dönemi'ne aittir. Rıza Tevfik, Peyam gazetesinin 1329 Şubat ve 20 Sayılı Edebiyat Eki'ndeki Folklor makalesinde Eğin türkülerinden, "...bir Türk zevcei metrûkesinin figânı hasreti" olarak bahseder. Ahmet Talât, Halk Şiirinde Şekil ve Nev'i adlı kitabında, "Hicran ifade eden bu şiirin emsaline aruz şiirlerinde bile ender tesadûf olunur. O kadar hissî ve samimî, o kadar sade ve revandır" demektedir (Gökçe, 1982; 13-14). Eğin türküleri üzerine ilk ciddi araştırma ise Prof. Dr. Pertev Naili Boratav'ın Ankara Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde Enver Gökçe'ye bitirme tezi olarak yaptırdığı Eğin Türküleri isimli çalışmadır.

Bekir Karadeniz tarafından kaleme alınan Türkülere Giriş, Ela Gözlüm Türküler, Kömür Gözlüm Türküler, Gül Yüzlüm Türküler, Deli Gönül Türküler ve Notalarıyla Türküler isimli çalışmalarda Erzincan yöresine ait çok sayıda türkü metnine yer verilmiştir. Konuyu biraz daha detaylandırarak olursak; Ela Gözlüm Türküler isimli çalışmada 43, Kömür Gözlüm Türküler'de 31, Gül Yüzlüm Türküler'de 36, Deli Gönül Türküler'de 34 olmak üzere toplamda 144 türkü metni kayda geçirilmiştir. Notalarıyla Türküler isimli çalışmada ise daha önce ismi zikredilen türkülerin notaları verilmiştir. Bu çalışma çok sayıda türkü içeren kapsamlı bir çalışma olması açısından oldukça önemlidir. Bu çalışmayı önemli kılan bir diğer husus ise Erzincan yöresine ait ve daha önce yayınlanmamış olan

Güzel yar, Sen, Aslan Eniğiydim, Vazgeçtim, Çekinir isimli türkölere yer vermiş olmasıdır. (Karadeniz, 2010: 47-181-409-512-541)

2.4. ERZİNCAN TÜRKÜLERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

a. Erzincan türköllerinde bölgeye ait bazı söyleyişler, ses değışimleri ve kelimeler vardır.

Ses değışimleri genelde, k>g, k>v, k>ğ, y>g, y>ğ k>h, t>d şeklinde olmaktadır. Kul>gul, kurban>gurban, kalem>galem, kız>gız, menekşe>menevşe, uşak>uşağ, yine>gine, yollamaya>yollamağa, testi>desti, tutulmak>dutulmak, taş>daş.

Ünlölerden ı>i, a>e, i>ü, i>e dönüşümünü gösteren örnekler de vardır. Tatlı>tatli, muratlı>muratli, aldı>aldi, vardı>vardi, yara>yare, taze>teze, bilezik>bilezük, getirir>getirür, giymek>geymek

Bazen ölçü gereği şimdiki zaman ekinin düştüğü görülür: Seviyorum>seviyom

b. Erzincan türköllerinde bazı söz ve yapı bozuklukları vardır. Ancak bunlar hece eksikliği/ fazlalığı ve kafiye uyumsuzluğundan ibarettir. Bu tür hatalar kaynak kişilerden doğabileceği gibi derleyicilerden de kaynaklanmış olabilir.

c. Erzincan türkölleri şekil açısından genellikle tutarlı yapıya sahiptir. Bunun haricinde güfteye eklenen kelime ve kelime grupları vardır.

Pertev Naili Boratav “*de, da, aman, leyli aman aman, yavru, haydi vb. gibi kelime ve ünlem gruplarının türköllerin güftelerine yepyeni bir ifade zenginliği verdiğini âdeta melodiyi tamamlama vazifesini gördüklerini dile getirir.*” (Boratav, 1992: 337) Bizde böyle ilâve gibi görünen kelimeleri metinler içerisinde ayrıca içinde gösterdik.

d. Büyük çoğunluğunu dörtlükler ve mânî kıtalarından kurulu türkölün oluşturduğu Erzincan türkölleri içerisinde değışik yapıya sahip olanlar da vardır. Yaklaşık olarak 184 türkölde bağlantı kıtası yoktur.

e. Erzincan türkölleri isimlerini genelde metinlerin ilk bentlerindeki ilk dizelerden almışlardır. 16, 18, 82, 84, 105, 121, 269, 299, 432, 446, 447, 547, 548 numaralı türköl dışında kalanların hepsi bu duruma örnektir. Bunların haricinde 101, 109, 111, 145, 171, 192, 201, 243, 244, 257, 289, 296, 310, 328, 337, 343, 351, 356, 360, 391, 408, 410, 415, 422, 424, 43, 436, 438, 439, 487, 494, 496, 500, 503, 507, 512, 524, 544 numaralı türkölün iki ismi vardır

BÖLÜM III

3. ERZİNCAN TÜRKÜLERİNİN ŞEKİL AÇISINDAN TASNİFİ

Türkülerin biçim ya da tür olarak nitelendirilmeleri konusunda çeşitli görüşler mevcuttur. Bu durum türkülerin ezgi esaslı olmasından kaynaklanmaktadır. Türkülerde ifade edilen düşünceler ezgi ile icra edildikleri için oluşturulan şiir belirli bir düzene sahip olmayabilir.

“Türküleri şekil, yapı ve ezgi yönünden sınırlamak zordur; çünkü çok değişik biçimde, yapıda ve ezgide türkü vardır. Halk, ezgiyle söylenen manzum parçaları türkü olarak adlandırır.” (Dizdaroğlu, 1969:103)

Halk şiirinde şekil, dışarıdan görülebilir özellikleri içine alır. Bu özellikler ise, şiirin kafiye örgüsü, nazım birimi, vezni ve hacmidir diyen Oğuz, türküyü ezgi ağırlıklı türler arasında birinci sırada göstermektedir. (Oğuz, 1993: 19-23)

Mehmet Özbek: *“Şekil ne olursa olsun türküyü belirleyen, her şeyden evvel ezgisidir. Çünkü müzik cümlesinin, bazı türkülerde şekli zorladığı görülür.”* (Özbek, 1994: 69) demiştir.

Salahaddin Bekki, türkünün şekil özelliği ile ilgili: *“hece vezniyle ortaya konan anonim halk şiirlerinden türkü’yü ele aldığımız zaman kafiye örgüsü, nazım birimi, vezin ve hacim gibi dış unsurlar bakımından belirli bir şekille karşılaşmamaktayız.”* (Bekki, 2004: 53) demiştir.

Bize göre de türküde belirleyici özellik ezgisidir. Onun için türkülerin tasnifi yapılırken ezgi yönü de ön plânda tutulmalıdır. Bu bilgiler çerçevesinde bu çalışmamızda türkünün şekil bakımından gösterdiği özellikler tasnif etmeye çalıştık.

Geçmişten günümüze kadar türkülerin şekil özelliklerini ortaya koyan birçok tasnif denemesi yapılmıştır. Biz de yapılan bu tasnif denemelerinden en önemlilerini şu şekilde aldık:

Hikmet Dizdaroğlu’nun tasnifi şöyledir:

- a) *Mâni kıtalarından kurulu türküler*
- b) *Dörtlüklerle kurulu, dördüncü dizeleri kavuştak olan türküler*
- c) *Dörtlüklerle kurulu türküler*
- d) *Bentleri dörtlük kavuştağı tek dize olan türküler*
- e) *Bentleri dörtlük kavuştağı iki dize olan türküler*

- f) *Bentleri dörtlük kavuştağı üçlük olan türküler*
- g) *Bentleri de kavuştakları da dörtlük olan türküler*
- h) *lklerden kurulu türküler*
- i) *Bentleri lk kavuştağı tek dizeli türküler*
- j) *Bentleri lk kavuştakları iki dizeli türküler*
- k) *Bentleri de kavuştakları da Üçlüklerle kurulu türküler*
- l) *Bentleri lk kavuştakları dörtlük olan türküler*
- m) *İki dizeli türküler*
- n) *Bentleri iki kavuştakları bir dizeli olanlar*
- n) *Bentleri de kavuştakları da iki dizeli türküler*
- o) *Bentleri iki kavuştakları altı dizdi olanlar* (Dizdaroğlu, 1969: 107-119)

Nevzat Gözaydın'ın tasnifi ise şöyledir:

- I/a. *İki dizeli türküler*
- I/b. *İki dizeden oluşan, bağlantıları bir dizeli türküler*
- I/c. *İki dizeden kurulmuş bağlantısı da iki dize olan türküler* I/d. *İki dizeden oluşan bağlantısı  dize olan türküler*
- I/e. *İki dizeden oluşan bağlantısı dört dize olan türküler* I/f. *İki dizeden oluşan bağlantısı beş dize olan türküler* I/g. *İki dizeden oluşan bağlantısı altı dize olan türküler*
- II/a. *lklerle kurulmuş olan türküler*
- II/b. *lklerle kurulmuş ancak bağlantısı nc dize olan türküler* II/c. *lklerle kurulmuş bağlantısı bir dize olan türküler*
- II/d. *lklerle kurulmuş bağlantısı iki dize olan türküler* II/e. *lklerle kurulmuş bağlantısı  dize olan türküler*
- II/f. *lklerle kurulmuş bağlantısı iki+dört dize olan türküler*
- II/g. *lklerle kurulmuş bağlantısı dört dize olan türküler*
- II/h. *lklerle kurulmuş bağlantısı beş dize olan türküler*
- III/a. *Dörtlüklerle kurulmuş olan türküler*
- III/b. *Mâni dörtlüklerinden kurulmuş olan türküler*
- III/c. *Dörtlüklerle kurulmuş bağlantısı bir dize olan türküler*
- III/d. *Dörtlüklerle kurulup bağlantısı bir (aynı) dize olan türküler*
- III/e. *Dörtlüklerle kurulmuş bağlantısı iki dize olan türküler*
- III/f. *Dörtlüklerle kurulmuş bağlantıları  dize olan türküler*
- III/g. *Dörtlüklerle kurulmuş bağlantıları dört dize olan türküler*

III/h. Dörtlüklerle kurulmuş bağlantıları beş dize olan türküler

III/i. Dörtlüklerle kurulmuş bağlantıları altı dize olan türküler

IV. Altılıklarla kurulmuş olan, bağlantısı dört dize olan türküler

V. Bağlantısı başta yer alan türküler

Ek olarak mâninin dört dizesinin ayrılması ve aralarına bağlantının girmesiyle oluşan bir türkü örneği vermiştir. (Gözaydın, 1989: 53-103)

Mehmet Özbek'in tasnifi aşağıdaki gibidir:

1. Bentleri mâni dörtlüklerinden meydana gelen türküler.
2. Bentleri iki mısralı türküler
 - a. Bentleri iki mısralı, bağlantıları olmayan türküler
 - b. Bentleri iki, bağlantıları bir mısralı türküler
 - c. Bentleri de, bağlantıları da iki mısralı türküler
 - d. Bentleri iki, bağlantıları üç mısralı türküler
 - e. Bentleri iki, bağlantıları dört mısralı türküler
 - f. Bentleri iki, bağlantıları beş mısralı türküler
 - g. Bentleri iki, bağlantıları altı mısralı türküler
3. Bentleri üç mısralı türküler
 - a. Bentleri üç mısralı, bağlantısı olmayan türküler
 - b. Bentleri üç, bağlantıları bir mısralı türküler
 - c. Bentleri üç, bağlantıları iki mısralı türküler
 - d. Bentleri de, bağlantıları da üç mısralı türküler
 - e. Bentleri üç, bağlantıları dört mısralı türküler
 - f. Benden üç, bağlantıları beş mısralı türküler
4. Bentleri dört mısralı türküler
 - a. Kafiye örgüsü abab, cccb vb. olanlar
 - b. Kafiye örgüsü xaxa, bbba vb. olanlar
 - c. Kafiye örgüsü aaab, cccb vb. olanlar
 - d. Kafiye örgüsü aaax, bbbx vb. olanlar
 - e. Kafiye örgüsü aaba, ccde vb. olanlar
 - f. Bentleri dört, bağlantıları bir mısralı türküler
 - g. Bentleri dört, bağlantıları iki mısralı türküler
 - h. Bentleri dört bağlantıları üç mısralı türküler
 - i. Bentleri ve bağlantıları dört mısralı türküler

- j. *Bentleri dört bağlantıları beş dizeli türküler*
5. *Bağlantıları her mısradan sonra tekrar edilen türküler*
6. *Bağlantısı basta olan türküler*
7. *Her bentten sonra değişik kalıpta iki ayrı bağlantısı olan türküler.* (Özbek, 1994: 70- 84)

Fuat Özdemir ise Ahmet Şükrü Esen'in türkü derlemeleri için yazdığı giriş niteliğindeki incelemede daha az ayrıntılı ve daha net olması bakımından türkülerini bentlerindeki değişikliklerine göre kümelendirmeyi, bağlantıları da bu kümelendirme içerisinde değerlendirmeyi uygun görmüştür:

A) *Yapılarında kararlılık gösteren türküler*

- a. *Benden dört dizeli türküler*
- b. *Bentleri üç dizeden oluşan türküler*
- c. *Bentleri iki dizeli türküler*
- d. *Mâni dörtlüklerinden oluşan türküler*

B) *Yapılarında kararlılık bulunmayan türküler* (Özdemir, 1999: 9-20)

Yapısına göre türkü tasniflerine bakıldığında Doğan Kaya'nın tasnifinin daha detaylı bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Kaya kendi tasnifini vermeden önce şöyle bir açıklama getirmektedir: “Biz, önceki tasnifleri de göz önünde tutarak ve kendi tespitlerimizi de ortaya koyarak türkü tasniflerini yeniden tasnif etmek istiyoruz. En doğru tasnifin bu olduğu iddiasında değiliz ama gözden kaçan ve tespit ettiğimiz pek çok unsurun değerlendirilmesi gerekiyordu. Düşüncemiz odur ki, bundan sonraki tasnifler, pek az değişiklik gösterecek ve bizim tasnifimize birkaç ilâve maddeler şeklinde olacaktır.” (Kaya, 1999: 138)

Doğan Kaya'nın tasnifi ise şöyledir:

1. *Bentleri Bir Mısra Olan Türküler*
 - a. *Bağlantılar dört mısra / mâni olan türküler*
 - b. *Bağlantıları yedi mısra olan türküler*
2. *Bentleri İki Mısra Olan Türküler*
 - a. *Sadece iki mısradan oluşan türküler*
 - b. *Bağlantıları bir mısra olan türküler*
 - c. *Bağlantıları iki mısra olan türküler*
 - d. *Bağlantıları üç mısra olan türküler*

- e. *Bağlantıları dört mısra olan türküler*
- f. *Bağlantıları beş mısra olan türküler*
- g. *Bağlantıları altı mısra olan türküler*
- h. *Bağlantıları yedi mısra olan türküler*
- i. *Bağlantıları sekiz ve daha fazla mısra olan türküler*
- j. *Bağlantıları mısra sonlarında ve mısra aralarında olan türküler*
- 3. *Bentleri Üç Mısra Olan Türklüler*
 - a. *Sadece üçlüklerden ibaret olan türküler*
 - b. *Bağlantıları bir mısra olan türküler*
 - c. *Bağlantıları iki mısra olan türküler*
 - d. *Bağlantıları üç mısra olan türküler*
 - e. *Bağlantıları dört mısra olan türküler*
 - f. *Bağlantıları beş mısra olan türküler*
 - g. *Bağlantıları altı mısra olan türküler*
 - h. *Bağlantıları fazla sayıda mısralı olan türküler*
 - i. *İki bağlantılı türküler*
 - j. *Bağlantıları mısra aralarında olan türküler*
- 4. *Bentleri Dört Mısra Olan Türklüler*
 - a. *Sadece dörtlüklerden kurulu türküler*
 - b. *Bağlantıları bir mısra olan türküler*
 - c. *Bağlantıları iki mısra olan türküler*
 - d. *Bağlantıları üç mısra olan türküler*
 - e. *Bağlantıları dört mısra olan türküler*
 - f. *Bağlantıları beş mısra olan türküler*
 - g. *Bağlantıları altı mısra olan türküler*
 - h. *Bağlantıları yedi mısra olan türküler*
 - i. *Bağlantıları sekiz ve daha fazla mısra olan türküler*
 - j. *Bağlantıları mısra aralarında olan türküler*
 - k. *İki bağlantılı türküler*
 - l. *Bağlantıları mısra sonlarında olan türküler*
- 5. *Karşılıklı Türklüler / Atma Türklüler*
 - a. *İki mısralık bentlerden ibaret atma türküler*
 - b. *Üç mısralık bentlerden ibaret atma türküler*
 - c. *Dört mısralık bentlerden ibaret atma türküler*

d. *Diyalog şeklinde atma türküler* (Kaya, 1999: 138-139)

Yukarıya verdiğimiz bu tasniflerde şu hususlar dikkati çekmektedir: Mehmet Özbek, türkülerini sınıflandırırken, bentleri esas alarak bir sınıflandırma yapmıştır. Dizdaroğlu'ndan farklı olarak bağlantısı bulunmayan bentleri dört dizeli türküler kafiye çeşitlerine göre de sınıflandırmıştır. Ayrıca bağlantıları her dizeden sonra tekrar edilen türküler; bağlantısı başta olan türküler ve her beyitten sonra değişik kalıpta iki ayrı bağlantısı olan türküler olmak üzere üç farklı yapıya da yer vermiştir. Nevzat Gözaydın'ın tasnifinde de bentler esas alınmış bağlantılarda ki çeşitliliğe vurgu yapılarak bağlantı bölümlerinin altı dizeye kadar çıkabileceği gösterilmiştir. Özbek'in tasnifinde yer alan bağlantısı başta olan türküler de yer veren Gözaydın, yine Dizdaroğlu ve Özbek'in tasnifinde bulunmayan altılıklarla kurulmuş türküler ve metnin dört dizesinin ayrılması ve aralara bağlantının girmesiyle oluşan bir türkü metni vermiştir. Doğan Kaya ise türkülerin bentlerini esas alarak tasnifini oluşturmuştur. Diğerler tasniflerden farklı olarak, bentleri bir dizden oluşan türkülerin olduğunu ileri sürmüş olmasıdır. Fuat Özdemir'in yaptığı tasnif çalışmasının önemi ise ilk defa yapısında kararlılık bulunmayan türküler yer vermesidir.

Yapısına göre tasnif denemesinde en kapsamlı çalışmayı Salahaddin Bekki yapmıştır. Bekki, ortaya koyduğu tasnif denemesi için yaptığı açıklamada: "*Burada yaptığımız bizden önce yapılan tasnifleri daha sistemli hale getirip karşımıza çıkacak muhtemel yapıları da göz önüne alarak teorik bir yaklaşım ortaya koymak olmuştur.*" (Bekki, 2004: 77) demiştir. Biz de bu çalışmamızda diğer denemelerden daha geniş yapıya sahip olması bakımından bu tasnif denemesini esas aldık. Bekki'nin tasnif denemesi ise şu şekildedir:

- A. *Bağlantıları olmayan türküler*
 - 1. *Bağlantıları olmayan ikiliklerle kurulu türküler*
 - 2. *Bağlantıları olmayan üçlüklerle kurulu türküler*
 - 3. *Bağlantıları olmayan mâni kıtalarından kurulu türküler*
 - 4. *Bağlantıları olmayan dörtlüklerle kurulu türküler*
- B. *Bağlantıları olan türküler*
 - 1. *Bağlantıları dize başlarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*

- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
2. *Bağlantıları dize sonlarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*
- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
3. *Bağlantıları dize aralarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*
- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
- e. *Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler*
4. *Bağlantıları dize aralarında ve dize sonlarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*
- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
- e. *Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler*
5. *Bağlantıları bent aralarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*
- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
- e. *Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler*
6. *Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*
- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
- e. *Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler*
7. *Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan türküler*
 - a. *Bağlantıları bir dize olan türküler*
 - b. *Bağlantıları iki dize olan türküler*
 - c. *Bağlantıları üç dize olan türküler*

- d. *Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan türküler*
- e. *Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler*
- 8. *Yapısında kararlılık bulunmayan türküler* (Bekki, 2004: 65-67)

Yukarı vermiş olduğumuz tasnif şemasının daha detaylısı aynı zamanda Erzincan Türküleri metinleri üzerinde uyguladığımız şekli şu şekildedir:

1. “İkiliklerle Oluşan Türküler

1.1. Bağlantıları Olmayan İkiliklerle Kurulu Türküler

1.2. Bağlantıları Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

Bağlantıları Dize Başlarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları dize başlarında bir dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- b. *Bağlantıları mısra başlarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları dize sonlarında bir dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- b. *Bağlantıları dize sonlarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları dize aralarında bir dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- b. *Bağlantıları dize aralarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- c. *Bağlantıları dize aralarında üç dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- d. *Bağlantıları dize aralarında dört dize ya da mâni kıtaları bulunan ikiliklerle kurulu türküler*

- e. *Bağlantıları dize aralarında beş ve daha fazla dize olan ikiliklerle kurulu türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında ve Sonlarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları dize aralarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- b. *Bağlantıları dize aralarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- c. *Bağlantıları dize aralarında üç dize olan ikiliklerle kurulu türküler*
- d. *Bağlantıları dize aralarında dört dize ya da mâni kıtaları bulunan ikiliklerle kurulu türküler*

- e. *Bağlantıları dize aralarında beş ve daha fazla dize olan ikiliklerle kurulu türküler*

Bağlantıları Bent Aralarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bent Aralarında Bir Dize Olan İkiliklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Bent Aralarında İki Dize Olan İkiliklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Bent Aralarında Üç Dize Olan İkiliklerle Kurulu Türküler*

d. *Bağlantıları Bent Aralarında Dört Dize Olan ya da Mâni Kıtalarından Oluşan İkiliklerle Kurulu Türküler*

e. *Bağlantıları Bent Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan İkiliklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Başlarında ve Bent Aralarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*

b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*

c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*

d. *Bağlantıları Dört Dize Olan veya Mâni Kıtalarından Oluşan Türküler*

e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında ve Bent Aralarında Olan İkiliklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*

b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*

c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*

d. *Bağlantıları Dört Dizeden ya da Mâni Kıtalarından Oluşan Türküler*

e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

2. Üçlüklerle Kurulu Türküler

2.1. Bağlantıları Olmayan Üçlüklerle Kurulu Türküler

2.2. Bağlantıları Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

Bağlantıları Dize Başlarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Dize Başlarında Bir Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

b. *Bağlantıları Dize Başlarında İki Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

c. *Bağlantıları Dize Başlarında Üç Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Dize Sonlarında Bir Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

b. *Bağlantıları Dize Sonlarında İki Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

c. *Bağlantıları Dize Sonlarında Üç Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Dize Aralarında Bir Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

b. *Bağlantıları Dize Aralarında İki Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

c. *Bağlantıları Dize Aralarında Üç Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

d. *Bağlantıları Dize Aralarında Dört Dizeden ya da Mâni Kıtalarından Oluşan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

e. *Bağlantıları Dize Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında ve Sonlarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Aralarında Bir Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Aralarında İki Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Aralarında Üç Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- e. *Bağlantıları Dize Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Bent Aralarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bent Aralarında Bir Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Bent Aralarında İki Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Bent Aralarında Üç Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Bent Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Üçlüklerle Kurulu Türküler*
- e. *Bağlantıları Bent Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Başlarında ve Bent Aralarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*
- b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*
- c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*
- d. *Bağlantıları Dört Dize Olan ya da Mâni Kıtalarında Oluşan Türküler*
- e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında ve Bent Aralarında Olan Üçlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*
- b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*
- c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*
- d. *Bağlantıları Dört Dize Olan ya da Mâni Kıtalarında Oluşan Türküler*
- e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

3. Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

3.1. Bağlantıları Olmayan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

3.2.Bağlantıları Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

Bağlantıları Dize Başlarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Başlarında Bir Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Başlarında İki Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Başlarında Üç Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Başlarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Sonlarında Bir Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Sonlarında İki Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Sonlarında Üç Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Sonlarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Aralarında Bir Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Aralarında İki Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Aralarında Üç Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- e. *Bağlantıları Dize Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında ve Sonlarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Aralarında Bir Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Aralarında İki Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Aralarında Üç Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- e. *Bağlantıları Dize Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

Bağlantıları Bent Aralarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bent Aralarında Bir Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Bent Aralarında İki Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Bent Aralarında Üç Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

d. *Bağlantıları Bent Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

e. *Bağlantıları Bent Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Başlarında ve Bent Aralarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

f. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*

g. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*

h. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*

i. *Bağlantıları Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Türküler*

j. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında ve Bent Aralarında Olan Mâni Kıtalarından Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*

b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*

c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*

d. *Bağlantıları Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Türküler*

e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

4. *Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

4.1. *Bağlantıları Olmayan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

4.2. *Bağlantıları Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

4.2.1. *Birinci Dörtlüğün Son Dizesinin Bağlantı Olarak Tekrar Edildiği Türküler*

4.2.1.1. *Bentleri Dörtlük Bağlantıları Her Dörtlüğün Son İki Dizesinin Bağlantı Olarak Tekrar Edilmesiyle Oluşan Türküler*

4.2.1.2. *Bentleri Dörtlük Bağlantı Olan İkinci Dizenin Daha Sonra Gelen Dörtlüğün Birinci Dizesi Olarak Tekrar Edildiği Türküler*

Bağlantıları Dize Başlarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Dize Başlarında Bir Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

b. *Bağlantıları Dize Başlarında İki Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

c. *Bağlantıları Dize Başlarında Üç Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

d. *Bağlantıları Dize Başlarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Sonlarında Bir Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Sonlarında İki Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Sonlarında Üç Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Sonlarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Aralarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Aralarında Bir Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Aralarında İki Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Aralarında Üç Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- e. *Bağlantıları Dize Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Başlarında ve Sonlarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Dize Başlarında Bir Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Dize Başlarında İki Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Dize Başlarında Üç Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Dize Başlarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Bent Aralarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bent Aralarında Bir Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- b. *Bağlantıları Bent Aralarında İki Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- c. *Bağlantıları Bent Aralarında Üç Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- d. *Bağlantıları Bent Aralarında Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*
- e. *Bağlantıları Bent Aralarında Beş ve Daha Fazla Dize Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler*

Bağlantıları Dize Başlarında ve Bent Aralarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

- a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*
- b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*
- c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*
- d. *Bağlantıları Dört Dize Olan ve ya Mâni Kıtalarından Oluşan Türküler*

e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler*

Bağlantıları Dize Sonlarında ve Bent Aralarında Olan Dörtlüklerle Kurulu Türküler

a. *Bağlantıları Bir Dize Olan Türküler*

b. *Bağlantıları İki Dize Olan Türküler*

c. *Bağlantıları Üç Dize Olan Türküler*

d. *Bağlantıları Dört Dize Olan ve ya Mânî Kıtalarından Oluşan Türküler*

e. *Bağlantıları Beş ve Daha Fazla Dizeden Oluşan Türküler”* (Bekki, 2004: 67-76)

Yukarıda verdiğimiz bu tasnif şemasında bentleri ikiliklerle, üçlüklerle, mânî kıtalarıyla ve dörtlüklerle kurulu olan, bunun haricinde bağlantı özelliklerine göre uygulanınca karşımıza çok detaylı bir tasnif çıkmaktadır. Türkülerde bağlantı bentler arasındaki bağı sağlayan, birden fazla tekrarlanan ve ezgisi değişmeyen birim olarak tarif edebiliriz. Bağlantı olan dizelerin ölçüsü türkünün bentlerdeki hece sayısı ile eşit olabileceği gibi az veya çok da olabilir. Bağlantılar büyük çoğunlukla bentlerden sonra gelir. Ancak bentlerden sonra gelmesi kesin bir kural değildir. Bunun haricinde dize başlarında, sonlarında ve aralarında da gelebilir.

Aşağıdaki incelemede metinler kısmında verdiğimiz her türkü tek tek ele alınarak verdiğimiz tasnife göre sıralanacak ve ayrıntılı bilgileri verilecektir.

3.1. İKİLİKLERLE KURULU TÜRKÜLER

Eski Türk şiirinin ilk şeklinin, dörtlüklerle kurulu olduğunun ve bu dörtlüklerin son dizelerinin bağlantı olarak tekrarlandığı yapının bulunduğu yaygınlık kazanmış bir görüştür. Genel olarak türkülerde görülen yapı çeşitliliği dört dizeden oluşan şeklin değişikliklere uğramasıyla oluşmuştur denilebilir. Bunda türkülerin ezgiyle okunması da etkili olmuştur. Bentleri iki dizeden oluşan türküler de dört dizelik bentlerden iki dizenin düşmesiyle oluşmuştur. İki dizelik bentlerden meydana gelen diğer türküler ise divanîlerdir.

3.1.1. Bağlantıları olmayan ikiliklerle kurulu türküler

İncelediğimiz metinler içerisinde 1-15 numaralı türküler bu tasnife uymaktadır.

3.1.2. Bağlantıları olan ikiliklerle kurulu türküler

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi bağlantı, türkülerde ezgi ve sözlerin değişmediği kısımdır.

3.1.2.1. Bağlantıları dize başlarında olan ikiliklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları mısra başlarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler

Metnimizde yer alan 16 numaralı türküde bağlantılar başta yer almaktadır. Türkünün bentleri 7 hecelidir ve aa, bb, cc şeklinde uyaklıdır.

3.1.2.2. Bağlantıları dize sonlarında olan ikiliklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları dize sonlarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler

İki dizelik bentlerin sonuna yine iki dizelik bağlantıların gelmesiyle oluşan bir yapıdır. İncelediğimiz metinler içerisinde 17-22 numaralı türküler bu başlık için uygundur.

3.1.2.3. Bağlantıları dize aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları dize aralarında bir dize olan ikiliklerle kurulu türküler

Bağlantı kısmının dize aralarında yer aldığı 23 ve 24 numaralı türküler bu tasnife uymaktadır.

3.1.2.4. Bağlantıları bent aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler

a) Bent aralarında bir dize olan ikiliklerle kurulu türküler

25, 26 ve 27 numaralı türküler bu başlık altında toplayabiliriz. Bu türkülerin hece sayıları sırayla 11, 8 ve 15'tir.

b) Bağlantıları bent aralarında iki dize olan ikiliklerle kurulu türküler

İki dizelik bentlerin arasına iki dizelik bağlantıların gelmesiyle oluşan bu yapıya 28-38 numaralı türküler örnek verebiliriz. Hece sayıları 8, 10, 11 ve 15 olarak değişen bu türkülerin kafiye şemaları aa NN, bb NN, cc NN veya aa NM, bb NM, cc NM şeklinde olurken sadece 35 numaralı türküde ab NM, cc NM şeklinde bir kafiye şeması mevcuttur.

c) Bağlantıları bent aralarında üç dize olan ikiliklerle kurulu türküler

İncelediğimiz metinler içerisinde 39-42 numaralı türküler bu başlık altında vermeyi uygun gördük. Bunlardan 39 ve 41 numaralı türküler 7 heceden oluşurken, 40 ve 42 numaralı türküler 11 heceden oluşmaktadır ve bentlerdeki dizeler kendi içinde kafiyeleşmiştir.

d) Bağlantıları bent aralarında dört dize olan ikiliklerle kurulu türküler

43-46 numaralı türkülerde bağlantılar bent aralarında 4 dizeden oluşmaktadır. 45 numaralı türkü hariç kalan türkülerin dizeleri kendi içlerinde uyaklıdır.

e) Bağlantıları bent aralarında beş ve daha fazla dize olan ikiliklerle kurulu türküler

Metnimizde bentleri ikilik bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan üç örnek vardır. Bunlar 47, 48 ve 49 numaralı türkülerdir. Her üç türküde de bentler 7 hecelidir ve dizeler kendi içinde uyaklıdır.

3.1.2.5. Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları bir dize olan türküler

50 numaralı Dün Gece Yar Eşiğinde Yastığım Bir Taş İdi isimli türkü bu başlık için uygundur. Dize başı aman aman ve yar yar yar bağlantılarının tekrar edilmesiyle başlayan bu türkünün bentleri 15 hecelidir.

b) Bağlantıları üç dize olan türküler

Bu başlık için elimizde sadece 51 numaralı türkü mevcuttur. Bentleri 11 heceden oluşan bu türkü metninin kafiye şeması aa NMM ve bb NMM şeklindedir.

c) Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler

Metnimiz içerisinde sadece 52 numaralı türkü bu yapıdadır. aa ve ba şeklinde kafiyeleşen türkünün bentleri 7 hecelidir.

3.1.2.6. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan ikiliklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları iki dize olan türküler

Bu yapıdaki türkülerde bağlantılar dize sonlarında ve bent aralarında iki dize olmak üzere iki yerde bulunurlar. 53 numaralı türkü bu başlık için uygun bir örnektir ve bentleri 7 heceden oluşmuştur. aaNN, bbNN ve ccNN şeklinde kafiyeleşen bu türkünün dize sonlarına balam ve kız nereye bağlantıları gelmiştir.

b) Bağlantıları üç dize olan türküler

Bu başlık için 54 ve 55 numaralı türkülerini örnek verebiliriz. 54 numaralı türkü 4+4+3 şeklinde duraklı ve 11 hecelidir. 55 numaralı türkü ise 7 heceden oluşmuş ve aa NNM, bb NNM, cc NNM şeklinde kafiyeleşmiştir. Bu türkünün dize sonu bağlantıları ise NN şeklindedir ve 7 hecelidir.

3.2. ÜÇLÜKLERLE KURULU TÜRKÜLER

3.2.1. Bağlantıları olmayan üçlüklerle kurulu türküler

Halk arasında bentleri üç dizeden oluşan türkülere üçleme denir. Sadece bentlerden oluşan bu türkülere 56, 57 ve 58 numaralı türküleri örnek verebiliriz. Bu türkülerde bentlerdeki dizeler kendi içinde uyaklı olup aa, bb, cc şeklindedir. Her üç türkü de 11 heceden oluşmuştur.

3.2.2. Bağlantıları olan üçlüklerle kurulu türküler

3.2.2.1. Bağlantıları dize sonlarında olan üçlüklerle kurulu türküler

a) *Bağlantıları dize sonlarında üç dize olan üçlüklerle kurulu türküler*

Bu yapıdaki türkülerde bağlantılar dize sonlarında yer alırlar. Bağlantı dizelerinin sayısı bentlerdeki dize sayılarına eşittir. Elimizde tek örneği bulunan 59. sıradaki türkü aaa, bbb, ccc şeklinde uyaklıdır ve dizeleri 8 heceden oluşmuştur.

3.2.2.2. Bağlantıları bent aralarında olan üçlüklerle kurulu türküler

a) *Bağlantıları bent aralarında bir dize olan üçlüklerle kurulu türküler*

Bu yapıdaki türkülere Ahmet Talat Onay, Fuad Köprülü'yü kaynak göstererek, bu şeklin en eski Türk şiiri şekli olduğunu söyler ve şu örneği verir: “Bülbül ne ötersin Çukurova’da / Eşin şahin kapmış, kendin burada / Kendin gurbet elde, gönül sılada / Ötme garip bülbül gönül şen değil” (Onay, 1996: 36) Bağlantıları aynen tekrarlanan sözlerden oluşan bu yapıdaki türkülerde bentleri oluşturan dizeler kendi aralarında uyaklıdır. aaaN, bbbN, cccN şeklindedir.

İncelediğimiz metinler içerisinde sadece 60 numaralı türkü bu başlık için uygundur. aaaN, bbbN, cccN şeklinde bir uyak düzenine sahip olan bu türkünün dizeleri 8 heceden oluşmaktadır.

b) *Bağlantıları bent aralarında iki dize olan üçlüklerle kurulu türküler*

Üç dizelik bentlerin arasına iki dizelik bağlantıların girmesiyle oluşan bir yapıdır. Bentlerdeki dizeler aaa, bbb, ccc şeklinde, bağlantılardaki dizeler ise NN veya NM şeklinde uyaklıdır. 61-88 numaralı türküler bu yapıdadır.

c) *Bağlantıları bent aralarında üç dize olan üçlüklerle kurulu türküler*

Üç dizelik bentlerin arasına üç dizelik bağlantıların girmesiyle oluşan bir yapıdır. 89-98 numaralı türküler bu başlık için uygundur.

d) *Bağlantıları bent aralarında dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan*

üçlüklerle kurulu türküler

Metnimiz içerisinde yer alan 99-105 numaralı türkülerin bentleri üçlük bağlantıları dört dizedir. Bunlardan sadece 99 numaralı türkünün dizeleri 11 heceden oluşmuştur. 100-105 numaralı türkülerin bentlerinde yer alan dizeler ise 8 heceden oluşmuştur.

e) Bağlantıları bent aralarında beş ve daha fazla dize olan üçlüklerle kurulu türküler

Bentleri üç bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türkülerdir. 106-114 numaralı türküler bu yapıdadır. Bentlerdeki dizeler 7, 8 ve 11 heceden oluşabilir.

3.2.2.3. Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan üçlüklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları iki dize olan türküler

Bu başlık için elimizde bulunan tek örnek 115 numaralı türküdür. Bu türkü aaa NM, bbb NM şeklinde bir kafiye yapısına sahiptir ve dizeleri 11 heceden oluşmaktadır.

3.2.2.4. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan üçlüklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları iki dize olan türküler

Bu yapıdaki türkülerde bağlantılar dize başlarında ve bent aralarında olmak üzere iki yerde bulunurlar. İncelediğimiz metinler içerisinde bu yapıya uygun türküler, 116 -119 numaralı türkülerdir. Bunlar içerisinde sadece 117 numaralı türkü 8 heceli, diğer metinler 11 hecelidir. Bu türkülerde aaa NN, bbb NN, ccc NN veya aaa NM, bbb NM, ccc NM şeklinde kafiye yapıları mevcuttur

b) Bağlantıları üç dize olan türküler

Sadece 120. sıradaki türkü bu yapı için uygun bir örnektir. Kafiye şeması aaa NNN, bbb NNN olan bu türkünün bent aralarındaki ve dize sonlarındaki bağlantı sayıları birbirine eşittir.

c) Bağlantıları dört dizeden ya da mâni kıtalarından oluşan türküler

Metnimiz içerisinde yer alan 121-124 numaralı türküler bu yapıdadır.

3.3. MÂNİ KITALARINDAN KURULU TÜRKÜLER

Türk halk şiiri geleneğinde iki ana biçim vardır: 1. Koşma, 2. Mâni. Halk şiirinin hemen tüm önceki biçimleri bu iki ana biçimden doğmuştur. Hem hece sayısı hem de

kafiyeleniş itibariyle birbirinden bağımsız olan bu biçimlerin türkü söz konusu olunca da ayrı ayrı tasnifinin yapılması gerekir.

Çalışmamızda da görüleceği üzere türkülerdeki yapı zenginliği mânî kıtalarıyla ve dörtlüklerle kurulan biçimlerde karşımıza çıkmaktadır.

3.3.1. Bağlantıları olmayan mânî kıtalarından kurulu türküler

Bu tür türkülerde, türkü yakıcıları hafızalarındaki yüzlerce mânî kıtalarından bazılarını zemine ve zamana göre sıralayarak türkülerini meydana getirirler. Bu işi yaparken belli bir ezgiyle uydurmaları da söz konusudur. Bu yüzden aynı mânî değişik türkülerde çok çeşitli ezgilerle söylenebilir. Bu bakımdan mânî kıtalarından kurulu türkülerde konu birliği olmadığı gibi kıtalar arasında kafiye bütünlüğü de yoktur. Her kıta kendi içinde aaxa, bbxb, ccxc şeklinde kafiyelidir.

Bu şekilde türkülerde kıtalar arasındaki bağlantıyı her mânî kıtasının birinci dizesinde tekrar edilen kelime veya kelime grupları sağlar. Bazen kıtalar arasında bağlantıyı sağlayan hiçbir öge bulunmaz. Bu durumda ezgi devreye girer. Metinlerimiz içerisindeki 125-160 numaralı türküler bu yapıdadır.

3.3.2. Bağlantıları olan mânî kıtalarından kurulu türküler

3.3.2.1. Bağlantıları dize başlarında olan mânî kıtalarından kurulu türküler

a) Bağlantıları dize başlarında bir dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler

Bağlantı dizelerinin bentlerindeki dizelerden önce söylenmesiyle oluşan bir yapıdır. Diğer bir deyişle türküye bağlantı dizeleri okunarak başlanır. Kıtalar klâsik mânî şekline uygun kafiyelenirken bağlantı dizesi aynı kalıp sözler veya ünlemlerle tekrar edilir. 161 ve 162 numaralı türkü bu yapıdadır.

b) Bağlantıları dize başlarında iki dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler

İncelediğimiz metinler içerisinde 163 ve 164 numaralı metinleri bu başlık için uygun birer örnektir.

c) Bağlantıları dize başlarında üç dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler

165 ve 166 numaralı türküler bu şekilde kurulmuştur.

d) Bağlantıları dize başlarında dört dize olan veya mânî kıtalarından oluşan mânî kıtalarından kurulu türküler

167-172. sıradaki türkülerde 3, 4, 5, 7 heceden oluşan bağlantı dizeleri karşımıza çıkmaktadır.

3.3.2.2. Bağlantıları dize sonlarında olan mânî kıtalarından kurulu türküler

- a) *Bağlantıları dize sonlarında iki dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler*

173-180 numaralı türküler bu yapıdadır.

- b) *Bağlantıları dize sonlarında dört dize olan veya mânî kıtalarından oluşan mânî kıtalarından kurulu türküler*

181-207 numaralı türküler bu şekilde kurulmuştur.

3.3.2.3. Bağlantıları dize aralarında olan mânî kıtalarından kurulu türküler

- a) *Bağlantıları dize aralarında bir dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler*

İskeleti mânî kıtaları oluşturur. Tek dize olan bağlantılar kıtalardaki dizelerin arasına girer. 208-211 numaralı türküler bu yapıdadır.

3.3.2.4. Bağlantıları bent aralarında olan mânî kıtalarından kurulu türküler

- a) *Bağlantıları bent aralarında bir dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler*

Elimizdeki metinler içerisinde tek örneği bulunan 212 numaralı türkûde bağlantıyı 7 hecelik bir dize sağlar.

- b) *Bağlantıları bent aralarında iki dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler*

213-227 numaralı türküler bu yapıdadır. İki dizelik bağlantıların mânî kıtaları arasında tekrar edilmesiyle oluşmuştur. Bağlantı dizelerindeki hece sayıları bazı türkülerde farklıdır.

- c) *Bağlantıları bent aralarında üç dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler*

Örnek metinler içerisinde yer alan 228-232 numaralı metinleri bu başlık altında verebiliriz. Bağlantı dizeleri genelde birbirleriyle kafiyelidir.

- d) *Bağlantıları bent aralarında dört dize olan veya mânî kıtalarından oluşan mânî kıtalarından kurulu türküler*

233-248 numaralı türkülerin yapısı bu başlık için uygundur. 236, 238, 244, 245, 246, 247 numaralı türkülerde bağlantı kısımları manilerden oluşmuştur.

- e) *Bağlantıları bent aralarında beş ve daha fazla dize olan mânî kıtalarından kurulu türküler*

Metnimiz içerisinde yer alan 248-253 numaralı metinlerdeki bağlantılar bent aralarında beş ve daha fazla olarak karşımıza çıkmaktadır.

3.3.2.5. Bağlantıları dize başlarında ve bent aralarında olan mânî kıttalarından kurulu türküler

a) Bağlantıları bir dize olan türküler

Elimizde sadece tek örneği bulunan 254 numaralı türkûde bağlantılar dize başlarında dört dize olarak yer alırken, bent aralarında bir dizeden oluşmaktadır.

b) Bağlantıları iki dize olan türküler

255 numaralı türkûnün dize başı bağlantıları üç, bent arası bağlantıları ise bir dizeden oluşmaktadır.

3.3.2.6. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan mânî kıttalarından kurulu türküler

a) Bağlantıları iki dize olan türküler

Bağlantıların dize sonları ve bent aralarında yer almasıyla oluşan bu yapıya 256-260 numaralı türkûleri örnek verebiliriz. Bağlantılar hece sayısı açısından eşit olmayabilir fakat genel itibariyle kendi içlerinde uyaklıdır.

b) Bağlantıları üç dize olan türküler

Bu başlık için sadece 261. sıradaki türkû uygundur. Bentler arasında yer alan bağlantı 10 heceden, dize sonlarında yer alan bağlantı ise 6 heceden oluşmuştur.

c) Bağlantıları dört dize olan veya mânî kıttalarından oluşan türküler

262-266 numaralı türkûlerde bu yapı görülmektedir. 262, 263 ve 266 numaralı türkûlerin bentleri arasındaki bağlantılar mânî kıttalarından oluşmuştur.

d) Bağlantıları beş ve daha fazla dizeden oluşan türküler

Bu başlık için sadece 267 numaralı türkû uygundur. Bu türkûnün dize sonu bağlantıları iki, bent arası bağlantıları ise altı dizeden oluşmuştur.

3.4. DÖRTLÜKLERLE KURULU TÜRKÜLER

3.4.1. Bağlantıları olmayan dörtlüklerle kurulu türküler

Erzincan türkûleri içerisinde en çok sayıya sahip bu tür türkûler bulunur. Genelde saz şairlerinden halka geçmiş eserlerdir. Bu türkûlerde şekil açısından herhangi bir sıkıntı görülmez. 268-398 numaralı türkûler bu yapıdadır. 8 heceli türkûlerin bulunduğu bu grupta

ağırlığı 11 heceli türküler oluşturur. Hece sayısına bağlı olarak bu yapıdaki türkülerin büyük çoğunluğu koşma gibi kafiyelenmiştir. Bu türkülerin birinci dörtlüklerinde abab ya da aaab şeklinde iki çeşit kafiyeleniş görülür. Takip eden dörtlüklerin son dizeleri birinci dörtlüğün son dizesiyle kafiyelidir.

Genel olarak anlatı yapısına sahip olan bu türkülerde ağırlıklı olarak aşk, gurbet, ölüm ve tabiat gibi konular işlenir. Bazı türkülerde ahengi artırmak için dize aralarında veya sonlarında birer kelimelik ünlem ifade eden sözler bulunur.

3.4.2. Bağlantıları olan dörtlüklerle kurulu türküler

3.4.2.1. Birinci dörtlüğün son dizesinin bağlantı olarak tekrar edildiği türküler

Dörtlüklerle kurulu türkülerden pek farklı bir yapı arz etmeyen bu türkülerde, genel olarak ilk dörtlüğün birinci ve üçüncü dizesi bağımsız ikinci ile dördüncü dizeler bağlantı dizeleri olarak kullanılır. Dörtlüklerin kafiye şeması genellikle şöyledir: aNaN, bbbN, cccN. Metinlerimiz içerisinde 399-450 numaralı türküler bu yapıdadır.

3.4.2.2. Bağlantıları dize başlarında olan dörtlüklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları dize başlarında bir dize olan dörtlüklerle kurulu türküler

451 ve 452 numaralı türküler bu yapıdadır ve her ikisinin de bentleri 11 heceden oluşmuştur.

b) Bağlantıları dize başlarında iki dize olan dörtlüklerle kurulu türküler

Metnimiz içerisinde yer alan 453, 454 ve 455 numaralı bu başlık altında toplayabiliriz.

c) Bağlantıları dize başlarında dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan mâni kıtalarından kurulu türküler

Elimizde tek örneği bulunan 456 numaralı türkü her dize başında *oğul* kelimesinin bağlantı olarak tekrar edilmesiyle oluşmuştur.

3.4.2.3. Bağlantıları dize sonlarında olan dörtlüklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları dize sonlarında bir dize olan dörtlüklerle kurulu türküler

457-460 numaralı türküler bu yapıdadır ve hece sayıları 8 ya da 11 olarak karşımıza çıkmaktadır.

b) Bağlantıları dize sonlarında iki dize olan dörtlüklerle kurulu türküler

Bağlantı dizelerinin dize sonlarına iki dize şeklinde gelmesiyle oluşan bu yapıya örnek olarak 461-467 numaralı türküler verebiliriz.

- c) *Bağlantıları dize sonlarında dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan mâni kıtalarından kurulu türküler*

Dize sonlarına gelen bağlantıların kendi içinde uyaklı olduğu bu yapıya 468-473 numaralı türküler örneklerdir.

3.4.2.4. Bağlantıları dize aralarında olan dörtlüklerle kurulu türküler

- a) *Bağlantıları dize aralarında bir dize olan dörtlüklerle kurulu türküler*

Bu başlık için elimizde sadece 474 numaralı türküler mevcuttur.

3.5.2.5. Bağlantıları bent aralarında olan dörtlüklerle kurulu türküler

- a) *Bağlantıları bent aralarında bir dize olan dörtlüklerle kurulu türküler*

Bentler arasında bir dizelik bağlantıların yer almasıyla oluşan bu yapıya 475-484 numaralı türküler örnek olarak vermek mümkündür. Türkülerin dizeleri 8 ve 11 heceden oluşmuştur.

- b) *Bağlantıları bent aralarında iki dize olan dörtlüklerle kurulu türküler*

Dört dizelik bentlerden oluşan türkülere iki dizelik bağlantıların eklenmesiyle oluşan yapıdır. Bağlantılardaki dizelerin hece sayıları bentlerle genelde aynıdır. Bu yapıdaki türkülerin ilk dörtlükleri, abab NN, aaab NN veya aaba NN şeklinde kafiyelidir. Bu yapıdaki türküler 485-502 numaradadır.

- c) *Bağlantıları bent aralarında üç dize olan dörtlüklerle kurulu türküler*

503-509 numaralı türkülerin bağlantıları üç dizeden oluşmuştur.

- d) *Bağlantıları bent aralarında dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan dörtlüklerle kurulu türküler*

510-521 numaralı türkülerin bağlantıları dört dizeden oluşmuştur. Bu çeşit türkülerin kafiye şeması çok farklı şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bentlerin birinci dörtlüklerinde, aaba, aaab, abcb olmak üzere üç çeşit kafiye göze çarpar. Bağlantılar ve bentler arasında düzenli bir kafiye şemasından söz edilemez. Şöyle ki, bentleri aaab olan türkülerin bağlantıları bazen NNMN bazen de NNNN olabilir.

- e) *Bağlantıları bent aralarında beş ve daha fazla dize olan dörtlüklerle kurulu türküler*

Metnimiz içerisinde yer alan 522, 523 ve 524 numaralı türküler bu başlık altında toplamak mümkündür. İlk dörtlüklerde görülen abab, abcb ve aaab olmak üzere her üç türkü metninin de kafiye düzeni birbirinden farklıdır.

3.5.2.6. Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan dörtlüklerle kurulu türküler

a) Bağlantıları üç dize olan türküler

Bağlantıları dize sonlarında ve bent aralarında olan bu yapı için sadece 525. sıradaki türkü uygundur. abab, cccb, dddb şeklinde bir kafiye düzenine sahip olan türkünün bent arası bağlantıları NNN şeklinde kafiyeleşmiştir.

b) Bağlantıları dört dize olan veya mâni kıtalarından oluşan mâni kıtalarından kurulu türküler

526 ve 527 numaralı türkülerde dize sonunda ve bent arasında dört dize olarak tekrar edilen bağlantıların eklenmesiyle oluşan bir yapıdır. 526 numaralı türkünün bent arası bağlantıları mani formunda oluşturulmuştur.

Buraya kadar ilk başta verdiğimiz şemaya uyan Erzincan türkülerinin tahlili yapılmıştır. Elimizdeki metinlerde bu şemaya girmeyen türküler de vardır. Bunlardan beş tanesinde birinci dörtlüğün son dizesinin bağlantı olarak tekrar edildiği türküler başlığında verdiğimiz örneklere iki ve bir dizelik bentler arası bağlantıların ilavesiyle oluşan bir yapı ortaya çıkmıştır. Bu yapıdaki türküler örnekler arasında 528-532. sıradadır. Yine dörtlüklerle kurulu ana yapıya uyan ancak farklılık gösteren bir yapı da 533 numaralı türküde karşımıza çıkmaktadır. Bu türküde bentler dört dizeden oluşmuş, her dörtlüğün son dizesi bentler arasındaki bağlantının ikinci dizesinde tekrar edilmiştir. Bu yapıya, bentleri dörtlük bağlantıları her dörtlüğün son dizesinin bağlantı olarak tekrar edilmesiyle oluşan türküler adını verebiliriz. Yukarıdaki şemaya almadığımız 534 numaralı türküde ise bağlantılar dize aralarında ve sonlarında tekrar edilerek farklı bir yapı oluşturmuştur. Bu sebeple bu bölümde yer almasını uygun gördük.

Yapısında Kararlılık Bulunmayan Türküler

Metinlerimiz içerisinde bentleri, dize ve hece sayıları ile kafiyelerinde tam bir bütünlük bulunmayan türküler bu başlık altında vermeyi uygun bulduk. 534-546 numaralı türküler bu yapıdadır.

Bunların dışında elimizde sadece tek dörtlüğü bulunan 549-554 numaralı türkülerin Şekil incelemesini yapamadığımız için trk metinlerini bu başlık altında topladık.

Sonuç olarak Őunları söyleyebiliriz: Türkülerdeki kıtalar yapı bakımından iki bölümden meydana gelir. Birinci kısım, türkünün asıl sözlerinin bulunduğu bent adı verilen kısımdır. İkinci bölüm ise bentlerin başında, sonunda, bentlerdeki dize aralarında ve bent aralarında tekrar edilen bağlantı bölümleridir. Bu kısma nakarat ya da kavuştak da denir. Biz TRT THM Repertuarı'nda kullanılan bağlantı terimini kullanmayı uygun gördük.

Türkülerin bentleri esas alındığında ortaya dört ana başlık çıkmaktadır:

1. İkiliklerden oluşan

Erzincan türküleri içerisinde bu yapıya uygun olarak 55 trk bulunmaktadır.

2. lklerden oluşan

Metinlerimiz içerisinde bu yapıda 69 adet trk bulunmaktadır. Bu türkülerin bağlantıları bir dizeden dört dizeye kadar çıkmaktadır. lklerle oluşan türküler içerisinde bağlantısız oluŐturulmuŐ iki adet metin rneği mevcuttur.

3. Mâni kıtalarından oluŐanlar

Metinlerimiz içerisinde mâni kıtasıyla oluŐturulmuŐ 143 trk bulunmaktadır. Bu türküler içerisinde bir mâni kıtası diğer türkülerde de karşımıza çıkmaktadır. Benzerlik gösteren mâni kıtaları ezgi olarak deęiŐiklięe uğrayabilmektedir. Mâni kıtalarının deęiŐmesine bağlı olarak türkülerde konu bütünlüğü yoktur.

4. Drtlklerden oluŐanlar

Metinlerimiz içerisinde 266 adet trk dörtlüklerle oluşturulmuştur. Bu yapıdaki türküler genelde saz Şairleri tarafından meydana getirilmiştir. Türkülerimiz içerisinde büyük çoğunluğa dörtlüklerle oluşturulan türküler hkimdir.

Türkülerin bağlantıları esas alındığında, bir dizeden beş dizeye kadar bağlantılardaki dize sayısı deęiŐmektedir. Doğan Kaya, bağlantılardaki dize sayısının sekiz ve daha fazla olabileceğini de söylemektedir. Bağlantılardaki dize sayıları –genel bir kural olmasa da- bentlerdeki dize sayılarına göre artıp eksilmektedir. (Bekki, 2004: 89-90)

Tahlilini yaptığımız Erzincan türkülerinde karşımıza çıkan hem bentlerde hem de bağlantılarda hece sayılarındaki eksiklerin, türkülerin musiki aletleri eşliğinde söylenirken ezgi yoluyla tamamlandığı düşünülebilir. Ayrıca derleyici kişilerden de kaynaklanmış olabilecek hataları da göz önünde bulundurmak gerekir.

Türkülerin yapılarındaki bu değişkenliğin fazla olması halk arasında nazım şekillerinin iyi bilinmesinden ziyade, temelde halk sanatkarlarının duyguları dile getirirken kendilerini daha serbest hissetme arzularının yatmasına bağlanabilir.

BÖLÜM IV

4. KONULARINA GÖRE ERZİNCAN TÜRKÜLERİ

Anadolu halkının doğumdan ölüme kadar başından geçen her türlü olayı kendine konu olarak seçen türküler, ait olduğu coğrafyadaki kültürel dokuya olan adaptasyonu ile belleklere yerleşmiş ve yaşanmış olaylardan hayat bulması sebebiyle çok geniş bir konu dağarıyla günümüze kadar süregelmiştir. Konuları açısından bu denli geniş bir çerçeveye sahip olan türküler, araştırmacıların perspektiflerine göre konuları açısından farklı şekillerde ele alınarak, birçok sınıflandırmaya tabi tutulup kaynaklarda yer almışlardır. (Dönmez ve Haşhaş, 2014: 1619) Bu bölümde, bazı araştırmacıların türkülerin içeriklerine göre yapmış oldukları çeşitli sınıflandırma örnekleri sunularak Erzincan türkülerini konularına göre tasnif edilmeye çalışılacaktır.

Atıncı Emnalar, türkülerini türleri ile konu ve söylenme amaçlarına göre iki ana grupta sınıflandırmıştır:

1. *Sözel Türlerine Göre Türküler: Buradaki sınıflandırmada esas, halk edebiyatındaki türlerin dikkate alınmasıdır. (...) Buna göre yapılan tasnif, sadece şiirsel yapı ile ilgilidir. Örneğin, mani, semai, koşma, hoyrat, kalenderi, destan, nefes, tecnis, satranç gibi. Şöyle ki şiirsel yapısı mani olan bir türküye mani denmekte, diğerleri de bu şekilde adlandırılmaktadır.*

2. *Sözel İçeriklerine ve Ezgilendiriliş Amaçlarına Göre Türküler: Bu tür sınıflandırmada esas, sözlerin içerdiği konular ve ezgilendiriliş amaçlarına göre olmaktadır. Örneğin;*

- a. Ölüm veya doğal afetlerden sonra yakılan ve konuları anlatan türkülere; ağıt
- b. Güzellik konularını içerenlere; güzelleme,
- c. Aşk ve sevdâ konularını anlatanlara, sevdâ türküleri,
- d. Kahramanlık ve yiğitlik olaylarını anlatanlara, yiğitleme veya koçaklama,
- e. Güldürücü ve komik olayları anlatanlara, satirik türküler,
- f. Dua içerenlere, alkış,
- g. Çeşitli meslekleri konu edenlere, iş ve meslek türküleri,
- h. Eşkıyalarla ilgili konuları anlatanlara eşkıya türküleri,
- j. Düğün ve kına törenlerini konu edenlere, düğün ve kına türküleri,
- k. Bebekleri uyutmak için kullanılanlara, ninni,
- l. Sohbet toplantılarında okunanlara, sohbet türküleri,

- m. Askerlikle ilgili olanlara, asker türküleri*
n. Yolda okunanlara, yol türküleri,
o. Çeşitli halk oyunları ile okunanlar, o oyunun adı ile ilgili, horon veya bar türküsü gibi adlandırmalar yapılmaktadır. (Dönmez ve Haşhaş, 2014:1623)

Yabancıardan Millien'in tasnifi şöyledir:

I. Hikâye şarkıları (kıssalı şarkılar):

- 1. Hayalî ya da şairane konular*
- 2. Savaş ve kışla şarkıları*
- 3. Aile konuları, küçük serüvenler*
- 4. Eğlenceli ve gülünç şarkılar*

II. Kasideler (yanık ve dindarca türküler):

- 1. Dini konular, mucizeler*
- 2. Efsanevî dramatik konular*
- 3. Tarihi şarkılar (Dizdaroğlu, 1969: 261-274)*

Fraylıç:

- 1. Mevsim şarkıları, 2. Kahramanlık şarkıları, 3. Aşk şarkıları, 4. Ölüm şarkıları, 5. Doğum şarkıları, 6. Evlenme şarkıları, 7. Çocuk ninnileri, 8. Gençlik şarkıları (Dizdaroğlu, 1969: 261-274)*

Jerom Bujeand:

- 1. Ninniler, 2. Çocuk türküleri, 3. Tabiat ve hayvan türküleri, 4. Aşk türküleri, 5. Evlenme türküleri, 6. Askerlik türküleri, 7. Zeybek ve derebeyi türküleri, 8. Cinayetler ve acıklı olaylarla ilgili türküler, 9. Ölüm türküleri (Dizdaroğlu, 1969: 261-274)*

Yerli araştırmacıardan Pertev Naili Boratav'ın, tasnifinde şu başlıklar yer alır; fakat öncesinde şunu hatırlatmak gerekir, Boratav A bölümünü konusu bakımından, B bölümünü ise söylendiği ortam açısından incelemiştir:

A. Bölümü

1. Lirik türküler:

- a) Ninniler, b) Aşk türküleri, c) Gurbet türküleri, askerlik türküleri, hapishane türküleri, ç) Ağıtlar, d) Çeşitli başkaca duyguluk konular üzerine türküler.*

2. Taşlama, yergi ve güldürü türküleri.

3. Anlatı türküleri:

- a) Efsane konulu türküler, b) Bölgelere ya da bireylere özgü konuları olan türküler, c) Tarihlik konuları olan türküler.

B. Bölümü

4. *İş türküleri.*
5. *Tören türküleri:*
- a) *Bayram türküleri, b) Düğün türküleri, c) Dinlik ve mezheplik törenlere değgin türküler, ç) Ağıt töreninde söylenen türküler.*
6. *Oyun ve dans türküleri:*
- a) *Çocuk oyunlarında söylenenler, b) Büyüklerin oyunlarında söylenenler* (Boratav, 1992: 150-151)

Cahit Öztelli de biraz daha farklı bir gruplandırmayla türkülerini önce iki ana başlığa ayırır, ardından şu şekilde tasnif yapar:

I. Olaylı türküler

II. Duygusal türküler

1. *Ninniler, çocuk türküleri*
2. *Doğa ve çoban türküleri*
3. *Aşk türküleri,*
4. *Tören ve mevsim türküleri*
5. *İş ve esnaf türküleri*
6. *Derebeyi, eşkıya, cinayet türküleri*
7. *Kahramanlık türküleri*
8. *Ağıtlar (ölüm türküleri)*
9. *Güldürü türküleri (mizahi)*
10. *Oyunumsu (dramatik) türküler,*
11. *Oyun (dans) türküleri (Öztelli, 1972: 15-16)*

Hikmet Dizdaroğlu, Cahit Öztelli'nin yapmış olduğu tasnife benzer bir şekilde şu şekilde yapar:

Ninniler ve çocuk türküleri, 2. Doğa üzerine türküler, 3. Aşk türküleri, 4. Kahramanlık türküleri, 5. Askerlik türküleri, 6. Tören türküleri, 7. İş türküleri, 8. Eskiya türküleri, 9. Acıklı olaylarla ilgili türküler, 10. Güldürücü türküler, 11. Karşılıklı (diyaloglu) türküler, 12. Oyun türküleri, 13. Ölüm türküleri (ağıtlar). (Dizdaroğlu, 1969: 261-274)

Doğan Kaya, daha önce yapılmış tasniflerin eksikliğine dikkati çekerek şu şekilde tasnif yapmıştır:

1. *Tabiat Türküleri*
2. *Ask Türküleri*
3. *Yiğitlik Türküleri ve Tarihi Olayları Konu Edinen Türküler*
4. *Tören Türküleri*
 - a. *Düğün Türküleri*
 - aa. *Kına Türküleri*
 - ab. *Bas Övme / Duvak Türküleri*
 - ac. *Gelin Alma Türküleri*
 - aç. *Gelin Karşılama Türküleri*
 - ad. *Güvey Türküleri*
 - ae. *Halk Oyunlarında Türküler (Halay, Bar, Horon, Zeybek)*
 - b. *Ayin-i cem Türküleri*
 - c. *Sayacı Türküleri*
 - ç. *Oturak Türküleri*
5. *Askerlik Türküleri*
6. *Yiyecekler Üzerine Söylenmiş Türküler*
7. *Hayvanlar Üzerine Söylenmiş Türküler*
8. *Olay Türküleri*
9. *Bitki ve Çiçeklerle İlgili Türküler*
10. *Satıcı Türküleri*
11. *Ekin Türküleri*
12. *Ramazan Davulcusu Türküleri*
13. *Kişiler Üzerine Söylenmiş Türküler*
14. *Keder, Dert ve Hastalık Türküleri*
15. *Gurbet ve Hasret Türküleri*
16. *Meslek ve İş Türküleri*
17. *Eşkıya Türküleri*
18. *Ölüm Türküleri*
19. *Ninniler ve Çocuk Türküleri*
20. *Hapishane Türküleri*

21. *Mizahi Türküler*

22. *Yergi Türküleri*

23. *Öğretici ve Öğüt Verici Türküler* (Kaya, 1999: 139-140)

Nurer Uğurlu ise türkülerini 13 grupta incelemenin daha doğru olacağını düşünür ve türkülerini şu şekilde gruplandırır:

a. Ninni ve Çocuk Türküleri, b. Doğa Türküleri, c. Aşk Türküleri, ç. Kahramanlık Türküleri, d. Askerlik Türküleri, e. Tören Türküleri, f. İş Türküleri, g. Eşkıya Türküleri, ğ. Acıklı Olaylarla İlgili Türküler, h. Güldürücü Türküler, ı. Karşılıklı (diyaloglu) Türküler, i. Oyun Türküleri, j. Ölüm Türküleri. (Uğurlu, 2009: 212)

Feyzan Göher Vural'ın tasnifinde türküler dört başlık altında incelenmiştir:

Lirik Türküler: Bu türkülerin içinde ninniler, aşk türküleri, gurbet türküleri, askerlik türküleri, hapisane türküleri, eşkıya türküleri, doğa ve çoban türküleri, ağıtlar ve diğer duygu ve olayları anlatan türküler yer alır.

Anlatı Türküleri: Bu gurubun içine efsane konulu türküler, bölgelere ya da bireylere özgü konuları olan türküler, hikâyeli türküler ve tarihsel konulu türküler girer.

Tören Türküleri: Bayram türküleri, düğün türküleri, din ve mezhep törenlerine ilişkin türküler, ağıt törenlerinde söylenen türküler tören türküleri kapsamında değerlendirilir.

Oyun ve Dans Türküleri: Çocuk oyunlarında söylenen türküler, büyük oyunlarında söylenen türküler bu gruba dâhildir (Vural, 2011: 403)

Salahaddin Bekki ise, türkülerin konu bakımından tasnifini zorlaştıran hususun birden çok temin bir arada işlendiğini, bu durumda türküdeki ana temin dikkate alındığını, bununla birlikte ana temlerin de kişiden kişiye göre değişebileceğini belirterek türkülerini konularına göre şu şekilde tasnif etmiştir:

1. *Aşk ve Sevda Üzerine Söylenen Türküler*

2. *Gurbet, Ayrılık, Hasret Türküleri*

3. *Ölüm Türküleri (Ağıtlar)*

4. *Çocuk Türküleri (Ninniler)*

5. *Güzellik ve Güzeller Üzerine Söylenen Türküler (Güzellemeler)*

a. İnsan Güzellemeleri

- b. Hayvan Güzellemeleri*
- c. Şehirler ve Toprak Üzerine Söylenen Türküler*
- 6. Kahramanlık Türküleri (Koçaklamalar)*
- 7. Tabiat türküleri*
 - a. Bitki ve Çiçekler İle türküler*
- 8. Güldürücü Türküler*
- 9. Öğretici ve Öğüt Verici Türküler*
- 10. Dini İçerikli Türküler*
 - a. İlahiler ve Devriyeler*
- 11. Kanaat, Geçmişe Özlem, Dilek ve Felsefî Ağırlıklı Konuları İşleyen Türküler*

(Bekki, 2004: 97-107)

Sözlü türküleri, konularına göre inceleyen Enver Gökçe şu sonuçlara ulaşmıştır:

- 1. Lirik türküler*
 - A) Aşk Türküleri*
 - B) Gurbet Türküleri*
 - C) Ağıtlar*
 - D) Ninniler*
- 2. Satirik türküler*
 - A) Mizahi türküler*
 - B) Hicvi türküler*
- 3. İş ve meslek türküleri*
- 4. Merasim türküleri*
- 5. Vaka anlatan türküler*
 - A) Tarihi türküler*
 - B) Eşkîya türküleri*
 - C) Aşk ve aile facialarını anlatan türküler*
- 6. Maniler*
- 7. Oyun türküleri*

4.1. AŞK VE SEVDA TÜRKÜLERİ

Aşk ve sevdaya dair tüm yaşanan duyguları; sevgiyi, kavuşamamanın acısını, hasret ve özlemi, sevgili uğruna yapılan fedakârlıkları, aşkın yarattığı çatışma durumlarını dile getiren türkülerdir. Türküler içerisinde en çok işlenen konu aşk ve sevdadır.

“Bu tarz türküler, kadın/erkek ilişkileri üzerine yakılmış veya söylenmiş türkülerdir. Dolayısıyla, bu türden yakılmış türküler cinsiyet faktörünün yarattığı karşılıklı veya karşılıksız duyguların ve bunların kişilere kadın/erkek yaşattığı olayların şekillendirdiği söylenebilir. Bu nedenle, aşk temi, ağırlıklı olarak lirik türküler başlığı altında ele alınan çeşitli türkü gruplarında karşımıza çıkar. Örneğin, gurbet türküler, askerlik türküler, hapisane türküler ve ağıtlar gibi. Doğal olarak, çoğu zaman bu tarz yakılmış ve söylenmiş türkülerin içinde de aşk ve sevdâ temi vardır. Bu nedenle, bütün türkü tiplerinin yaratılmasında, yakılmasında veya söylenmesinde aşk temi veya cinsiyet olgusu önemli bir etkindir, denebilir“ (Mirzaoglu, 2010: 127-128)

“Türkiye başta olmak üzere Türk dünyasında adı ne olursa olsun türkü olarak derlenip yayımlanan metinler konu bakımından incelendiğinde büyük bir çoğunluğunun aşk ve sevgi konusunun işlendiği görünecektir.” (Yakıcı, 2007: 211)

Erzincan yöresi türkülerinin de önemli bir kısmının sevdâ ve aşk konusu üzerine yazıldığı görülmektedir. Bu husus, insanoğlunun doğası gereği sevgi ve aşk üzerine ne denli yoğunlaştığının da adeta bir göstergesidir.

Her fırsatta sevmenin ve sevilmenin güzelliğinden bahsederken türkülerini kullanan Anadolu insanı, yeri gelince sevdanın kendini düşürdüğü olumsuz durumlardan şikâyet etmek maksadı ile de yine türkülere sığınmaktadır. Bu durum Erzincan türkülerinde de farklı değildir. Bu türkülerde öyle dizeler vardır ki aşk bir nakış gibi işlenip tezene darbeleriyle ezgi ezgi ulaşır maşuğun diyarına. “Gözünden akan yaşlar yüreğimi dağlamış” diyen aşğın eleminin yeri gelir “Kol kola girmiş gezen Çayırli’nin güzelleri” karşısında büyük bir heyecana dönüşür. “Yârim senden ayrılalı / Hayli zaman oldu gel gel” diye başlayan hasret dolu dizeler “Yar ile tenhada buluştum / Ne bağ duydu ne bağbancı” dizeleriyle iki sevgilinin kavuşma anını anlatır bize. Kimi zaman “Hayriye’nin boyuna” vurgun olan aşık kimi zaman “Ahcik’in ince beline” sarar gönlünü.

4.2. GURBET, AYRILIK VE HASRET TÜRKÜLERİ

Gurbet; ilk insandan bu yana devam eden bir olgudur ve Türk toplum hayatında

oldukça önemli bir yere sahiptir. Şöyle bir bakıldığında edebiyatımızın her döneminde değişmez konular arasında yer alan gurbet, kültür hazinemiz olan türkülerimize de yansımıştır. Ayrılığın ve göçün getirdiği hüznün gurbet türkülerini meydana getirmiş ve buna bağlı olarak en kasvetli mısralar gurbet türkülerinde karşımıza çıkmıştır.

Kişinin doğduğu, yetiştiği yurdundan, ailesi ve sevdiklerinden uzakta yabancı olduğu bir yere gitmesi üzerine yaşadığı acı, mutsuzluk, yalnızlık ve çaresizlik duyguları gurbet türkülerinde bütün hüznüyle canlanır.

Evinden, yöresinden, sevdiğinden ayrılan kişinin duygularının yansıtıldığı gurbet türkülerinde, kimi zaman bir anne askerdeki oğluna, kimi zaman bir kadın gurbete çalışmaya giden kocasına, kimi zaman bir âşık başka köye evlenen sevdiğine duyduğu özlemi ve hasreti dile getirmiştir.

“Hem gurbettekilerin hem de onları sılada bekleyen yakınlarının ağzından söylenmiş türküler olup ölüm acısı kadar ağır olarak nitelendirilen gurbet olgusunun dile getirildiği türkülerdir. Bu türkülerde sıla gözlerde tüter, esen yelden, uçan kuştan haber sorulur. Uzun yıllar süren askerlikler, rızkını kazanmak uğruna çıkılan yâd eller, hasret ve çilelerin yatağı gurbet, ayrılık türkülerinin kaynağıdır” (Aytaç, 2003: 347)

Türküde gurbetten söz edilince ilk akla gelen Eğin türküleridir. Erzincan’a bağlı bir yerleşim yeri olan Eğin (Kemaliye) dışarıya çok göç vermiştir. Bu durum, geride kalanların yaktıkları hasret dolu türkülere yansımıştır. Eğin türküsünde geride kalan kadının çilesi konuşur. Kadının üzerindeki sosyal baskının çekilmezliği, sevgili veya kocayı beklemenin dayanılmaz acısı, sevgiliyi yaban ellerde bir başkasına kaptırmanın korkusu, geçim sıkıntısı, vefasızlık bu türkülerde işlenen konulardır. (Özbek, 1998: 72; Başgöz, 2008: 35)

“Tarihte “Eriza, Aziris, Arzancan, Ezirgân, Erzingân” adlarıyla bilinen ve bugün Erzincan olarak anılan muhit, etrafı dağlık, ortası bağlık diye tavsif edilen Anadolu”nun sevimli, bir o kadar da elem dolu şehirlerinden biridir. Erzincan’ın Rus ve Ermeni mezalimini görmesi; 27 Aralık 1939 ve 13 Mart 1992 olmak üzere son yüzyılda iki büyük deprem yaşaması; bu depremlerin can kayıplarına sebebiyet vermesi; Erzincan halkını Taş’ın söylemi ile perişan etmiştir. Bütün bu vakalar yetmezmiş gibi yoksulluk ve işsizlik gibi meselelerin de giderek artması, elim duygularla pek çok insanın toprağından kopmasına ve sıla hasreti çekmesine neden olmuştur. Şartlar neticesinde çaresiz ve yalnız kalan Erzincan insanı, derdini derinden paylaşacağı kimseleri yanında bulamayınca

şikâyetini, selamını, sevdasını, ahvalini türkülerin diliyle terennüm etmiş ve sılasına göndermiştir. Bu durum Erzincan türküleri içinde gurbet temalı türkülerin önemli bir yekûn tutmasını sağlamış ve bir anlamda “Erzincan türkülerinin bütün satırlarının altında gurbet kokusunu teneffüs etmek mukadder olmuştur.” (Kara, Yılmaz: 392-393)

Bunların dışında eşkıya baskınlarının yoğunluğu sebebiyle zor günler yaşayan Erzincan halkı, ekonomik açıdan da zorlanınca çareyi sık sık göç etmekte bulmuş ve bunu da türkülerine ustalıkla yansıtmıştır. Eserlerinin bir çoğunda konu olarak ayrılık ve hasretin seçilmesi bu göçlerin doğal bir sonucudur.

Erzincan türkülerinde gurbete düşen aşık kimi zaman Munzur dağıyla dertleşir, kimi zaman turnalarla ardında bıraktığı gözü yaşlı sevdiğine selam gönderir. Bazen “Ağlama gözlerim Mevla kerimdir” diyerek kendini avutur, bazen de “Ayrıldım sıladan sızlıyor içim” diyerek bir gecede ağaran saçlarından yakınır. Bu türkülerde geride kalan sadece gözü yaşlı yâr değildir. “Bir kuş olup ben yavrumu bulaydım” diyen bir annenin feryadı, Kâbe’ye gidip de gelmeyen kardeşini bekleyen bir ablanın elemi ezgilerle yükselir yüreklerden arşa. Gözyaşları bazen çimenler üstüne dökülür, bazen sılaya giden bir mektuba gizlenir.

4.3. ÖLÜM TÜRKÜLERİ (AĞITLAR)

Türk sözlü geleneği içinde oldukça eskiye dayanan ölüm türküleri ya da ağıtlar yaşamını yitirmiş kimselerin ölümünden duyulan üzüntüyü ifade edebilmek için söylenen türkülerdir. Bu türküler hayatını kaybeden kişinin eşi, akrabası bazen de kendi ağzından söylenmektedir. Ölen kişiye övgü dolu sözler içeren ağıtlar, dokunaklı sözlerle ve içli bir ezgi ile icra edilir.

Ağıtlar insanlığın ortak acısını canlı şekilde anlatan edebi metinlerdir. Ağıt, bir ölüm üzerine belli bir geleneğe uyularak yapılan törenlerde yakılmış ve söylenmiş bir de böyle bir törende yakıldığı halde daha sonra da hatıralarda yaşayan türkü olarak iki anlama gelir. (Boratav, 1982.II:471)

Ağıtlar ölüm olayının dışında ayrılık hallerinde de söylenmektedir. Bu ayrılık durumları üzerine ağıt yakılan en önemli icra ortamı kına, düğün, gelin alma törenleridir. “Ölümler veya bir felaketle ilgili olmadığı, mutlu bir olaya bağlandığı halde düğün türkülerinin bir bölümü de ağıttır. Adına da ‘gelin ağlatma’ denir. Ağıt töreninde sözlü anlatımın dışında kalan davranışlar da vardır. Katılan kadınların göğüslerine vurması,

saçlarını yolması veya yolar gibi yapması, baş başa verip halka yaparak ağlama, ölünün elbiselerini törene katılanlara gösterme, bu davranışların en belli başlılarıdır. Bu tören ya cenaze daha kaldırılmadan ya da kaldırıldıktan kısa bir zaman sonra ölü evinde yapılır. Ağlar bu törenin dışında, bu törene katılmayanlarca da edilebilir. Felaket haberini uzakta duan eş, dost, bildik, tanıdık daha sonra gelerek ağıt edebilirler. Ağıt ölü evinde edilirken basit ve monoton bir ezgi ile söylenir. Bu ağırlığı söze yükleyen ezgidir“ (Başgöz, 2008: 76-78)

Erzincan türkülerinde işlenen konulardan birisi de ölümdür. Genel olarak gerçekte yaşanmış kaza, felaket, hastalık, cinayet gibi sebepler sonucu yaşamını yitirenlerin ardından yakılan bu türkülerde kimi zaman “*Dağlar bana geri verin gardaşım diyen bir ablanın çığlığını*”, kimi zaman “*Ağlatman anamı deyin ki yolda*” diyen bir evladın çaresizliğini, kimi zaman da “*Üstümüzü çimen bürür et dökülür kefen çürür*” diyerek ölümün ne denli korkunç bir hadise olduğunu anlatan bir mevtanın elemiini duyabiliriz.

4.4. KAHRAMANLIK TÜRKÜLERİ (KOÇAKLAMALAR)

Halk arasında kahramanlık konusunu işleyen şiirlere koçaklama denir. Koçaklama, konusu savaş, kahramanlık vb. olan koşma nazım şekliyle söylenen, Âşık edebiyatı nazım türlerindendir. Bu türkülerin en önemli özelliği coşkun ve üst perdeden söyleniyor olmalarıdır. Bu türkülerde ait oldukları milletlerin kahramanlık duygularını görmek mümkündür.

“Belli bir olay üzerine yakılmış, bize o olayı hikâye eden türkülerimizin başında kahramanlık türküleridir. Kahramanlık türküleridir tarihteki büyük olayları, Türk’ün mert karakterine uyar bir biçimde bugüne aktarır. Bu bakımdan kahramanlık türkülerinde tarih yatmaktadır. Duyduğumuz zaman, davulların gümbür gümbür öttüğü meydan muharebeleri, topların amansızca dövdüğü kalelerin sarılması, hürriyetlerine kavuşturulan insanlar, göğüsten siperler ve vücuttan kalelerle Türk’ün yiğitliği gözler önüne serilir” (Özbek, 1994: 357)

“Yiğitlik konusu türkülerimizde genişçe yer tutar. Yüzyıllar boyunca savaş, göç, akın gibi canlı ve hareketli olayların içinde yaşayan bir milletin edebiyatında bunun kuvvetli izleri bulunması tabiidir. Serhat kalelerinde, asker ocaklarında halk şairlerine önemli yer verilmiştir. Sefere çıkan orduların başında halk şairleri türkülerini ile askeri teşvik eder, yeni kahramanlık menkıbelerini türkülerinde ebedileştirmiştir. Bu türden türkülerin çok azı günümüze kadar gelebilmiştir” (Öztelli, 1959: 62)

Erzincan türkülerinde bazen de kahramanlık duygusu ön plana çıkar. “*Vatan bizim her şeyimiz / Uğruna canlar veririz*” dizelerinde anlatıldığı gibi var oluşundan bu yana vatani için ölümü şeref sayan Anadolu insanı, “*Çakal enüğü kurt olmaz / Aslı kurdoğlu kurt gerek*” mısralarıyla zalimlerin karşısında yiğitçe duruşunu sergiler.

4.5. TABİAT ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

“*Konularını yaylalar, dağlar, geyikler, kuşlar, çiçekler gibi doğanın değişik varlıklarından alan türkülerdir. Bu tür türküler daha çok köy ve aşiret halkının verileridir. Onların yaşantısı ile yakından ilgilidir. Doğa insanının türkülleri de doğanın kendi olacaktır elbette... Büyük kentler dışında Anadolu baştanbaşa köyüyle, kentiyle doğanın içinde yaşar, bu bakımdan hemen her türküsünün içinde doğanın izleri vardır. Bunları birer süs, birer koku, birer çerçeve gibi kullanır. Söyleyeceklerini bu çiçek demetinin içine kondurur.*”

“*Türk toplumu o denli doğa ile kucak kucağa yaşar ki, onu kendinden ayrı görmez. Doğayı da kendine yapışık bir canlı sayar. Onunla senli benli konuşur, dertleşir. Sabah yelleri ile eser, çiçeklerle koklaşır.*” (Öztelli, 1972: 273)

Bu durum Erzincan türkülerinde de değişmez. Nitekim memleketin başı dumanlı dağlarından, yemyeşil ovalarından, bağlarından, pınarlarından turnalarla haber bekleyen Erzincan insanı, tabiat ve sevgiyi en güzel şekilde harmanlayıp seher yelleriyle sevdiğine gönderir. Buram buram memleket sevgisi kokan şu dizeler anlatır Şirin Erzincan’ın güzelliklerini: “*Ötmez Başpınar’ın bülbülü kuşu / Cihana bedeldir ufacık taş / Güzeldir baharı sert geçer kışı, Munzur dağı senden ulu var mıdır / Başındaki bora mıdır kar mıdır, Yaz gelende duman çöker dağına / Bülbül konar mor sümbüllü bağına / Akıl ermez baharına yazına...*”

4.6. HAYVANLAR ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

İnsan ve tabiatın yanında hayvanlar için söylenmiş türküler de vardır. Bu durum Erzincan türkülerinde de karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Eğin (Kemaliye) türkülerinde bitki motiflerinin yanında yine büyük bir bölümü step bölgelerinin yaban türleri olan hayvan motiflerine de rastlanmaktadır. Bunların başında ise hiç kuşkusuz bülbül gelir. Divan Edebiyatı’nda, Türk Sanat Müziği’nde ve Türk Halk Müziği’nde âdeta sevginin, aşkın ve hasretin simgesi haline gelen bülbül, Erzincan türkülerinin de vazgeçilmez öğesidir. “*Bülbül yuvada inler öter kalbini dinler, Bülbül yuva yapmış gülün üstüne / Ben*

kara giymem alın üstüne, sabahın seher vaktinde görebilsem yârimi / Gül dalına bülbül konmuş çeker ah-u zarımı” dizeleri bu duruma örnek teşkil etmektedir.

Yörede hayvancılık faaliyeti de yapılmakta olup, bazı evcil hayvan isimleri türkülerde yansımıştır. Örneğin yârin gurbete gidiş gelişinde kullandığı binek hayvanlarından katıra ve katırcıya sıklıkla rastlanır. Koyun, inek, deve, at, kaz ve ördek Eğin türkülerinde geçen başlıca evcil hayvanlardır. Örnek olarak şu dizeleri verebiliriz: *“Elinde düdük kaval önünde sürü davar, Deveyi deveye çattım yuların boynuna attım, Al at getirin ki hanım kız bine hanım kız gariptir nereye ine”* Yörede engebeli arazi yapısı ve sulak alanların varlığının da etkisiyle zengin bir yaban hayatı söz konusudur. Özellikle dağ keçisi ve geyik avı önemlidir. Ayrıca Fırat ırmağında ve Keban barajı gölünde balıkçılık da yapılır. Dağ keçisi, geyik, Baykuş, kurt, kartal, tavşan, balık, kurbağa, bülbül ve keklik yörenin yaban hayvanları arasında yer almakta olup, türkülerde yansıtılmıştır. *“Munzur dağı ısl ısl ıslıdar geyikleri suya düşmüş mişıldar” “Keklik taştan ne gezer Kalem kaştan ne gezer, Kekliğin sürüstünü av ettim birisini, Yüce dağ başında tombul tavşan yol ver dağlar yol ver yâre kavuşam, Yeşil kurbağalar öter göllerde kırıldı kanadım kaldım çöllerde”* dizeleri Erzincan türkülerinde kullanılan hayvan motifine güzel bir örnektir.

4.7. BİTKİ VE ÇİÇEKLER İLE İLGİLİ TÜRKÜLER

İnsan ve hayvanların yanında bitki ve çiçeklerle ilgili olan türkülerimiz de mevcuttur. Bu türkülerde geçen çiçek isimleri (özellikle gül) sadece tabiat unsuru değil, aynı zamanda aşkın sembolü olarak karşımıza çıkar.

Ali Osman Öztürk “Türkülerde Söz Kalıpları, Eğretileme ve Simgeler”adlı çalışmasında gülün türkü sözlerinde en fazla yer alan bitki olduğunu belirtir. Öztürk’e göre gül çeşitli anlamlara gelse de her anlamı bir şekilde sevgi ve aşk duygusu ile ilintilidir.

Erzincan türkülerinde gülün en fazla gelenekselleşmiş ilişki ikililerinde yer aldığını görüyoruz ki bunlar gül-bülbül, gül-bağ/bahçe ve gül-çimen ilişkileridir. Genel türkü külliyyatında olduğu gibi gül-bülbül ilişkisinin yoğun işlenişi, Erzincan türkülerinde de görülmekte olup, seven ve sevileni simgelemekte ve onların göstergesi olma niteliğindedir.

Bunların dışında yörenin iklim koşullarına bağlı olarak gonca, sümbül, lale, gelincik, yonca, yasemin, menekşe, sazlık ve meşelik gibi floristik öğelere, Erzincan türkülerinde sıkça yer verilmiştir. Bu duruma örnek olarak şu dizeleri gösterebiliriz: *“Ağam*

yine yaseminim suya düştü sümbülümsün sen benim, Süpürgesi yoncadan gayet beli inceden ve Çayırlar, çimenler yemyeşil olmuş her yer gelincikle, güllerle dolmuş”. (Vural, 2016: 734-735)

4.8. ŞEHİRLER VE YÖRELER ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

Türküler içinden çıktıkları bölgeleri, şehirleri, muhit adlarını ve özelliklerini içinde barındıran eserlerdir. İçlerinde büyük şehirlerin hanlarında veya yıkıntılarında söylenenler yanında, küçük ve unutulmuş kasabaların bir göz odalarında, damlarında, yazılarında, ak doruklu dağlarında, sarıçiçekli yaylalarında, boz bulanık subaşlarında söylenenlerine de rastlamak mümkündür.

İkamet edilen veya bir olayın yaşandığı kent, kasaba, köy, yayla, mahalle, sokak, dağ ve tepe gibi pek çok konum, mevki ve yer adı türkü sözlerine az ya da çok yansımıştır. Özellikle gurbet ve hasret temalarının ağırlık kazandığı türkülerde, yer ve mevki adlarına çok daha fazla yer verilmektedir. Erzincan’ın bir ilçesi olan Eğin türkülerinde Eğin, Fırat, İstanbul, Kadıgölü ve Koçan gibi yöresel yer adları yanında; köylerin, komşu şehirlerin, türkünün ortaya çıktığı dönemde Osmanlı toprağı olan Şam ve Mısır gibi memleketlerin adlarına da rastlanabilmektedir. Örneğin aşağıdaki meşhur türküdeki gibi Eğin, sevgiliye seslenilen, uzaktaki yâre sitem edilen, âdeta gurbet ve hasretle bütünleşmiş mekânın adıdır.

“Eğin’in altından akan Fırat’tır / Ağamın bindiği demir kırattır / Ela gözlerini sevdiğim ağam/Sılaya gelmesi hayli murattır”

Eğin ve Fırat kadar yoğun olmamakla birlikte, yörenin bazı türkülerinde köy ve mevki adlarına da rastlanabilmektedir. Abrenk (Harmankaya), Apçağa, Şırsor (Başarı), Başvartinik (Başpınar), Ehnesor (Armağan), Gecegü (Kabataş), Gemirgâp (Toybelen), Gerişla (Yuva), Hapanos (Kozlupınar), Hosta ve Venk (Yaka) bunlar arasındadır. *“Hapanos’la Başarı’nın arası görü döndü düğüncünün yarısı, Hosta’dan giden yârim bana zulmeden yârim, Enhesor dere içi geçti gelinin göçü”* dizeleriyle bu durumu örneklendirebiliriz. (Akpınar, 2012: 258)

4.9. ÖĞRETİCİ VE ÖĞÜT VERİCİ TÜRKÜLER

Dinleyicilerine öğütlerde bulunan, ders verme amacı taşıyan, yol gösteren türkülerdir. Aslında konu bakımından farklı başlıklar altında sınıflandırılan türkülerini de bu sınıfa dâhil edebiliriz. Çünkü yergi içeren türkülerde, itikada dair türkülerde, kına-düğün türkülerinde de öğüt verilmekte, nasihatte bulunmaktadır. Muhteva itibariyle tecrübe ve

öğüdü yansıtan bu türkülerin Erzincan yöresinde de örnekleri mevcuttur. “*Aşık isen dost bağından nûş eyle / Arif ol daima gönü hoş eyle / Her an enginlere akıp coş eyle / Ummana varılmaz sel olmayınca, Mümin olan ikrarın bilmeli / Candan bir mürşide teslim olmalı / Yol haberin rehberinden sormalı / Kendi bildiğine gitmeli değil*” dizelerini örnek olarak verebiliriz.

4.10. DİNÎ VE TASAVVUFÎ TÜRKÜLER

Türk Milleti’nin kendi isminden türeyen türküler, bazen inanç değerlerini bazen de tasavvuf olgularını yalın ve sade bir biçimde ortaya koyarlar. Tasavvuf temalarını ihtiva eden bu türkülerde imanın, itikadın, güzel amellerin, ibadetin, sufiliğin ve kul olmanın güzelliklerini görebiliriz.

Din temini işleyen türkülerde, dinin gerekleri lirik bir şekilde dile getirilir. Yaratılış ve hikmetleri üzerine kafa yorulur. Dince olgun (kâmil) insanların vasıfları sıralanır. Ölümün kaçınılmazlığı ve ahiret hayatı geniş bir şekilde işlenir. Bu türküler nasihat ağırlıklıdır. Mutlaka verecek mesajları vardır. (Bekki, 2004: 105)

“*Arzuladım sana geldim / Hünkar Hacı Bektaş Veli / Eşiğine yüzüm sürdüm / Hünkar Hacı Bektaş Veli, Mevla’ya olmaz bahana / Biad gerektir Kur’ana / Aşık edip bu cihana / Süren Muhammed Ali’dir*” dizelerinde tasavvuf teminin ağırlıklı olarak işlendiğini görüyoruz.

4.11. KEDER, DERT VE HASTALIK ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

Halk türkülerinin söylenmesine neden olan birçok olay vardır. Bunlardan birisi de keder, dert ve hastalıktır. Bu türkülerde âşık aşk acısının dışında sosyal hayatın getirdiği çeşitli sıkıntılar üzerine duygularını dile getirir. “*Doktor gelmiş yarelerim bağlıyor / Gurbet elde garip annem ağlıyor, Yaralarım oyuldu / Göz göz oldu soyuldu, Aman doktor aman bu ne iş idi / Öyle bir kar yağdı elim üşüdü*” dizeleri ile bu türküleri örnek vermek mümkündür.

4.12. KİŞİLER ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

Bu türküler belli bir kişiyi ifade eder. Türküde ifade edilen kişinin fiziksel ve duygusal özelliklerinden bahsedilir. Yine bu türkülerde âşıklar sevgililerinin özelliklerini anlatmak için ve onlara duyduğu sevgiyi dile getirmek için sevgilinin ismini kullanarak bu türküleri meydana getirmişlerdir. “*Duran Ağabey Duran Ağabey / Evine gelin olam / Duran Ağabey Duran Ağabey gulun gurbanın olam, Aşağıdan gelir benim Şükran’ım / Ne*

çok olmuş senle benim düşmanım / Bilseydim ki düşmanların çoğumuş / Vallah billah sevdiğime pişmanım ya da Ahcık'ın elinde bir deste kaşık / Boyuna vurgunam kendine aşık” dizeleri bu başlık için örnek teşkil edebilir.

4.13. ASKER VE ASKERLİK ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

Türk ulusunun türküleri içinde askerlik de önemli bir yer alır. Askere yolcu etme, sıladakilerin gözleri yolda asker beklemeleri, askerlerin teskereyi iple çekmeleri, seferberlik türküleri, askere gidip gelmeyen yiğitler için söylenmiş türküler bu çerçevede ele alınabilir.

Asker türkülerinde sevgiliye ya da aileye duyulan hasret, gurbette olmanın acısı, sıra özlemi, savaşta yaşanan ölüm olayı, yiğitlik, cesaret gibi temalar işlenmiştir. Bu türküler askere giden gencin kendi ağzından ya da sevdikleri tarafından söylenir. Askerlik dolayısıyla yakılan ayrılık türkülerine hasret ve özlem duyguları yansımıştır.

Anlattıkları tarihsel olaylar bakımından da önemli olan asker türkülerinin yakıcıları genellikle erkeklerdir.

Asker türkülerinin günümüze gelen en eski örnekleri, Kuzey Afrika, Balkanlar ve Kars gibi sınır boylarında ortaya çıkmıştır. Bu serhat türkülerinin çoğu, bazı kalelerin düşmesini konu etmiştir. Bunlar, Budin, Estergon, Varna gibi kalelerdir. Osmanlı'nın doğuda, batıda ve güneyde büyük topraklar kaybederek çekilmesi de türkülere konu olmuştur. Bu askerlik türküleri, aynı zamanda kahramanlık türküleri olarak da değerlendirilebilir.

“Mehmetciğim nöbet tutar / Şerefine şeref katar / Yavuklusu rahat yatar / Vatan bizim biz bekleriz, Piyadeyim piyade / Dostlar derdim ziyade, Gışlalar doldu bugün doldu boşaldı bugün” dizeleri Erzincan yöresinde askerlik üzerine söylenen türkülere aittir.

4.14. KADER, DÜNYA VE SEVGİLİDEN ŞİKÂyet EDEN TÜRKÜLER

Âşık edebiyatında dünya sonsuz nimetlerin insana sunulmasında bir vasıta, pek çok doğal unsuruyla yalancı bir cennet, ruhlar âleminden ahiret âlemine giden hayat yolculuğunda bir durak olarak işlendiği gibi aynı zamanda adaletsizlerin, emek sömürücülerin, rakiplerin, vefasız sevgilinin bulunması nedeniyle de yaşanmak istenmeyen bir mekân olarak görülmüştür.

Esma Şimşek ise “hepimizin misafir olduğu, penceresinden bakıp geçtiği felek veya dünya; insanlık tarihinin başlangıcından bugüne değin acılarını, sitemlerini,

imkânsızlıklarını haykırdığı bir kavramdır. Yıllarca masal, mâni, ninni, bilmece, ağıt, türkü ve koşmalarda halkın, mutsuzluklarına, sitemlerine, acılarına, şikâyetlerine tercüman olarak seçtiği, bütün olumsuzlukları içine hapsettiği tek bir kelimedir felek...” şeklinde bir açıklama yaparak felek kavramından ve bu kavramın kültürel değerlerimize nasıl yansıdığından bahsetmiştir.

Kader kavramından söz eden türkülerin içerikleri incelendiğinde, halkın yaşadığı çeşitli sıkıntılar karşısında yaşadığı çaresizliği ve isyanını görebiliriz. Değiştiremeyeceği yazgısına karşı üstü kapalı bir sitemde bulunan Anadolu insanı, acısını, imkânsızlığını, uğradığı haksızlığı ve sevgilinin vefasızlığını içli dizelerle bu türkülerde dile getirmiştir.

“Yar dedim bağlandım kaldım / Her yükü üstüme aldım / Kışta kıyamette kaldım/İmdat kılmaz asi güzel asi güzel, Çeke çeke bu dert beni öldürür / Aşık maşukuna halin bildirir / Kahpe felek güler güler eli güldürür/ Neden bana kalbi katı taş gibi” dizelerinde aşığın sitem dolu sözlerini görebiliriz.

4.15. BEDDUA MAHİYETİNDEKİ TÜRKÜLER

Herhangi bir kimsenin kötü bir duruma düşmesi, yaptığını çekmesi, ettiğini bulması isteği ile ilk ağızdan söylenen kargışları (bedduaları) içeren türkülerdir. Türkülerde sevdiğiyle kavuşmasına izin vermeyen anne-babaya, başkasına yar olan sevgiliye, vefasızlık yapan yâre, fitne peşinde olan ele, kötü hallere düşüren, sıladan ayıran gurbete, feleğe ve kara yazıya yaşanan acılar ve üzüntüler sebebiyle beddua edilir ve bu türküler aracılığıyla gönülden geçen hisler dile dökülür.

Doğan Kaya’nın kısaca *kötü dilek* olarak nitelendirdiği beddua, çaresiz olan, acı çeken, kötülüğe maruz kalan bir insanın rahatlamak, teskin olmak gayesiyle söylediği, kötü düşünce ve dilekleri kapsayan, söze orijinallik veren, ifadeyi güçlendiren kalıplaşmış sözlerdir.

“Ay oğlan ay oğlan / Evin yıkıla oğlan / Kapın kapana oğlan, Yad ellere gönül veren kişiler / Dilerim ki cehenneme düşeler / Düşeler de cızır mızır bişeler, Benden ayrılalı yüzün gülmesin / Verem ola kanla irin kusasın” gibi dizelerde haksızlık karşısında duygularını çileyle yoğuran âşıkların, beddua dolu ifadeleri göze çarpar.

4.16. KARŞILIKLI SÖYLENEN TÜRKÜLER

Bunlar, Halk Opereti diyebileceğimiz türkülerdir. Çoğunlukla iki kişi tarafından sıra ile söylenir. Konu daha çok güldürü havasındadır. Kadın-erkek, gelin-kız, baba-kız, oğlan-kız arasında geçer. Karşılıklı duygu ve düşünceleri yankılandırır.

Karşılıklı söyleşilerle meydana getirilen türkülerin güzelliği, iki sesli olmasından başka, toplum yaşantısındaki kimi aksaklıkların bir operet havası içinde eleştirilmesi, öğüt verici olmasındandır. Bu bakımdan eğitici türde yer alırlar. (Öztelli,1972:745)

Karadeniz atma türkülerinden de farklı olarak birbirini seven kız ile oğlanın arasındaki konuşmalardan oluşan bu türkülere, türkü külliyyatı içerisinde rastlamak mümkündür. Öyle ki, “*Anadolu’da amcaoğlu ile amcakızının aşkını konu alan “Emmioğlu-Emmikızı” ve “Türkmen Kızı” başlıklı türkülerimiz bulunmaktadır.*” (Bekki, 2010: 88)

Erzincan türkülerinde bu başlığa uygun örnekler özellikle Arzu ile Kamber arasında geçen atışmalarda karşımıza çıkar. “*Ben pınara varmışem / Elim yüzüm yumuşem / Din imanım has Kamber / Sen bileziğimi görmüşsen, Ben pınara varmadım / Elim yüzüm yumadım / Din imanım has Arzu / Ben bileziğini görmedim*” dizelerini karşılıklı söylenen türküler başlığı altında toplamayı uygun gördük.

4.17. OLAY TÜRKÜLERİ

Türküler temelde bir olay üzerine şekillenirler. Olay türkülerinde türkülerin yakılmasına neden olan bu söz konusu olay anlatılır. Bu olaylar gerçekten yaşanmış olaylardır. Tarihte yaşanmış savaşlar, iç isyanlar, yönetim-halk çatışmaları, sosyal ve toplumsal düzeni değiştiren olaylar bu türkülerde dile getirilir. Bu türkülerde yaşanan olayın önem taşıyan detayları tasvir edilir. “*Olay türkülerinin çoğu, hikâye, roman, tiyatro, sinema vb. sanat dallarından birine de konu olabilecek nitelikler taşır.*” (Önal, 2013: 40)

Olay türkülerinde kahramanların duygu, düşünce ve durumları, onların ağzından dökülüyormuşçasına çok defa olayın kahramanları dışındaki bir şahıs tarafından dillendirilir. Ölenin duygularını ikinci, üçüncü şahıslar dile getirir. Bundan dolayı türkülerde konuşan şahıslar bir bent içinde bile değişebilir. (Özbek, 2009: 21)

“*Kahvenin önünde de leylim vurdular beni / Tuttular yakamdan da leylim soydular beni / Bir gece muratsız leylim koydular beni*” dizelerinde kötü bir hadise sonrası duyulan

hüzün “*Olur mu böyle olur mu? / Böyle zulüm olur mu?/ Evlat babayı vurur mu?*” mısralarında yeniden karşımıza çıkar.

4.18. ÇOCUK TÜRKÜLERİ (NİNNİLER)

Ninni, çocuğun uyutulması ya da sevilmesi esnasında söylenen, bir takım duygu ve düşünceleri, inanç, umut ve hayalleri içeren çoğunlukla dört dizeli, dize sonlarına kalıp sözler eklenerek, ezgi ile birlikte söylenen manzum sözlerdir.

Bir başka ifadeyle ninni: “*İlk günlerden başlayarak dört beş yaşına dek çocukları uyutmak için söylenen basit ve oldukça içli, ezgili beşik türküleridir.*”

“*Ninnilerin sözleri ve ezgileri sade ve basittir. Biçim bakımından çok kere manilere benzerler. Belli bir olayı konu alan ve türkü biçiminde olanları azdır.*” (Öztelli,1972:403)

Lirik türküler grubuna dâhil edilen ninniler, sadece annenin çocuğuna duyduğu büyük sevginin ve şefkatin ifadesi değildir. Ninnilerde annelerin çilesi, çocuktan beklentileri, yorgunluğu, ataerkil yaşamda babayı şikâyetler de yer alır. (Başgöz, 2008: 63)

Kimi ninnilerde ise çocuksuzluğun acısı dile gelir ya da kadının çocuk doğuramaması durumunda üzerine gelecek kumanın endişesini taşıdığı görülür. Çocuğa layık görülen meslekler de ninnilerde yer alır.

Yaratıldığı çevrelere göre konularında değişiklik gösteren ninniler, çalgının eşlik etmediği tek türkü türüdür.

Erzincan türkülerinde bu başlığa uygun örnekleri şu dizelerde görebiliriz: “*Bebeğin beşiği çamdan / Yuvarlandı düştü damdan / Bey babası gelir Şam’dan / Nenni bebek oy oy oy, Nenni bebek neni balam / Nenni dedim uyuyasın / Küçücüksün büyüyesin.*”

4.19. MİZAHİ, GÜLDÜRÜCÜ TÜRKÜLER

Mizah, Türkçede eğlence, alay, şaka, latife gibi manâlara gelmektedir. Türk edebiyatında ilk mizah örnekleri sözlü gelenekte ortaya çıkmıştır.

Mizahi türküler ise insanları kederden uzaklaştıran, eğlenceli anlar geçirmelerine yardımcı olan eserlerdir. (Bekki, 2004: 104)

“*Horozumun tivi kara / Onun için yandım nara / Tavuklara vermez ara/Biligah biligah / Gizligah gizligah ya da Gidin deyin o serçeye / Konmasın bizim bahçeye / Konarsa bizim bahçeye / Şikat ederim hocaya*” dizelerinde mizah ile türkü uyumunu görebiliriz.

4.20. NİSPETSİZ EVLİLİKLER ÜZERİNE SÖYLENEN TÜRKÜLER

Salahaddin Bekki'nin ifadesiyle baş yastığı kendisine eş olmayanların çektikleri dramları ihtiva eden bu türkülerde kendinden büyük adamlarla evlenen çocuk gelinlerin ya da kendinden küçük oğlanlarla evlendirilen kadınların duyguları dile getirilir.

Mutsuz kadın profilinin ortaya çıktığı bu türkülere ait “*Sabah olur çocuk gider oyuna / Oynar oynar taş doldurur koynuna / Gelen geçen şamar vurur boynuna / Ana beni bir çocuğa verdiler / Verdiler de günahıma girdiler, Has bahçeye döşek de serdim gül gibi / Sabahtan kalktım altını ıslatmış göl gibi / Ben genç idim ihtiyara verdiler / Verdiler de günaha girdiler*” dizeleri Anadolu’da oldukça yaygın olan bu tür evliliklerden doğan sıkıntıları, elemi, gözyaşını ve türlü sitemleri samimi bir dille ifade etmektedir.

BÖLÜM V

5. SÖYLENDİKLERİ ORTAM VE KULLANILDIKLARI YERLERE GÖRE ERZİNCAN TÜRKÜLERİ

Tasnifte dikkat edilmesi gereken ikinci husus, türkülerin söylendikleri ortam ve gördükleri işlevlerdir. Bu tür bir tasnifte de türkülerin konularını kesin hatlarla birbirinden ayırmamız mümkün olmaz. Tasnif maddelerinde de görüleceği üzere türküler, işledikleri konular sebebiyle birinci bölüme, gördükleri işler ve söyleniş ortamlarına göre ikinci bölüme dâhil olabilirler. Örneğin ağıtlar, söylendikleri ortam itibarıyla tören türkülerine girerken, metinlerindeki sağlamlık ve şiirsellik sebebiyle lirik türküler içinde de yer alabilirler.

5.1. İŞ TÜRKÜLERİ

“Toplumun günlük yaşantısının önemli bir kısmını kaplayan iş ve çalışma hayatının türkülere geçmesi ve orada şekillenmesi tabiidir. İş ve meslek türkülerinde çalışma hayatımızın ve mesleklerin türküler arasında yakından bir bağ aramak gerekmez. Hanelerde ufak bir iz veya bağlantıda küçük bir ilgi kâfidir. Çoğunun temsili karakteri vardır. Büyük bir kısmını karşılıklı söylenen türküler meydana getirir. Bazılarında bir sanatın özel prensiplerini, usta-çırak ilişkisine ait bazı gelenek ve yargıları buluruz” (Özbek, 1994: 419)

İş türküleri, genellikle toplu halde yapılan işlerde gayrete getirici, çalışmayı zevkli hale getirici roller üstlenir. Bu türküler aynı zamanda, oluştukları dönemlerde en sık görülen ya da dikkat çeken meslek türlerini de ortaya koyarlar.

Erzincan türküleri içerisinde belirgin olarak iş türküleri başlığı altında toplayabileceğimiz metinler oldukça sınırlıdır. “*Hamama da girmiş terlemiş / Tellaklar hizmet eylemiş, Terzi elin kırılın / İncindi yarin kolu, Irakipler bizim bağı belliyor / Nazlı yar da zülüflerin telliyor*” dizelerinde günlük hayatta yapılan işlere dair izleri bulabiliriz.

5.2. TÖREN TÜRKÜLERİ

Halk türkülerimiz içerisinde geçiş döneminin çeşitli aşamalarında icra edilen toplumsal kurumlara destek verme, kültürel devamlılığı sağlama ve eğlence işlevlerini üstlenen türkülerin özel bir yeri vardır. Bu türküler icra ortamının vazgeçilmez unsurlarındandır.

“Halk türkülerinin söylenmesine neden olan birçok olay vardır. Bunlardan en etkin olanı ise halk eğlenceleridir. Burada ‘halk eğlencesi’ ile halkın herhangi bir nedenle

toplanıp hoşça vakit geçirmesi kastedilmektedir“ (Kartarı, 1985, s. 6). “Geleneklerle ilgili merasim (düğün, mevsim eğlenceleri vs.) türkülerinde eski yaşayışın düzeni görülür Halk geleneklerinde toplu yapılan eğlence ve törenlerin hepsinde türkü ve oyun vardır. Türküsüz ve oyunsuz tören yok gibidir. Genel olarak her çevrenin kendine göre basit tören türküleri vardır” (Öztelli, 1959: 3-74).

Törenlerde söylenen türkülerin büyük çoğunluğu iş türküleri niteliğindedir. Yani içerikleri, söylendikleri törenlerle doğrudan ilgili olmayabilir. Ama kına yakma törenlerinde verilen öğütler, dinî törenlerde söylenen ilahîler, âyin-i cemlerde okunan deyişler, yapılan semahlar ve ölenlerin ardından yakılan ağıtlardaki sözler doğrudan söylendikleri ortam ve olaylarla ilgili olurlar. (Bekki, 2004: 112)

5.2.1. Düğün Türküleri

Evlenme adetlerinin gerçekleştirilmesi sırasında düzenlenen gelenek ve törenlere eşlik eden türkülerdir. Düğün türküleri, kına yakma, gelin alma ve düğün törenleri sırasında icra edilen, gelinin ve annenin yaşayacakları ayrılık sebebiyle duydukları üzüntüyü, gelin ve damadın yeni hayatları için duydukları heyecan ve kavuşmalarının mutluluğunu, bunların yanı sıra düğün alayının coşku ve sevincini dile getirmektedir.

Erzincan insanının halk yaratıcılığında düğün türküleri nicelik, motif çeşitliliği ve sanat değeri bakımından önemli bir yere sahiptir. Söylendikleri ortam ve gördükleri görev bakımından bu eserler, tören türkülerinin önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Düğün türküleri kendi içinde bölümlere ayrılmaktadır. Bunların başında ise kına türküleri gelir. Bunlar, Türk kültüründe geçmişi çok eskilere dayanan gelin olacak kıza kına yakma geleneği sırasında söylenen türkülerdir. “*Haponos’tan yüklediler çelemi / Gar yağaki düğürçüler öle mi, Kınaya gel kınaya / Ak ellerin kınaya / Annesi gelmeyince / Ver yavrum demeyince / Vermez elin kınaya, Kız kına yakmaya geldik yakmaya / Yüzüğün takmaya geldik takmaya*” dizeleri kına törenlerinde söylenen dizelere örnektir. Bu sıra düğün günü gelini baba ocağından alınıp damat evine götürülmeye giderken oğlan tarafının yakınlarınca söylenen gelin alma türküleri ile devam eder. Bu türkülerde yer alan “*Yıkın şunların evini / Alın içinden gelini / Biz geline gelmişüktür / Almayınca gidermiyüük / Adeti terkedermiyüük*” dizelerini örnek verebiliriz.”

5.2.2. Dinî ve Mezhebi Törenlerde Söylenen Türküler

5.2.2.1. Âyin-i Cem Türküleri

Farsça “ibadet şekli, adet ve görenek” anlamlarına gelen ayin ile Arapça “topluluk, toplamak ve toplantı anlamındaki cem kavramlarının bir araya gelmesiyle oluşan Ayin-i cem, toplantı töreni ve cem töreni anlamına gelmekte olup Alevî / Bektaşilerin dede ve on iki hizmet sahiplerinin bir araya gelerek cemaatle yaptığı en önemli erkânı ifade eder. Alevi-Bektaşî inancının gereği olan bu toplantı ve törenlerde söylenen türküler ise ayin-i cem türkülerî başlığı altında toplanabilirler. Ayin-i cem türkülerî halk kültürü içerisinde özel ve önemli bir yere sahiptir.

Ezgileri ve sözleri bakımından eski ve köklü bir kültürün devamlılığını sağlayan ilahilerin, düvaz-ı imam isimli şiirlerin, deyişlerin ve nefeslerin söylendiği, semahların yapıldığı bu törenlerde söz, müzik ve ibadet bir arada icra edilir. “*Hü deyip kapıdan girdim içeri / Hasan’la Hüseyin divan kurdular / Baktım erenlerin cemi göründü / Gözüme Muhammed Ali göründü, Her kişinin bir mi sesi / Yaratanın bu cilvesi / Hakikatin felsefesi / Kim almıştır verebilsin, Bugün bize Pir geldi / Gülleri taze geldi / Önü sıra Kamber’i / Ali el Murtaza geldi*” dizeleri ayin-i cem törenlerinde söylenen türküler başlığı altında verilebilir.

5.3. HALK OYUNLARINDA SÖYLENEN TÜRKÜLER

“Halk oyunları ve dans kavramları genellikle işlevsel anlamda aynı olsa da terimsel olarak ifade edildiğinde her iki kavram için bir farklılığın olduğu söylenilebilmektedir. “Dans” insanın kendi duygu ve düşüncelerini anlatabilmesi ve toplumla bir iletişim kurabilmesi için anlam içeren hareketler topluluğu, meydana getirdiği estetik ve ritmik özelliğe sahip bir yaratıcılığın sonucu olan fiziksel ve duygusal davranış olarak tanımlanmaktadır. Halk oyununun ise iki farklı tanımı söz konusudur. Birinci tanımı ile halk oyunu; “kaynağı halk olan, halk kültürünün zengin ve çeşitli yanlarını ifade eden bir olayı, bir sevinci, bir coşkuyu, bir üzüntüyü yansıtan, müzikli olarak tek ya da gruplar halinde, vücudun el, ayak ya da baş gibi organlarıyla icra edilen ölçülü, tartımlı, düzenli hareketler şeklindedir. İkinci tanımında ise halk oyunu:”Müzik eşliğinde yapılan ölçülü ve tartımlı(ritimli)hareketlerin tümüne denir” ifadeleriyle tanımlanmaktadır.

“Hangi toplumda olursa olsun, halk oyunlarının insan hayatında çok önemli bir yeri vardır. İnsanın kendini kendine anlatması ancak oyunla (dansla) mümkündür. Bu yönüyle halk oyunları sözlü iletişimden ziyade sözsüz iletişim(beden dili) içerisinde

değerlendirilebilmektedir. İnsanın hem iç dünyasındakini dışarıya yansıtması hem de dışarıya mesaj vermesi halk oyunlarında çoğunlukla beden diliyle meydana gelmektedir.” (Nisan, 2016: 40)

Erzincan yöresinde en çok oynanan halk oyunu türü bar ve halaydır. Kaynakların çoğunda Erzincan “bar bölgesi” olarak karşımıza çıkarken, bazıları Erzincan’ı “halay bölgesi” şeklinde nitelendirir. Bunun en önemli sebebi tarihte, Erzincan’ın şu andaki bazı ilçelerinin başka illere bağlı olmasıdır. Bunun sonucu olarak Erzincan’ın doğusunda yer alan Çayırılı ve Tercan ilçeleri Erzurum’a yakın olduğu için barlarıyla, yine Erzincan’ın batısında ve güneyinde yer alan Refaiye, Kemaliye, Kemah ve Ilıç ilçeleri Sivas, Malatya ve Elazığ’a yakın olduğu için halaylarıyla anılmaktadır. (Taş, Turhan, 2004: 35)

Bu bilgileri verdikten sonra “bar” kavramı üzerinde kısaca duralım: Kuzeydoğu Anadolu (Kars, Ağrı, Erzurum, Erzincan, Gümüşhane, Bayburt) bölgemizde toplu olarak ve genellikle dizi halinde oynanan disiplinli oyunlara “bar” denilmektedir. Kahramanlığın, yiğitliğin, sabrın sembolü olan barların erkek ve kadın olmak üzere ayrı oyun ve müzikleri mevcuttur. Sinanlı Geceği Barı, Sarhoş Barı, Ömerağa Barı, Hoşbilezik Barı, Koçeri Barı, Tavuk Barı, Tamzara Barı, Şiro Barı, Temurağa Barı gibi çeşitli isimlere sahip bu barlar Erzincan sınırları içerisinde oynanan halk oyunlarıdır.

Halaylarla ilgili bilgileri Halay türküleri kısmında vereceğimiz için burada zikretmiyoruz.

5.3.1.Halay Türküleri

Halay kelimesinin anlamı, yazılışı ve okunuşu konusunda da çeşitli görüşler vardır. Söz gelimi yurdumuzun değişik yörelerinde Halay, Haley, Alay, Aley, Haliy, Aliy, Bulay, Buliy şeklinde yazılmakta ve söylenmektedir. Halay kelimesinin “kalabalık insan topluluğu” anlamına gelen “Ala” kelimesinden geldiği düşüncesi yaygındır ve uzmanlarca kabul görmüştür.

Sözlükler halayı Orta Anadolu’da davul-zurna eşliğinde halka şeklinde oynanan bir oyun olarak tanımlamaktadırlar. Halay oyunlarında çoğunlukla davul-zurna kullanılır. Özellikle Erzincan’ın Kemaliye ilçesinde yaygın olarak mey veya klarnet eşliğinde oynanır.(Taş-Turhan, 2004: 36)

İncelediğimiz metinler içerisinde çok sayıda halay havası mevcuttur. “*Bir ay doğar Pasen’den / Ay bulut arasından / Eyle bir yar sevmişem / Katmer gülün hasından, Ehnesor*

dere içi / Geçti gelinin göçü / Gettiğine yanmeyim / Gettiği gavur içi” dizelerinin yer aldığı türküleri bu başlık altında toplamayı uygun gördük.

BÖLÜM VI

6. EZGİLERİNE GÖRE ERZİNCAN TÜRKÜLERİ

Musiki açısından türkülerin tasnifini yapmadan önce halk müziğinin tanımının yapılmasında fayda vardır.

Halil Bedii Yönetken, halk müziğinin tanımını şu şekilde yapmaktadır: “*Türk halk müziği folklorik, anonim bir karakter taşır, yaratıcıları belli değildir. Türk köylüsünün, Türk aşiretlerinin, Türk âşıklarının müziğidir.*”

Muzaffer Sarısözen ise halk müziğini “*Halkın sahibini bilmeden çalıp söylediği ezgilere halk musikisi denir.*” şeklinde tanımlar (Emnalar, 1998: 25).

Erzincan türkülerinin ezgisel yapısını ayrıntıları ile incelemeye başlamadan önce, bu konuda araştırmalar yapan bazı isimlerin türkülerin ezgileri bakımından sınıflandırmasındaki görüşlerine yer vermek istiyoruz.

Adnan Saygun bu konudaki görüşlerini şu şekilde ifade eder: “*Anadolu’da musiki iki ayrı ifade tarzına sahiptir. Bunlardan biri oldukça sabit ritimli havaları diğer tarzda ise ritim tamamiyle serbest olup, kelimeler resitatiofe uygun bir şekilde teganni olunur. Anadolu’da birinciye kısa hava, diğerine uzun hava denir.*”

Muzaffer Sarısözen halk müziğimizin ezgilerini uzun havalar ve kırık havalar şeklinde iki bölüme ayırır.

Halil Bedii Yönetken ise öğrencileri için hazırladığı basılmamış ders notlarında bu konuda şu bilgileri vermektedir: “*Anadolu Türk Halk Musikisi, ses ve saz müziği, Vokal ve Enstürmantal müzik olarak ikiye ayrıldığı gibi, usullü ve usulsüz (ölçülü-ölçüsüz) olmak üzere iki büyük ve esas kısma bölünebilir. Usulsüz-ölçüsüzleri genel olarak uzun hava ve uzun kayda dendiği gibi, ölçülü-usullülere de kırık hava bazı yerlerde kısa hava denir.*” (Emnalar, 1998: 470- 471- 472)

Bu çalışmada başta TRT THM Repertuarı olmak üzere çeşitli yazılı kaynaklardan ve türkü sitelerinden elde edilen Erzincan yöresine ait kırık havalar ve uzun havalar tahlil ve tasnif edilmeye çalışılmıştır.

Yapılan birçok araştırmada yukarıda verdiğimiz açıklamalara benzer ifadeler yer almaktadır. Sonuç olarak Türk Halk Müziği içerisinde kırık havaları usullü, uzun havaları ise usulsüz olarak değerlendirmek yaygınlık kazanmış bir görüştür diyebiliriz.

6.1. ERZİNCAN HALK MUSİKİSİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

Gelenek, görenek ve yaşama biçimiyle güçlü bir musikiye sahip olan Erzincan çağlar boyu çeşitli kavimlere yurt olmuş, sayısız uygarlıklara beşiklik etmiş, Anadolu'nun en eski yerleşim ve ticaret merkezlerinden biridir.

Erzincan Halk Müziği'nin genel ezgi yapısını sözlü-sözsüz oyun ve saz havaları, uzun havalar, barlar, halay havaları, güzellemler, kına ve düğün türküleri, ağıtlar, koşmalar, nefesler ve deyişler oluşturmaktadır.

Erzincan Halk Müziği, Türk Halk Müziği'nin genel karakteristik yapısını – çoğunlukla- bünyesinde taşımaktadır. Ezgiler dörtlü, beşli veya temel seslerle başlayabilir. Türk müziğinde en çok tartışılan konulardan ayak, makam, dizi kavramları ne yazık ki henüz fikir birliğine varılarak bir kalıba oturtulamamıştır. Ancak yüzeysel olarak değinmek gerekirse, karar sesi, donanım, eser içerisinde geçen arızalar, durucu ve yürüyücü seslere bakılarak eserler incelendiğinde Uşşak dizisi özelliği gösteren türküler: “*Bir Seher Vaktinde İndim Bağlara, Bir Güzelin Aşığıyım Erenler, Ben Pınara Varmışem, Bir Yar Getirmişem Tercan Elinden, Biz Geline Gelmişidük, Bu Dağda Ot Bitmez Mi, Bugün Bayram Günü Derler, Bizim Dağlar Buradır, Bugün Ben Bir Güzel Gördüm, Bülbül Havalanmış Yüksekten Uçar, Dut Ağacı Boyunca, Seherde Bir Bağa Girdim, Menzil Almak İsterisen*”; Hüseyini dizisi gösteren türküler: “*Bu Dünyada Muradıma Erdim Diyen, Çifte Çifte Konaklarım, Sıyrıldım Düştüm Yamaçtan, Bir Yıldız Doğdu Nur İle, Nasıl Yar Diyeyim Ben Böyle Yare, Sabahtan Uğradım, Başı Pare Pare Dumanlı Dağlar, Çıkar Yücelerden Yumak Yuvarlar, Erenler Cemine Her Can Giremez, Erzincan Yolun Düz Gider, Gız Senin Derdinden, Küstürdüm Barışamam, Munzur Dağı Silelenmiş Kar İlen, Ey Erenler Akıl Fikir Eyleyin, Geçti Gitti Vatanına Yurduna*”; Karcıgar dizisi özelliği gösteren türküler: “*Bir Yiğit Gurbete Düşse, Ezel Bahar Olmayınca, Seyyah Olup Ayırı Düştüm İlimden, Bugün Bize Pir Geldi, Ey Şahin Bakışlım*”; Çargah dizisi özelliği gösteren türküler: “*Gökten Melek Astılar, Gurbete Gidişimdir, Sandığım Sıra Sıra*”; Hicaz dizisi özelliği gösteren türküler: “*Tevekteki Üzümdür, Böyle İkrar İlen*”; Buselik dizisi özelliği gösteren türküler: “*Gız Hazneden Niye Bahçeme Girdin, Gökte Yıldız Ellidir.*”.

6.2. ERZİNCAN YÖRESİNDE YAYGIN OLARAK KULLANILAN ENSTRÜMANLAR

Erzincan yöresi türkülerinde bağlama (tambura bağlama,divan meydan sazı) en yaygın olarak kullanılan halk sazıdır. Cura ve çoğür (kısa sap aşık düzeni bağlama) denilen sazlar tezensiz olarak da çalınır. Sağ elin parmak uçları tezene gibi kullanılır. Bu teller

üzerinde sıyırarak alma yöntemine ‘şelpe tekniği’denir. Mey, zurna, dilsiz ve dilli kaval, asma davul, bendir, koltuk davulu kullanılan diğer enstrümanlardandır. Özellikle Kemaliye (Eğin) türkülerinde Harput musikisinde de yer alan ince saz (keman, cümbüş, klarnet, zilli tef, darbuka, asma davul) enstrümanları kullanılır. (Taş, Turhan, 2004: 23)

6.3. ERZINCAN TÜRKÜLERİNDE USUL

Arapça, tarz, kalıp ezgi, makam; seslendirmede takip edilen yol, yöntem olarak tanımlanan kelime, terim olarak; ölçü, bir ezginin vuruş ve süre bakımından eşit uzunluktaki bölümlerinden her biri anlamına gelir.

Erzincan türkülerinin; 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 5/8, 6/8, 7/8, 8/8, 9/8, 10/8, 11/8, 12/8, 14/8, 15/8, 18/8, 20/8, 7/4, 8/4, 12/4, 9/16’lık usullerde yazılmış eserlerde oluşturulduğu görülmektedir. Ritmik yapısının ölçü biriminde ise 4/4’lük, 2/4’lük ve 10/8’lik yapının baskın olduğu görülür. Yöre türkeleri halk müziğinin çok değişik ritim değişikliğini barındırmaktadır. 2 ve 4 zamanlı ana usullerle, bunların üçerli birimlerine sık rastlanır. 5, 7, 8, 9 zamanlı birleşik usullerin değişik tipleriyle 10 ve 11 zamanlı usullerin tipine uygun ezgiler vardır. (Taş, Turhan, 2004: 23)

6.4. ERZINCAN TÜRKÜLERİNDE MAKAM

Halk müziğinde makam terimi kullanılmaktadır. Halk arasında makamın karşılığı olarak ayak terimi kullanılır.

Kerem ayağı: Kerem ayağı, adını Âşık Kerem’den almıştır. Dizisi aynı kalmak kaydıyla, ayrı tonlarda çeşitlemeleri vardır. Sanat müziğinde bu ayağın karşılığı olarak; hüseyini, muhayyer, karcıgar ve uşşak makamları akla gelir.

Garip ayağı: Garip ayağı, adını, büyük bir olasılıkla Âşık Garip’ten almıştır. Halk müziğimizde, ayak adlarının çıkış noktaları çeşitlidir. Bazen bir halk ozanının adı veya bazen bir yöre adı, bazen de çok yaygın olan bir ezginin ismi ayak adı olarak kullanılmıştır. Garip ayağından (dizisinden) oluşan ezgilere yurdumuzun her yöresinde rastlanmaktadır. Ninnilerimizden oyun havalarına kadar çeşitli halk ezgilerimizin çoğu, garip ayağı dizisindedir. Hicaz makamı karşılığıdır.

Karcıgar ayağı: Türkçe yırtıcı kuş anlamına gelmektedir. İlk defa XV. yüzyılda Kırşehir Nizam Oğlu Yusuf’a ait eserlerinde rastlanılmaktadır. Yerinde uşşak dörtlüsüne neva perdesinde hicaz beşlisinin eklenmesiyle oluşur.

Müstezat ayağı: Müstezat, kelime olarak artmış, çoğalmış anlamındadır. Halk edebiyatımızda, satırlarına aynı vezin ölçüsünde satırlar katan bir şiir formudur. Divan

edebiyatındaki müstezat şiir formunda ise, her mısradan sonra bir yarım mısra ekleme (katma) yapılmaktadır. Hece vezni yerine, aruz vezni kullanılmaktadır. Rast, mahur, acemaşiran makamları akla gelir.

BÖLÜM VII

7. METİNLER

Türkü metnlerinin yazımında TRT Türk Halk Müziği Repertuvar kayıtları, Fahri Taş ve Salih Turhan'ın Erzincan Türküleri I ve Erzincan Türküleri II isimli çalışmalarını, Mustafa Uçar'ın Erzincan'da Giyim Kuşam Halk Oyunları ve Halk Türküleri'ni, Burhan Tarlabası'nın Eğin Havaları'nı, Bekir Karadeniz'in Ela Gözlüm Türküler, Deli Gönül Türküler, Gül Yüzlüm Türküler, Kömür Gözlüm Türküler ve Notalarıyla Türküler isimli kitaplarını ve birçok eserde bulunan Erzincan türkü metnlerini esas aldık.

Özel isimler, ayrı yazılması gereken *de/da* ve *ki* bağlaçları ile *mi* soru edatının yazımına dikkat ettik. Yöreyle ait ağız özelliklerini korumaya çalıştık. Metnlerin verilisinde şüpheyi düşüğümüz yerlerde diğer kaynaklardan da yararlanarak bazı yerlerde küçük onarım yollarına gittik.

Tasnifimize göre bağlantı olarak aldığımız bölümleri italik olarak dizdik. Bunların dışında kalan dolgu kelime ve cümleleri ayraç içerisinde verdik. Metinlerde bağlantı ve bent kısımlarının yazılışında azami dikkat göstererek, türkü metnlerinin düzenli bir şekilde verilmesi hususunda bir şema oluşturmaya çalıştık. Metinleri şekil açısından yaptığımız tasnife göre numaralandırarak sıraladık.

Metnlerin sonunda türkülerin yörelerini ve TRT Türk Halk Müziği Repertuvarı'ndaki kırık ve oyun havaları (TRT THM), şeklinde verdik. Diğer kaynaklardaki metinleri ise; Erzincan Türküleri I ve II isimli çalışmadakileri (ET Cilt-sayfa numarası), Mustafa Uçar'ın Erzincan'da Giyim Kuşam Halk Oyunları ve Halk Türküleri'nde yer alan metinleri (UÇAR/sayfa numarası), Burhan Tarlabası'nın kitabında yer alan metinleri (TARLABAŞI/sayfa numarası), Bekir Karadeniz'e ait beş ciltten oluşan çalışmaya ait metinleri (KARADENİZ/Eser ismi/sayfa numarası), şeklinde verdik. Ayrıca türkü başlıklarının hemen altında sol tarafa kaynak kişileri, sağ tarafa ise derleyenlerin isimlerini ekledik.

1. ALTIN TASTA İNCİM VAR

Hafız NURİYE

Mustafa UÇAR

Altın tasta incim var

Sol böğrümde sancım var

Piyadeyim piyade

Dostlar derdim ziyade

Altın tas altın kilden

Severim canı dilden

Yaralarım oyuldu

Göz göz oldu soyuldu

(Erzincan / ET C. I/52)

2. ARAS KENARININ İNCE DUMANI

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Aras kenarının ince dumanı

Yayılır dağlara (oy oy oy oy) seher zamanı

Bülbül ne ağlarsın yuvan mı yoktur

Yoksa benim gibi yaran mı çoktur

Mızıka çalındı düğün mü sandın

Askere gideni (oy oy oy oy) gelir mi sandın

(UÇAR / 180)

3. BİR ATLI DA GELİYOR

Çiçek AKBAL

Gülderen YAVUZ

Bir atlı da geliyor

Gelin kime geliyor

Atlı yanima vardı

Gözlerimi kan aldı

Atına atma beni

Vallahi (billahi) tutmam seni

Öldürecektim seni

Niye tutmırsan beni

Elindeki tos miydi
Nişanlın çok has idi

Karşına çıktı atlı
Bir elma soyduk tatlı

Kibo gel de kavuşak
İkimiz de muratlı

Kırmalarda bu mudur
Şurdan akan su mudur

Oğlan attın sepeti
Senin şanın bu mudur

Sabah uykularımı
Verin eskere verin

Verin ekser uyusun
Uşag isa büyüsün

Gidersen beni gözle
Atına binmem senin

Sabahtan gel göreyim
O saçların öreyim

Girdim hoşin dereye
Yoldum yapraklarını

Kız derede gidirdik
Öptüm yanaklarını
(Çayırılı / Erzincan / ET C. I/ 144)

4. BU CİHAN BÜLBÜLLERİNİN GÜLLERİ TEZ HAR OLUR

Muzaffer NEVRUZ

Fahri TAŞ

Bu cihan bülbüllerinin gülleri tez har olur
Balına aldanma kim arısı anın mâr olur

Arif isen olma ey dil zerre kadar akla yar
Şehveti dünya perestir taptığı dinar olur

Evvel âhır bâtın zâhir kamusu ol dur
Vahdet ehli kande baksa gördüğü ol yâr olur

Sen sana gel iş bu cânın hab-ı gafletten uyan
Nice bin Mansur-ı gör ki zülfüne berdar olur

Piri Sami Hazret' ine sıdk ile bâat eden
Keşf olur sırr-ı hakikat mazhar-ı esrar olur

Can eğer cânana vasıl olmaz ise Saliha
Çektiği sevdası ânın bir vefasız kâr olur
(Erzincan / ET C.I/201)

5. GÜZELLER DE DÖNMÜŞ YAYLAYA GİDER

Zeynep GÖYEN - Cafer AKSÜNGER

Mehmet ÖZBEK

Güzellerde dönmüş yaylaya gider
İçlerinde biri yareler beni

Ardı sıra deste deste gül gider
Ellerinde güller pareler beni

Çamurdere mil yazına yakındır
Ovasına gül ve çimen hakimdir

Benim komum düzeleğin miridir

İçlerinden biri yareler beni

Çamurdere Piriz ile birleşir

İçlerinde biri yareler beni

(Tercan/Erzincan/TRT THM 2570)

6. HAPANOS'DAN YÜKLEDİLER ÇELEMI

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Hapanos'dan yüklendiler çelemi

Gar yağa ki düğürçüler ölemi

Hapanos' la Başarı'nın arası

Geri döndü düğürçünün yarısı

Hapanos' dan çıktım derya yüzüne

Meyil verdim bir gâvurun gızına

(Erzincan / ET C. II/23)

7. HASRET ELLERİNDE YAĞMUR DURURKEN

Ağyazar Efendi

Rıfat KAYA

Hasret ellerinde yağmur dururken (of)

Bir lâhza hayalin gitmez gözümden

Günler geçti, aylar geçti, yıl geçti (of)

Ne sen geldin ne de bir haber getiren

Çayırlar, çimenler yemyeşil olmuş (of)

Her yer gelincikle, güllerle dolmuş

(Erzincan / ET C. II/ 28)

8. KAFA SENDE VAR MI KERAMET

Münevver UÇAR

Mustafa UÇAR

Kafa sende var mı bilmem keramet

Dünya çoğa gitmez kopar kıyamet

Kafa bu dünyada çektin mi cefa
Azapdan bir haber ver kuru kafa

Kafanın yurdunda kumrular öter
Mezarım üstünde ot çimen biter

Üç ihlas okusan bir hatim yeter
Ruhumuz böylece Allah'a gider
(Erzincan / ET C. II/76)

9. KUYUDAN SU ÇEKERLER TULUMUNAN-I

Hüseyin ENGİN *Yücel PAŞMAKÇI*

Kuyudan su çekerler tulumunan
Kızı da gelin ederler zulumunan

Kuyudan su çekerler güğümünen
Kızı da gelin ederler düğününen

Kuyudan su çekerler küleğinen
Kızı da gelin ederler dileğinen

Kuyudan su çekerler debeğinen
Kızı da gelin ederler cübbeğinen

Kuyudan su çekerler çereğinen
Kızı da gelin ederler leçeğinen
(Erzincan/TRT THM 2320)

10. KUYUDAN SU ÇEKERLER TULUMUNAN –II

Recep UÇAR *Mustafa UÇAR*

Kuyudan su çekerler tulumunan
Kızı gelin ederler zulumunan

Kuyudan su çekerler debbeyinen
Kızı gelin ederler cübbeyinen

Kuyudan su çekerler siciminen
Kızı gelin ederler ceciminen

Kuyudan su çekerler dölceğinen
Kızı gelin ederler leeğinen
(Erzincan / ET C. II/139)

11. MUNZUR DAĞI IŞIL IŞIL IŞILAR –I

Mahmure SARIGÜL Ragıp Nasuhi TOPÇU

Munzur dağı ışıl ışıl ışılar
Geyik yavrusunu almış mışılar

Munzur dağı hiç mi karın erimez
Erir ama inadına yürümez

Kemah' ın önünde akıyor Fırat
Al beni götür de sevdiğim kırat

Kemah dedikleri beydir paşadır
Altı bin nüfuslu beş yüz hanedir
(Kemah / Erzincan / ET C. II/ 154)

12. SEN AĞLA BACIM

Burhan TARLABAŞI Burhan TARLABAŞI

Sen ağla bacım sen ağla
Alı yeşil ilen bağla

Gelin yokuşa tikildi
Cebinden yemiş tokildi

Tuz çanağın tuzsuz goyam

Anasını gızsız goyam

(Eğin / Erzincan / ET C. II/228)

13. VARA VARA VARDIM KARS' IN DÜZÜNE

Hasan ENGİN -----

Vara vara vardım Kars'ın düzüne

Mail oldum Kağızman'ın kızına

Kağızman'ın harmanları savrulur

Savrulup ta yandan yana devrilir

Yaz olan da hanım çıkar ayvana

Yel vurdukça zülfü döner pervane

(Erzincan / ET C.II/295)

14. YELEĞİMİ ASTIM İĞDE DALINA

Elif AKGÜL

Gülderen TAŞTAN

Yeleğimi astım iğde dalına

Aldım seni vermem dünya malına

Dedim more zülüflerin tarama

Tarayıp da ince ilmek olur mu

Çimenli bacada bulgur eliyor

Kendi görünmeden sesi geliyor

Dedim more acem şalı bağlama

Bağlayıp da ciğerimi dağlama

(Çayırılı / Erzincan / ET C.II/319)

15. YÜCE DAĞ BAŞINDA BEKLERİM SENİ

Zeynep GÖYEN- Cafer AKSÜNGER

Mehmet ÖZBEK

Yüce dağ başında beklerim seni

Satarım bu canı beslerim seni

Kız sen kimin kızı kaşları kara
Yar sen kimin oğlu gözleri ela

(Tercan / Erzincan/TRT THMM 1956)

16. AK ÇALININ DİBİNDE

Haydar AĞABABA

Yücel PAŞMAKÇI

Ak çalının dibinde Gavağa bak gavağa
Sevdiğim gelin olmuş le le Duvağa bak duvağa

Ak çalının dibinde Cevize bak cevize
Sevdiğim gelin olmuş le le Çeyize bak çeyize

Ak çalının dibinde Daşlara bak daşlara
Sevdiğim gelin olmuş le le Gaşlara bak gaşlara

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1418)

17. EVLERİNİN ÖNÜ HARLI

Abbas YURT

Erdem İLKAZ

Evlerinin önü harlı *Yandım dolana dolana*
Sular akar şarıl şarıl *Gavurun kızı gelin ola*

Evlerinin önü yonca *Yandım dolana dolana*
Yonca kalkmış dam boyunca *Gavurun kızı gelin ola*

Evlerinin önü köprü *Yandım dolana dolana*
Sen vurdun ömrüme törpü *Gavurun kızı gelin ola*
(Erzincan / ET C. I/370)

18. BOHÇA GELİN

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Aşağıdan bohça gelir mum (el) ilen *aman yar (amanın)*
İçin doldururlar gonca gül ilen *aman yar (amanın)*

(Seni götürürler yalan dil ilen)

Seni götürürler oraya neyindir
Yanınırsıra giden emmim, dayımdır

aman yar (amanın)

aman yar (amanın)

Güveynin yan cepleri yemiştir
Güvey geline neler demiştir

aman yar (amanın)

aman yar (amanın)

Güvey benzeyi kiraz dalına
Geyine guşana çıka salona

aman yar (amanın)

aman yar (amanın)

(Yoktur bey babası göre sevine)

(Eğin / Erzincan / ET C. I/192)

19. ÇEVLİĞİN DÜZÜNDE BİR KARAÇALI

Abbas YURT

Erdem İLKAZ

Çevliğin düzündü bir karaçalı
Dibinde oturur kaymakam vali

Vay lele vay lele kurbanın olim

Vay lele vay lele kurbanın olim

Çevliğin düzündü bir sürü atlar
Atları otlatan dağ bayır itler

Vay lele vay lele kurbanın olim

Vay lele vay lele kurbanın olim

Çevliğin düzündü bir sürü kazlar
Çiçeği topluyor gelinler kızlar

Vay lele vay lele kurbanın olim

Vay lele vay lele kurbanın olim

Çevliğin düzündü şebkeye bakar
Sallanı sallanı büyük çay akar
(Erzincan / ET. C. I/265)

Vay lele vay lele kurbanın olim

Vay lele vay lele kurbanın olim

20. DAVARI VURDUM DEREYE

Süleyman BUDAK

Yavuz TOP

Davari vurdum dereye
Yeriye yeriye yeriye

Leyla'm

Leyla'm

Davarı vurdum sazlayamadım *Leyla'm*
Ben de bu gelini nazlayamadım *Leyla'm*

Davarı vurdum kamaşa *Leyla'm*
Bir su ver bir su ver yanmışa *Leyla'm*

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1373)

21. DEREDE DAVUL ÇALINIY

Naciye POLAT

Mustafa UÇAR

Derede davul çalınıy *Anderim senden dolayı*
Atlılar atını govalıy *Anderim senden dolayı*

Ağalar beğler toplanıy *Anderim senden dolayı*
Aşçılar yemekler bişürüy *Anderim senden dolayı*

Cezveler ocağa sürüliy *Anderim senden dolayı*
Davullar zurnalar gırılıy *Anderim senden dolayı*

Gılınçlar üstüme gırılıy *Anderim senden dolayı*
Çerezler tas tas dağılıy *Anderim senden dolayı*

Çalgılar defler çalınıy *Anderim senden dolayı*
Gelinler kızlar hep oynıy *Anderim senden dolayı*

Tepside mumlar oynanıy *Anderim senden dolayı*
Gövübeg durmıy süsleniy *Anderim senden dolayı*

Berberler terziler çalışıy *Anderim senden dolayı*
Gardaşım anam hep ağlıy *Anderim senden dolayı*

(Erzincan / ET. C. I/291)

22. YAYLADAN İNERKEN GÖÇÜNE VARDIM

Fuat DURULAR

Fahri TAŞ

Yayladan inerken göçüne vardım
On iki güzelin içine vardım

*Vay lele vay lele kurbanım lele
Ben kime varayım dermana lele*

Yayladan inerken yüküm eriktir
Bir komşu kızı var ince feriktir

*Vay lele vay lele kurbanım lele
Ben kime varayım dermana lele*

Yayladan inerken yüküm üzümdür
Bir komşu kızı var iki gözümdür
(Erzincan / ET C.II/308)

*Vay lele vay lele kurbanım lele
Ben kime varayım dermana lele*

23. KÜRDÜN KIZI

Yusuf YERLİKAYA

Mustafa UÇAR

Kürdün kızı un eliyor

Vay lele lele Kürdün kızı

Hem eliyor hem oynuyor

Vay lele lele Kürdün kızı

Kürdün kızı teşi bükür

Vay lele lele Kürdün kızı

Hem büküyor hem oynuyor

Vay lele lele Kürdün kızı

Kürd'ün kızı süt pişirir

Vay lele lele Kürdün kızı

Sütün köpüğün taşırır

Vay lele lele Kürd'ün kızı

Kürdün kızı çorap yamar

Vay lele lele Kürdün kızı

Hem yamıyor hem oynuyor

Vay lele lele Kürdün kızı

(UÇAR / 215)

24. HAYRİYE'NİN BOYU DA UZUN

Mustafa ÖZGÜL

Muzaffer SARISÖZEN

Hayriye'nin boyu da uzun

Hayriye nanay nanay canım nanay nanay gülüm nanay nanay

Kızlar gelir düzüm düzüm

Hayriye niye niye yandım Hayriye diye diye ölüyorum yâr diye diye

Hayriye'nin boyu da çelek

Hayriye nanay nanay canım nanay nanay gülüm nanay nanay

Nerden dersen ordan gelek

Hayriye niye niye yandım Hayriye diye diye ölüyorum yâr diye diye

Hayriye'nin boyu da ufak

Hayriye nanay nanay canım nanay nanay gülüm nanay nanay

Gelin kızlar halay tutak

Hayriye niye niye yandım Hayriye diye diye ölüyorum yâr diye diye

(Eğin / Erzincan/TRT THM 1430)

25. AHCİK'İN ELİNDE BİR DESTE KAŞIK

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Ahciğin elinde bir deste kaşık

Boyuna vurgunam kendine aşık

Aman bir Ahcik, yaman bir Ahcik

Ahcik çıkmış kilisenin başına

Güneş vurmuş kemerinin kaşına

Aman bir Ahcik, yaman bir Ahcik

Ahciği sorarsan urumellidir

Boyu uzun kendi ince bellidir

Aman bir Ahcik, yaman bir Ahcik

(Erzincan / ET C. I/45)

26. ÜÇ GÜZELLER

Salih DÜNDAR

Mustafa UÇAR

Üç güzeller indi çaya

Üçü de benziyor aya

Yaralıyam ben yaralı bahtı karalı

Üç güzelden biri maya

Durdum baktım doya doya

Yaralıyam ben yaralı bahtı karalı

Birisinin adı İnci

Üç güzelin odur genci

Gel ceylanım gel meralım gel gadan alım

Baş üstünde altın tacı

Yüreğime saldın acı

Gel ceylanım gel meralım gel gadan alım

Gurbeti gezdim gezeli

Gönüldür neyler güzeli

Gel ceylanım gel meralım gel gadan alım

Yanağında ben güzeli

Mevla'm yaratmış ezeli

Gel ceylanım gel meralım gel gadan alım

(UÇAR / 141)

27. EY HAMAMCI BU HAMAMA GÜZELLERDEN KİM GELDİ

Aşık Davut SULARİ

TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Ey hamamcı bu hamama güzellerden kim geldi

İnce belli dudulu dilli şeker hallı yar geldi

Al hançeri çal sineme gör sinemde neler var

Hamamın göbek taşına üç gelin bir kız geldi

Hamamın gök kubbesini hoş bir sedadır aldı yar

Al hançeri çal sineme gör sinemde neler var

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1999)

28. BU ATEŞ NE ATEŞ İDİ ALDI BENİ YÜRÜDÜ

Münevver UÇAR

Mustafa UÇAR

Bu ateş ne ateş idi aldı beni yürüdü

Karlı dağlar arasında deli edip sürüdü

Bülbül güle ben Mevla' ya âşık oldum yanarım

Bülbülüm güldür muradım yetir beni Ya Resul

Kulaklarım hiç işitmez gözlerimde perde var

Ey benim sevgili Mevlam senin bende aşkın var

Bülbül güle ben Mevla' ya âşık oldum yanarım

Bülbülüm güldür muradım yetir beni Ya Resul

Gece yatmam yüreğimde yaralarım sızılar

Uyku girmez gözüme mah cemalin arzular

Bülbül güle ben Mevla' ya âşık oldum yanarım

Bülbülüm güldür muradım yetir beni Ya Resul

(Erzincan / ET C. I/199)

29. GARS' IN GALESİNDE TOPLAR ATILIR

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Gars' ın galesinde toplar atılır

Topun şiddetinden ay gün tutulur

Ölsün ölsün kız ninen ölsün

Ninen ölmesin de gaynanan ölsün

Gars' ın galesine baktım oturdum

Şehit olanları deftere yazdım

Ölsün ölsün kız ninen ölsün

Ninen ölmesin de gaynanan ölsün

(Eğin / Erzincan / ET C. I/393)

30. HADİ GİDELİM EĞİN' E GİDELİM

İzzet ALTINMEŞE -----

Hadi gidelim Eğin'e gidelim

Anaya babaya yara gidelim

Her zaman gözümde yanıp tütersin

Gararan gözüme çırasın Eğin

Hasret yarasına duzu dökersin

Sende sevdiğim var bilesin Eğin

Her zaman gözümde yanıp tütersin

Gararan gözüme çirasın Eğin

(Erzincan / ET. C. II/14)

31. HAMAMIN DA KAPISI KEÇELİ

Yöre Ekibi

Mehmet BİRCAN

Hamamın da kapısı keçeli (vay)

Hanımlar geliyor peçeli (vay)

Sen kime edalım sen kime vay

Ustamdan evvel ben köle vay

Hamama da girmiş terlemiş (vay)

Tellâklar hizmet eylemiş (vay)

Sen kime edalım sen kime vay

Ustamdan evvel ben köle vay

Hamama da yavrum hamama (vay)

Haber gönderin imama (vay)

Sen kime edalım sen kime vay

Ustamdan evvel ben köle vay

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 3868)

32. HARMANDAN DOLAYI GELDİK GELİNE

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Harmandan dolayı geldik geline

Al gııalar getdük vurun eline (canım nana)

Dostlar amin değin hayırlı ola

Darusi gardaşın başına ola

Birine vurun da birine vurman

Ölmiş paşa (ağa) baban sen gelin olman

Dostlar amin değin hayırlı ola

Darusi gardaşın başına ola

Evlerinin önü galdurum yeniş

Sana bir at getdük eğiri ümüş

Dostlar amin değin hayırlı ola

Darusi gardaşın başına ola

Ağır tuluğların yaydığım anam
Ceylan ineklerin sağduğum anam

Dostlar amin değin hayırlı ola
Darusi gardaşın başına ola

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 2990)

33. HAS BAHÇEYE DÖŞEK SERDİM GÜL GİBİ

İsmail YERLİKAYA

Mustafa UÇAR

Has bahçeye döşek de serdim gül gibi
Sabahtan kalktım altını ıslatmış göl gibi

Ben genç idim ihtiyara verdiler
Verdiler de günaha girdiler

İhtiyarın belindedir kuşağı
Sümüğü iniyor sakala aşağı

Ben genç idim ihtiyara verdiler
Verdiler de günaha girdiler

İhtiyarın sızı iner dizine
Sabahleyin hiç bakılmaz yüzüne

Ben genç idim ihtiyara verdiler
Verdiler de günaha girdiler

(Erzincan / ET C. II/27)

34. HAVA HANIM

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Hava Hanım su doldurur ırmaktan
Altın yüzük sıçradı parmaktan

Hava Hanım vur bir yana bir yana
Üşüdükçe çek organı her yana

Hava Hanım usul yürü kayarsın
Halil'in canına nasıl kıyarsın

Hava Hanım vur bir yana bir yana
Üşüdükçe çek organı her yana

(UÇAR / 61)

35. İLAHİ DOSTUN BAĞINA

Ali Ekber ÇİÇEK

TRT İstanbul Radyosu

İlahi dostun bağına

Girmek diler can bülbülü

Külli varım dost uğruna

Yapmak diler can bülbülü

Bakmadı dost hiç yüzüme

Aşık oldum cemaline

Külli varım dost uğruna

Yapmak diler can bülbülü

(Erzincan / ET C. II/56)

36. KIZ KINA YAKMAYA GELDİK YAKMAYA

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kız kına yakmaya geldik yakmaya

Yüzüğün takmaya geldik takmaya

Ağla kızım ağla bugün günündür

Sağ yanından tutan ağa kaynındır

Sabah seni göçürürler yurdundan

Anan, baban deli olur derdinden

Ağla kızım ağla bugün günündür

Sağ yanından tutan ağa kaynındır

Düvürlerim geldi kondu tarlaya

Kılıçları yıldız gibi parlata

Ağla kızım ağla bugün günündür

Sağ yanından tutan ağa kaynındır

Altın tas içinde kınam ezerler

Ak gerdana inci merdan düzerler

Ağla kızım ağla bugün günündür

Sağ yanından tutan ağa kaynındır

Dola dola büyük eve doldular

Büyük evin küçük kızın aldılar

Ağla kızım ağla bugün günündür

Sağ yanından tutan ağa kaynındır
Ağla kızım ağla metin olasin
Yüksektir soyları huyun olasin
Ağla kızım ağla bugün günündür
Sağ yanından tutan ağa kaynındır
Ağladı geçti eşiği eşiği
Sofrada kaldı kaşığı kaşığı
Ağla kızım ağla bugün günündür
Sağ yanından tutan ağa kaynındır
Tuzun küleğini tuzsuz koyan kız
Anayı babayı ıssız koyan kız
Ağla kızım ağla bugün günündür
Sağ yanından tutan ağa kaynındır
Çamura taş atma batar da gider
İrağa kız verme iter de gider
Ağla kızım ağla bugün günündür
Sağ yanından tutan ağa kaynındır
Ağır yayığını yaydığım ana
Yaldız tereğini dizdiğim ana
Ağla kızım ağla bugün günündür
Sağ yanından tutan ağa kaynındır
(Erzincan / ET C. II/116)

37. KURDULAR OCAK TAŞINI

Cafer AKSÜNGER

Mehmet ÖZBEK

Kurdular ocak taşını
Ördüler kızın saçını
Şen anam şen babam evin şen ola
Benim yerim burda bomboş kala
Atı getirselers ata binemem
Ellerin köyüne gelin gidemem
Şen anam şen babam evin şen ola
Benim yerim burda bomboş kala

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1950)

38. TERCAN'IN DÜZÜNDE BİR GELİN AĞLAR

Hasan KORKUT

Ahmet KARTAL

Tercan'ın düzündü bir gelin ağlar

Ellerin koynunda bir tevur yatar

Oy lele vay lele ormana lele

Ben kime varayım dermana lele

Tercan'ın düzündü bir ufak çalı

Çalının dibinde serülü halı

Oy lele vay lele ormana lele

Ben kime varayım dermana lele

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1699)

39. GELİNE BAK GELİNE -I

İstanbul Konservatuarı

Geline bak geline

Kına yakmış eline

Di lo lo

Haldan bilmez çi çare

Kürtçe söyler çifayda

Bağçelerde rezene

Meyil verme güzele

Di lo lo

Haldan bilmez çi çare

Kürtçe söyler çifayda

(Erzincan / ET C. I/408)

40. KIZARDI KAYALARDA BOZARDI BAĞLAR

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kızardı kayalarda bozardı bağlar

Eşinden ayrılan da ah çeken ağlar

Hallarım yar hallarım

Ben beklerim yolların

Ne şirindir dillerin

Kiliseye indim lüverim dolu

Arkamı döndüm ki süvari kolu

Hallarım yar hallarım

Ben beklerim yolların

Ne şirindir dillerin

Bahçesinde dutlar dalını eğmiş

Odasında o yar boynunu eğmiş

Hallarım yar hallarım

Ben beklerim yolların

Ne şirindir dillerin

(Erzincan / ET C. II/121)

41. TERCAN ERZİNCAN YOLU

Anonim

Aynur GÜNEŞ

Tercan Erzincan yolu

Gönlümüz sevgi dolu

Oy (vay) desinler desinler

Seni de bana versinler

Erzincanlı desinler

Kız (yar) çıkmış koyun sağar

İşvesi (cilvesi) beni yakar

Oy (vay) desinler desinler

Seni de bana versinler

Erzincanlı desinler

(Erzincan / ET C. II/284)

42. YAYLANIN ALTINDA KUŞBURNU ÇALI

Hasan ENGİN

Yaylanın altında kuşburnu çalı

Beni vuranlar üç zalim oğlu

Vurma zalim vurma öldürdün beni

Anamın babamın tek bir gülüydüm soldurdun beni

Öldürdün beni soldurdun beni

Yaylanın altında çeper çekildi

Anamın babamın beli büküldü

Vurma zalim vurma öldürdün beni

Anamın babamın tek bir gülüydüm soldurdun beni

Öldürdün beni soldurdun beni

Yaylanın altında musalla taşı

Dikin mezar taşım düşmana karşı

Vurma zalim vurma öldürdün beni

Anamın babamın tek bir gülüydüm soldurdun beni

Öldürdün beni soldurdun beni

(Erzincan / ET C. II/309)

43. BEBEK BENİ DEL'EYLEDİ

(BEBEK)

İstanbul Konservatuvarı

Bebek beni del'eyledi

Her kapıya kul eyledi

Nenni bebek (nenni) balam

Nenni dedim uyuyasın

Küçücüksün büyüyesin

Layli layli layli balam

Bebegin beşiği çamdan

Bey babası gelir Şam'dan

Nenni bebek (nenni) balam

Nenni dedim uyuyasın

Küçücüksün büyüyesin

Layli layli layli balam

(Erzincan / ET C. I/107)

44. KETEN GÖMLEK GİYMIŞSİN NİNEM

Ahmet YETER

Mustafa UÇAR

Keten gömlek giymişsin (ninem)

Neden boynun eğmişsin (of)

Aman aman nineler

*İnce elekten un eler
Göğüsleri kabarmış
Kavuşmuyor düğmeler*

Keten gömlek allıdır (ninem)

Al yanaklar ballıdır (ninem)

*Aman aman nineler
İnce elekten un eler
Göğüsleri kabarmış
Kavuşmuyor düğmeler*

(Erzincan / ET C. II/105)

45. TURNAMIN KANATLARI AL DEĞİL YEŞİL

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Turnamın kanatları al değil yeşil
At beyaz kolların boynumdan aşır

*Turnam turnam
Ben buralarda duramam
Gidersem gelmem
Sararsan solmam*

Elma attım denize geliyor yüze yüze
Selam söylen reisen versin izin göndersin bize

*Turnam turnam
Ben buralarda duramam
Gidersem gelmem
Sararsan solmam*

(Erzincan / ET C.II/289)

46. BEBEK BENİ DEL'EYLEDİ

(BEBEK)

İstanbul Konservatuvarı

Bebek beni del'eyledi
Her kapıya kul (eyledi)

Nenni bebek (nenni) balam

Nenni dedim uyuyasın

Küçücüksün büyüyesin

Layli layli layli balam

Bebeğin beşiği çamdan

Bey babası gelür Şam'dan

Nenni bebek (nenni) balam

Nenni dedim uyuyasın

Küçücüksün büyüyesin

Layli layli layli balam

(Erzincan / ET C. I/107)

47. GÜVERCİNİM HAVADA

Yöre Ekibi

Fahri TAŞ

Güvercinim havada

Elin atma yuvada

Ağam ona değme değme

Paşam ona değme değme

Kız belin incedir ince

Yar sarhoş, ben bir hoş

Güllere değme değme

Gülüm ona değme değme

Güvercinin sarısı

Gitti ömrün yarısı

Ağam ona değme değme

Paşam ona değme değme

Kız belin incedir ince

Yar sarhoş, ben bir hoş

Güllere değme değme

Gülüm ona değme değme

Güvercinin yeşili

Ben kaybettim eşimi

Ağam ona değme değme

Paşam ona değme değme

Kız belin incedir ince

*Yar sarhoş, ben bir hoş
Güllere değme değme
Gülüm ona değme değme*

(Erzincan / ET C.I/460)

48.GÜVERCİNİN BEYAZI

Nevzat KARAPOLAT

Ankara Devlet Konservatuvarı

Güvercinin beyazı

Hanım etme bu nazı

*Ağam ona değme değme
Paşam ona değme değme
Yar belin incedir eğme
Yar sarhoş ben bir hoş
Zillere vurma vurma*

Güvercin vurdum kalkmaz

Kanı sel oldu akmaz

*Ağam ona değme değme
Paşam ona değme değme
Yar belin incedir eğme
Yar sarhoş ben bir hoş
Zillere vurma vurma*

(Erzincan / ET C. I/461)

49. KEKLİK TAŞTA NE GEZER

Bekir ZİYAL

Muzaffer SARISÖZEN

Keklik taşta ne gezer

Kalem kaşta ne gezer

*Gel gel yanıma di keklik
Gadan canıma di keklik
Ah o gınalı datenlerin (gelü gelü gelü)
Batır ganıma keklik
Gadan canıma di keklik*

Kekliğin sürüsünü

Av ettim birisini

Gel gel yanıma di keklik
Gadan canıma di keklik
Ah o gınalı datenlerin (gelü gelü gelü)
Batır ganıma keklik
Gadan canıma di keklik

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 507)

50. DÜN GECE YAR EŞİĞİNDE YASTIĞIM BİR TAŞ İDİ

Mustafa ŞEKEROĞLU

Ankara Devlet Konservatuvarı

Amman amman Dün gece yar eşliğinde yastığın taş idi
Yar yar yar Altım çamur üstüm yağmur yine gönlüm hoş idi
Hadi leyli leyli leyli leyli leyli leyli leyli bir tanem gel
Amman amman Gah giderim medreseye ders okurum Hak için
Yar yar yar Gah giderim meyhaneye dem çekerim kime ne
Hadi leyli leyli leyli leyli leyli leyli leyli bir tanem gel

(Günbağı Köyü / Erzincan / ET C.I/ 310)

51. SARAÇLAR İÇİNDE GÖRDÜM BEN SENİ

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Hey Saraçlar içinde gördüm ben seni
Mavidir şalvarı siyahdır donu
Haydi gel leylim leylim bir tanem
Gel yavaş yavaş yanıma yanaş
Ufacık da ufacık köşeyi dolaş
Hey Nalbantlar içinde geliyor sesi
Sarıdır cepkeni kırmızı fesi
Haydi gel leylim leylim bir tanem
Gel yavaş yavaş yanıma yanaş
Ufacık da ufacık köşeyi dolaş

(Erzincan / ET C. II/.216)

52. ARUSTAHDA ÜZÜM VAR

(HOP HOP NİYE)

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Arustahda üzüm var
Hop hop niye gız niye Sana bir çift sözüm var
Dalyan boylum niye
Galem gaşlım niye
İnci dişlım niye
Sırma saçlım niye
Niye aslanım niye
İster gız ister küs
Hop hop niye gız niye Benim sende gözüm var
İnce bellim niye
Uzun saçlım niye
Galem gaşlım niye
Dalyan boylum niye
Niye aslanım niye

(Eğın / Erzincan / ET C. I/54)

53. ÇIKTIM DAM LOĞLAMAĞA

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Çıktım dam loğlamağa *balam*
Çavuşu yollamağa *kız nereye*
Ağam nereye, paşam nereye
Nereye gidersin kız nereye
Kışlanın önü yazı *balam*
Asker giyer beyazı *kız nereye*
Ağam nereye, paşam nereye
Nereye gidersin kız nereye
Ağaçlar çiçek açtı *balam*
Asker kışladan kaçtı *kız nereye*
Ağam nereye, paşam nereye
Nereye gidersin kız nereye

(Erzincan / ET C. I/269)

54. IRAKİPLER BİZİM BAĞDAN NAR ALDI

Erzincan' ılı Bayan Makbule

Hüseyin ELÇİ

Irakipler bizim bağdan nar aldı

amman amman

Kırmızı gül etirafın har aldı

Yavri yavri

Gelin gelin

Ömrüm ömrüm

Aklımı başımdan nazlı yar aldı

amman amman

Olmuşum divane ne dersiz bana

Yavri yavri

Gelin gelin

Ömrüm ömrüm

Irakipler bizim bağı belliyor

amman amman

Nazlı yarda zülüflerin telliyor

Yavri yavri

Gelin gelin

Ömrüm ömrüm

Seni benden beni senden eyliyor

amman amman

O da benim gibi yardan ayrılısın

Yavri yavri

Gelin gelin

Ömrüm ömrüm

(Erzincan / ET C. II/53)

55. SUYA ÇALDIM SILIĞI

Hüseyin ENGİN

Yücel Paşmakçı

Suya çaldım sılığı

Aman düğmelim oğlan

Çıksın suyun balığı

Siyah perçemlim oğlan

Düştüm zarına oğlan

Yandım narına oğlan

Gel beraber kaçalım

Yük üstünde halıyım

Aman düğmelim oğlan

Halının hayalıyım

Siyah perçemlim oğlan

Düştüm zarına oğlan

Yandım narına oğlan

Gel beraber kaçalım

Yük üstünde iğneyim

Aman düğmelim oğlan

Dur yanına geleyim

Siyah perçemlim oğlan

Düştüm zarına oğlan

Yandım narına oğlan

Gel beraber kaçalım

(Erzincan / TRT THM 1783)

56. ÇİMENLİ BAHÇADA BULGUR ELİYOR

Tülay TAŞTAN

Gülderen TAŞTAN

Çimenli bahçada bulgur eliyor

Kendi görünmüyor sesi geliyor

Çini şıkıltısı bağrım deliyor

Gele gele havlumuza geldiler

Üç bacıydık bir arada gördüler

Anamı ağlatıp beni aldılar

Bir yana halları bir yana beni

Al göğsün üstüne ırgala beni

Ört mendil üstüme de nneni nenni

(Çayırılı / Erzincan / ET C. I/277)

57. İSTANBUL'UN KARŞISINDA BEŞİKTAŞ

İstanbul' un karşısında Beşiktaş

Ne annem var ne babam var ne kardeş

Beşli mavzer olsun bana öz kardeş

Eşin eşin mezarımı dar olsun

Etrafı da mor sümbüllü bağ olsun

(.....)

(Cimin / Erzincan / ET C. II/69)

58. SABAH İLEN GİZ ÇEZİĞİ ALİNİ

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Sabah ilen gız çeziği alini (yar alini)

Saram dedim şu saraylı gelini

Sarsam incidürüm ince belini

Ahın ile aşgın beni yandurur

Yandırmazsa gül benzimi soldurur

Anam duysa babam beni öldürür

Sabah ilen kervan çıkar yokuşa

Kahküllerin birbirine takuşa

Ahdetmişim bir kerecik öpüşe

Sabah olsun ben bu yerden gideyim

Garip bülbül gibi feryat edeyim

Sen dururken ya ben kime ne deyim

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 2991)

59. YENİ HAMAMIN ÜSTÜYEM

Ahmet KARTAL

Seyhan TÛTÛN

Yeni hamamın üstüyem

yar yar üstüyem yar yar

Al giyenlerin dostuyam

yar yar üstüyem yar yar

İncitme beni hesteyem

yar yar üstüyem yar yar

Gapının önü düz olur

yar yar üstüyem yar yar

Düğürlü olan gız olur

yar yar üstüyem yar yar

Sen bize gelme söz olur

yar yar üstüyem yar yar

Gapının önü taşlıdır

yar yar üstüyem yar yar

Ağlamış gözler yaşlıdır

yar yar üstüyem yar yar

Sevdiğim hilal gaşlıdır

yar yar üstüyem yar yar

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1700)

60. BEBEĞİN BEŞİĞİ

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Bebeğin beşiği çamdan
Yuvarlandı düştü damdan
Bey babası gelir Şam'dan

Nenni bebek oy oy oy oy oy

Bebek beni deyleledi
Yaktı yaktı kül eyledi
Her gapuya gul eyledi

Yavrum guzim bebek oy ooy oy oy oy

Deveyi deveye çattım
Yuların boynuna attım
Bebeği dallara attım

Ne guzum ne bebek ne yavrum ne bebek

(Eğin / Erzincan/TRT THM 2988)

61. ATLADI GEÇTİ EŞİĞİ

Melahat TURGUT - Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Atladi geçti eşiği
Sofrada galdi gaşuğı
Böyük evin yakuşuğı

Sen ağla gızım sen ağla

Alı yeşilinen bağla

Süt gabını sütsüz goyan
Tuz gabını tuzsuz goyan
Anasını gızsız goyan

Sen ağla gızım sen ağla

Alı yeşilinen bağla

Atımın guyruğu düğüm
Yüreği vurdi böğün
Ayruluk günüdür böğün

Sen ağla gızım sen ağla

Alı yeşilinen bağla

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 2982)

62. BİR YÂR GETİRMİŞİM TERCAN ELİNDEN

Cafer AKSÜNGER

Mehmet ÖZBEK

Bir yâr getirmişim (güley) Tercan elinden
Gaçıp gurtulamadım (güley) ikrar dilinden
(.....)

Öldürmüşüm yâri yaram var benim

Açın yüreğimi verem var benim

Yeni de köyün önü (güley) bir uzun yarı

Yarıya yayılmış (güley) gelini kızı

Beşikte ağlıyor (güley) bir köpre kuzu

Öldürmüşüm yâri yaram var benim

Açın yüreğimi verem var benim

Yeni de köyün önü (güley) bir uzun dere

Doktorlar usandı (diley) keşfime gele

Abdullah gardaşım (güley) babamı göre

Öldürmüşüm yâri yaram var benim

Açın yüreğimi verem var benim

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1949)

63. BAHÇEYE İNDİM DE TAŞ BULAMADIM

Ömer TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Bahçeye indim de taş bulamadım

Bir yüzük yaptırdım (anam) eş bulamadım

Kendime münasip eş bulamadım

Olur mu olur mu böyle

Acep o günlerden birgün olur mu

Ah Malatya dağları kardır geçilmez

Soğuktur suları (anam) bir tas içilmez

Anneden babadan yârdan geçilmez

Olur mu olur mu böyle

Acep o günlerden birgün olur mu

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 3617)

64. BANA DERVİŞ DEMİŞLER

Muzaffer NEVRUZ

Fahri TAŞ

Bana derviş demişler

Ben derviş olamadım

Yanlış haber vermişler

Ben derviş olamadım

Hak'kı da bulamadım

Dervişler halim olur

Hak ile kelim olur

Hem kalbi serin olur

Ben derviş olamadım

Hak'kı da bulamadım

Dervişler mestur olur

Dil sarayı nûr olur

Hak ile mamur olur

Ben derviş olamadım

Hak'kı da bulamadım

Dervişler cennet gülü

İsm-i âzam bülbülü

Hayat bahşeyler dili

Ben derviş olamadım

Hak'kı da bulamadım

Derviş olan hak olur

Sahib-i idrak olur

Mâsivadan pâk olur

Ben derviş olamadım

Hak'kı da bulamadım

Derviş olan ab olur

Mazhar-ı vahhab olur

Ciğeri kebab olur

Ben Derviş olamadım

Hak'kı da bulamadım

Dervişler benzer güle

Bilmezler hiçbir hile

Hak Hak'k1 seven ile

Ben Derviş olamadım

Hak'k1 da bulamadım

(Erzincan / ET C. I/97)

65. BELİNE BAĞLAMİŞ HANÇERİ PASLI

Hafız Şerif (TANINDI)

Fahri TAŞ

Beline bağlamış hançeri paslı

Lisanı İstanbul Erzincan aslı

Sevinin düşmanlar dostlarım yaslı

Aman doktor aman bu ne iş idi

Öyle bir kar yağdı elim üşüdü

Bir gül diktim Çolhasa'nın başına

Doktor rapor vermiş pirinç aşına

Fahri'm girmiş on üç on dört yaşına

Aman doktor aman bu ne iş idi

Öyle bir kar yağdı elim üşüdü

Nişanlıma deyin yanıma gelsin

Dünyadan giderim helallik alsın

Anam, babam yoktur eller ağlasın

Aman doktor aman bu ne iş idi

Öyle bir kar yağdı elim üşüdü

(Erzincan / ET C. I/ 108)

66. BEN YARİME NE YAPTIRDIM

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Ben yarime ne yaptırdım, bir altın tarak

Tara da zülüflerin yarım, bir yana bırak (gerdana bırak)

Ben yarime gideceğim, yollar pek ırak

Vay efendim vay sultanım hastayım hasta

Kollarım yastıkta yarım gözlerim dosta

Ben yarime ne yaptırdım, bir altın yüzük

Takın da parmağına yarım, düşmana gözü (ellere gözü)

Ben yarime gideceğim yollar pek bozuk
Vay efendim vay sultanım hastayım hasta
Kollarım yastıkta yarım gözlerim dosta
(Erzincan / ET C. I/ 122)

67. BRASTİK' TEN ÇIKTIM FECİR IŞILAR

Nizamettin BAYRAM- Esat ERTÜRK

Fahri TAŞ

Brastik' ten çıktım fecir ışılar
Vurmuşlar Fevzi' yi kanı fişılar
Yanıma gelmiyor zalim komşular
Demeyin demeyin Fevzi vuruldu
Kanı duruldu köye duyuldu
Brastik' ten çıktım yüküm eriktir
Açmayın yaramı delik deliktir
Benim sevdiğim de taze feriktir
Demeyin demeyin Fevzi vuruldu
Kanı duruldu köye duyuldu
(Erzincan / ET C. I/ 197)

68. BUGÜN BİR DİLBERLE EYLEDİM ÜLFET

Hafız ŞERİF

Mustafa UÇAR

Bugün bir dilberle eyledim ülfet
Yüzün görmek için çok ettim minnet
Yüzün görenlere hazırdır cennet
Yandım ateşlere tazedden taze
Hey hey hey hey tazedden taze
Öyle bir dilbersin her şey yakışır
Seni gören bülbül durmaz şakışır
Nerde görsem kalbim yanar tutuşur
Yandım ateşlere tazedden taze
Hey hey hey hey tazedden taze
Ey minnetin nida, hud-an çoktur
Lâkin hâki payı her dem götürür
Hasretin elinden canlar itirir

Kıymetin bilmeye tazeden taze

Hey hey hey hey tazeden taze

(Erzincan / ET C. I/219)

69. BUGÜN GÜNLERDEN CUMADIR CUMA

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Bugün günlerden cumadır cuma

Hamama gidersen (yavrum) yüzünü yuma

Ben seni sevdim ellere deme

Ağlayı ağlayı (da yavrum) gözlerden oldum

Senden ayrılalı (da yavrum) derbeder oldum

Bugün günlerden pazardır pazar

Keşif mollaları da gelmiş ceyizi yazar

Haber gelirse tebdili bozar

Ağlayı ağlayı (da yavrum) gözlerden oldum

Senden ayrılalı (da yavrum) derbeder oldum

(Erzincan / TRT THM 3096)

70. CEYLAN YÜRÜYÜŞLÜ ÂHU BAKIŞLIM

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Ceylan yürüyüşlü âhu bakışlım

Yaktı ateşlere kara gözlerin

Bahar suyu gibi coşkun akışlım

Yaktı ateşlere kara gözlerin

Gözlerin gözlerin gözlerin oy

Ben bilmezdim ateşine yanmayı

Bülbül gibi daldan dala konmayı

Sen öğrettin bana gizli sevdayı

Yaktı ateşlere kara gözlerin

Gözlerin gözlerin gözlerin oy

Sen bir güzelsin ki eşin bulunmaz

Kadir bilmeyenin kadri bilinmez

Dâimi' yim gözüm yaşı silinmez

Yaktı ateşlere kara gözlerin

Gözlerin gözlerin gözlerin oy

(Tercan / Erzincan / ET C. I/ 252)

71. EFENDİLER BAĞI BEŞ GÜL AĞACI

Davut SULARİ -----

Efendiler bağı beş gül ağacı (beş gül ağacı)

Çiğdem bahçasında diktik erenler (diktik erenler)

Pirimin cemalin gören der hacı(gören der hacı)

Halbilmez elinden çektik erenler

Çektik yarenler benim cananım

Aşığım diyen çok(kayıt olmadan)

Cem evine girsem (zâhit olmadan)

Cebrâil Adem' e (şahit olmadan)

Kubbe-i Rahmanda tektik erenler

Tektik yarenler benim cananım

Davut Sulari de (bir pire tâbi)

Mest-i elest etti (aşkın şarabı)

Çeşme-i hikmette (doldurdum kabı)

Kaynaya kaynaya aktık erenler

Aktık yarenler benim canım

(Erzincan / ET C. I/317)

72. EĞİN'İN ALTINDAN AKAN FIRAT'DIR

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Eğîn'in altından akan Fırat'dır

Ağamın bindiği telli gıratdır

Silaya gelmesi haylu muratdır

Gel ağam gel paşam gel gidek bize

Açılmış gülleri der gidek bize

Ağamın bıyığı burmadır burma

Bir teli ibrişim bir teli sırma

Mevla' yı seversen gurbete durma

Gel ağam gel paşam bayram geliyor

Eller sevdiğine allar alıyor

Eğin'in altında susuz çaylara
Yalvarırım yıldızlara aylara
Yar ile sahrada geçen çağlara
Ya ben ağlayamam kimler ağlasın
Bu garip gönlümü kimler eğlesin

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 2984)

73. ERZİNCAN YÜREĞİM YAKTI DAĞLADI

Nebile Hanım

Fahri TAŞ

Erzincan yüreğim yaktı dağladı
Sel oldu gözümün yaşı çağladı
Beni yedin cihan sana ağladı
Ağladı ağladı ağladı ağladı Erzincan
Erzincan güzel Erzincan
Karardı dağların bulutla doldu
Ovalar yaylalar mezar mı oldu
Felek özündeki canlar nice oldu Erzincan
Nice oldu nice oldu nice oldu nice oldu Erzincan
Erzincan canım Erzincan
Kan ağlıyor Erzincan' ın dağları
Viran oldu mor sümbüllü bağları
Sivas' a gidiyor kalan sağları
Ağladı ağladı ağladı ağladı Erzincan
Erzincan yeşil Erzincan
Erzincan sen neler gördün sen neler
Anlatmaya yetmez aylar seneler
Saçlarını yolar koca nineler
Nineler nineler nineler nineler Erzincan
Erzincan şirin Erzincan

(Erzincan / ET C. I/345)

74. GELİNLER GELİYOR BÜRÜNÜ BÜRÜNÜ

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Gelinler geliyor bürünü bürünü
Saçları yerden (oy) sürünü sürünü
Korkarım düşürecek tülünü tülünü

Yar sana bahçeye gel demedim mi ben

Al şu hançeri de vur demedim mi ben

Gelinin evleri kalenin başında
Gelinin yâri oy on yedi yaşında
Sevdanın yelleri esiyor başında

Yar sana bahçeye gel demedim mi ben

Al şu hançeri de vur demedim mi ben

Gelinin evleri güllerle sıralı
Ayrıldım yârdan yüreğim yaralı
Hiç yüzüm gülmedi güveyi olalı

Yar sana bahçeye gel demedim mi ben

Al şu hançeri de vur demedim mi ben

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 2510)

75. GÖZÜM YAŞI İLE YARDAN AYRILDIM

(GÜZEL ERZİNCAN)

Yaşar SARIKAYA -----

Gözüm yaşı ile yardan ayrıldım
Terzi baba derler dilek diledim
Bunca zulüm çilene de neyledim

İntizarım sana sana şirin Erzincan

Güzel Erzincan şirin Erzincan

Güneyinde zalim Munzur Dağları
Eteğinde Günbağı tatlı suları
Çağlayan yolunca Mollaköyleri

İntizarım sana sana şirin Erzincan

Güzel Erzincan şirin Erzincan

Kuzeyinde yüce Keşiş Dağları
Eksilmez nedense dumanı karı
Kaybettim ararım ben de o yarı

İntizarım sana sana şirin Erzincan

Güzel Erzincan şirin Erzincan

(Erzincan / ET C. I/449)

76. SABAH OLUR ÇOCUK GİDER OYUNA

Mustafa AKINCI

Mustafa UÇAR

Sabah olur çocuk gider oyuna

Oynar oynar taş doldurur koynuna

Gelen geçen şamar vurur boynuna

Ana beni bir çocuğa verdiler

Verdiler de günahıma girdiler

Sabah olur çarığını giyemez

Çifte gider bir dönüm yer süremez

Eve gelir halin nedir diyemez

Ana beni bir çocuğa verdiler

Verdiler de günahıma girdiler

Ben giderken bizim eller göğ idi

Görünüyor emimgilin söğüdü

Kırıldı mı köyümüzün yiğidi

Ana beni bir çocuğa verdiler

Verdiler de günahıma girdiler

(Erzincan / ET C. II/191)

77. SABAHIN SEHER VAKTİNDE GÖREBİLSEM YARİMİ

Refik AKTAN-Zeki Oğuz

Muzaffer SARISÖZEN

Sabahın seher vaktinde aman görebilsem yarimi

Gül dalına bülbül konmuş aman çeker ah-ü zarını

Elimden almak isterler aman benim nazlı yarimi

Bu güzellik sana bana kalmaz aman o şimdi yar o şimdi

Bu güzellik sana bana kalmaz aman geleceksen gel şimdi

Sabahın seher vaktinde aman oturmuş kahve içer

Bir elinde altın makas aman yarine fistan biçer

Bir selama kail olduk aman onu da vermez geçer

Bu güzellik sana bana kalmaz aman o şimdi yar o şimdi

Bu g z ll k sana bana kalmaz aman geleceksen gel Şimdi
(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 827)

78. SABAHTAN PULUR' A VELVELE DÜŞTÜ

Erzincan'   Şerif *Fahri TAŞ*

Sabahtan Pulur' a (dadey) velvele düştü
Sanırsın ki kurt koyuna karıştı
Muratsız güveyi yandı tutuŐtu

Aman beyler böyle zulüm olur mu

Akşam gelen gelin sabah ölür m 

Erzincan dağına (dadey)  eper çekildi

Palalar parladı kanlar döküldü

Muratsız g veğ( )nin beli büküldü

Aman beyler böyle zulüm olur mu

Akşam gelen gelin sabah ölür m 

(Erzincan / ET C. II/197)

79. SALINI SALINI GELEN SEVDİĞİM

Güneş TANIK *Gülderen YAVUZ*

Salını salını gelen sevdiğim
Gel böyle sallanma g z değer sana
Alların üstüne kara giyinme

Zalım d ŐŐmanlarda söz değer sana

Hayın komŐularda söz değer sana

G z n  sevdiğim kimin yarısan

Salınıp gezdik e dünya malısan

Yüceden y ceye Bulgar Dağısan

Seherin güneŐi tez değer sana

Sabarın güneŐi tez değer sana

( ayır lı/Erzincan / ET C. II/210)

80. S V NG N UCUNDA TAŞ BEN OLAYDIM

Muzaffer EROL *Ali CANLI*

Sivingin ucunda taş ben olaydım

Ela göz üstüne kaş ben olaydım

Şu giden güzele eş ben olaydım

Gel hanım gel canım gel gidek bize

Açılmış güllerin benzer nergize

Sivingin ucunda ne sallanırsın

Alları giyinmiş ne allanırsın

Kız beni görünce ne yollanırsın

Gel hanım gel canım gel gidek bize

Açılmış güllerin benzer nergize

Sivingin ucunda eli böğründe

Şükür yâri gördüm dün de bugün de

Canıma can gelir gördüğüm günde

Gel hanım gel canım gel gidek bize

Açılmış güllerin benzer nergize

(Kemah / Erzincan /TRT THM 3162)

81. YAZ GELENDE DUMAN ÇÖKER

(YEŞİL ERZİNCAN)

Bünyamin NALBANT -----

Yaz gelende duman çöker dağına

Bülbül konar mor sümbüllü bağına

Akıl ermez baharına yazına

Gülüm gülistanım yeşil Erzincan

Dillere destandır yeşil Erzincan

Bağlarında güzeller salınır

On parmağı on hünerli bilinir

Ömür boyu bu cennette kalır

Gülüm gülistanım yeşil Erzincan

Dillere destandır yeşil Erzincan

(Erzincan / ET C.II /313)

82. SENELER

Nazım UÇAR

Mustafa UÇAR

Bir sandığım vardır sırmadan telden
Bir çift yavrum vardır tomurcuk gülden
Nasıl ayırlayım gül yüzlü yardan

İşte şöyle böyle hal deli gönül

İster ağla ister gül deli gönül

Bir yanım Erzincan vermem Bayburd'u
Yıkılsın düşmanın taht ile yurdu
Sağ olası anam beni doğurdu

Seneler seneler kötü seneler

Gide de gelmiye kötü seneler

Faytonlar geliyor üstü pareli
Askerler geliyor bağı yaralı
Kimimiz nişanlı kimimiz evli

Sene gardaş sene ille bu sene

Gide de gelmiye bu hayın sene

(UÇAR/192)

83. EĞİN DEDİKLERİ BİR KÜÇÜK ŞEHİR

Muzaffer SARISÖZEN

Muzaffer SARISÖZEN

EğİN dedikleri anam bir küçük şehir (nidem)
Nine ben cahilem yandım çekemem kahır
Yediğim içtiğim anam ağıynan zehir (nidem)

Ya ben ağlamayım yandım kimler ağlasın

Şu garip gönlümü yandım kimler eylesin

Derya kenarında anam kayık değilim (nidem)
Yardan ayrılalı yandım ayık değilim
Bir çift selamına anam layık değilim (nidem)

Ya ben ağlamayım yandım kimler ağlasın

Şu garip gönlümü yandım kimler eylesin

(.....)

En gel anam en gel de gene git
Akan gözyaşımı sil de gene git

Ya ben ağlamayım yandım kimler ağlasın

Şu garip gönlümü yandım kimler eylesin
(Eğin / Erzincan/TRT THM 2280)

84. ZEYNEP

Recep UÇAR **Mustafa UÇAR**

Zeynep bu güzellik var mı soyunda
Elvan elvan güller olmuş boynunda
Arife gününde bayram ayında
Zeynep'im Zeynep'im allı Zeyneb'im
Güzeller içinde şanlı Zeynep'im

Söğüdün yaprağı narindir narin
İçerim yanıyor dışarım serin
Zeynep'i bu hafta ettiler gelin
Zeynep'im Zeynep'im allı Zeynep'im
Güzeller içinde şanlı Zeynep'im

Zeynep'e yaptırdım altından tarak
Tara kakülünü gerdana bırak
Zeynep'e gidemem yollar pek ırak
Zeynep'im Zeynep'im allı Zeynep'im
Güzeller içinde şanlı Zeyneb'im

Zeynep'e yaptırdım fildişi tarak
Tara zülüflerin bir yana bırak
Zeynep'e gidecem yollar pek ırak
Zeynep'im Zeynep'im allı Zeynep'im
Güzeller içinde şanlı Zeynep'im

(UÇAR/176)

85. SABAH NAMAZINDA KALKTIM KOZAN'DAN

Aşık İsmail DAİMİ **Banttan yazıldı**

Sabah namazında kalktım Kozan'dan
Gözüm korktu hızan oğlu hızandan
Kör olmuş kahyası düşmüş izandan
Yörü sultan hızır car günüm geldi
Yetiş pirim Ali car sende kaldı

Avşar çayırında çıkardım şalvar
Çağırdım Kamber'e Hızır'a yalvar
İlerisi çetin daha çok yol var

Yörü sultan hızır car günüm geldi

Yetiş pirim Ali car sende kaldı

Atlar düzüm düzüm kardan çıkmıyor
Kamber cevap etmiş daha gitmiyor
Çağırdım pirime gelip yetmiyor

Yörü sultan hızır car günüm geldi

Yetiş pirim Ali car sende kaldı

Kır atın gözünü duman bürüdü
Gözüm yaşı sel oldu yürüdü
Takatim dermanım bitti çürüdü

Yörü sultan hızır car günüm geldi

Yetiş merdan Ali car sende kaldı

Gediğin başından baktım geriye
İkisi kıra binmiş biri doruya
Birini benzettim merdan Ali'ye

Yörü sultan hızır car günüm geldi

Yetiş pirim Ali car sende kaldı

Dağların başında yavuzdur yavuz
Er odur ki daim gezer yalavuz
Boz atlı hızır bize olsun kılavuz

Yörü sultan hızır car günüm geldi

Yetiş pirim Ali car sende kaldı

Kul Ahmet'im çok ağladı çok güldü
Boz atlı hızır bize kılavuz oldu
Car diyen kulların carına geldi

Yörü sultan hızır car günüm geldi

Yetiş pirim Ali car sende kaldı

(Tercan/Erzincan/TRT THM 4078)

86. KABE’NİN YOLLARI

Haftız Nuriye

Mustafa UÇAR

Kabe'nin yolları bölük bölüktür
Benim ciğerciğim delik deliktir
Dünya dedikleri bir gölgeliktir

Aman Kabe'm varsam sana

Günahkar yüzümü sürsem sana

Altından oluklar hep yaptırmışlar
Gümüşten kemerler gör kuşatmışlar
Yerleri ak mermerden döşetmişler

Aman Kabe'm varsam sana

Canım Kabe'm varsam sana

(UÇAR/226)

87. EŞİMDEN AYRILDIM YOKTUR KARARIM

Hafız Şerif ***Mustafa UÇAR***

Eşimden ayrıldım yoktur kararım
Uçan kuştan haberini sorarım
Gece gündüz hasretine yanarım

Beni öldürmeli, dövmeli değil

Karadır gözlerin, sürmeli değil

Yedi yıldır hasretine yanarım
Geçti ömrüm bir murada ermedim
Fırsat elde iken demler sürmedim

Beni öldürmeli, dövmeli değil

Karadır gözlerin, sürmeli değil

Elimden aldıldım gözü elayı
Onun için terkeyledim sılayı
Başıma almışım cümle belayı

Beni öldürmeli, dövmeli değil

Karadır gözlerin, sürmeli değil

(UÇAR/158)

88. YEŞİL KURBAĞALAR ÖTER GÖLLERDE (U.H.)

Hakkı COŞKUN ***Mustafa ÖZGÜL***

Yeşil kurbağalar öter göllerde

Gırıldı ganadım galdım çöllerde
Anasız babasız gurbet ellerde
Ya ben ağlamayam kimler ağlasın
Şu garip gönlümü kimler eylesin
Eğin'in altından akan Fırat'tır
Ağamın bindüğü demür gıratır
Sılaya gelmesi hayli muratdır
Tez gel ağam tez gel eğlenmeyasın
Elde güzel çoktur evlenmeyasın
(TARLABAŞI / E.H. / 12)

89. COŞAR KOÇ YİĞİTLER COŞAR

Âşık İsmail DAİMİ **TRT Müzik Dairesi Başkanlığı**

Coşar koç yiğitler coşar
Taştan taşa ceylan koşar
Bu diyarda aslan yaşar
Oh oh oh oh taze güller
Ne güzeldir bizim eller
Eser ince serin yeller

Edirne'yi Ardahan'ı
Kars'ı Erzurum'u Van'
Tokat Sivas Erzincan'ı
Oh oh oh oh taze güller
Ne güzeldir bizim eller
Eser ince serin yeller

Karadeniz'in uşağı
Efeler bağlar kuşağı
Konya'nın altın başağı
Oh oh oh oh taze güller
Ne güzeldir bizim eller
Eser ince serin yeller

Adana'nın güzel yolu
Yeşiller içinde bolu
Baştan başa Anadolu

Oh oh oh oh taze güller

Ne güzeldir bizim eller

Eser ince serin yeller

Urfa Mardin Diyarbakır

Maraş'ın bülbülü şakır

Isparta'm var güller dokur

Oh oh oh oh taze güller

Ne güzeldir bizim eller

Eser ince serin yeller

Denizli'de Pamukkale

Antalya'da gür şelale

Dumlupınar'da meşale

Oh oh oh oh taze güller

Ne güzeldir bizim eller

Eser ince serin yeller

Daimi'nin güzel yurdu

Ankara'yı Ata'm kurdu

Samsun Rize güzel ordu

Oh oh oh oh taze güller

Ne güzeldir bizim eller

Eser ince serin yeller

(Tercan/Erzincan/TRT THM 4144)

90. EVLERİNİN ÖNÜ YONCA

Erzincan' ılı Şerif

Fahri TAŞ

Evlerinin önü yonca

Yonca çıkmış diz boyunca

Benim yarım gülden gonca

Yeter yavrum yeter naz eyleme

Ellerin sözünü söz eyleme

Topla fistanını, yavrum, toz eyleme

Evlerinin önü marul

Sular akar harıl harıl

İnce belden sıkı sarıl

Yeter yavrum yeter naz eyleme

Ellerin sözünü söz eyleme

Topla fistanını, yavrum, toz eyleme

Evlerinin önü susam

Su gelse mendilim yusam

Soyunsam koynuna girsem

Yeter yavrum yeter naz eyleme

Ellerin sözünü söz eyleme

Topla fistanını, yavrum, toz eyleme

Evlerin önü nane

Ben kül oldum yane yane

İnsaf eyle gel imane

Yeter yavrum yeter naz eyleme

Ellerin sözünü söz eyleme

Topla fistanını, yavrum, toz eyleme

(Erzincan / ET C. I/372)

91. GIZ HAZNEDEN NİYE BAHÇEME GİRDİN

Mehmet Kamer GÜNAY

Mustafa ÖZGÜL

Gız hazneden niye bahçeme girdin

Açılmış güllerim dermeye geldin

Açılmış güllerim dermeye geldin

Niye hanım niye canım gız niye

Al at getirin ki hanım gız bine

Hanım gız gariptir nereye ine

Evlerinin önü harman yol üstü

Çık salın sevdiğim serin yel esti

Herkes sevdiğini bağrına bastı

Niye hanım niye canım gız niye

Al at getirin ki hanım gız bine

Hanım gız gariptir nereye ine

(Geşo Köyü / Erzincan/ TRT THM 3626)

92. HAVUZ BAŞININ GÜLLERİ

Yöre Ekibi

Muzaffer SARISÖZEN

Havuz başının gülleri

Şak şak öter bülbülleri

O yârin dudu dilleri

Balam kaşların gözlerin

Seni sinemde gizlerim

On bir aydır yol gözlerim

Havuz başında üç testi

Ne yaman bir rüzgâr esti

O yâr benden ümit kesti

Balam kaşların gözlerin

Seni sinemde gizlerim

On bir aydır yol gözlerim

Havuz başında yatmazdım

Yorganım yele açmazdım

Sensiz bir yere gitmezdim

Balam kaşların gözlerin

Seni sinemde gizlerim

On bir aydır yol gözlerim

(Erzincan/TRT THM 1100)

93. KEKLİK GİBİ KANADIMI SÜZMEDİM

Salih DÜNDAR

Muzaffer SARISÖZEN

Keklik gibi kanadımı süzmedim

Murad alıp doya doya gezmedim

Bu kara yazıyı kendim yazmadım

Alnıma yazılmış bu kara yazı

Kader böyleymiş ağlarım bazı

Gönül ey sebeb ey

Şu gonca gülleri ben deremedim

Çifte bülbülleri konduramadım

Kadir kıymetimi bildiremedim

*Alnıma yazılmış bu kara yazı
Kader böyleymiş ağlarım bazı
Gönül ey sebeb ey*

Geceleri uyku girmez gözüme
Zalım yastık diken oldu gözüme
Uyma dedim uydun eller sözüne

*Alnıma yazılmış bu kara yazı
Kader böyleymiş ağlarım bazı
Gönül ey sebeb ey*

(Erzincan/TRT THM 1162)

94. KIRMIZI GÜLLERİN

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kırmızı güllerin dalları yerde
Siyah perçemlerin yüzüme perde
Sana gönül verdim bir تنها yerde

*Gel bana gel gel güzelim
Doldur kadehleri süzelim
Bu yılda böyle gezelim*

Yağmur yağar sular akar göllere
Kurban olam tatlı şirin dillere
Ben ölem ki seni verem ellere

*Gel bana gel gel güzelim
Doldur kadehleri süzelim
Bu yılda böyle gezelim*

Dolamaç dolamaç yolun olayım
Bahçende açılmış gülün olayım
Seni alıp nerelere kaçayım

*Gel bana gel gel güzelim
Doldur kadehleri süzelim
Bu yılda böyle gezelim*

(UÇAR /130)

95. MENEKŞE DEDİM DE GÜLSÜN

Aşık Davut SULARİ

M. Nusret KILIÇKIRAN

Menekşe didim de gülsün

İnsanlar seni ne bilsin

Cinsi Adem' den degilsin

Ne ölüsün ne dirisin

Ya meleksin ya hurisin

Ya meleksin ya hurisin

Ceylansın çölde sekersin

Turnasın katar çekersin

Ya kaymaksın ya şekersin

Ne ölüsün ne dirisin

Ya meleksin ya hurisin

Ya meleksin ya hurisin

Ne akıllı ne delisin

Ne abdalsın ne delisin

Hem ahır hem evvelisin

Ne ölüsün ne dirisin

Ya meleksin ya hurisin

Ya meleksin ya hurisin

Davut Sulari de şaştı

Sitemin hududu aştı

Gördüm gözlerim kamaştı

Ne ölüsün ne dirisin

Ya meleksin ya hurisin

Ya meleksin ya hurisin

(Erzincan / ET C. II/146)

96. MUSHAFİM DUVARDA KALDI

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Mushafım duvarda kaldı

Mezarım nur ile doldu

Anamın yüreği yandı

Söyleyin anam ağlamasın

Ağlayıp yakmasın beni

Davacıyım mahşer günü

Altımızdan sular çağlar

Üstümüzde çimen bağlar

Anam babam durmaz ağlar

Söyleyin anam ağlamasın

Ağlayıp yakmasın beni

Davacıyım mahşer günü

Altımızdan sular yürür

Üstümüzü çimen bürür

Et dökülür kefen çürür

Söyleyin anam ağlamasın

Ağlayıp yakmasın beni

Davacıyım mahşer günü

(Erzincan / ET C. II/159)

97. YOLUMUZ GURBETE DÜŞTÜ

Âşık BEYHANÎ

Ali Ekber ÇİÇEK

Yolumuz gurbete düştü

Hazin hazin ağlar gönül

Araya hasretlik girdi

Hazin hazin ağlar gönül

Garip garip ağlar gönül

Dertli dertli ağlar gönül

Bu mudur senin eserin

Sinemi yaktı kederin

Ölürsem olmaz haberin

Hazin hazin ağlar gönül

Garip garip ağlar gönül

Dertli dertli ağlar gönül

Beyhanî'yem budur halim

Senden ayrı düştü yolum

Bu hasretlik bize zulüm

Hazin hazin ağlar gönül

Garip garip ağlar gönül

Dertli dertli ağlar gönül

(Erzincan/TRT THM 3227)

98. ERZİNCAN BAĞLI BAHÇALI (U.H.)

Haydar AĞBABA

Ahmet ALAGÖZ

Erzincan bağlı bahçalı

Gelin kız hepsi peçeli

Doktor yaramdan pençeli

Aman doktor insaf eyle

Canım doktor insaf eyle

Ölür müyüm doğru söyle

Erzincan' ın yeri düzdür

Geceler bana gündüzdür

O yer sılada yalnızdır

Aman doktor insaf eyle

Canım doktor insaf eyle

Ölür müyüm doğru söyle

(Erzincan/ET C. II /359)

99. BÜLBÜL NE YATARSIN BAHAR YAZ GELDİ

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Bülbül ne yatarsın bahar yaz geldi

Bizim göle ördek ile kaz geldi

Kız iken sevdiğim benden vaz geldi

Ötme garip gönlüm şen değil

Vallah şen değil

Yardan ayrılalı ben yaralıyam

El alem al geymiş ben karalıyam

Bülbül ne yatarsın bahar yetiştı

Kırmızı gül al yanağa bitiştı

Kız iken sevdiğim aklıma düştü

Ötme garip gönlüm şen değil

Vallah şen değil

Yardan ayrılalı ben yaralıyam
El alem al geymiş ben karalıyam
Güzelsin esmerim alı neylersin
İnce bel üstüne şalı neylersin
Bu güzellik sende malı neylersin
Ötme garip gönlüm şen değil
Vallah şen değil
Yardan ayrılalı ben yaralıyam
El alem al geymiş ben karalıyam
(Erzincan / ET C.I/240)

100. HOROZUMUN TİVİ KARA

Erzincan'lı Bayan Makbule

Hüseyin ELÇİ

Horozumun tivi kara
Onun için yandım nara
Tavuklara vermez ara
Biligâh biligâh
Gizligâh gizligâh
Yaktın bizi horozum
Yar yar kart horozum

Horozumu satam dedim
Sermayem katam dedim
Kasavetim atam dedim
Biligâh biligâh
Gizligâh gizligâh
Yaktın bizi horozum
Yar yar kart horozum

Horozumun dört pençesi
Sabah ne hoş gelir sesi
Tavukların eğlencesi
Biligâh biligâh
Gizligâh gizligâh
Yaktın bizi horozum
Yar yar kart horozum

(Erzincan / ET C. II/47)

101. SENELİĞİN ALTI DA BUĞDA

(SENELİK)

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Seneliğin altı (da)buğda

Gelinlerin alnı (da) nokta (ha leyli leylim)

Sevdiğim bu gece burada

Ah ah gılmana

Vah vah gılmana

Helal olsun helal olsun

Bu yerler sana

Senelik' ten gece geçtim

Acı tatlı suyun içtim

Ben o yardan vaz mı geçtim

Ah ah gılmana

Vah vah gılmana

Helal olsun helal olsun

Bu yerler sana

Seneliğin altı da düzdür

Geceler bana gündüzdür

Sevdiğim burada öksüzdür

Ah ah gılmana

Vah vah gılmana

Helal olsun helal olsun

Bu yerler sana

(Erzincan / ET C. II/230)

102. VARDIM KIRKLAR KAPISINA

Âşık Davut SÛLARI

Turan ENGİN

Vardım kırklar kapısına

Baktım cennet yapısına

Tapmışam Hâk kapısına

Evel Allah âhir Allah
Dönemem estağfirullah
Bendeyem Allah eyvallah
İmanım amentu billah

Pir elinden içtim dolu
Öğrendim erkânı yolu
Emnüyette mümin kulu

Evel Allah âhir Allah
Dönemem estağfirullah
Bendeyem Allah eyvallah
İmanım amentu billah

Davut sular canlar canı
Mevlâna Mahmut hayranı
Pirimdir Veysel Karani

Evel Allah âhir Allah
Dönemem estağfirullah
Bendeyem Allah eyvallah
İmanım amentu billah

(Tercan/Erzincan/TRT THM 3923)

103. CAHİL KİŞİNİN SÖZÜNE İNANMA SAKIN

(ONA ALDANMA)

Aşık BEYHANI* *Hasan Hüseyin ENGİN

Cahil kişinin sözüne
İnanma sakın inanma
Benlik dolmuştu özüne

İnanma sakın inanma (ona aldanma)
Dar gününde satar seni
Uçurumdan atar seni
İnanma sakın inanma (ona aldanma)

Uslu olur yavaş olur
Mazlum ile yoldaş olur
Fırsat bekler kallesiz olur

İnanma sakın inanma (ona aldanma)

Dar gününde satar seni

Uçurumdan atar seni

İnanma sakın inanma (ona aldanma)

Derdine derman bilmiyor

Yol ile erkân bilmiyor

Mecliste irfan bilmiyor

İnanma sakın inanma (ona aldanma)

Dar gününde satar seni

Uçurumdan atar seni

İnanma sakın inanma (ona aldanma)

Beyhani' yem nasihatim

Ölsem budur vasiyetim

Elden gider haysiyetim

İnanma sakın inanma (ona aldanma)

Dar gününde satar seni

Uçurumdan atar seni

İnanma sakın inanma (dosta aldanma)

(Erzincan / ET C.I/249)

104. ÇERME' NİN ÖNÜNDE HURMA

Nizamettin BAYRAM

Fahri TAŞ

Çerme' nin önünde hurma

Hocamın bıyığı burma

Şimdi gelir davul zurna

Uyan hocam neler oldu

Uyan hocam neler oldu

Ahmet oğlun yetim kaldı

Cahil yarin geri kaldı

Çerme' nin önünde findık

Fındığın dalını kırdık

Biz de diyek murad aldık

Uyan hocam neler oldu

Uyan hocam neler oldu

Ahmet oğlun yetim kaldı

Cahil yarin geri kaldı

(Erzincan / ET Cilt I- s. 264)

105. GİTME TURNAM BİZİM ELDEN

Nurettin DADALOĞLU

Nurettin DADALOĞLU

İkrar verdim dönülür mü

Kalbi hain görülür mü

Yarsız devran sürülür mü

Dön gel Allahın seversen

Gitme turnam vuracaklar

Kanadını kıracaklar

Beni yarsız koyacaklar

Kanma dünya ziynetine

Düşme namert minnetine

Dayanamam hasretine

Dön gel Allahın seversen

Gitme turnam vuracaklar

Kanadını kıracaklar

Beni yarsız koyacaklar

(Erzincan / ET Cilt I- s. 427)

106. BİR ODA YAPTIRDIM YÜCEDEN YÜCE

Erzincanlı ŞERİF

Fahri TAŞ

Bir oda yaptırdım yüceden yüce

İçinde kalmadım üç gün üç gece

Kurbanlar keserim geldiğin gece

Kıvırcık kumral saçların

İncidendir dişlerin

Uzun boylu al yanağına

Yakışır güzel saçların

Vur dizini eğ belini

Serilsin yere saçların

Bir oda yaptırdım döşedemedim

Çifte kumruları eş edemedim

Zalim felek ile baş edemedim

Kıvırcık kumral saçların

İncidendir dişlerin

Uzun boylu al yanağına

Yakışır güzel saçların

Vur dizini eğ belini

Serilsin yere saçların

Bir oda yaptırdım hurma dalından

İçini bezedim acem şalından

Ustalar gelsin Urumellerinden

Kıvırcık kumral saçların

İncidendir dişlerin

Uzun boylu al yanağına

Yakışır güzel saçların

Vur dizini eğ belini

Serilsin yere saçların

(Erzincan / ET C.I/159)

107.BİR YILDIZ DOĞDU NUR İLE

Ali Ekber ÇİÇEK

TRT İstanbul Radyosu

Bir yıldız doğdu nur ile

Alemi yaktı nar ile

Küsülüyem ben yar ile

Niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız

Aman aman evler yıkan yıldız yıldız

Yıldız yıldız yıldız yıldız yıldız

Dön dön dön dön dön yare doğru dön

Gine bugün efkarlandım

İndim etrafı dolandım

Tatlı canımdan usandım

Dön dön dön dön dön yare doğru dön

Sana kervan kıran derler

Bana dertli kerem derler

Yare ikrar veren derler

*Niye doğdun sarı yıldız mavi yıldız
Aman aman evler yıkan yıldız yıldız
Yıldız yıldız yıldız yıldız yıldız
Evler yıkan beller büken kanım döken
Kervan kıran dön dön dön dön dön
Yare doğru dön
Yavrum yatmış da uyanmaz
Küçüktür kahra dayanmaz
Ben ağlarım el inanmaz
Dön dön dön dön dön yare doğru dön*

(Erzincan / ET C.I /169)

108. DURNAM GELİR BİZİM ELDEN

(ÜÇ TELLİ TURNAM)

Davut SULARİ

Davut SULARİ

Durnam gelir bizim elden
Yeni kalkmış Ağıröl' den
No' lur konuş bizim dilden

*Üç telli dört telli beş telli durnam
Sen olmaz isen burada durmam
Sen gelmez isen ben sensiz olmam
Durnam ey durnam ey yaralı durnam
O kara gözler haralı durnam*

Durnam arşta pervaz eyler

Ahu dillerinden söyler

Mâhitabım aşkı neyler

*Üç telli dört telli beş telli durnam
Sen olmaz isen burada durmam
Sen gelmez isen ben sensiz olmam
Durnam ey durnam ey yaralı durnam
O kara gözler haralı durnam*

(Tercan / Erzincan / ET C. I/302)

109. DURNAM GİDERSİN NEREYE
(BİR BÖLÜK İKİ BÖLÜK DURNAM)

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Durnam gidersin nereye

Çal kanadın dön geriye

Ela gözlü gül periye

Bir bölüm iki bölüm üç bölüm durnam

Çekilir havaya dökülür teller

Vurdukça kamayı kan dolar göller

Bülbülün vatani bahçeler bağlar

Garibin vatani kahveler hanlar

Kaldırmayın durnayı boş kalır göller

Eşinden ayrılan ah çeker ağlar

Durnamın kanadı çoğen

Gel bizim elleri beğen

Kanlım olsun sana değen

Bir bölüm iki bölüm üç bölüm durnam

Çekilir havaya dökülür teller

Vurdukça kamayı kan dolar göller

Bülbülün vatani bahçeler bağlar

Garibin vatani kahveler hanlar

Kaldırmayın durnayı boş kalır göller

Eşinden ayrılan ah çeker ağlar

(Erzincan / ET Cilt I- s 305)

110. ERZİNCAN DUMAN OLDU (U.H.)

Nebile Hanım

Fahri TAŞ

Erzincan duman oldu(duman oldu)

Halimiz yaman oldu(yaman oldu)

Ne canlar kurban oldu

Ayrıldık Erzincan'dan

Uy nenni nenni nenni

Oddan ocaktan, candan

Babasız yavru nenni

Anasız kuzu nenni

Kimsesiz bacım nenni

Erzincan yolu kara(yolu kara)

Değmen her yanıma yara(her yanıma yara)

Kanlar karıştı kara

Ayrıldık Erzincan'dan

Oddan ocaktan, candan

Uy nenni nenni nenni

Babasız yavru nenni

Anasız kuzu nenni

Kimsesiz bacım nenni

Ne ettik zalım felek (zalım felek)

Bu muydu senden dilek(senden dilek)

Boynumuzu bükerek

Ayrıldık Erzincan'dan

Oddan ocaktan, candan

Uy nenni nenni nenni

Babasız yavru nenni

Anasız kuzu nenni

Kimsesiz bacım nenni

(Erzincan/ET C. II /360)

111. KOL KOLA GİRMİŞ GEZİYOR

(ERZİNCAN' IN – ÇAYIRLI' NIN GÜZELLERİ)

Davut SULARI -----

Kol kola girmiş geziyor

Çayırılı'nın güzelleri

Nice bağrılar eziyor

Çayırılı' nın güzelleri

Erzincan' ın güzelleri

Güzelleri güzelleri

Çayırılı' nın güzelleri

Erzincan' ın güzelleri

Kimi ana kimi bacı
Anaları gören de hacı
Gökteki melek duacı

Çayırılı' nın güzelleri

Erzincan' ın güzelleri

Güzelleri güzelleri

Çayırılı' nın güzelleri

Erzincan' ın güzelleri

Davut Sulari der bizim

Bu fikir ilahta izim

Hiçbir cana yoktur sözüm

Çayırılı' nın güzelleri

Erzincan' ın güzelleri

Güzelleri güzelleri

Çayırılı' nın güzelleri

Erzincan' ın güzelleri

(Erzincan / ET Cilt II- s. 124)

112. KÖYLÜ KIZI KÖYLÜ KIZI

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Köylü kızı köylü kızı

Yanakları kıpkırmızı

Kalbime bıraktı sızı

A leyli Leylâ'm Leylâ'm Leylâ'm Leylâ'm gel gel

Yanağında al var

Dudağında bal var

Bugün bende bir hal var

A leyli Leylâ'm

Ben sana hayran

Gel bana ceylan

Evlerinin önü harman

Harmanda okunur ferman

Gül sinen her cana derman

A leyli Leylâ'm Leylâ'm Leylâ'm Leylâ'm gel gel

Yanağında al var

Dudağında bal var

Bugün bende bir hal var

A leyli Leylâ'm

Ben sana hayran

Gel bana ceylan

(Erzincan/ET C. II /132)

113. MESTE DELİ GÖNÜL MESTE

Aşık İsmail DAİMİ -----

Meste deli gönül meste

Armağanım vardır dosta

Hasretinden oldum hasta

Garip ağlama ağlama

Dertli sinemi dağlama

Ben gidersem ahu gözlüm

Yadlara meyil bağlama

Ellere meyil bağlama

Aktı didem yaşı aktı

Ateşin sinemi yaktı

Şimdi ayrılığın vakti

Garip ağlama ağlama

Dertli sinemi dağlama

Ben gidersem ahu gözlüm

Yadlara meyil bağlama

Ellere meyil bağlama

Hasretin beni öldürür

Gül gibi benzim soldurur

Ağlatan bir gün güldürür

Garip ağlama ağlama

Dertli sinemi dağlama

Ben gidersem ahu gözlüm

Yadlara meyil bağlama

Ellere meyil bağlama

Dâimi dertlidir candan

Nasıl vazgeçersin benden

Eğer ayrılırsam senden

Garip ağlama ağlama

Dertli sinemi dağlama

Ben gidersem ahu gözlüm

Yadlara meyil bağlama

Ellere meyil bağlama

(Tercan / Erzincan / ET C. II/150)

114. NARMAN KAZASINDA BİR GELİN GÖRDÜM

Hafız Şerif

Mustafa UÇAR

Narman kazasında bir gelin gördüm

Aklımı fikrimi hep ona verdim

Ben de bu goncanın bülbülü oldum

Yanaklar allanmış eller kınalı

Acap kimlerdendir bu güzel gelin

Aklımı başımdan aldı bu gelin

Serimi sevdaya saldı bu gelin

Yolcuyu yolundan (amman amman) eyler bu gelin

Bir zubun geyinmiş sızıyı sarı

Saçları kumraldır gözleri mavi

Göksünde var bir çift Gürcistan narı

Yanaklar allanmış eller kınalı

Acap kimlerdendir bu güzel gelin

Aklımı başımdan aldı bu gelin

Serimi sevdaya saldı bu gelin

Yolcuyu yolundan (amman amman) eyler bu gelin

(UÇAR /169)

115. BİR GÜL İÇİN BÜLBÜL GEYMİŞ KARALAR (U.H.)

Erzincanlı Şerif

Mustafa ÖZGÜL

Yavru yavru

Bir gül için bülbül geymiş karalar

Göz göz olmuş (ey) sinemdeki yaralar
Yavru gurban İflah etmez bu dert beni paralar (yar)
Neşter alıp ey gülüm ey gülüm eğlen eğlen
Delen yok deldiren yok
Yavru yavru Sen bağ ol ki ben bahçanda gül olim
Layık mıdır yanıp yanıp kül olim
Yavru gurban Sen efendim ben kapıda kul olim (yar)
Koy desinler gülüm eğlen eğlen
Bu da bunun kuludur

(Erzincan/ET C.II/348)

116. BİR ÇİFT TURNA GÖRDÜM YOLDA YORULMUŞ

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Bir çift turna gördüm yolda yorulmuş *aman aman*
Şahin vurmuş kanatları kırılmış *aman aman*
O da benim gibi yardan ayrılmış *aman aman*
Turnalar turnalar telli sunalar
Benden yara selam edin turnalar
Turnamın kanadı allı yeşilli *aman aman*
Felek vurdu ben kaybettim eşimi *aman aman*
Nere alıp gidim ben bu başımı *aman aman*
Turnalar turnalar telli sunalar
Benden yara selam edin turnalar

(Erzincan / ET C.I/ 149)

117. BİZ GELİNE GELMİŞ İDÜK

Vesile KÖSTEK-Gülseren ŞAHİN

Soner ÖZBİLEN

Biz geline gelmiş idük
Almayınca döner miyük *Ağlama gelin ağlama*
Kaynın getirir bilezük
Verin gelini gelini
Evin gülünü gülünü
Dağdan indirdim elimi
Hani gelinin kilimi *Ağlama gelin ağlama*

Kaynın getirir kilimi

Verin gelini gelini

Evin gülünü gülünü

Dağdan indirdim urganı

Hani gelinin yorganı

Ağlama gelin ağlama

Kaynın getirir yorganı

Verin gelini gelini

Evin gülünü gülünü

Daldan indirdim cevizi

Hani gelinin çeyizi

Ağlama gelin ağlama

Kaynın getirir çeyizi

Verin gelini gelini

Evin gülünü gülünü

(Çatalçam Köyü / Refahiye/TRT THM 3730)

118. NEDİR BENİM MELUL MAHZUN GEZDİĞİM

Arif TOP

Can ETİLİ

Nedir benim melul mahzun gezdiğim

ah gülüm gülüm

Dertli sinem delik delik deldiğim

ah Leyla'm Leyla'm

Ağlayıp gezdiğim hep senin için

Beni Mecnun etti onmasın Leyla

Hal böyle böyle var dosta söyle

Yandırdın odlara düşürdün nara

ah gülüm gülüm

Sinem püryan olmuş ciğerim yara

ah Leyla'm Leyla'm

Yanıp yakıldığım hep senin için

Beni Mecnun etti onmasın Leyla

Hal böyle böyle var dosta söyle

(Erzincan/TRT THM 3192)

119. EĞİN DEDİKLERİ KÜÇÜK BİR ŞEHİR

Birsen ÖZENDER - Ulya TURGUT

Mustafa ÖZGÜL

Eğin dedikleri (de gurban) küçük bir şehir

ölem ölem

Ana ben cahilim (nedem) çekemem kahr

Yediğim içtiğim (de guzim) ağuyla zehir

ölem ölem

Engel yavrum engel canım Eğin'li misin

Sılaya gelmeye de yavrum yeminli misin

Fırat kenarında (da yavrum) kayık değilim *ölem ölem*

Senden ayrılalı (da yavrum) ayık değilim

Bir çift selamına (da nidem) layık değilim *ölem ölem*

Engel yavrum engel gel de gine git

Akan gözyaşımı da yavrum sil de gine git

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 2985)

120. SIYRILDIM DÜŞTÜM YAMAÇTAN

Kanber ÖZATALAY

Muzaffer SARISÖZEN

Sıyrıldım düştüm yamaçtan

Cemil

Babucum delindi taşdan

Ben nedim

Sen çıkardın baştan

Cemil

Anan öle Cemil

Baban öle Cemil

Kulaç boylum Cemil

Evlerinin önü bakla

Cemil

Güvercinler döner takla

Ben nedim

Al beni yanında sakla

Cemil

Anan öle Cemil

Baban öle Cemil

Kulaç boylum Cemil

(Erzincan/TRT THM 822)

121. AKŞAMDAN DOĞUYOR ZÖHRE YILDIZI

Esat ERTÜRK

Fahri TAŞ

Amman amman amman amman

Akşamdan doğuyor zöhre yıldızı

Tomurcuk memeler olmuş kırmızı

A leyli leyli Leylam da gel

Gel yavaş yavaş

Bahçadan dolaş

Yanıma yanaş

Gel küçük saraş
Amman amman amman amman
Ayın önündeki yıldız olaydım
Bir kuş olup ben yavrumu bulaydım *A leyli leyli Leylam da gel*
Gel yavaş yavaş
Bahçadan dolaş
Yanıma yanaş
Gel küçük saraş
(Erzincan / ET C. I/47)

122. ÇIKAR YÜCELERDEN YUMAK YUVARLAR

Erzincan' ı Şerif *Nida TÜFEKÇİ*
Çıkar yücelerden yumak yuvarlar *leyli leyli leylam leylam*
İner düz ovaya şahin kovalar
O yâr gitti ıssız kaldı buralar
Değmeyin yavruya beyler ağalar
Yâr bade doldurur elleri bir hoş
Yâr uykudan kalkmış gözleri serhoş
Leylam leylam leylam leylam
Kırmızı gülünen bezendi bağlar *leyli leyli leylam leylam*
Hastanın halinden ne bilir sağlar
Döşek melûl mahzun yastık kan ağlar
Değmeyin yavruya beyler ağalar
Yâr bade doldurur elleri bir hoş
Yâr uykudan kalkmış gözleri serhoş
Leylam leylam leylam leylam
(Erzincan/TRT THM 2163)

123. GÖNÜL VERDİM BİR ESMERE

Salih DÜNDAR *Mustafa UÇAR*
Gönül verdim bir esmere
Yanaklardaki benlere *Vay dile vay dile*
Kurban olam o dillere hop
Hop hop Meralım

Kalk oyna görelim

Zillere şingır

Darbukaya dımbırdam vuralım

Yüzünü benzettim aya

Kaşını kurulu yaya

Vay dile vay dile

Gülleri de at havaya hop

Hop hop Meralım

Kalk oyna görelim

Zillere şingır

Darbukaya dımbırdam vuralım

İnce belin çok eğdirme

Fistanı yere değdirme

Vay lele vay lele

Kara gözleri süzdürme hop

Hop hop Meralım

Kalk oyna görelim

Zillere şingır

Darbukaya dımbırdam vuralım

(Erzincan / ET C. I/447)

124. KAHVENİN ÖNÜNDE VURDULAR BENİ

Erzincan' ılı Şerif

Fahri TAŞ

Kahvenin önünde de leylim vurdular beni

yar yar

Tuttular yakamdan da leylim soydular beni

yar yar

Bir gece muratsız leylim koydular beni

yar yar

Kemend iken kul yare

Düşüp gerdana sır olma

Dedim mahbup bana da küsme

Beni de düşmana gönderme

Bahçe duvarından da leylim atlayamadım

yar yar

Kırmızı gülleri de leylim toplayamadım

yar yar

Zalim düşmanları da leylim haklayamadım

yar yar

Kemend iken kul yare

Düşüp gerdana sır olma

Dedim mahbup bana da küsme

Beni de düşmana gönderme

(Erzincan / ET C. II/ 78)

125. AYAĞIMDA ÇORAPLAR

Hasan ENGİN -----

Ayağımda çoraplar
Mor koyunun yünüdür
Üstümden gölge geçti
Sandım yarin koludur

Kemerim yar küpem yar
Eğil eğil öpem yar
Uzak yoldan gelmişsen
Soğuk sular serpem yar

Kemer ağır kalkmıyor
Yar yüzüme bakmıyor
Üstüme yar sevmiş
Hiç Allah' tan korkmuyor
(Erzincan / ET C. I/73)

126. BU GECE UYUMAMIŞAM

Recep UÇAR **Mustafa UÇAR**

Bu gece uyumamışam
Uykuya doymamışam
Kırpık seni keserim
Yar gelmiş duymamışam

O yana dönder beni
Bu yana dönder beni
Sağ yanım yaralıdır
Sol yana dönder beni
(UÇAR/116)

127. BEN PINARA VARMIŞEM

(ARZU - KAMBER)

Ali BAKAN

Ahmet YAMACI

ARZU

Ben pınara varmışem
Elim yüzüm yumuşem
Din imanım has Kamber
Sen bileziğimi görmüşsen

KAMBER

Ben pınara varmadım
Elim yüzüm yumadım
Din imanım has Arzu
Ben bileziğini görmedim

ARZU

Keskin kılıç kindadır
Siyah zülfü bizdedir
Din imanım has Kamber
Benim bileziğim sendedir

KAMBER

Evinin önü suluk
Su akar oluk oluk
Bileziğini görürsem
Ne verirsen müjdanlık

ARZU

Evinin önü suluk
Su akar oluk oluk
Bileziğimi görürsen
Kendim sana müjdanlık
(Karaçalar Köyü / Erzincan /TRT THM 1529)

128. DAĞLAR AĞARDI KARDAN (U.H.)

Erzincan'lı Şerif

Mustafa UÇAR

Dağlar ağardı kardan
Haber gelmedi yardan
Ya gel mektup gönder
Kurtar beni bu dardan

Talandı bağ talandı
Güz geldi bağ talandı
Yetiş kabrim üstüne
Örtüldü tahtalandı
(Erzincan / ET C. II / 354)

129. ELİMDEKİ CİGARA

Hüseyin ENGİN -----

Elimdeki cigara
Düştü kakıldı kara
Demediğim sözleri
Gitti dediler yara

Düz tarla çamur olmuş
Nerde yokuş koyunlar
Elmalı dereelerde
Oynadığım oyunlar
(Erzincan / ET C. I/332)

130. ELİNDE DÜDÜK KAVAL

Yöre Ekibi

Yücel PAŞMAKÇI

Elinde düdük kaval
Önünde sürü davar
Çoban davar susamış
Çek bizim çayda suvar

Zencirli höyük gaya
Yiğit vurgundur taya

Git oğlan akça kazan
Kızı vermezler toya

Elinde gümüş orak
Ağam tarlan ne ırak
Irak yoldan gelmişem
Yatağı çifte bırak
(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 56)

131. EŞİK ÜSTÜNDE DURDUM

Mustafa ÖZGÜL *Mustafa ÖZGÜL*

Eşik üstünde durdum (canım)
Turalı para buldum
Ha leyli ha leyli hu leyli
Sendedir meyli

Alçak otur suya bak
Yüksek otur aya bak
Gızları pay etmişler
Bize düşen paya bak

Mercimek kilelendi
Ölçdüler silelendi
Gız evinin üstüne
Akşamdan kül elendi
(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 2987)

132. GAYNANAYA AĞLAYAM

Burhan TARLABAŞI *Burhan TARLABAŞI*

Gaynanaya ağlayam
Çift direğe bağlayam
Oğlun elinden alam
Mezarlığa yollıyam

Külekte fişne gaynana
At gibi kişne gaynana
Oğlun beni seviyor
Mutfakta işle gaynana

Gaynanalar hacıdır
Başamızın tacıdır
Sağ olsun gaynana
Oğluna duacıdır

Ecelin yakın gaynana
Halan şükret gaynana
Allah' a dileğim var
Dilin yana gaynana

Sandığın açam dedim
Kefinin biçem dedim
Haftasına sürmeye
Yeren geçem gaynana

Gaynananı metini
Yılan yiye etini
Üstüne dokuz mertek
Ben verem diyetini

İrafa fincan koydum
İçine mercan koydum
Gaynanamın adını
Poççikli sıçan koydum

Telgrafın direği
Gaynananın yüreği
Şeytan bana diyor ki
Kır başında küreği

Karşıda vardır gedik
Olmuşsun deli hödük
Oğlun şeker getirdi
Sensiz oturduk yedük

Kazanı düz koy gaynana
Suyunu süz koy gaynana
Oğlun beni seviyor
Çatla patla gaynana
(Eğin / Erzincan / ET C. I/395)

133. GEYİK SEN NE GEZERSİN

Hafız Nuriye *Mustafa UÇAR*

Geyik sen ne gezersin
Dağı taşı delersin
Bir yavrunun peşine
Niçin böyle gezersin

Çaldılar çapardılar
Toz toza kopardılar
Ben yüksekte yatarken
Yavrumu apardılar

Alemi azandadır
Okuyup yazandadır
Yavrumu pişirmişler
Bir kara kazandadır
(Erzincan / ET C. I/410)

134. GİDERİM BEN DE BEN DE

Recep UÇAR *Mustafa UÇAR*

Giderim ben de ben de
Bir ayvamlı kaldı sende

Ayva gibi sarardım
Din iman yok mu sende

Giderim dur diyen yok
Kebap oldum yiyen yok
Ayrılık ateşini
Benden gayrı giyen yok
(UÇAR/122)

135. GÖKLER BULUTLU KALDI

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İSMAİL DAİMİ*

Gökler bulutlu kaldı
Kuşlar umutlu kaldı
Anahtar yar elinde
Gönlüm kilitli kaldı

Su gelir millendirir
Çayırı çimlendirir
Benim bir sevdiğim var
Dilsizi dillendirir

Giderim ben de ben de
Bir arzum kaldı sende
Ayva gibi sarardım
Din iman yok mu sende
(Hiç insaf yok mu sende)
(Tercan / Erzincan / ET C. I/428)

136. GÖKTE DE YILDIZ ELLİDİR

Mustafa ÖZGÜL *Mustafa ÖZGÜL*

Gökte de yıldız ellidir
Ellisi de bellidir
Şu kızların içinde
Gelin olan bellidir

Gökte de yaldız mah gider
Gah eylenir gah gider
Yarı de karşıda gördüm
Sandım padişah gider

Gökte de yıldız meleme
Yar göğsün düğmeleme
Ölürsem ganlım sensin
Gözlerin sürmeleme
(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 2989)

137. GÜL EKTİM EVLEK EVLEK (U.H.)

Adnan ÜLKERLU *Fahri TAŞ*

Gül ekdim evlek evlek
Dadandı kara leylek
Yazı beraber ettik
Kışın ayırdı felek

Gül ekdim gül bitti mi
Yara haber gitti mi
Duydum ki yar evlenmiş
Başı göğşe yetti mi
(Erzincan/ET C.II /365)

138. IRMAK SUSUZ OLUR MU?

Hakkı ÖCAL *Fahri TAŞ*

Irmak susuz olur mu
Dibi kumsuz olur mu
Ben müftüye danıştım
Yiğit yarsız olur mu

Dama çıkma iz olur
Lastiklerin toz olur

Merak etme sevdiğim
Arzuların tez olur

Yemek koydum tepsiye
Gönderdim efendiye
Kalk gidelim sevdiğim
Saat geldi yediye
(Kemah / Erzincan / ET C. II/55)

139. KAPIYA VURAN KİMDİR

H. Hüseyin ENGİN -----

Kapıya vuran kimdir
Açın bakın o kimdir
Yaralarım sızlıyor
Belki gelen hekimdir

Kapıya ecel geldi
Yükünen mercan geldi
Uyan sevdiğim uyan
Yanına bir can geldi

Ayağında kundura
Yar gelir dura dura
Yüreğime dert geldi
Göğsüme vura vura
(Erzincan / ET C. II/86)

140. KARŞI DAĞIN GEVENİ

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Karşı dağın geveni
Aman yaman geveni
Madem ki ayrılık var
Seven alsın seveni

Aman dilber dertliyem
Dertliyem minnetliyem
O yar bize gelince
Çarşafını katlıyam
(Erzincan / ET C. II/ 90)

141. KAŞIN GÖZÜN ÇATANDIR

(ARZU İLE KAMBER)

Münevver UÇAR

Mustafa UÇAR

ARZU

Kaşın gözün çatandır
Kaygılara batandır
Önündeki kuzu eti
Anam ağı katandır

KAMBER

Hey nolsun, nolsun, nolsun
Hanashlı'm gelin olsun
Hanashlı' ma kıyamam
Giydiren eli kırılsın

ANASI

Ev süpürür toz eder
Kız oğlana göz eder
Garip Kamber neylesin
Bizim ha bu kız eder

KAMBER

Hey nolsun, nolsun, nolsun
Hanashlı'm gelin olsun
Hanashlı' ma kıyamam
Atın beli kırılsın

ARZU

Hey bir zaman bir zaman

Dağlar başıma duman

Anam bir kuyu kazdı

Altı su üstü saman

KAMBER

Hey nolsun, nolsun, nolsun

Hanashlı'm gelin olsun

Hanashlı' ma kıyamam

Kır'ata izin olsun

(Erzincan / ET C. II/93)

142. KEMAH BOĞAZI KARA

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kemah boğazı kara

Anne gel beni ara

Perçemime kum doldu

Tarak getir de tara

Fırat suyun bulanık

Ağlarım yanık yanık

Yavrum suya gideli

El uyur ben uyanık

Fırat kenarı kara

Akar gider ılgara

Yavrum suya gideli

Yüreğim oldu yara

Erzincan' da durursun

Kemah' ta tel vurursun

Fırat sen ne zalimsin

Yavrumu götürürsün

(Erzincan / ET C.II/ 102)

143. KEMAH DÜZÜ KIŞLADI

Ekrem ÇAKILLI

Fahri TAŞ

Kemah düzü kışladı
Kar yağmaya başladı
Sağ olası muallim
Beni yine haşladı

Kemah düzünde kar var
Anam bende bir hal var
Ben bu dertten ölürsem
Var git Allah' a yalvar

Kemah düzünde kış var
Hemşirem nakış işler
Dünyada kavuşmak yok
Ahrete kaldı işler

(Kemah / Erzincan / ET C.II/103)

144. KIRMIZI GÜLÜN HARI

Naciye ÖZ

Erdem İLKAZ

Kırmızı gülün harı
Var git ellerin yari
Sen bana yar olmazsan
Yüzüme gülme bari

Kırmızı gül kal burda
Çok iş vardırda burda
Ölem de bile öle
Çift koyalar mezara

Kırmızı gül karı gül
Yar gonca yarı gül

Tez açıldın geç soldun
Olmayaydın bari gül
(Erzincan / ET C.II/114)

145. KOMUN ÖNÜNDE KUZU

(ALİBEY)

Çiçek AKBAL *Gülderen YAVUZ*

Komun önünde kuzu
Tırnakları kırmızı
Alibey' i sorarsan
Ne oğlu var ne kızı

Çekmede buz mu var
Alibey' de kız mı var
Çekmenin buzuyam
Alibey' in kızıyam
(Çayırılı / Erzincan / ET C. II/126)

146. KÖPRÜYE BİNEMEDİM

Abbas YURT *Erdem İLKAZ*

Köprüye binemedim
Köprü salladı beni
Seni zalımın kızı
Sevdi almadı beni

Deryanın kenarında
Yitirdim bıçağımı
Yâr sana küçük demem
Batırdın ocağımı
(Söndürdün ocağımı)

Arpa ekim çöllere
Yoldurmadım ellere
On beşimde yâr sevdim

Bildirmediim ellere

Arpaları bağlarım

Yana yana ağlarım

Deseler yârin geldi

Koçu kurban bağlarım

(Erzincan / ET C. II/127)

147. KÖPRÜYE ÇIKAMADIM

Hasan ENGİN -----

Köprüye çıkamadım

Köprü salladı beni

Seni zalımın oğlu

Sevdin almadın beni

Demir kapı aralık

Kızlar takar gerdanlık

Oğlanları sorarsan

Denizde yüzen balık

Vur davulu patlasın

Kıskananlar çatlasın

Gidi kıymet bilmeyen

Sevdiğini almasın

(Erzincan / ET C. II /128)

148. MELİK ŞERİF DÜZÜNÜ

Rıza SARAK

TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Melik Şerif düzüünü

(Melik Şah'ın düzüünü)

Çiçek almış yüzünü

Haydi gelin getirek

Isak beyin kızını

Süt eleği elinde
Bilezik bileğinde
Ben seni görmedim mi
Sizin at mereyinde
(Refaiye/ Erzincan / ET C. II /145)

149. PINAR BAŞINDA DURMA

Hasan ENGİN -----

Pınar başında durma
Pınarı bulandırma
Senin yarin burda yok
Gözlerin dolandırma

Çay aşağı gezerim
Kağıt verin yazarım
Ben ki böyle güzelim
Niçin yarsız gezerim

Çay aşağı çim tutar
İki gelin mum tutar
Bir can canı sevende
Komuşular sancı tutar

Oğlan sen okumuşsun
Ne derdi çoğumuşsun
Güzeller pay pay olmuş
Sen burda yoğumuşsun
(Erzincan / ET C. II /189)

150.SARI KİLİM ÖRMEZLER

Behzat Kamer GÜNAY **Mustafa ÖZGÜL**

Sarı kilim örmezler
Seni bana vermezler
Gel alayım kaçayım

Ay karanlık görmezler

Sarı kilim saçağı

Kında durmaz bıçağı

Sevdi sevdi almadı

Yiğitlerin uyağı

(Geşo Köyü/Kemaliye/TRT THM 3623)

151. SOĞAN EKTİM MAŞARA

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Soğan ekdim maşara

El vurmayın yeşere

Beni yardan ayıran

Dilene de döşüre

Soğan ekdim bir evlek

Dadandı kara leylek

Yazın beraber idik

Kışın ayırdı felek

Soğan ekdim bitti mi

Yare haber gitti mi

Beni yardan ayıran

Başın göğe yetti mi

(Erzincan / ET C. II /248)

152. AĞVEREN' İN TAŞLARI (U.H.)

Müslüm AĞBABA

Fahri TAŞ

Ağveren'in taşları

Yüksek uçar kuşları

Binnaz' ıma nettiler

Hayırsız kardaşları

Kan tabuttan akıyor

Düşmanları bekliyor
Bu nasıl zalım kardaş
Hem boğmuş hem yıkıyor

Binnaz' ım okumuştı
Ne güzel okumuştı
Getirin o kilimi
Eliyle dokumuştı

Saatimi satmayın
Öz katıma katmayın
Benim anam dertlidir
Söyledip ağlatmayın

Yoncalığa gittiler
Müşevere ettiler
Bir gecenin içinde
Binnaz' ıma nettiler
(Erzincan/ET C.II /345)

153. KABARALI SANDIĞIM

Zeynep GÖYEN *Cafer AKSÜNGER*

Kabaralı sandığım
Açılmıyor yandığım
İstedim alamadım
Odur benim yandığım

Peştemalin iki kat
Sar beline beline
Eğer bacım ölürse
Ben gidemem yerine

Derinin kıyısında
Yılanın kemikleri

Hiç aklımdan çıkmıyor

Yarimin dedikleri

(Çayırılı / Erzincan/TRT THM 1950)

154. ŞAMİL KARA KUŞ OLDU

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Şamil kara kuş oldu

Aldı dereye daldı

Ağlama İsmet bacım

Çenizim sana kaldı

Furun üstünde kürek

Ne titrersin a yürek

Her dertlere dayandın

Buna da dayan yürek

(Erzincan / ET C. II /259)

155. ŞEPKE'NİN KAVAKLARI

Âşık Davut SULARİ *Ali Ekber ÇİÇEK*

Şepke'nin kavakları

Dolar gider arkları

Karşıdan görünüyor

O yârin konakları

Erzincan'ın dağları

Hiç kalkmıyor karları

Sensiz yaşamaktansa

(O yâr burdan gidince)

Dilerim toprakları

(Issız kaldı bağları)

Erzincan'da bir kuş var

Kanadında gümüş var

Gitti yârim gelmedi
Acep bunda ne iş var
(Tercan/Erzincan/TRT THM 1198)

156. TEVEKTEKİ ÜZÜMDÜR

Mustafa ÖZGÜL *Mustafa ÖZGÜL*

Tevekteki üzümdür
Üzüm iki gözümdür
Gören maşallah desin
Oynayanlar bizimdir

Üzüm aldım asmadan
Dallarına basmadan
Adam ayrı kalır mı
Senin gibi yosmadan

Kehküllerin görünür
Gız yazmanın altından
Seni alır geçerim
Anan baban yanından

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 2994)

157. USTAM NASIL KONDURDUN

Hasan ENGİN -----

Ustam nasıl kondurdun
Taş başına binayı
Başıma zindan ettin
Sen bu yalan dünyayı

Konak yaptım taş ister
Penceresi beş ister
İçinde yatan yiğit
Yalnızdır eş ister

Pencere kanadına
Kim vurdu yeşil boya
Yari yolladım gitti
Gözlerim dola dola
(Erzincan / ET C. II /292)

158. YAĞMA YAĞMURUM YAĞMA

H. Hüseyin ENGİN -----

Yağma yağmurum yağma
Şemsiyem ıslanıyor

Şemsiyemin altında
Nazlı yar sesleniyor

Yağmur yağdı ıslandım
Kanatlıya yaslandım
Nazlı yarım gidince
Ardı sıra seslendim

Yağmur yağdı sel oldu
Orta yerler göl oldu
Ben yarimi görünce
Düğün bayram bir oldu
(Erzincan / ET C. II /.301)

159. YANAN AĞLAR (U.H.)

Erzincan' ı Şerif **Mustafa UÇAR**

Yanan ağlar yanan ağlar
Derde dayanan ağlar
İki baş bir yastıkta
Erken uyanan ağlar

Dağlara kar düştü gel
Aklıma yar düştü gel

İyi günün dostları
Kötü güne düştüm gel

Güver bostanım güver
Su gelir bendi döver
Küçükten yetim kaldım
Her gelen beni döver

Bu dağlar kömürdendir
Geçen gün ömürdendir
Feleğin bir kuşu var
Pençesi demirdendir
(Erzincan / ET C. II / 383)

160. YAVRULAR (U.H.)

Nafiz ÇATALARMUT *Mustafa UÇAR*

Yavrular yavrular
Kuş yuvada yavrular
Anasın şahin kapmış
Yetim kalan yavrular

Geçti benden geçti benden
Ok deldi geçti benden
Mertlere köprü oldum
Namert de geçti benden
(Erzincan / ET C. II / 386)

161. HABİLBAN OY CAN OĞLAN

Ahmet KARTAL *Seyhan TÜTÜN*

Habilban habilban oy can oy can
Çıkıdım dağa kar yokdur
İndim bağa nar yokdur
Üryamda büryanı gezdim

Senden (de) gayri yâr yokdur

Habilban habilban oy can oy can

Çıkıldım dağlar başına

Arka da verdim taşına

Nişan (da) attım almadı

Torpak (da) o yâr başına

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1704)

162. YAR İÇERDEN (U.H.)

Hafız Şerif TANINDI- Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Oğul Yar içerden
Kes bağrım yar içerden
Gözüm kapıda kaldı
Çıkmadı yar içerden

Oğul Vur benim kanım aksın
Güzeller durup baksın
Dost der ki yazık olmuş
Düşman der ki canı çıksın

(Erzincan/ET C. II /383)

163. BOZTEPE'NİN ARDICI

Nizamettin BAYRAM

Fahri TAŞ

Yavrum Boztepe' nin ardıcı
Kınalı parmak ucu
Sevdiğim gelin olmuş
Haydi Ben olaydım sağdıcı

Yavrum Bahçalarda bal kabak
Açılır tabak tabak
Horoz dilin lal olsun
Haydi Niye öttün dün sabah

(Erzincan / ET C.I/193)

164. GÜLE NAZ (U.H.)

Ahmet TÜRKOĞLU

Mustafa UÇAR

Ağam Güle naz
Bülbül eder güle naz
Ele Girdim yar bahçesine
Ağlayan çok gülen az

Ağam Bu handan
Kervan geçer bu handan
Ele Açık koy kapıları
Haber gelsin canandan

Ağam Bu da naz
Bülbül eder güle naz
Ele Yana yana kül oldum
Dediler ki bu da naz

Ağam Leylisi var
Leylimin de leylisi var
Ele Çölde mecnun gezenin
Elbet bir leylisi var
(Erzincan / ET C. II /365)

165. OKURUM YAZI BİLMEM (U.H.)

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Ağam Okurum yazı bilmem
Severim nazı bilmem
Ağam Bu kış burda kaldık
Ele Gelecek yazı bilmem

Ağam Karabağda talan var
Beni derde salan var
Ağam Çek bayraktar bayrağı

Ele Gözü yolda kalan var
(Erzincan/ET C. II/376)

166. YARE BİR (U.H.)

Salih DÜNDAR

Hüseyin BALIM

Amman amman ele Yare bir yare bir
Fıtıl çift yare bir
Ele Çıkaydım dağ üstüne
Ele Gavuşaydım ey yare bir
(Gavuşaydım ey yare bir)

Amman amman ele Sür harmanın yüz olsun
Tara zülfün düz olsun
Ele Doksan dokuz yarem var
Ele Bir de sen vur yüz olsun
(Bir de sen vur yüz olsun)

(Erzincan/ET C. II/385)

167. AH ELMADAN ELMADAN

Yöre Ekibi

Yücel PAŞMAKÇI

Haydi de haydi Ah elmadan elmadan
Haydi de haydi Bir dal kestim elmadan
Haydi de haydi Beni yâre kavuştur
Haydi de haydi Hüda canım almadan

Haydi de haydi Kemerim yele yele
Haydi de haydi Yolladım gurbet ele
Haydi de haydi Yolladıysam kemeri
Haydi de haydi Götür ver ince bele

Haydi de haydi Bayırda dut dizildi
Haydi de haydi Dalı üzüm üzümdü
Haydi de haydi Gören maşallah desin
Haydi de haydi Oynayanlar dizildi

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 54)

168. GİDEREM GİDİŞİMDİR

(HA AĞAM)

Naciye ÖZ

Erdem İLKAZ

Ha ağam ha

Giderem gidişimdir

Ha ağam ha

Dönemem dönüşümdür

Ha ağam ha

Eğil eğil bir öpüm

Ha ağam ha

Bu da son görüşümdür

Ha ağam ha

Gışlalar doldu bugün

Ha ağam ha

Doldu boşaldı bugün

Ha ağam ha

Eğil eğil bir öpüm

Ha ağam ha

Ayrılık oldu bugün

Ha ağam ha

Havalar bulutlandı

Ha ağam ha

Gölgeler kilitlendi

Ha ağam ha

Eğil eğil bir öpüm

Ha ağam ha

Berhanalar yüklendi

(Erzincan / ET C./415)

169. BEZİR KAYNAR ÇANAKDA

Güneş TAŞTAN- Cennet AKSOY- Çiçek AKBAL

Gülderen YAVUZ

Vay le le le le

Bezir kaynar çanakda (ey)

Vay le le le le

Gül açılır yanakda (ey)

Vay le le le le

Gedin o yara deyin (ey)

Vay le le le le

Evlenmesin Kemah' da (ey)

Vay le le le le

Kemah' ta yeşil hıyar (ey)

Vay le le le le

Boyun boyuma uyar (ey)

Vay le le le

İkimiz çift göğercin (ey)

Vay le le le le

Ayırmaya kim kıyar (ey)

Vay le le le le

Bostanı bellediler (ey)

Vay le le le le Suyuni sellediler (ey)
Vay le le le le Bu nasıl zalım (hain) kövdür(hey)
Vay le le le le Sevmeden dilediler (ey)
(Erzincan / ET C.I /137)

170. BİZİM BAĞLAR BURADIR - II

Osman NİZAMOĞLU *Mustafa ÖZGÜL*

Na nana Bizim bağlar buradır
Of canım Güli sıra sıradır
Na nana Alan murat almasun
Of canım Gözüm ardı sıradır

Na nana Bizim bağın başine
Of canım Mendil serdim daşine
Na nana Adam gönül verür mi
Of canım Mektep arkadaşine
(Erzincan/TRT THM 3625)

171. ERGİ BÜRGİ PIHIRİK

(CAN MERAL)

Elif AKGÜL *Gülderen TAŞTAN*

Can Meralım Meralım Ergi bürgi pıhırık
Can Meralım Meralım Tütün çekmir yukarı
Can Meralım Meralım Gittim yar odasına
Can Meralım Meralım Demedi gel yukarı

Can Meralım Meralım Meroconun tohumu
Can Meralım Meralım Tok almadım uykumu

(.....)

(.....)

(Erzincan / ET C.I /341)

172. ŞU DAĞI ŞU DAĞA VER

Hüseyin TÜRKMEN- M. CEYHANLI *Mansur KAYMAK*

Haydi de haydi Şu dağı şu dağa ver
Haydi de haydi Gülünü bardağa ver
Haydi de haydi Beni almak istersen
Haydi de haydi Bir ye bir sadağa ver

Haydi de haydi Şu dağ şunun nesidir
Haydi de haydi Ayva gülün hasıdır
Haydi de haydi Ben o dağı severim
Haydi de haydi Yarimin yaylasıdır

Haydi de haydi Giderim yar dağına
Haydi de haydi Gül koymuş bardağına
Haydi de haydi Yar beni çağırıyor
Haydi de haydi Sevdanın otağına

(Erzincan / ET C.II /263)

173. BAHÇESİNDE NANEYEM

Şakir ŞENER

Muzaffer SARISÖZEN

Bahçesinde naneyem *balam*
Yel esme pervaneyem
O yar düştü aklıma *balam*
Deliyim divaneyem

Bahçesinde toz olur *balam*
Gül açılır yaz olur
Ben sana gül demerem *balam*
Gülün ömrü az olur

Bahçesinde sarı gül *balam*
Yarı gonca yarı gül
Tez açıldın tez soldun *balam*
Olmasaydın bari gül

(Tercan/Erzincan/TRT THM 987)

174. DAĞLARI DAĞLASINLAR

Kazım BÜKLÜ

Nida TÜFEKÇİ

Dağları dağlasınlar

Görenler ağlasınlar

aman güzel vay vay

Yârimin mendiliyle

Yaremi bağlasınlar

canım güzel vay vay

Bu dağı delemedim

Yanına gelemedim

aman güzel vay vay

İzinim el elinde

İzinsiz gelemedim

canım güzel vay vay

Bu dağın oylumuna

Kuş konar yaylımına

aman güzel vay vay

Gel hakkın helal eyle

Geldik yol ayrımına

canım güzel vay vay

(Kıştim Köyü/Erzincan/TRT THM 1293)

175. ERZİNCAN'DA BİR KUŞ VAR – I

Burhan TARLABAŞI

Nida TÜFEKÇİ

(Of of of)

Erzincan' da bir kuş var

gine ben ölüm gine ben ölüm

Ganedinde gümüş var

Gitti yarım gelmedi

gine ben ölüm gine ben ölüm

Elbet bunda bir iş var

(Of of of)

Erzincan' a varayım

gine ben ölüm gine ben ölüm

Yol üstünde durayım (aman)

Gelen geçen yolculardan

gine ben ölüm gine ben ölüm

Ben yarımı sorayım (aman)

(Eğin / Erzincan / ET C.I /347)

176. KAYADA YILAN ÖTER

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kayada yılan öter *leylim*

Bağdat' ta hurma biter

Erzincan toprağında *leylim*

Çiçeksiz meyva biter

Çeri başı gelini *leylim*

Gel salını salını

Göster konak yolunu *leylim*

Salla saçın telini

Hani dağların karı *leylim*

Var git ellerin yarı

Sen bana yar olmazsın *leylim*

Yüzüme gülme bari

Kayalar gölgelendi *leylim*

Güzeller suya indi

Her güzelden bir öpüş *leylim*

Ömrümüz tazelendi

(Erzincan / ET C. II /94)

177. TAŞA VERDİM YANIMI

Salih DÜNDAR

Muzaffer SARISÖZEN

Taşa verdim yanımı

Toprak emdi kanımı *oy dağlar oy dağlar*

Ezraile can vermezdim

Canan aldı canımı *oy dağlar sümbüllü bağlar oy*

Dağları duman aldı

Bülbülü figan aldı *oy dağlar oy dağlar*

Ezraile borçlu kaldım

Bir canım var yar aldı *oy dağlar sümbüllü bağlar oy*

Elinde altın şamdan
Perdeyi kaldır camdan *oy dağlar oy dağlar*
Al hançeri vur beni
Ben usandım bu candan *oy dağlar sümbüllü bağlar oy*
(Tercan/Erzincan/TRT THM 764)

178. YOL ÜSTÜNDE NANEYİM

Recep UÇAR **Mustafa UÇAR**

Yol üstünde naneyim *bala*
Yel vurur pervaneyim
Gidin o yare deyin *bala*
Derdinden divaneyim

Yol üstünde sarı gül *bala*
Yarı gonca yarı gül
Tez açılır tez solar *bala*
Olmasaydı sarı gül

Elinde kalemi var *bala*
Dilinde kelamı var
Gidin o yare deyin *bala*
Derdinden öleni var
(Erzincan / ET C. II /335)

179. GELİNE BAK GELİNE -II

Recep UÇAR **Mustafa UÇAR**

Geline bak geline
Kına yakmış eline *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*
Yazık olmuş geline
Düşmüş sarhoş eline *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*

Köprüden geçti gelin
Saç bağı düştü gelin *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*

Eğildim su içmeye
Aklıma düştü gelin *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*

Geyikler taşa gelir
Kırpikler kaşa gelir *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*
Efkârlanma sevdiğim
Bir gün baş başa gelir *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*

Sarı kavun dilimi
İtirdim sevgilimi *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*
İstemem başkasını
Varin benim gülümü *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*

Sarı kavun dileyim
Aç koynunu gireyim *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*
Uyu uyan sar beni
Yar olduğun bileyim *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*

İnci serdim güneşe
Bakan gözler kamaşa *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*
O yar pehlivan olmuş
İster benle güreşe *Yar hayda halden bilmez ne fayda söz anlamaz ne çare*
(UÇAR/121)

180. KEVENGİN YOLLARINDA

Recep UÇAR

Mustafa Uçar

Kevengin yollarında
Çimeydim göllerinde
İlik düğme olaydım
O yarin kollarında

he anam he

he anam he

Kevengin yazıları
Otluyor kuzuları
Gitti yarım gelmedi

he anam he

Alnımın yazıları *he anam he*

Kevenk yolu bu mudur

Destin dolu su mudur *he anam he*

Gittin ki tez gelesin

Tez geldiğin bu mudur *he anam he*

(UÇAR/129)

181. GURBETE GİDİŞİMDİR

Zeki OĞUZ - Refik AKTAN

Muzaffer SARISÖZEN

Gurbete gidişimdir *oy nanana*

Gonca gül derişimdir *oy nanana*

Eğil eğil öpeyim *oy nanana*

Belki son görüşümdür *oy nanana*

Dut ağacı boyunca *oy nanana*

Dut yemedim doyunca *oy nanana*

Şen kalasın İstanbul *oy nanana*

Yâr görmedim doyunca *oy nanana*

Derelerde saz olur *oy nanana*

Gül açılır yaz olur *oy nanana*

Ben yârime gül demem *oy nanana*

Gülün ömrü az olur *oy nanana*

Bülbül yuvada inler *oy nanana*

Susar kalbini dinler *oy nanana*

Benim gönlümde sensin *oy nanana*

Senin gönlünde kimler *oy nanana*

(Eğin/Erzincan/TRT THM 1078)

182. AL YAZMAYI BAĞLAMIŞ

Ersin ERTÜRK

Fahri TAŞ

Al yazmayı bağlamış *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*

Bugün yarım ağlamış *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Gözünden akan yaşlar *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Yüreğimi dağlamış *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*

Anana söyle yarım *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Bakmasın bana zalim *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Yollara engel koymuş *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Gelemem sana yarım *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*

Desti kırdım pınarda *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Ana gönlüm o yarda *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Pencerenin önüne *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
Çekmişler kara perde *He loy loy, gü loy loy, de loy loy*
(Erzincan / ET C. I /50)

183. ALTIN TASTA BULGURUM

Ali YILMAZ

Tekin BÜYÜKKAYA

Altın tasta bulgurum *yâr yaralı gelin*
Kız saçına vurgunum *başı paralı gelin*
Eğil eğil öpeyim *yâr yaralı gelin*
Yoldan geldim yorgunum *başı paralı gelin*

Çubuğun ucuyunan *yâr yaralı gelin*
Kavruldum acıyanan *başı paralı gelin*
İnsan bir haber salar *yâr yaralı gelin*
Dilinin ucuyunan *başı paralı gelin*

Ey su yolu su yolu *yâr yaralı gelin*
Boş gittin geldin dolu *başı paralı gelin*
Terzi elin kırılısın *yâr yaralı gelin*
İncidi yârin kolu *başı paralı gelin*

(Erzincan/TRT THM 3658)

184. AY DOĞAR GAMERİNDEN

Burhan TARLABAŞI

Ay doğar gamerinden
Yapıştım kemerinden
Ya benim muradım ver
Ya sabır sabır Allah

Burhan TARLABAŞI

*aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem*

Ay doğar sini sini
Sevmişem birisini
Yiğit ona derim ki
Götüre görüsini

*aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem*

Ay doğar bedir Allah
Bu sevda nedir Allah
Ya o yari bana ver
Ya da beni öldür Allah
(Eğin / Erzincan / ET C. I /72)

*aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem
aman yar, eğlen yar, getme yar, ben de gelem*

185. BAYIRDAN AKAN TOPRAK**Hasan Hüseyin ENGİN**

Bayırdan akan toprak
Sen gül döşür ben yaprak
Gel beraber gezelim
Ahırı kara toprak

*le le
le le
le le
le le*

Karşıda gabanlara
Herk'teki sabanlara
Yitirmişim yarimi
Soraram çobanlara

*le le
le le
le le
le le*

(Erzincan / ET C. I /103)

186. BİR AY DOĞAR PASEN'DEN**Fahriye ÇALIMLI-Nevzat KARAPOLAT****Muzaffer SARISÖZEN**

Bir ay doğar Pasen'den
Ay bulut arasından

*emmimin kızı
ben nedem oy*

Eyle bir yar sevmişem *emmimin kızı*
Katmer gülün hasından *ben nedem oy*

Bir ay doğar kenarsız *emmimin kızı*
Yar vefasız ben arsız *ben nedem oy*
Böylece ah çekerim *emmimin kızı*
Halin kime yanarsız *ben nedem oy*
(Erzincan/TRT THM 475)

187. BİR YAR SEVDİM ARAP' TIR

Davut SULARİ -----

Bir yar sevdim Arap' tır *oy aman aman aman bey*
Kaşları hem mihraptır *yar aman aman aman bey*
Bir öpücük vermedin *oy aman aman aman bey*
Dudakları şaraptır *yar aman aman aman bey*

Sarıldım ince bele *oy aman aman aman bey*
Düşürdün beni dile *yar aman aman aman bey*
Sorun bülbülü güle *oy aman aman aman bey*
Kuş dilinden bitaptır *yar aman aman aman bey*

Davut Sulari sana *oy aman aman aman bey*
Daha ne kadar yana *yar aman aman aman bey*
Dön yüzünü bu yana *oy aman aman aman bey*
Siyah zülfün nikaptır *yar aman aman aman bey*

(Erzincan / ET C. I/167)

188. BİZİM DAĞLAR BURADADIR – I

İsmet MACUN

İsmet MACUN

Bizim bağlar buradır *le hayde le hayde de le gayrı*
Gülü sıra sıradır *can can gine can*
Alan murad almasın *le hayde le hayde de le gayrı*
gözüm ardı sıradır *can can gine can*

Bizim havlu böyüktür *le hayde le hayde de le gayrı*
İçi dolu geyiktir *can can gine can*
Sen söyle büyük bacı *le hayde le hayde de le gayrı*
Ben söylesem ayıptır *can can gine can*

İndim kuyu dibine *le hayde le hayde de le gayrı*
Baktım suyun rengine *can can gine can*
Anneler kız beslemiş *le hayde le hayde de le gayrı*
Vermiyor sevdiğüne *can can gine can*

(Erzincan/TRT THM 2160)

189. BÜYÜK CEVİZİN DİBİ

Nazım CAN

Ahmet YAMACI

Büyük cevizin dibi *nanay gülüm nana yâr*
Ne gezersin el gibi *nanay kibarım nanay*
Sallan da gel yanıma *nanay gülüm nana yâr*
Helalca malım gibi *nanay kibarım nanay*

Büyük ceviz yarıldı *nanay gülüm nana yâr*
Annen bana darıldı *nanay kibarım nanay*
Darılırsa darılsın *nanay gülüm nana yâr*
El oğludur (kızıdır) sarıldı *nanay kibarım nanay*

Ceviz meyvasın güzel *nanay gülüm nana yâr*
Güz gelir döker gazel *nanay kibarım nanay*
Beni sevmez demişler *nanay gülüm nana yâr*
Seni severim ezel *nanay kibarım nanay*

(Kuruçay/Erzincan/TRT THM 142)

190. ÇAY İÇİNDE ADALAR

Yöre Ekibi

TRT Erzurum Radyosu

Çay içinde adalar *yandım amman öldüm amman*
Sâki doldur bâdeler *yandım amman*

Şirin canıma gelsin *yandım amman öldüm amman*
Sana gelen gadalar *yandım amman*

Çay aşağı gum tutar *yandım amman öldüm amman*
İki güzel mum tutar *yandım amman*
Birisini severken *yandım amman öldüm amman*
Birisini huy tutar *yandım amman*

Çay içinin milleri *yandım amman öldüm amman*
Ötüşür bülbülleri *yandım amman*
Şekerlenmiş ballanmış *yandım amman öldüm amman*
Yârin şirin dilleri *yandım amman*

(Erzincan/TRT THM 3982)

191. ÇİMEN ÇİMEN ÜSTÜNE

Elif AKGÜL

Gülderen TAŞTAN

Çimen çimen üstüne *eman eman*
Çimen dağlar üstüne *eman eman*
Herif karın üstüne *eman eman*
Gelmem kuma üstüne *eman eman*

Gidin bulutlar gidin *eman eman*
O yare selam edin *eman eman*
Yarım derin uykuda *eman eman*
Uykusun haram edin *eman eman*

(Çayırılı / Erzincan / ET C. I/276)

192. DEFİMİ ÇALA ÇALA

(NAZLIM YAR)

Müslüm AĞBABA

Fahri TAŞ

Defimi çala çala *nazlım yar*
Çıktım bir ince dala *nazlım yar*
Korkarım dal kırıla *nazlım yar*
Emmim bana darıla *nazlım yar*

Defimin nakışları *nazlım yar*
Çıkamam yokuşları *nazlım yar*
Yaktı yandırdı beni *nazlım yar*
O yarin bakışları *nazlım yar*
(Tercan / Erzincan / ET C. I/286)

193. EHNESOR DERE İÇİ

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Ehnesor dere içi *ah nay nay nay nay nininam*
Geçti gelinin göçü *ah nay nay nay nay nininam*
Gettiğine yanmeyim *ah nay nay nay nay nininam*
Gettiği Gâvur içi *ah nay nay nay nay nininam*

Ehnesoru ağlıyam *ah nay nay nay nay nininam*
Gel ki başın bağılyam *ah nay nay nay nay nininam*
Bugün ayrılık günü *ah nay nay nay nay nininam*
Yasın dutam ağlıyam *ah nay nay nay nay nininam*
(Eğin / Erzincan / ET C. I / 324)

194. ELİNDE SÜT KÜLEĞİ

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Elinde süt küleği *öyledir yar öyledir*
Sütten beyaz bileği *söyle bülbülüm söyle*
Acep gabül olur mu *yar elinden yar*
Genç kızların dileği *vur ellerim vur*

Odada mavi minder *öyledir yar öyledir*
Minderin devrin dönder *söyle bülbülüm söyle*
Bu yatış yatış değil *yar elinden yar*
Yar yüzün bana dönder *vur ellerim vur*

Eğin'in başı bayır *öyledir yar öyledir*
Mevla'm Eğin'i gayır *söyle bülbülüm söyle*

Eğin'den gız almazsam *yar elinden yar*
Yanarım cayır cayır *vur ellerim vur*

Haydin bağa gidelim *öyledir yar öyledir*
Üzüm sağla gidelim *söyle bülbülüm söyle*
Sen bulut ol ben yağmur *yar elinden yar*
Yağa yağa gidelim *vur ellerim vur*
(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 2986)

195. ERZİNCAN' DAN KEMAH' TAN -I

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Erzincan' dan Kemah' tan *dello can dello can*
Yar gelir oynamaktan *dello can dello can*
Yarin parmağı şişmiş *dello can dello can*
Def çalıp oynamaktan *dello can dello can*

Anam babam Erzincan *dello can dello can*
Sen ne hoşsun ıraktan *dello can dello can*
Bu yıl Fırat pek coşmuş *dello can dello can*
Kışın çok kar yağmaktan *dello can dello can*

Durur sisler içinde *dello can dello can*
Erzincan ta uzaktan *dello can dello can*
Etrafını dağ tutmuş *dello can dello can*
Farkın yoktur çanaktan *dello can dello can*

(Erzincan / ET C. I /351)

196. ERZİNCAN'IN DAĞINDA

Nizamettin BAYRAM

Fahri TAŞ

Erzincan' ın dağında, *ağam yar paşam yar*
Bülbül öter bağında, *ağam yar paşam yar*
Öyle bir yar sevmişem, *ağam yar paşam yar*
On üç on dört çağında, *ağam yar paşam yar*

Erzincan' da bir kuş var, *ağam yar paşam yar*
Kanaında gümüş var, *ağam yar paşam yar*
Gitti yarım gelmedi, *ağam yar paşam yar*
Elbet bunda bir iş var, *ağam yar paşam yar*

Avluya koydum testi, *ağam yar paşam yar*
Her gelen vurdu geçti, *ağam yar paşam yar*
Emmim oğlu (kızı) muhannet, *ağam yar paşam yar*
Benim de vaktim geçti, *ağam yar paşam yar*
(Erzincan / ET C. I /357)

197. ERZURUM OVALARI

(HELE YANARIM)

Hasan KORKUT

Ahmet KARTAL

Erzurum ovaları *Hele yanarım ana ona yanarım*
Yayılmış develeri *Sevdim alamadım ona yanarım*
Oturmuş koyun sağıar *Hele yanarım ana ona yanarım*
Terlemiş sineleri *Sevdim alamadım ona yanarım*

Erzurum üni müni *Hele yanarım ana ona yanarım*
Terekler dolu çini *Sevdim alamadım ona yanarım*
Salınır bağda gezer *Hele yanarım ana ona yanarım*
Göynümün göğercini *Sevdim alamadım ona yanarım*
(Tercan/Erzincan/TRT THM 1688)

198. GÜL KOYDUM GÜL TASINA

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Gül koydum gül tasına *gülüm gülüm*
Bahçenin ortasına *yallah*
İşte ben gidiyorum *gülüm gülüm*
Gel atın terkisine *yallah*

Hana girdim bakmağa *gülüm gülüm*
Hana kilit takmağa *yallah*

Ustandan izin aldım *gölüm gülüm*
Güzellere bakmağa *yallah*

Karanfil destesiyim *gölüm gülüm*
Güzeller hastasıyım *yallah*
Güzelin nazı çoktur *gölüm gülüm*
Ben onun ustasıyım *yallah*
(Erzincan / ET C. I /454)

199. HOSTA'NIN BADEMLERİ

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Hosta' nın bademleri *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Seyredin gidenleri *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Dutun dutun öldürün *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Yari terk edenleri *ölem yâr canım yâr ninne yâr*

Hosta' nın önü bağlar *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Başı dumanlı dağlar *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Yarım gitti gurbete *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Gözlerim durmaz ağlar *ölem yâr canım yâr ninne yâr*

Hosta' dan giden yarım *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Bana zulmeden yarım *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Beni goydun yalınız *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Derinden ölem yarım *ölem yâr canım yâr ninne yâr*

Yari yollaım yola *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Gözlerim dola dola *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Tanrım bir bulut gönder *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Yarıma gölge ola *ölem yâr canım yâr ninne yâr*

Hosta' ya geçi geldi *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
El attım saçı geldi *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
Keşke atmaz olaydım *ölem yâr canım yâr ninne yâr*

Arkadan göçü geldi *ölem yâr canım yâr ninne yâr*
(Eğin/ Erzincan / ET C. II /49)

200. KAHVELERİZ PİŞTİ Mİ

Mahmure SARIGÜL

Ragıp Nasuhi TOPÇU

Kahveleriz pişti mi	<i>nenni nenni</i>
Soğudu yar içti mi	<i>bala nenni</i>
Sormak ayıp olmasın	<i>nenni nenni</i>
Yar buradan geçti mi	<i>bala nenni</i>

Kahve Yemen'den gelir	<i>nenni nenni</i>
Bülbül çemenden gelir	<i>bala nenni</i>
Yâri güzel olanlar	<i>nenni nenni</i>
Hergün yabandan gelir	<i>bala nenni</i>

Kahve yemen neylesin	<i>nenni nenni</i>
Gülü çemen neylesin	<i>bala nenni</i>
Yâri çirkin olanlar	<i>nenni nenni</i>
Hergün yaban neylesin	<i>bala nenni</i>

(Kemah / Erzincan / ET C. II / 77)

201. KEKLİĞİM İZE GELDİK

(KEKLİK)

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Kekliğim ize geldik	<i>na na nay</i>
Yol bulduk size geldik	<i>na na nay</i>
Biz sizi ne bilürdik	<i>na na nay</i>
Sizdeki gıza geldik	<i>na na nay</i>

Kekliğim dağ başında	<i>na na nay</i>
Kınalı fes başında	<i>na na nay</i>
Bizim kız çok güzeldir	<i>na na nay</i>
Henüz on dört yaşında	<i>na na nay</i>

Kekliğin izi kanlı	<i>na na nay</i>
Kuyruğu dizi kanlı	<i>na na nay</i>
Ölürük kapunuzda	<i>na na nay</i>
Ederük sizi kanlı	<i>na na nay</i>

Kekliğin sürüsünü	<i>na na nay</i>
Av ettim birisini	<i>na na nay</i>
Ben yiğit ona derim	<i>na na nay</i>
Getüre görüşini	<i>na na nay</i>

(Eğin / Erzincan / ET C. II / 96)

202. KIRMIZI ELMAYI DİLDİM

Muzaffer TÜRKMEN – M. CEYHANLI

Mansur KAYMAK

Kırmızı elmayı dildim	<i>uy amman amman amman</i>
Yere düştü de sildim	<i>yar amman amman amman</i>
Gurbete giden yarin	<i>uy amman amman amman</i>
Yeni de kıymetin bildim	<i>yar amman amman amman</i>

Kırmızı elma bal olur	<i>uy amman amman amman</i>
Güzeller mehlesinde	<i>yar amman amman amman</i>
Kavga döğüş çok olur	<i>uy amman amman amman</i>
Yiğitler arasında	<i>yar amman amman amman</i>

Al atta yeşil kolan	<i>uy amman amman amman</i>
Üstünde bekar oğlan	<i>yar amman amman amman</i>
İnce belin üstünde	<i>uy amman amman amman</i>
Dolan kollarım dolan	<i>yar amman amman amman</i>

Ufacık iğne misin	<i>uy amman amman amman</i>
Gözlere sürme misin	<i>yar amman amman amman</i>
Derdinden öldüm desem	<i>uy amman amman amman</i>
Halimden bilmez misin	<i>yar amman amman amman</i>

(Erzincan / ET C. II / 112)

203. SANDIĞIM SIRA SIRA

Hüsnü IŞIK

Durmuş YAZICIOĞLU

Sandığım sıra sıra	<i>kız gülom gülom güley</i>
Kemerim dolu lir	<i>kız gülom gülom güley</i>
Oyâr gurbete gitse	<i>kız gülom gülom güley</i>
Giderim ardı sıra	<i>kız gülom gülom güley</i>

Sandığım açılmıyor	<i>kız gülom gülom güley</i>
Çeyizim seçilmiyor	<i>kız gülom gülom güley</i>
O yârdan geç diyorlar	<i>kız gülom gülom güley</i>
Ne yapsam geçilmiyor	<i>kız gülom gülom güley</i>

Sandığım pek derindir	<i>kız gülom gülom güley</i>
Koyduğum yer serindir	<i>kız gülom gülom güley</i>
Sandığımın içinde	<i>kız gülom gülom güley</i>
Altın yüzük yârindir	<i>kız gülom gülom güley</i>

(Erzincan/TRT THM 1127)

204. SELVİ KAVAK YONGASI

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Selvi kavak yongası	<i>na nanay na nanay na nanay</i>
Cebindedir aynası	<i>yanaram yandırırım</i>
Ergen kızın memesi	<i>na nanay na nanay na nanay</i>
Delikanlı ayvası	<i>yanaram yandırırım</i>

Kavak uzanır gider	<i>na nanay na nanay na nanay</i>
Dalı uzanır gider	<i>yanaram yandırırım</i>
Öpüş vermeyen kızlar	<i>na nanay na nanay na nanay</i>
Günah kazanır gider	<i>yanaram yandırırım</i>

Kavakta gazel olmaz	<i>na nanay na nanay na nanay</i>
Her evde güzel olmaz	<i>yanaram yandırırım</i>
Seversen gelini sev	<i>na nanay na nanay na nanay</i>

Kız ile bahar olmaz *yanaram yandırırım*
(Erzincan / ET C. II /227)

205. SU GELİR MESTE GİDER

<i>Hasan KORKUT</i>	<i>Ahmet KARTAL</i>
Su gelir meste gider	<i>yaylalar yaylalar</i>
Dolanır dosta gider	<i>yaylalar yaylalar</i>
Yıkılası gurbete	<i>yaylalar yaylalar</i>
Sağ gelen hasta gider	<i>yaylalar yaylalar</i>

Su gelir daşa değer	<i>yaylalar yaylalar</i>
Kirpikler gaşa değer	<i>yaylalar yaylalar</i>
Yârdan bir selam gelmiş	<i>yaylalar yaylalar</i>
Aziz bir başa değer	<i>yaylalar yaylalar</i>

Gidemem önüm dağdır	<i>yaylalar yaylalar</i>
Sinem meyveli bağdır	<i>yaylalar yaylalar</i>
Ben kazanım yâr yesin	<i>yaylalar yaylalar</i>
Nece ki canım sağdır	<i>yaylalar yaylalar</i>

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1689)

206. ŞU DAĞIN ARDI MEŞE

<i>Hasan KORKUT</i>	<i>Ahmet KARTAL</i>
Şu dağın ardı meşe	<i>elmalı dağlar</i>
Gün aş a gölge düşe	<i>sevdüğüm ağlar</i>
Beni yârdan ayıranın	<i>elmalı dağlar</i>
Evine şivan düşe	<i>sevdüğüm ağlar</i>

Şu dağın ardındayım	<i>elmalı dağlar</i>
Saatın döndüneyim	<i>sevdüğüm ağlar</i>
Eller tatlı uykuda	<i>elmalı dağlar</i>
Ben senin derdindeyim	<i>sevdüğüm ağlar</i>

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1684)

207. YEMENİM BİBER BİBER

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Yemenim biber biber

ah allı yemenim

Geliyor iki dilber

civan pullu yemenim

Dedim birini sevem

ah allı yemenim

Biri birinden güzel

civan pullu yemenim

Yemenimin eskisi

ah allı yemenim

Eskisini yırtmışsın

civan pullu yemenim

Duydum mübarek ola

ah allı yemenim

Üstüme yar tutmuşsun

civan pullu yemenim

(Eğin / Erzincan / ET C. II /322)

208. ERZURUM'DA BİR KUŞ VAR

Burhan TARLABAŞI

Nida TÜFEKÇİ

(of of of)

Erzurum'da bir kuş var

Gine ben ölüm gine ben ölüm

Ganedinde gümüş var (aman)

Gitti yarım gelmedi

Gine ben ölüm gine ben ölüm

Elbet bunda bir iş var (aman)

(of of of)

Erzurum'a varayım

Gine ben ölüm gine ben ölüm

Yol üstünde durayım (aman)

Gelen geçen yolculardan

Gine ben ölüm gine ben ölüm

Ben yarımı sorayım (aman)

(Eğin/Erzincan/TRT THM 1298)

209. İLENGERİ EĞDİLER

Vesile KÖSTEK - Gülseren ŞAHİN

Soner ÖZBİLEN

İlengeri eğdiler

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye
İkimizi gördüler

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye
Oğlan senin yüzünden

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye
Bugün beni döğdüler

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

İlenger eğmek için

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

Bal dudak kaymak için

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

Anneler kız beklemiş

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

Oğlanlar sarmak için

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

İlengerde tuz olsam

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

Evde büyük kız olsam

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

Yâr kapıdan geçende

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

Evde yalnız olsam

Hanım da nanay nanay nanay de gülüm niye niye niye

(Çatalçam Köyü/Refaiye/TRT THM 3737)

210. İNCİLER KELEP KELEP

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

İnciler kelep kelep

Of nana nana nana nanay

Bize geldi bir melek

Of nana nana nana nanay

Ben meleği neyleyim

Of nana nana nana nanay
Bana sevdiğim gerek

İnci bağlar bas bağlar
Of nana nana nana nanay

Gözü nemlü yas bağlar
Of nana nana nana nanay

Şimdi zaman kızları
Of nana nana nana nanay

Başını bir hoş bağlar
(Eğin / Erzincan/TRT THM 2993)

211. KARA HERGE SU VURDUM

Ahmet KARTAL **Muharrem AKKUŞ**

Kara herge su vurdum
Hop bara ninnara-ninnara nay

İndim bendinde durdum
Hop bara ninnara-ninnara nay

Daha bu genç yaşımda
Hop bara ninnara-ninnara nay

Bir güzele vuruldum

Açıl açılacağım
Hop bara ninnara-ninnara nay

Açıl sarılacağım
Hop bara ninnara-ninnara nay

Bir kere sarılmaynan
Hop bara ninnara-ninnara nay

Nasıl ayrılacağım

Kar yağar kürek ister
Hop bara ninnara-ninnara nay

Şu dağlar direk ister
Hop bara ninnara-ninnara nay

Komşu kızı sevene

Hop bara ninnara-ninnara nay

Demirden yürek ister

(Tercan / Erzincan / ET C. II /87)

212. BİR TAŞ ATTIM ÇEGİLE

Davut SULARİ

Fahri TAŞ

Bir taş attım çegile

Çeğilin çiçeğine

İpek olam sarılam

Kızların leçeğine

Dil didom dilda didom

Taş atım çaya düştü

Çaydan balaban uçtu

Benim gönlüm sendedir

Senin gönlün kime düştü

Dil didom dilda didom

Çoban kurdu taşladı

Kız maniye başladı

Kızın kara kaşları

Çobanı ataşladı

Dil didom dilda didom

(Tercan / Erzincan / ET C. I /164)

213. BAĞA İNDİM ÜZÜME

Kemal KARASÜLEYMANOĞLU

TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Bağa indim üzüme

Diken battı gözüme

Keşke inmez olaydım

Yâr göründü gözüme

Yine de of nenni nenni

Derdim çok nenni nenni

Bağa inme güzelsin

Gerdana gül dizersin

Açma beyaz gerdanın

Ben hastayım üzersin

Yine de of nenni nenni

Derdim çok nenni nenni

Bağda kiraz ağacı

Çift gezer iki bacı

Büyüğü şöyle böyle

Küçüğü can ilacı

Yine de of nenni nenni

Derdim çok nenni neni

(Eğin / Erzincan/TRT THM 3347)

214. BAHÇALARDA MELEME

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Bahçalarda meleme

Gız göğsün düğmeleme

Ölürsem ganlım sensin

Gözlerin sürmeleme

Uy amman yar amman

Yaktın yandırdın beni

Bahçalara ay doğdu

Ay ışığı gün oldu

Vallahi benim yarım

İçmeden sarhoş oldu

Uy amman yar amman

Yaktın yandırdın beni

(Eğin / Erzincan / ET C. I /76)

215. BİR KUŞ TUTTUM ALACA

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Bir kuş tuttum alaca

Bağladım dört ağaca

Bana bir dam yaptılar

Ne kapı var ne baca

Aman Yunus can cana

Rakı da doldur fincana

Kapıya gelen kimdir

Aç görem gelen kimdir

Yaralarım sızlıyor

Belki gelen hekimdir

Aman Yunus can cana

Rakı da doldur fincana

Kapıyı araladım

Bahtımı karaladım

Eridim iplik oldum

Bir murat olamadım

Aman Yunus can cana

Rakı da doldur fincana

(Erzincan / ET C. I /154)

216. ÇAY AŞAĞI ÇEŞME ÇOK

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Çay aşağı çeşme çok

Deşme yaram açma çok

Ben dedim sen olasın

Bana göre yosma çok

Aç koynun yandım gelin

Aç koynunu girem gelin

Çay değilim çekilem

Dal değilim eğilem

Eğil eğil öpeyim

Can elimi değilim

Aç koynun yandım gelin

Aç koynunu girem gelin

(Erzincan / ET C. I /258)

217. DAĞDA GEYİK İZLERİ

Abbas YURT

Erdem İLKAZ

Dağda geyik izleri (oy)

Kız toplar nergizleri (oy)

Oğlan kızın derdinden

Kaybetmiş öküzleri (oy)

Oy canlar canlar canlar

Sevmeyenler ne anlar

Dağda da geyik çift gezer

Balam değmesin nazar(oy)

Elinde defter kalem

Oturmuş mektup yazar (oy)

Oy canlar canlar canlar

Sevmeyenler ne anlar

Dağda da geyik bağırrır (oy)

Balam kimi çağırır (oy)

İşmarınan gözünen

Kız oğlanı çağırır (oy)

Oy canlar canlar canlar

Sevmeyenler ne anlar

(Erzincan / ET C. I /280)

218. GAPI GAPI GEZERİM

Ahmet KARTAL

Seyhan TÛTÛN

Gapı gapı gezerim

Gapıda boncuk düzerim

Alacaksan al beni

Bu sevdadan geçerim

Cama da vurma cam şingular sevdiğim

Anam duyar babam sezer beni de döğër sevdiğim

Yâr boncuklu küpem var

Kırma kekül tepem var

Sen beni istemezsen

Beni çok isteyen var

Cama da vurma cam şingular sevdiğim

Anam duyar babam sezer beni de döğër sevdiğim

Gel beri alışalım
Otlukda buluşalım
Sen benimsin ben senin
Tehnada gonuşalım

Cama da vurma cam şingılar sevdiğim
Anam duyar babam sezer beni de döğer sevdiğim

(Tercan/Erzincan/TRT THM 1705)

219. GIZ BOSTANDA LAHANA

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Gız bostanda lahana
Pezüğü yedi dana
Gız nişanlın başıyçün
Şu danayı govala
Oy mendilim mendilim
Galdır golların endir

Baltayı çaldım taş
Yaşa sevdüğüm yaş
Gız gusuruma galma
Bir işdir geldi başıma
Oy mendilim mendilim
Galdır golların endir

Bahçalarda lahana
Pezüğü yedi dana
Gız şu danayı getir
Hapis et bizim dama
Oy mendilim mendilim
Galdır golların endir

(Erzincan / ET C. I /411)

220. GIZ SAÇLARIN SAÇLARIN

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Gız saçların saçların
Oynar omuz başların

Gız seni alır gaçarım

Goymuyor gardaşların

Yar yar yar amman

Ninno yarim ninno yar

Gız saçların iki kat

Kes birini bana sat

Gız verdiğin nişanı

İstemezsen geri at

Yar yar yar Amman

Ninno yarim ninno yar

Gız saçların yan durur

Yel vurur savuşturur

Ah gız senin peşinden

Dokuz yiğit goşturur

Yar yar yar Amman

Ninno yarim ninno yar

(Eğin / Erzincan / ET C. I /413)

221. KAYALAR MERDİN MERDİN

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kayalar merdin merdin

Kim bilir benim derdin

Ağaçlar kalem olsa

Yazılmaz benim derdim

Mert oluyor mert oluyor

Saramadım yüreğime dert oluyor

Su akar merdin merdin

Su değil benim derdim

Sular mürekkep olsa

Yazılmaz benim derdim

Mert oluyor mert oluyor

Saramadım yüreğime dert oluyor

Yılan aktı kamışa

Su neylesin yanmışa

Mevlam sabırlar versin

Yarinden ayrılmışa

Mert oluyor mert oluyor

Saramadım yüreğime dert oluyor

(Erzincan / ET C. II /95)

222. KEMERİM YAR KÜPEM YAR

Yöre Ekibi

Muzaffer SARISÖZEN

Kemerim yar küpem yar

Eğil eğil öpem yar

Uzak yoldan gelmişsen

Soğuk sular dökem yar

Yiğidim nanay ben yandım

Güzelim sana ben yandım

Erzincan üstü bağdır

Yüreğim üstü dağdır

Yarım gitti gelmedi

Ne ölüdür ne sağdır

Yiğidim nanay ben yandım

Güzelim sana ben yandım

(Erzincan/TRT THM 862)

223. KÖY GÜZELİ GÜZELİ

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Köy güzeli güzeli

Yanakları gamzeli

Akıl başta kalmadı

Yar peşinde gezeli

Gel çeşme başına

Otur sen karşıma vay

Delisin nazlım deli

Devirir aşkın yeli

Gelin oldun görmedin

Duvağındaki teli

Gel çeşme başına

Otur sen karşıma vay

Deli oldum yar deli

Bende aşkı sezeli

Yad ele bakma artık

Sevdiğine ver eli

Gel çeşme başına

Otur sen karşıma vay

(Başbudak / Erzincan / ET C. II / 131)

224. MEŞENİN TEPESİNDEN

Süleyman HATUN

Süleyman HATUN

Meşenin tepesinden

Nişan alırım nişan

Kız nişanlın başı için

Peştamalların kuşan

Allan gel pullan gel

Harman sonu dolan gel

Meşenin tepelisi

Oldum sevda delisi

Kız olsun gelin olsun

Yâr sevilir cilvelisi

Allan gel pullan gel

Harman sonu dolan gel

Meşenin tepesinden

Yâr dibini görür müsün

O alma yanaklardan

İstesem verir misin

Allan gel pullan gel

Harman sonu dolan gel

Meşenin orta beli

Fışırar yad-ı gülü

Gız Allah'ın seversen

Adım adım gel beri

Allan gel pullan gel

Harman sonu dolan gel

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 3854)

225. PENCEREDE TL PERDE

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Pencerede tl perde

Perdenin ucu yerde

Yürek oynar can titrer

Seni gördüğüm yerde

Ayginem bayginem

iftetellim vay

Pencerede perde ben

Yeni düştüm derde ben

Ben bu dertten lecem

Durameyim evde ben

Ayginem bayginem

iftetellim vay

Ateş koydum mangala

Zülfün geçmiş angala

Sen orada ben burada

Nasıl bende can gala

Ayginem bayginem

iftetellim vay

Tevekteki üzümdür

zm iki gözümdür

Gören maşallah desin

Oynayanlar bizimdir

Ayginem bayginem

iftetellim vay

Ekin ekdim ellere

Su topladım yerlere

Allah beni nasip et

Gaynanasız evlere

Ayginem bayginem

Çiftetellim vay

Dama çıktım ırıhtım
Bir baktım ki duruhtum
Yarım aklıma düştü
Bildiğimi unuttum

Ayginem bayginem

Çiftetellim vay

Gemim gelir Sivas' dan
Tahtaları kirazdan
Sana bir çift sözüm var
Şimdi değil birazdan

Ayginem bayginem

Çiftetellim vay

Yeni yolu düz buldum
Ben yarimi kız buldum
Dostlar maşallah desin
Ben işimi uydurdum

Ayginem bayginem

Çiftetellim vay

Gaşın gara vallaha
Güvenirim Allah' a
Sevdiğimi almazsan
Girmem gara toprağa

Ayginem bayginem

Çiftetellim vay

Gar yağdı kepek gibi
Yarım var ipek gibi
Gel yarım sarılalım
Ürsunlar köpek gibi

Ayginem bayginem

Çiftetellim vay

(Eğin/ Erzincan / ET C. II /184)

226. YARADAN VAR (U.H.)

Nafiz ÇATALARMUT

Mustafa UÇAR

Yaradan var yaradan var

Yeri göğü yaradan var

El çek tabip yaramdan

Bende her yaradan var

Ya derdime derman

Ya katlime ferman

Yara sızlar yara sızlar

Ok değmiş yara sızlar

Yaralının halinden

Ne bilsin yarasızlar

Ya derdime derman

Ya katlime ferman

(Erzincan/ET C.II /384)

227. OKLAVİYAM PAZİYAM

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Oklaviyam pazıyam

Ak gerdanda yazıyam

Seni bana verseler

Dilenmeye razıyam

Di gel kız gel yanıma

Kanın kaynar kanıma

Bu bağ bizim olaydı

Koruk üzüm olaydı

Nidem ortaklık malı

Hepsi bizim olaydı

Di gel kız gel yanıma

Kanın kaynar kanıma

Bir sigara ver bana

Bak dumana dumana

Ne ben öldüm kurtuldum

Ne sen geldin imana
Di gel kız gel yanıma
Kanın kaynar kanıma

(UÇAR / 74)

228. AKŞAMIN VAKTİ GEÇTİ

Şakir ŞENER **Ahmet YAMACI**

Akşamın vakti geçti
Bir güzel baktı geçti
Zülfünün tellerini
Boynuma taktı geçti

Hey gelişine gidişine gülüşüne

Ben sana hayran hey

Ben sana kurban

Kahve Yemen'den gelir
Bülbül çimenden gelir
Yâri güzel olanlar
Her gün yabandan gelir

Hey gelişine gidişine gülüşüne

Ben sana hayran hey

Ben sana kurban

Kahve yemen neylesin
Bülbül çimen neylesin
Yâri güzel olanlar
Hergün yaban neylesin

Hey gelişine gidişine gülüşüne

Ben sana hayran hey

Ben sana kurban

(Tercan / Erzincan/TRT THM 125)

229. ERZİNCAN' IN BAĞLARI

Aşık Kul Nuri **Salih TURHAN**

Erzincan'ın bağları
Seyretmenin çağları

Baştan başa ovası

Etrafında dağları

Erzincan Erzincan' a

Hayranam Erzincan' a

Kurbanam öz vatana

Bir yanda Kazankaya

Duman değer semaya

Yamacında dolaştım

Gül toplaya toplaya

Erzincan Erzincan' a

Hayranam Erzincan' a

Kurbanam öz vatana

Üzümlü' de üzüm var

Yüreğimde közüm var

Hiç kimseye diyemem

Birisine sözüm var

Erzincan Erzincan' a

Hayranam Erzincan' a

Kurbanam öz vatana

Canım kurban vatana

Söyleyin Başbakana

Suşehri 'yle Kelkit' i

Bağlasın Erzincan' a

Erzincan Erzincan' a

Hayranam Erzincan' a

Kurbanam öz vatana

Terzi Baba edası

Pir-i Sami gedası

Erzincan' dan yükselir

Terzi (Salih) Baba sedası

Erzincan Erzincan' a

Hayranam Erzincan' a

Kurbanam öz vatana

Fırat nehri çağlıyor

Yüreğimi dağlıyor
Erzincan' da bir sır var
Kul Nuri' yi bağlıyor
Erzincan Erzincan' a
Hayranam Erzincan' a
Kurbanam öz vatana

(Erzincan / ET C.I /356)

230. KÖPRÜYÜ GEÇTİ GELİN

Burhan TARLABAŞI **Burhan TARLABAŞI**

Köprüyü geçti gelin
Saç bağın düştü gelin
Eğil bir yol öpeyim
Gençliğim geçti gelin
Yar hayda haldan
Bilmez ne fayda
Söz anlamaz ne çare
Köprünün altı diken
Yaktın beni gül iken
Allah da seni yaksın
Üç günlük gelin iken
Yar hayda haldan
Bilmez ne fayda
Söz anlamaz ne çare

Su gelir ince arktan
Korkmaz mısın Allah' tan
Seni sevdim seveli
Soğudum evden barktan
Yar hayda haldan
Bilmez ne fayda
Söz anlamaz ne çare

Su gelir ulam ulam
Düşünme kölen olam
Yılda bir gurban olur

Ben sana hergün gurban

Yar hayda haldan

Bilmez ne fayda

Söz anlamaz ne çare

(Eğin / Erzincan / ET C. II /129)

231. OĞLAN ADIN MUŞMUŞTUR

Süleyman HATUN -----

Oğlan adın Muşmuş' tur

Gün dağlara düşmüştür

Yolladığın hatıra

Parmağımdan düşmüştür

Ay oğlan ay oğlan

Evin yıkıla oğlan

Kapın kapana oğlan

Oğlan adın Mustafa

Ağzın gül koynun sefa

Ne ben öldüm kurtuldum

Ne sen geldin insafa

Ay oğlan ay oğlan

Evin yıkıla oğlan

Kapın kapana oğlan

Oğlan adın İsmayil

İsmine oldum mayıl

Beni sana vermezler

İster öl ister bayıl

Ay oğlan ay oğlan

Evin yıkıla oğlan

Kapın kapana oğlan

(Erzincan / ET C. II /174)

232. ÇAYIRIN TEN YÜZÜNDE

Nazım UÇAR

Mustafa UÇAR

Çayırın ten yüzünde

Ceylan otlar düzündə
Öyle bir yar sevmişem
Çifte ben var yüzündə

Ağam yar değme bana
Paşam yar değme bana
Zatı de vurgunum sana

Su gelir akmayınan
Dereyi yıkmayınan
Güzele doyum olmaz
Uzaktan bakmayınan

Ağam yar değme bana
Paşam yar değme bana
Zatı de vurgunum sana

Et koyduk tencereye
Ay vurdu pencereye
Kız Allah'ın seversen
Al beni içeriye

Ağam yar değme bana
Paşam yar değme bana
Zatı de vurgunum sana

Su gelir harasından
Taşların arasından
Eğil bir yol öpeyim
Kaşların arasından

Ağam yar değme bana
Paşam yar değme bana
Zatı de vurgunum sana

(UÇAR/56)

233. ADAM AĞLADAN OLDUM

Mustafa ÖZGÜL **Mustafa ÖZGÜL**

Adam ağladan oldum
Ciğer dağladan oldum

Evvel baş bağlar idim

Şimdi bağladan oldum

Duran ağabey Duran ağabey

Evine gelin olam

Duran ağabey Duran ağabey

Gulun gurbanın olam

Dağlara ekdim ekin

Gaybettim elimdekin

Ne dostum ne düşmanım

Olmasın benim tekin

Duran ağabey Duran ağabey

Evine gelin olam

Duran ağabey Duran ağabey

Gulun gurbanın olam

Zülûf kısa yüz örtmez

Sevda serimden gitmez

Senin bana ettiğin

Gâvur islama etmez

Duran ağabey Duran ağabey

Evine gelin olam

Duran ağabey Duran ağabey

Gulun gurbanın olam

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 2981)

234. BUGÜN BİZE PİR GELDİ – II

----- *Arif SAĞ*

Bugün bize pir geldi

Gülleri teze geldi

Önü sıra kamberi

Ali el-Mürteza geldi

Eyvallah Şah'ım eyvallah

Hak lâ ilâhe illallah

Eyvallah Pir'im eyvallah

Adı güzeldir güzel Şah

Padişah' ım karadan
Hak' tır bizi yaradan
Ben Pir' imden vaz geçmem
Bin yıl geçse aradan

Eyvallah şah' ım eyvallah
Hak lâ ilâhe illallah
Eyvallah Pir' im eyvallah
Adı güzeldir güzel şah

Ali bizim şahımız
Kâbe kıblegâhımız
Miraç' taki Muhammed
O bizim padişahımız

Eyvallah şah' ım eyvallah
Hak lâ ilâhe illallah
Eyvallah Pir' im eyvallah
Adı güzeldir güzel şah

(Erzincan / ET C. I /229)

235. BUGÜN PAZAR GÜNÜDÜR

Yöre Ekibi ***Fahri TAŞ***

Bugün Pazar günüdür
Derdim azar günüdür
Süpürün mahalleyi
Yarin gezer günüdür

Haydi güneş pervane
Gel elvane elvane
Mektup yazdım babana
Taksi gönder oğlana

Erzincan yolu burma
Dereler yolu hurma
Yar Allah' ın seversen
Üç günden fazla durma

Haydi güneş pervane
Gel elvane elvane

Mektup yazdım babana

Taksi gönder oğlana

(Erzincan / ET C. I /233)

236. ÇIYRIĞIN URGANIYAM

Yöre Ekibi

Fahri TAŞ

Çıyırığın urganıyam

Yar üstü yorganıyam

Anam babam büyütmüş

El kızı kurbanıyam

Nanay nanay naz hanım

Çık ayvanda gez hanım

Ağır konak gezmişem

Şeker şerbet ez hanım

Bu çırık âlâ çırık

Başıma bela çırık

Koymaz ki yare gidem

Ellere kala çırık

Nanay nanay naz hanım

Çık ayvanda gez hanım

Ağır konak gezmişem

Şeker şerbet ez hanım

Çırık altı kakmalı

Şu güzele bakmalı

Bu güzün de gelmezse

Ortalığı yıkmalı

Nanay nanay naz hanım

Çık ayvanda gez hanım

Ağır konak gezmişem

Şeker şerbet ez hanım

(Erzincan / ET C. I /272)

237. DEĞİRMENİM DÖNERİM

Hasan YAY

Plaktan Yazıldı

Değirmenim dönerim

Oluğundan inirim

Aç kapıyı nazlı yâr

Şimdi geri dönerim

Hanım oynasın oynasın

Gulplu (da) gazan gaynasın

Beni (de) yârdan ayıran

Dilerim murad almasın

Değirmenin bendine

Döner kendi kendine

Hakikatli yâr olsa

Gelir kendi kendine

Hanım oynasın oynasın

Gulplu (da) gazan gaynasın

Beni (de) yârdan ayıran

Dilerim murad almasın

(Erzincan / TRT THM 2656)

238. DUT AĞACI BOYUNCA

Aliye AKKILIÇ

Fahri TAŞ

Dut ağacı boyunca

Dut yemedim doyunca

Ağzım dilim kurudu

Yâr demedim doyunca

Oy zaman zaman

Vay zaman zaman

Eller düğün ediyor

Bizim düğün ne zaman

Karşıda kara kapı

İçinde yeni yapı

Beni yârdan ayıran

Dilensin kapı kapı

Oy zaman zaman

Vay zaman zaman

Eller düğün ediyor

Bizim düğün ne zaman

(Erzincan / TRT THM 4097)

239. ELİF DEDİM BE DEDİM

Erzincan'lı Şerif

Plaktan Yazıldı

Elif dedim be dedim de

Kız ben sana ne dedim

Darıldınsa sözüme de

Ben onu şaka dedim

Oy dermeli dermeli de

Nedir senin halların

Deniz dalgası gibi de

Yalpa vurur şalvarı

Elif altında da mimler

Bülbül yuvada inler

Benim gönlümde sensin de

Senin gönlünde kimler

Oy dermeli dermeli de

Nedir senin halların

Deniz dalgası gibi de

Yalpa vurur şalvarı

Elif benim ezberim de

Kan ağlıyor gözlerim

Ölenecek ben yarin de

Yollarını gözlerim

Oy dermeli dermeli de

Nedir senin halların

Deniz dalgası gibi de

Yalpa vurur şalvarı

(Erzincan / TRT THM 4106)

240. ELİNDE SAZ GELİYOR

Esat ERTÜRK

Fahri TAŞ

Elinde saz geliyor
Dağlara yaz geliyor
Kız sana uygun haber
Nişanlın tez geliyor

*Oy yandım yandım yandım
Yar yandım yandım yandım
Ben bu candan usandım
Yari koynumda sandım*

Armudun kökü çatal
Dibinde yarım yatar
Dillerim diken olmuş
Ne desem yare batar

*Oy yandım yandım yandım
Yar yandım yandım yandım
Ben bu candan usandım
Yari koynumda sandım*

(Erzincan / ET C. I /334)

241. ERZİNCAN'DA BİR KUŞ VAR – II

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Erzincan' da bir kuş var
Kanadında gümüş var
Gitti İbiş gelmedi
Elbet bunda bir iş var

*Oy dağlar dağlar dağlar
Gök gürler bulut ağlar
Ağlarsa anam ağlar
Küsuru yalan ağlar*

Palanga' nın deresi
Hayli çeker arası
İbişimi vurdular
Yedi yerden yarası

*Oy dağlar dağlar dağlar
Gök gürler bulut ağlar*

Ağlarsa anam ağlar

Küsuru yalan ağlar

(Erzincan / ET C. I /349)

242. ERZİNCAN'IN YAZILARI

Süleyman HATUN -----

Erzincan' ın yazıları

Meleşiyor kuzuları

Yarım senden ayrı düştüm

Şu alnımın yazıları

Zalım gurbet zalım gurbet

Yıktı ayırdı bizi

Yazmıştın ki gelecektin

Yollar ayırdı bizi

Erzincan' dan şu Eğin' e

Varam dedim varamadım

Yavrum kaldı gurbet elde

Yar yüzüne doyamadım

Zalım gurbet zalım gurbet

Yıktı ayırdı bizi

Yazmıştın ki gelecektin

Yollar ayırdı bizi

Erzincan' ın karlı dağı

Çok özledim güllü bağı

Munzur karın eritir

Erimez yüreğim yağı

Zalım gurbet zalım gurbet

Yıktı ayırdı bizi

Yazmıştın ki gelecektin

Yollar ayırdı bizi

(Erzincan / ET C.I / 360)

243. EVLERİ TAŞ BAŞINDA

(OY GÜZELLER)

Ali M. EKE

Metin EKE

Evleri taş başında

Kalem oynar kaşında

Öyle bir yar sevmiştim

On üç on dört yaşında

Oy güzeller güzeller güzeller

Gerdana gül dizerler dizerler

Vay güzeller güzeller güzeller

Gözlerini süzerler süzerler

Evleri görünüyor

Beyaza bürünüyor

Çekilecek dert değil

Mevlam sabır veriyor

Oy güzeller güzeller güzeller

Gerdana gül dizerler dizerler

Vay güzeller güzeller güzeller

Gözlerini süzerler süzerler

Eline kına yakmış

Göğsüne güller takmış

Mevlam övmüş yaratmış

Bizi neden unutmuş

Oy güzeller güzeller güzeller

Gerdana gül dizerler dizerler

Vay güzeller güzeller güzeller

Gözlerini süzerler süzerler

(Erzincan / ET C. I /368)

244. GELDİ GEÇTİ BAHARIM

(SORAYIM BEN SORAYIM)

Süleyman HATUN

Geldi geçti baharım

Dinmiyor ahu zarım

Yarım gurbete gitti

Yandı köşküm sarayım

Sorayım ben sorayım

Seni kimden sorayım

Sen gurbete gideli

Sönmeyen bir ırayım

(Dertle yanan ırayım)

Munzur karın eritti

Bu dert beni ürüttü

Gurbet icad olalı

O yar beni unuttu

Sorayım ben sorayım

Seni kimden sorayım

Sen gurbete gideli

Sönmeyen bir ırayım

(Dertle yanan ırayım)

(Erzincan / ET C. I /405)

245. KAMA ÇEKERİM KAMA

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Kama çekerim kama

Bir kız verin arkama

Bir de bir gelin verin

Götüreyim babama

Hovarda aslan yarım

Sineme yaslan yarım

Sinem beni eylemez

Gerdana yaslan yarım

Kamayı eker misin

Balınan şeker misin

Bana ettiklerini

Sen olsan eker misin

Hovarda aslan yarım

Sineme yaslan yarım

Sinem beni eylemez

Gerdana yaslan yarim
(Eğin / Erzincan / ET C. II /85)

246. KÜSTÜRDÜM BARIŞAMAM

Erzincan'lı Şerif *Plaktan yazıldı*

Küstürdüm barışamam
Ayrıldım kavuşamam
Göz açtım seni gördüm
Yad ile konuşamam

Dert bende kara bende
Eylenmez yare bende
Yuvasız kuşlar gibi
Olmuşum perakende

Dağların ensesine
Uyandım yâr sesine
Yâr kekliktir ben avcı
Düşmüşüm ensesine

Dert bende kara bende
Eylenmez yare bende
Yuvasız kuşlar gibi
Olmuşum perakende

Ben garip eşim garip
Eşim yoldaşım garip
Öldüğüme gam yemem
Mezarda taşım garip

Dert bende kara bende
Eylenmez yare bende
Yuvasız kuşlar gibi
Olmuşum perakende

(Erzincan/TRT THM 2223)

247. SU OLUR DA AKMAZ MI

Erzincan'lı Şerif *Fahri TAŞ*

Su olur da akmaz mı

Ateş olur yakmaz mı

Yar kapıdan geçende

Dönüp bana bakmaz mı

Gel benim mor çiçeğim

Şaşırdım n'edeceğim

Ahdettim yemin ettim

Yoluna öleceğim

Karanfil ekim bitti

Dalında bülbül öttü

Bugün bir müjde aldım

Yar bana selam etti

Gel benim mor çiçeğim

Şaşırdım n'edeceğim

Ahdettim yemin ettim

Yoluna öleceğim

(Erzincan / ET C. II /250)

248. KAMAYI ÇEKTİM KINDAN

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kamayı çektim kından

Gel yakından yakından

Koynundaki memenin

Ben gelirim hakkından

Hovarda çapkın yarım

Sen söyle ben yazayım

Ettiğin günahları

Boş deftere yazayım

Martinim atılmıyor

Pahalı satılmıyor

Geceler ayaz olmuş

Yalnız yatılmıyor

Hovarda çapkın yarım

Sen söyle ben yazayım

Ettiğin günahları

Boş deftere yazayım
Tüfeğim omuzumda
Armalar boğazımda
Yine nazarım kaldı
Şu gavurun kızında

Hovarda çapkın yarım
Sen söyle ben yazayım
Ettiğin günahları
Boş deftere yazayım

Kamayı vurdum taş
Yarıldı baştan başa
Kalkın selama durun
Geliyor Müşir Paşa

Hovarda çapkın yarım
Sen söyle ben yazayım
Ettiğin günahları
Boş deftere yazayım

(UÇAR / 63)

249. BAHÇALARIN GÜLÜSÜN

Esat ERTÜRK **Hüseyin ELÇİ**

Bahçaların gülüsün
Bağımın bülbülüsün
Boyun benzer fidana
Anadolu gülüsün

Haydi gülüm sürmeli
Göğsü çapraz düğmeli
Yar aklıma düşünce
Seni nerde görmeli
Seni nerde bulmalı
Uçan kuştan sormalı

Bağa gel bostana gel
Zülûfün deste gel

Beni burada bekletme

Yalandan hastalan gel

Haydi gülüm sürmeli

Göğsü çapraz düğmeli

Yar aklıma düşünce

Seni nerde görmeli

Seni nerde bulmalı

Uçan kuştan sormalı

Bahçalarda filbarı

Var git ellerin yarı

Sen bana yar olmazsın

Yüzüme gülme barı

Haydi gülüm sürmeli

Göğsü çapraz düğmeli

Yar aklıma düşünce

Seni nerde görmeli

Seni nerden bulmalı

Uçan kuştan sormalı

(Erzincan / ET C. I /77)

250. ERZİNCAN'DAN KEMAH'TAN- II

Orhan DAĞLI

Ahmet YAMACI

Erzincan'dan Kemah'tan

Yar gelir oynamaktan

Kolumda can kalmadı

Tef çalıp oynamaktan

Oy dağlar oy dağlar

Sılada yarım ağlar

Ağlarsa annem ağlar

Kalanı yalan ağlar

Ağlama ninem ağlama

Boşuna ciğer dağlama

Ben gidersem gelirim

Nafile kara bağlama

Erzincan'ın deresi
Hayli de çeker arası
Mehmed'imi vurdular
Yedi yerden yarası

*Oy dağlar oy dağlar
Sılada yarım ağlar
Ağlarsa annem ağlar
Kalanı yalan ağlar
Ağlama ninem ağlama
Boşuna ciğer dağlama
Ben gidersem gelirim
Nafile kara bağlama*

(Erzincan / TRT THM 1552)

251. OĞLAN ADIN HÜRİŞEN

Ahmet KARTAL

Seyhan TÛTÛN

Oğlan adın Hürişen
Gülün dibini eşen
Vallah deli olur

Senin sevdana düşen

*Hele yâr yâr yâr yâr
Kehkülüm yâr
Zülûfüm yâr
Hençerim yâr
Bu can sana gurban yâr*

Sen gideli yıl oldu

Viran bağrım kül oldu

Söz verip de gelmedin

Bu ne yaman dil oldu

*Hele yâr yâr yâr yâr
Kehkülüm yâr
Zülûfüm yâr
Hençerim yâr
Bu can sana gurban yâr*

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1703)

252. OĞLAN GİDER İŞİNE

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Oğlan gider işine

Yandım altın dişine

Bileydim nişanlısın

Heç düşmezdim peşine

Al oğlan bu da sana

İçdüğüm sular sana

Oğlan darılma bana

Beyaz gerdanım sana

Aman ilahi gelin

Sebebim sensin gelin

Ben bir gonca gül idim

Niye soldurdun beni

Garşuda ot bitmez mi

Süpürseler gitmez mi

Bir yiğidin kazancı

On beş kıza yetmez mi

Al oğlan bu da sana

İçdüğüm sular sana

Oğlan darılma bana

Beyaz gerdanım sana

Aman ilahi gelin

Sebebim sensin gelin

Ben bir gonca gül idim

Niye soldurdun beni

İndim kuyu dibine

Baktım suyun rengine

Anneler kız besliyor

Vermiyor sevdüğüne

Al oğlan bu da sana

İçdüğüm sular sana

*Oğlan darılma bana
Beyaz gerdanım sana
Aman ilahi gelin
Sebebim sensin gelin
Ben bir gonca gül idim
Niye soldurdun beni*

(Eğin / Erzincan / ET C. II /175)

253. SALLANDIM İNDİM BAĞA

Nizamettin BAYRAM **Fahri TAŞ**

Sallandım girdim bağa
Başım değdi yaprağa
Ne kız oldum ne gelin
Civan girdim toprağa

*Oy nedem nedem nedem
Yar nedem nedem nedem
Gel seni alam gidem
Evi barkı terk edem
Ben yarsız nere gidem*

Başında kara papak
Ağaçlar açtı yaprak
Gel sarılıp ta yatak
Sonumuz kara toprak

*Oy yandım yandım yandım
Yar yandım yandım yandım
Cahildim sana kandım
Sözlerine aldandım
Ben de seni yar sandım*

(Erzincan / ET C. II /211)

254. KULEDEN GEL KULEDEN

Salih DÜNDAR **Muzaffer SARISÖZEN**

Yavru yavru Kuleden gel kuleden (kuleden)
Oğul Sesin aldım kuleden (kuleden)

Oğul O senin kaşın gözün (ey)
Oğul Beni sana kul eden
Oğul yeter ağlatma beni

Yavru yavru Aslım Karabağ'lıdır
Oğul Başım yar bağlıdır
Oğul Açma tabip yaramı
Oğul Yar eliyle bağlıdır
Oğul yeter ağlatma beni

(Erzincan / ET C. II /374)

255. KEMEND ATTIM DALA BEN (U.H.)

Erzincan' lı Şerif *Erzincan' lı Şerif*
Yavru yavru Kemend attım dala ben
Ah anam anam Düştüm haldan hala ben
Ah oğul oğul Sanma ki vaz geçmişem
Aşığınam hala ben (di gel anam gel)
Aman aman el aman
Di gel di gel di gel hayın gel

Yavru yavru Ağladım ağlar oldum
Ah anam anam Yine o çağlar oldum
Ah oğul oğul Yaralı geyik gibi
Meskenim dağlar oldu (di gel anam gel)
Aman aman el aman
Di gel di gel di gel hayın gel

Yavru yavru Dağlara kar düştü gel
Ah anam anam Fikrime yar düştü gel
Ah oğul oğul İyi gün dostları
Kötü güne düştüm (di gel anam gel)
Aman aman el aman
Di gel di gel di gel zalım gel

(Erzincan / ET C. II / 372)

256. BAHÇEYE KUZU GİRDİ

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

(Haydi) Bahçeye kuzu girdi *aman aman*
Dişime sızı girdi *aman*
(Haydi) Anasını ararken *aman aman*
Koluma kızı girdi *aman*
Öylolsun da küçük hanım böylolsun aman
Bu günlük de bu akşamlık böylolsun aman
(Haydi) Bahçeye ekim biber *aman aman*
Geliyor nazlı dilber *aman*
(Haydi) Kurban olduğum Mevlâm *aman aman*
Şu güzeli bana ver *aman*
Öylolsun da küçük hanım böylolsun aman
Bu günlük de bu akşamlık böylolsun aman
(Erzincan / ET C. I / 88)

257. GAYFE GOYDUM FIRINA

(EMİNE’M)

Burhan TARLABAŞI

Burhan TARLABAŞI

Gayfe goydum fırına *Emine’ m*
Eldeğmeyin durula *Emine’ m*
Beni yardım ayıran *Emine’ m*
Ciğerinden vurula *Emine’ m*

Eminemsin hanımsın

Sen benim sultanımsın

Gayfe bişer taşmaz mı *Emine’ m*
Ay gedükten aşmaz mı *Emine’ m*
Merak etme sevdiğüm *Emine’ m*
Ayrılan gavuşmaz mı *Emine’ m*

Eminemsin hanımsın

Sen benim sultanımsın

(Eğin / Erzincan / ET C. I / 394)

258. GÖKTEN MELEK ASTILAR

Hasan TÜRKGENÇ

Ahmet YAMACI

Gökten melek astılar *uy amman amman amman*
Gülü taşa bastılar *uy sarı kekil oğlan*
Yar kızın nikahını *uy amman amman amman*
Bir yiğide yazdılar *uy sarı kekil oğlan*
 Haydi haydi haydi gel uy amman amman aman
 Erzincan'ı dolan gel uy sarı kekil oğlan
Kalelere çıktadır *uy amman amman amman*
Etrafına baktadır *uy sarı kekil oğlan*
Herkes sana kız verir *uy amman amman amman*
Düşmanlara dalda dur *uy sarı kekil oğlan*
 Haydi haydi haydi gel uy amman amman aman
 Erzincan'ı dolan gel uy sarı kekil oğlan

(Erzincan/TRT THM 1600)

259. HOROZ HAVADA HOROZ

Ahmet KAYIKCI **TRT Müzik Dairesi Başkanlığı**

Horoz havada horoz *lele yar*
Sesi yuvada horoz *lele yar*
Sesine gurban olam *lele yar*
Yâri uyar da horoz *lele yar*
 Ah lele yar lele yar lele yar
 Muhabbetli şirin yar lele yar
Horozlar öter oldi *lele yar*
Hasretlik yeter oldi *lele yar*
Bu seneki ayruluk *lele yar*
Ölümden beter oldi *lele yar*
 Ah lele yar lele yar lele yar
 Muhabbetli şirin yar lele yar

(Eğin/Erzincan/TRT THM 1482)

260. TASI SUYA DALDIRDIM

Ahmet KARTAL **Seyhan TÜTÜN**

Tası suya daldırdım *yar yar*
Doldu diye galdırdım *can can*

Tas derin suyu serin *yar yar*

Yar içmez bizim suyu *can can*

Yeminlidir yeminlidir yar yar

Yeminlidir yeminlidir can can

Altın tasın kenarı *yar yar*

İçine sıktım narı *can can*

Pek ziyade severiken *yar yar*

Küstürdüm nazlı yarı *can can*

Yeminlidir yeminlidir yar yar

Yeminlidir yeminlidir can can

(Tercan/Erzincan/TRT THM 1701)

261. KEKLİĞİN İZİ DE KANLI

(KEKLİK)

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kekliğin izi de kanlı

Topuğu dizi de kanlı

Öldürürler bizi burada *enük, enük, enük*

Ederler bizi de kanlı

Kekliğim kecliğim kecliğim gel

Nedir elinden çektiğim gel

Gerdana güller ektiğim gel

Kekliğim taş başında

Kınalı fes başında

Öyle bir yar sevmişem *enük, enük, enük*

On üç on dört yaşında

Kekliğim kecliğim kecliğim gel

Nedir elinden çektiğim gel

Gerdana güller ektiğim gel

Keklik taştan el eder

Eşine gel gel der

Eğer eşi gelmezse *enük, enük, enük*

Dağı taşı yol eyler

Kekliğim kekliğim kekliğim gel

Nedir elinden çektiğim gel

Gerdana güller ektiğim gel

(Erzincan / ET C. II /97)

262. BU DAĞDA OT BİTMEZ Mİ –I

Halis GÜNAYDIN

Mustafa GÜNAYDIN

Bu dağda ot bitmez mi

varma yoluma varma

Süpürseler gitmez mi

varma yoluma varma

Bir yiğidin kazancı

varma yoluma varma

On beş kıza yetmez mi

varma yoluma varma

Oy neler neler neler

Benim yârim un eler

Gel yanıma sevdiğim

Benim olsun dünyalar

Bu dağların ardı var

varma yoluma varma

Gönlümün muradı var

varma yoluma varma

Gözlerinden bellidir

varma yoluma varma

Sende sevda derdi var

varma yoluma varma

Oy neler neler neler

Benim yârim un eler

Gel yanıma sevdiğim

Benim olsun dünyalar

Bu dağın ardı meşe

varma yoluma varma

Gün gide gölge düşe

varma yoluma varma

Beni yârdan edenin

varma yoluma varma

Evine şivan düşe

varma yoluma varma

Oy neler neler neler

Benim yârim un eler

Gel yanıma sevdiğim

Benim olsun dünyalar

(Tercan/Erzincan/TRT THM 1228)

263. BU DAĞDA OT BİTMEZ Mİ – II

Ali YILMAZ

TRT Erzincan Radyosu

Bu dağda ot bitmez mi *Varma yoluma varma*

Süpürseler gitmez mi *Varma yoluma varma*

Bir yiğidin kazancı *Varma yoluma varma*

On beş kıza yetmez mi *Varma yoluma varma*

O neler neler neler

Benim yarım un eler

Gel yanıma sevdiğim

Benim olsun dünyalar

Dağlar siz ne dağlarsız *Varma yoluma varma*

Gardan kemer bağlarsız *Varma yoluma varma*

Gül sizde bülbül sizde *Varma yoluma varma*

Siz ne derde ağlarsız *Varma yoluma varma*

O neler neler neler

Benim yarım un eler

Gel yanıma sevdiğim

Benim olsun dünyalar

(Tercan / Erzincan / ET C.I / 204)

264. ERZİNCAN VERAN İKEN

Vesile KÖSTEK-Gülseren ŞAHİN

Soner ÖZBİLEN

Erzincan veran iken *gülüm yar zalim yar*

Dört yanı veran iken *gülüm yar zalim yar*

Ben sana meyil verdim *gülüm yar zalim yar*

Sen kız ben oğlan iken *gülüm yar zalim yar*

Ey gülüm yar gülüm yar gülüm yar

Vay gülüm yar gülüm yar gülüm yar

Ayrılık var ölüm var ölüm var

Son ayrılık ölüm var ölüm var

Erzurum yeni yapı *gülüm yar zalim yar*

Bıçağa verdim sapı *gülüm yar zalim yar*

Verseler yarı bana *gülüm yar zalim yar*

Dilenem kapı kapı *gülüm yar zalim yar*

*Ey gülüm yar gülüm yar gülüm yar
Vay gülüm yar gülüm yar gülüm yar
Ayrılık var ölüm var ölüm var
Son ayrılık ölüm var ölüm var*

(Çatalçam Köyü / Refahiye/TRT THM 3728)

265. PENCEREDEN TAŞ GELİR

Şakir ŞENER

Ahmet YAMACI

Pencereden taş gelir *balam leyli kurbanın olam*
Ela gözden yaş gelir *leyliyem leyli*
Yari bana verseler *balam leyli kurbanın olam*
Allah' a da hoş gelir *leyliyem leyli*
Leyliyem yaralıyam
Leyli kurbanın olam
Ben bu dağın maralıyam
Leyliyem leyli
Devem düzde kaldı *balam leyli kurbanın olam*
Yüküm o elde kaldı *leyliyem leyli*
Oğlana kan bulamış *balam leyli kurbanın olam*
Gözüm o elde kaldı *leyliyem leyli*
Leyliyem yaralıyam
Leyli kurbanın olam
Ben bu dağın maralıyam
Leyliyem leyli

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1549)

266. SÜPÜRGESİ YONCADAN

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Süpürgesi yoncadan *emine'm*
Gayet beli inceden *of*
Ben seni kıskanırım *emine'm*
Yerdeki karıncadan *of*
Vay bana vaylar bana
Yıl oldu aylar bana

Susadım su isterim

Su vermez çaylar bana

Süpürgesi saz olur *emine'm*

Gül açılır yaz olur *of*

Ben yârime gül demem *emine'm*

Gülün ömrü az olur *of*

Vay bana vaylar bana

Yıl oldu aylar bana

Susadım su isterim

Su vermez çaylar bana

(Erzincan/TRT THM 831)

267. ÖRDEK İSEN GÖLE GEL

Haftız Şerif ***Kemal KARASÜLEYMANOĞLU***

Ördek isen göle gel *gelin gelin gelin*

Şahin isen kola gel *aman*

Hakikatlı yar isen

El ettiğim yere gel

Bir ileri bir geri

Yavaş yavaş gel beri

Gerdandan akan teri

Koy kadehe ver beri

Ölüyorum yanıyorum

Yandırma gelin beni

Ördek göllerde olur *gelin gelin gelin*

Ceylan çöllerde olur *aman*

Öyle garip gezenin

Gözü ellerde olur

Bir ileri bir geri

Yavaş yavaş gel beri

Gerdandan akan teri

Koy kadehe ver beri

Ölüyorum yanıyorum

Yandırma gelin beni

(Erzincan / TRT THM 4238)

268. AĞIR OL SAKİN OL HEY ADEMOĞLU

İsmail DAİMİ

Fahri TAŞ

Ağır ol, sakın ol hey âdemoğlu
Kendini her yere atmalı değil
Eğer bilir isen Hak'kın kadrini
Her olur olmaza satmalı değil

Aşk elinden derdi sinem delinir
Gerçeğin nişanı (ya dost) vardır bilinir
Mertlik ile merdan yurdu alınır
Kendini havaya tutmalı değil

Mü'min olan ikrarın bilmeli
Candan bir mürşide teslim olmalı
Yol haberin rehberinden sormalı
Kendi bildiğine gitmeli değil

Sefil Mehmet'im der dosta, ah çeker
Muhabbet şirindir, balınan şeker
Bülbül de gülünen derdini döker
Boş kargalar gibi ötmeli değil
(Tercan / Erzincan / ET C. I /43)

269. ASLI KURDOĞLU KURT GEREK

Recap UÇAR

Mustafa UÇAR

Nekesin yurdu yurt olmaz
Yiğidin sözü dert olmaz
Çakal enüğü kurt olmaz
Aslı kurdoğlu kurt gerek

Bizim tekkenin beyleri

Kolu kolçaklı mert gerek
Alır şikârını vermez
Ağzı kanlı bozkurt gerek
(Erzincan / ET C.I / 58)

270. AŞAĞIDAN GELİR BENİM ŞÜKRAN'IM

Muzaffer EROL *Nurettin DADALOĞLU*

Aşağıdan gelir benim Şükran'ım
Ne çok olmuş senle benim düşmanım
Bilseydim ki düşmanların çoğumuş
Vallah billah sevdiğime pişmanım

Has bahçeye ince evlek çekmedim
Ortasına mor menevşe dikmedim
Bana derler niye sarardın soldun
Ben bu aşkı ölenedek çekerim
(Eğin / Erzincan / ET C. I / 59)

271. AŞIKLAR NEYLESİN SENİ

Âşık İsmail DAİMİ *Muzaffer SARISÖZEN*

Aşıklar neylesin seni
Bir ismin var yalan dünya
Haramiler kol kol olsun
Etsin seni talan dünya

Yaş ağaçları kuruttun
Bunca canları çürüttün
Eline geçeni yuttun
Dev ejderha yılan dünya

Daimi konan göçüyor
Bahar geldi gül açıyor
Çirkin güzelden kaçıyor
Kargalara kalan dünya

(Tercan / Erzincan/TRT THM 662)

272. AŞIKLARDA OLAN EFKÂR

Müslüm AĞBABA *Nida TÜFEKÇİ*

Aşıklarda olan efkâr
Artar gider artar gider
Tutar yükünü cevherden
Satar gider satar gider

Aşk âşığın aynasıdır
Aşık aşkın çırasıdır
Maşuk onun belasıdır
Çatar gider çatar gider

Müslimi der doğru yara
Aşık oldum ben didara
Aşkın kitabında ara
Ta ezelden tutar gider

(Tercan / Erzincan / ET C. I /63)

273. AŞKIN ŞARABINI İÇERLER DİLBER

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Aşkın şarabını içerler dilber
Ferhat misali döner perişan olur
Hüsün görüp candan geçenler dilber
Mecnun gibi gezer sergendan olur

Sâki sensiz neyler cenneti huri
Cevrü cefa ile geçmez süruru
Dünya ukbada sensiz hururu
Şükür diye erenler şaduman olur
(Günbağı Köyü / Erzincan / ET Cilt I- s. 64)

274. AŞŞAĞIDAN GELEN YAĞMUR YELİ Mİ?

Naciye ÖZ **ERDEM İLKAZ**

Aşağıdan gelen yağmur yeli mi?
Senin gönlün divane mi deli mi?
Dönüp dönüp yar geriye bakıyor
Yoksa bugün ayrılığın sonu mu

Aşağıdan gelen allı makine
Koyun kır atı girsin ekine
Verin sevdiğimi alım terkime
Yoksa bugün ayrılığın günü mü
(Erzincan / ET C. I / 66)

275. ATIN ÜSTÜNDE EYER

Kemal YAZÇİÇEK **Ahmet KARTAL**

Atın üstünde eyer
Bilmem ağam ne geyer
Altında melez gömlek
Üstünde kutnu yelek

Kutnu yelek yırtılmış
Tezeden aşlanacak
Bu sevda sevda değil
Yeniden başlanacak

(Tercan / Erzincan/TRT THM 1697)

276. AVAN TEPESİNDE BİR TOP ATILDI

Naciye ÖZ **Erdem İLKAZ**

Avan tepesinde bir top atıldı
O topun sesine ay gün tutuldu
Zengin olan bedel verdi kurtuldu
Fukaranın iyce beli büküldü

Aşağıdan geliyor köyün ağası

Yanıyor elinde tel sigarası
Küçüktür Mehmet arduç ağası
Yanıyor elinde tel sigarası

Yine güneş vurmuş karşı daşlara
Sarılık çökmüştür gül ağaçlara
Sanma seni yarım unutmuş muyum
Soruyorum gökte uçan kuşlara
(Erzincan / ET C. I / 71)

277. AYRILDIM SILADAN SIZLIYOR İÇİM

Recep UÇAR *Mustafa UÇAR*

Ayrıldım siladan sızlıyor içim
Bir gecede ağardı saçım
Derildi barhanam dürüldü göçüm
Beni gören dağlar taşlar ağlasın

Elele geliyor çifte kardaşlar
Akıttım gözümünden kan ile yaşlar
Şimdi çiçek açtı bizim ağaçlar
Üzerinde konan kuşlar ağlasın

Gidip gelmemek var gelip görmemek
Kendini bilene bu söz ne demek
Zayoldu bunca yıl çektiğim emek
Mezarıma yağan kışlar ağlasın
(Erzincan / ET C. I / 74)

278. BAD-I SABA DOST ELİNE GİDERSEN (U.H)

Bayburtlu Zihni -----

Bad-ı saba dost eline varırsan
Ya gelsin ya gidek o diyara biz
Katip arzuhalim yaz ki canana
Ayrılalı düştük ah u zara biz

Katip arzuhalim arşa dayandı
Sinem pürryan oldu odlara yandı
Herkes sevdiğinden bezdi usandı
Niye kaldık böyle bahtı kara biz

Namem hem okusun hem yar ağlasın
Aşk oduna düşsün naçar ağlasın
Sinesini dövsün her bar ağlasın
Desin ki zulmettik Zihni zara biz
(Erzincan / ET C.II /347)

279. BACADAN AŞIYOR AYVANIN DALI (U.H.)

Nafiz ÇATALARMUT

Mustafa UÇAR

Bacadan aşiyor ayvanın dalı
Yüzüne dokunmuş yazmanın alı
Güzel ne’deceksin bu kadar malı
İşte görünüyor dünyanın halı

Benim yarım incelerden pek ince
Yadlara aldırmam ben ölmeyince
Azrail de gelmiş canım almağa
Ben canımı vermem yar gelmeyince
(Erzincan / ET C. II / 347)

280. BAHÇEYE İNDİM Kİ BAKRAÇ KOLUNDA

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Bahçeye indim ki bakraç kolunda
Yarı güzel olan işler yolunda
(Yarı çirkin olan eller koynunda)
Bahçeye indim ki saat elinde
Saatin kösteği ince belinde

Bahçeye indim ki yarım tek ayak

Elmanın dalına vermiş bir dayak
Dediler gurbetten bugün yar gelmiş
Seğirttim peşine hemen yalnayak

Bahçede ekili pezik değil mi
Yari saran kollar nazik değil mi
Sen gittin üstüme yeni yar sevdin
Ben kaldım yalnız yazık değil mi

Yar sensiz bahçeyi bağı neyleyim
Elmasız ayvasız narı neyleyim
Dün gelmiş yanıma bugünden gider
Ben böyle vefasız yari neyleyim
(Eğin / Erzincan / ET C. I / 87)

281. BANA GÜL DİYORLAR NEME GÜLEYİM

Nevin AKOL *Fahri TAŞ*

Bana gül diyorlar neme güleyim
Ağlamak şanıma düştü neyleyim
Elin gülü açmış al ile yeşil
Şu benim güllerim soldu neyleyim

Haberin alayım seher yelinden
Ördek kalkar m'ola kendi gölünden
Korkum ayrılıktan fikrim ölümünden
Geldi çattı beni buldu neyleyim

Ulu sular gibi çeşmim çağlıyan
Mahrum kalmaz özün Hak'ka bağlayan
Yar yitirmiş yana yana ağlıyan
Akıbet başıma geldi neyleyim
(Erzincan / ET C. I / 98)

282. BE YARENLER BE GARDAŞLAR

Ali M. EKE

Metin EKE

Be yarenler be gardaşlar
Gör neyledi zaman bizi
Akıttı gözüm yaşını
Sel eyledi zaman bizi

Kimi zengin kimi fakir
Kimi gezer kimi tacir
Ne akıl koydu ne fikir
Deli etti zaman bizi

Âlim eder döne döne
Hayının çırası söne
Halimizden bilmeyene
Esir etti zaman bizi
(Erzincan / ET C. I /104)

283. BEN AŞIĞIM BAHARDAKİ GÜLLERE

Âşık Ahmet ÖZDEMİR

TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Ben aşığım bahardaki güllere
Boz bulanık coşup akan sellere
Benden selam olsun bizim ellere
Meler koyun kuzu ne halde

Erimiştir şimdi akpınar'ın karı
Her andıkça başlar gönlüm ah u zarı
Hayalimde köyün o bozkırları
Çiğdem çiçek açmış nevruz ne halde

Ahmed'im eder gönlüm yaralı
Aylar bilinmiyor yıllar sıralı
Ben köyümden ayrı kaldım kalalı
Cıvıldaşıp öten kuşlar ne halde

(Erzincan / TRT THM 3319)

284. BEN MECNUN'UM SEN LEYLA'SIN LEYLA

Servet SARAK -----

Ben mecnunum sen Leyla'sın Leyla
Gel de şu derdime derman eyle
Yaktın yüreğimi nara
Yeter ettiklerin bana sevdiğim cananım

Bir gül açmış dost bağında Leyla
Şeker şerbet dudağında Leyla
Acı tatlı bardağında
Bir sen iç bir de bana ver sevdiğim cananım
(Erzincan / ET C. I/118)

285. BEN DE DÖNDÜM MECNUN İLE LEYLA' YA

Ali Ekber ÇİÇEK **TRT İstanbul Radyosu**

Ben de döndüm Mecnun ile Leyla' ya (Leyla'ya)
Gelsin sağ yar ile gidek yaylaya (yaylaya)
Şükrolsun bizi yaradan Mevla' ya (Mevla' ya)
Cemi toplamanın sırası geldi

Ben bu derdi çeke çeke giydim yasını (yasını)
Doldur ver içeyim dolu tasını (tasını)
Ha Bağdat' ta eşi ince sesini (sesini)
Canımı canına katasım geldi

Hüseyini'yem bir kez geldim cihana (cihana)
Mürşidimi buldum yoktur bahane (bahane)
Bir sahrada kavuşursak can cana (can cana)
Taze muhabbetin gine zamanı geldi
(Erzincan / ET C. I/ 123)

286. BENDEN AYRILALI YÜZÜN GÜLMESİN

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Benden ayrılalı yüzün gülmesin
Verem ola kanla irin kusasın
Mıyır mıyır etrafına bakasın
Erim erim eriyessin sevdiğim

Yata yata yan etlerin çürüsün
Ahubbalar etrafına bürüsün
İliğin kesilsin kanın kurusun
Hastalara şan veressin sevdiğim

Dört bir yana kokuların yayılsın
Gadid olup kemiklerin sayılsın
Kurtlar düşüp oyum oyum oyulsun
İnim inim inliyesin sevdiğim

Gurbani der kimse yarin övmesin
Çözemedim ak göğsünün düğmesin
Topla eteklerin yere değmesin
Toz olup da savrulasın sevdiğim

(Erzincan / ET C. I /126)

287. BEŞ GÜNLÜK DÜNYADA HEY ADEMOĞLU

Ali Ekber ÇİÇEK

Ali Ekber ÇİÇEK

Beş günlük dünyada hey ademoğlu
Kâmillik kemalı yolu gözle gel
Cümle âlemin başı Hak'ka bağlıdır
Marifet söyleyen dile gözle gel

Varıp eller için kuyular kazma
Hırsa nefse uyup yolundan azma
Konuş hasmın ile küsülü gezme

Koy desinler sana be hey divane

Pir Sultan Abdalım sînem pareler

Yıkıldı virâneler kaldı ulular

Her ne iş işlersen seni görürler

Cihanı boş görme dolu gözle gel

(Erzincan / ET C. I /131)

288. BİN KALEM BİTİRDİM SENİ YAZMAKLA

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Bin kalem bitirdim seni yazmakla

Her şeyi yitirdim sana yanmakla

Boşa gider diye gelmez ki akla

Hayat fırtınaymış atarsın takla

Ne kadar özledim sevdiğim gülü

Yakındasın ama kıyamet günü

Ben mutlu görmedim seninle günü

Her hasret benim der zalimin zulmü

Hasaniyem der ki kısa boyuna

Kurban olam hünerine huyuna

Her parmak marifet güzel huyuna

Kurban olam sana canım canına

(Başbudak / Erzincan / ET C. I /139)

289. BİR BEZİRGÂN YÜCE DAĞI YOL EYLER

(BEKİR' İN TÜRKÜSÜ)

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Bir bezirgân yüce dağı yol eyler

Ördek gelir su başını göl eyler

Bir yiğit de sevdiğini almazsa

O dert onu ölenecek kül eyler

Yüce dağ başında geven keserim
Esen yeller ile ben de eserim
Ela gözlerine kurban olduğum
Kader böyle imiş kime küseyim

Önü bahar ardı sıra yaz gelir
Bizim bağa ördek ile kaz gelir
Bir yiğit de sevdiğini almazsa
Ölenecek o dert ona az gelir

Bir loğ geldi ardım sıra loğlandı
Posta geldi ağzım dilim bağlandı
Dedim nazlı yare mektup yazdıram
Ben söyledim yazan katip ağladı

Yağmur yağdı su vermedim güllere
Kurban olam tatlı şirin dillere
Yedi yılda on dört bayram geçirdim
Kınalar yakmadım nazik ellere

Sabahın erinde göç tutulur mu
Üç haftalık gelin dul oturur mu
Ela gözlerini sevdiğim Bekir
Bekir' in üstüne yar tutulur mu
(Erzincan / ET C. I / 146)

290. BİR CAHİL BİRAZCIK MESNED BULUNCA

Aşık Davut SULARİ

Bayram B. TOKEL

Bir cahil birazcık mesned bulunca
Sadrazam gibi payesine bak
İşin düşüp başın darda kalınca
Bir tecrübe et de mayesine bak

İzzet-i nefsine arz et ihtiyaç
Dostun olsa verme fırsat gözün aç
Tilki gölgesinde kalma bi ilaç
Tek mahvetsin aslan sayesine bak

Nâmerde sır verme de bir aç aray
Başına dar eder geniş dünyayı
Veled-i zinadan umma vefayı
Tohumu kimin bir dayesine bak

Cahil adam olmaz evliya olsa
Ârife teslim ol eşkıya olsa
Huznî bel bağlama akraba olsa
Hele bir fikrinin gayesine bak
(Erzincan / ET C. I /147)

291. BİR GÜZEL GÖZ İLE BİR İŞMAR VERDİ

Aşık İsmail DÂİMÎ *Aşık İsmail DÂİMÎ*

Bir güzel göz ile bir işmar verdi
Gel otur sultanım gel diyemedim
Attı yaşmağını (canım) içeri girdi
Dutuldu dillerim (canım) kal diyemedim

Mahzun mahzun baktı bir iç çekerek
Ahu gözlerinden inci dökerek
Oturdu karşıma boyun bükerek
Nedir bu sendeki (canım) hal diyemedim

Sağından solundan iki bölük saç
Bir elinde testi bir elinde bakraç
Baş eğdi önüne gayet utangaç
Niçin yanakların (canım) al diyemedim

Oturdu yerde öylece kaldı

Buğultulu gözlerle hülyaya daldı
Kalktı testisini eline aldı
Sen onu başıma (canım) çal diyemedim

Dâimî' yim güzel canlar yakıyor
Durgun nehir gibi (canım) durgun akıyor
On adım gidiyor geri bakıyor
Gitme biraz daha (canım) kal diyemedim
(Tercan / Erzincan / ET C.I /150)

292. BİR GÜZELİN AŞIĞIYIM ERENLER

Âşık Davut SULARİ *Banttın Yazıldı*

Bir güzelin aşığıym erenler
Onin için taşa tutar el beni
Gündüz hayalimde gece düşümde
Kumdan kuma savuruyor yel beni

Ağ gül olsam ağ gerdana sokulsam
Kemer olsam ince bele sarılsam
Köle olsam pazarlarda satılsam
Yârim diye al sinene sar beni

Pir Sultan Abdal'ım gamzeler oktur
Hezeran sinemde yaralar çoktur
Benim senden özge sevdiğim yoktur
İnanmazsan ol Allah'a sal beni
(Erzincan / TRT THM 3653)

293. BİR NAZENİN BANA GEL GEL EYLEDİ

Recep COŞKUN *Mustafa UÇAR*

Bir nazenin bana gel gel eyledi
Gitmesem incinir gitsem incinir
Nazik ellerinden ince belinden
Sarmasam incinir sarsam incinir

Kaşları kumraldır gözleri haramî
Saldı yüreğime derdi veremi
Gelir bin naz ile verir selamı
Almasam incinir alsam incinir

Gene görünüyor yarin illeri
Başımızdan esen sevda yelleri
Yarin bahçesinde gonca gülleri
Dermesem incinir dersem incinir
(Erzincan / ET C. I /158)

294. BİR SEHER VAKTİNDE İNDİM BAĞLARA

Âşık İsmail DAİMİ *TRT İzmir Radyosu*

Bir seher vaktinde indi bağlara
Öter şeyda bülbül gül yarelenir
Bakmaz mısın şu sinemde dağlara
Derdimi söylesem dil yarelenir

Boşa geçirmeyelim gel bu çağları
Dolaşalım sahraları çölleri
Birgün gazel döker ömrün bağları
Eser sam yelleri dal yarelenir
(Erzincan / TRT THM 2468)

295. BİR YİĞİT GURBETE DÜŞSE

Âşık Davut SULARİ *TRT İstanbul Radyosu*

Bir yiğit gurbete düşse
Gör başına neler gelir
Sılası fikrine düşse
Yaş gözüne dolar gelir

Kudretten çekilmiş gaşlar

Didemden akıttım yaşlar
Yuvasın terk eden kuşlar
Yuvam diye döner gelir

Emrah'ım der selvi boyun
Huri melek midir soyun
Sürüden ayrılan koyun
Kuzum diye meler gelir

(Erzincan / TRT THM 2067)

296. BİRİNCİNİN ADI HURİ

(ALTI KIZLAR)

Salih DÜNDAR *Fahri TAŞ*

ERKEK

Birincinin adı Huri
Odur güzellerin nuru
Kadir Mevlam hoş yaratmış
Gerdanında beni kuru

ERKEK

İkincinin adı Dudu
Odur güzellerin tadı
Kim taradı kimler yudu
Zülûf gerdana dar geldi

ERKEK

Üçüncünün adı Ayşe
Benleri var köşe köşe
İki elinde menekşe
Şükür Mevla'ya yaz geldi

ERKEK

Dördüncünün adı İnci

Severler güzeli genci
Koynunda çifte turuncu
Verdi ağzıma bal geldi

ERKEK

Beşincinin adı Melek
Saçları topuğa direk
Beşinde de gözüm yoktur
Altıncısı cana ilaç

ERKEK

Kız senin adın Fatma
Kaşların var çatma çatma
Kadir Mevlam sabah etme
Bu gece bize az geldi

KADIN

Âşık Salih senin ismin
Fatma kızdır benim ismim
Düşümde görmüştüm cismin
Âşık gel bana gel bana
(Erzincan / ET C.I /183)

297. BU AŞK BİR BAHR-İ UMMANDIR

Muzaffer NEVRUZ

Fahri TAŞ

Bu aşk bir bahri ummandır
Buna haddi kenar olmaz
Delilin sırrı Kur-an' dır
Bunu bilende ar olmaz

Eğer âşık isen yâra
Sakın aldanma ağyara
Düş İbrahim gibi nara
Bu gülşende yanar olmaz

Kıyamazsın baş u cama
Irak dur girme meydana
Bu meydanda nice başlar
Kesilir hiç soran olmaz

Biz âşık biz ölmeyiz
Çürüyüp toprak olmayız
Karanlıklarda kalmayız
Bize leylünnekâr olmaz

Hak ile hak olanlara
Kendi özün bilenlere
Dost yolunda ölenlere
Kan bahası dinar olmaz
(Erzincan / ET C. I / 198)

298. BU DÜNYA BİR YALAN DÜNYA

Aşık İsmail DAİMİ *Fahri TAŞ*

Bu dünya bir yalan dünya
Bir haraban hale benzer
Kimi gelir kimi göçer
İşte kervan yola benzer

Kılma nâmerde minneti
Etme cahile rağbeti
Hal ehlinin muhabbeti
Şeker şerbet bala benzer
(Tercan / Erzincan / ET C. I / 209)

299. BU DÜNYADA MURADIMA ERİM DİYEN YALAN SÖYLER

Ali ATICI *Mehmet ÖZBEK*

Bu dünyada muradıma
Erdim diyen yalan söyler

Baştan başa sefasını
Sürdüm diyen yalan söyler

Sular akar arkın arkın
Felek kurmuş böyle çarkın
Bu dünyada evim barkım
Vardır diyen yalan söyler

Oğul dinlemez atayı
Birden çıkarmaz hatayı
Pişmeden çiğ yumurtayı
Soydum diyen yalan söyler

Şah Hatayi'm der varılmaz
Varılsa geri durulmaz
Hediyemiz yar sevilmez
Sevdim diyen yalan söyler
(Erzincan / TRT THM 3662)

300. BUGÜN BEN BİR GÜZEL GÖRDÜM – I

Fidan ENGİN ***Turan ENGİN***

Bugün ben bir güzel gördüm
Cennet kadını kadını
Desem dile düşürürler
Demem adını adını

Gül açılır oymak oymak
Hiç olur mu yâre doymak
Ne bal verir ne de kaymak
Yârin tadını tadını

Gireyim mi dost bağına
El uzatsam yaprağına

Gel ey dilber gel yanıma
Şöyle salını salını
(Erzincan / TRT THM 3845)

301. BUGÜN CANAN GELDİ BİZE

Âşık İsmail DAİMİ *TRT Müzik Dairesi Başkanlığı*

Bugün canan geldi bize
Dudak saki diller meze
Yârim tazelerden taze
Koklamaya kıyamam ki

Yıldız gibi muallakda
Doğarken gördüm şafakta
Gerdanında nokta nokta
Benlerini sayamam ki

Benim yârim güle benzer
Ovada sümbüle benzer
Şakıyan bülbüle benzer
Sohbetine doyamam ki

Bozucuya dahil miyim
Uyur gezer gafil miyim
Madem âşık Daimî'yim
Ben cahile uyamam ki

(Tercan / Erzincan/TRT THM 3769)

302. BÜLBÜL HAVALANMIŞ YÜKSEKTEN UÇAR

Yöre Ekibi *TRT Müzik Dairesi Başkanlığı*

Bülbül havalanmış yüksekten uçar
Has bahçe içinde gülüm var deyi
Seni seven âşık serinden geçer
Güzeller içinde yârim var deyi

Ben seni seviyom sen de sev beni
Mevlam bir kararda koymaz insanı
Birgün gelir sen de ararsın beni
Şurda bir divane yârim var deyi

Ben seni seviyom can ile candan
İnsan kemlik bulmaz sevdiği yârdan
Canım esirgemem vallahi senden
Götür sat pazarda kölem var deyi

(Erzincan / TRT THM 2622)

303. BÜLBÜL YUVA YAPMIŞ GÜLÜN ÜSTÜNE

Mustafa ÖZGÜL *Mustafa ÖZGÜL*

Bülbül yuva yapmış gülün üstüne
Ben kara giyemem alın üstüne
Ela gözlerini sevdiğim dilber
Ben güzel sevmedim senin üstüne

Yabani güllerin dikenî çoktur
Yasemin güllere diyecek yoktur
Gökten inen dört kitabın hak için
Benim senden başka sevdiğim yoktur

Yârin bahçesine havuz kazdıram
Etrafına kırmızı gül dizdirem
Şu dünyada sevdiğimi versinler
Ölenecek can evimde gezdirem

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 2983)

304. ÇEK GATERİ BEN GELİREM PEŞİNE

Davut SULARİ -----

Çek gateri ben gelirem peşine

Ali meydanına da varalım hele
Merhametin yomu da gözüm yaşına
Pire bağlı olup da duralım hele

Ey müminler gerçek de pirlere merhaba
Ey rehberler gerçek de erlere merhaba
Hazır postlar hazır da yerlere merhaba
Zakirler sazları da kuralım hele Allah Allah

Aşk ile perişandır Davut Suları
Muhabbeti baldır da kendisi arı
Hazreti Ali' nin de sır zülfikârı
İnkârın boynuna da vuralım hele
(Erzincan / ET C. I / 262)

305. ÇIKAR GÖKYÜZÜNDE PERVAZ EDERSİN

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Çıkar gökyüzünde pervaz edersin
Mevla' yı seversen dur seher yeli
Şol didem kan ile bir name yazdım
Götür bu namemi ver seher yeli

Sen seher yelisin esersin yakın
Yarimin zülfüne (havarli) dokun
Eğer uykuda ise uyartma sakın
Sağına soluna es seher yeli

Seher yeli her yellerin başısın
Yare (urgun) urgun selam daşırsın
Sen de sevdiğimin bir sırdaşısın
Gizli esrarımı ver seher yeli
(Cimin / Erzincan / ET C. I / 266)

306. ÇİFTE KONAĞIN GELİNİ

Yöre Ekibi

Banttın Yazıldı

ERKEK

Çifte konağın gelini

Gelir salını salını

Göster konağın gelini

Almayınca gitmem seni

(Sarmayınca gitmem seni)

KIZ

Var git oğlan sen yolunca

Beş gardaşım var boyunca

Ganın içerler doyunca

Öldürürler seni oğlan

ERKEK

Yolculuktur benim işim

Gız yoluna goydum başım

İster olsun on gardaşım

Almayınca gitmem seni

(Sarmayınca gitmem seni)

KIZ

Oğlan seni öldürürler

Ocağını söndürürler

Esameni sildirirler

Öldürürler seni oğlan

ERKEK

Erzincan'dan gelir tatar

Gamçısını atar tutar

Garib olan nerde yatar

Almayınca gitmem seni

(Sarmayınca gitmem seni)

KIZ

Erzincan'dan gelir tatar

Gamçasını atar tutar

Garib olan handa yatar

Öldürürler seni oğlan

KIZ-ERKEK

İstanbul'dan gelir ferman

Bende hiç kalmadı derman

İki şahit bir de imam

Kıysın nikahımızı dilber

(Kıysın nikahımızı oğlan)

(Erzincan / TRT THM 3413)

307. ÇİMENLİ YAYLANIN YOLUNA İNDİM (U.H.)

Erzincan'lı Şerif

Fahri TAŞ

Çimenli yaylanın yoluna indim

Gayet metin idin meylimi verdim

Sen benimsin diye sineme sardım

Yüreğime elvan elvan dert koydun

Evlerinin önü kaldırım kaya

Düşmüşüm aşkına ne dersin bana

Ellerim koynumda merhamet eyle

Kül oldum aşkımdan ben yana yana

Gel beri dedim de benden ırağ idin

Siyah zülfün mah yüzüne taradın

Senin ayrılmak mı benden muradın

Ölenecek gönül senden ayrılmaz

(Erzincan / ET C. II /353)

308. ÇOKTAN BERİ YOLLARINI GÖZLERİM

Âşık Davut SULARİ

Ali Ekber ÇİÇEK

Çoktan beri yollarını gözlerim
Gönlümün ziyası dost safa geldin
Şu garip gönlümün bağı bostanı
Ayva ile turunç nar safa geldin

Yoksa karşımızda oturan mısın
Serimi sevdaya yetiren misin
Ağır yüklerimi götüren misin
Katar maya ile yâr safa geldin

Hindidir yârimin kaşları hindi
Bilmem melek miydi arşdan mı indi
Bir su ver içeyim yüreğim yandı
Temmuz aylarında kar sefa geldin
(Erzincan / TRT THM 1502)

309. DAMDA DURMA KÂHKÜLLERİN YEL ALIR

Melihat TURGUT

Mustafa ÖZGÜL

Damda durma kâhküllerin yel alır
Serin durma sevdiğini el alır
Bunca yıldır yâr yolunu beklersin
Çektiğin hasretlik yanına kalır

Telli gelin güle güle gidersin
Gidersin de muradına erersin
Nasibola kız anası olasın
Ayrılık neymiş sen de göresin

(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 3224)

310. DİRDİMİ SÖYLEDİM UÇAN KUŞLARA

(ÂŞIK MÂŞUKLARIN)

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Derdimi söyledim uçan kuşlara
Sevdamı söyledim akan sulara
Akar çeşmim yaşım gül yüzlü yara
Çekecek halim yok kaldım fukara

Ey sevgili yarım dargınım sana
Yorulduğum aşkımdan kül oldum ona
Bir sabah selamı göndersen bana
Âşık mâşukların can dermanına

Derin sevdaları sen sor bu cana
Gece gündüz hayal kurmuşum sana
Gönlümün sultanı bir gül sen bana
Âşık mâşukların can dermanına
(Başbudak / Erzincan / ET C. I / 290)

311. ELA GÖZLÜM BEN BU ELDEN GİDERSEM

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Ela gözlüm ben bu elden gidersem
Zülfü perişanım kal melul melul
Kerem et aklından çıkarma beni
Ağla gözyaşını sil melul melul

Yeter ey sevdiğim sen seni düzelt
Karalar giyin beyazı çöz at
O nazik ellerin bir daha uzat
Ayrılık şerbetin sun melul melul

Elvan çiçekleri takma başına
Kudret kalemini çekme kaşına
Beni ağlatırsan doyma yaşına
Dostlardan bir haber al melul melul

Karaca Oğlan der ki nolup nolunca
Ben de güzel sevdim kendi halimce
Varıp gurbet ele vasıl olunca
Dostlardan haberim sor melul melul
(UÇAR / 155)

312. ERVAH-I EZELDE LEVH-İ KALEMDE

Yavuz TOP *Süleyman YILDIZ*

Ervah-ı ezelde levh-i kalemde
Bu benim bahtımı kara yazmışlar
Bilirim gldrmez devr-i alemde
Bir günümü yüz bin zara yazmışlar

Arif bilir aşk ehlinin halini
Kaldırır gönlünden kil- kalini
Herkes dostu salmış arzuhalini
Benimkini rzgara yazmışlar

Olaydım onlara ikbal-i yaver
El etse sevdiğim acep el ne der
Bilmem tecelli mi yoksa ki kader
Beni bir vefasız yare yazmışlar
(Yazanlar leyla'nın mecnun kitabın
Smmani'yi bir kenara yazmışlar)
(Erzincan / TRT THM 3851)

313. EVLERİNİN N BİR UFAK YOKUş (U.H.)

Ali Ekber ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*

Evlerinin n bir ufak yokuş
Kurban olam güzel bu nasıl bakış
Halının üstüne dktğn nakış
Kurban olam o iplik tutan ellere

Pınara vardım da yüzüm yumaya
Üç güzel durmuş da su doldurmaya
Dedim güzel evleriniz nerede
Üç saat nazlandı cevap vermeye
(Erzincan / ET C. II /361)

314. DERTLİYİM DERDİM BİTMEZ EZELDEN

Yöre Ekibi *Fahri TAŞ*

Dertliyim derdim bitmez ezelden
Mazlumun ahı çıkar gazelden
Hüsnüne hayran, yoluna kurban
Düşmüşem hey dost hey dost ezelden

Gafilsen dalma sofı işine
Hakka sadıksan dolar düşüne
Kabir azabı çeker izine
Vakti yeterse düşer peşine
(Erzincan / ET C. I/ 293)

315. DOLANDIM DAĞI TAŞI

Nurettin DADALOĞLU *Fahri TAŞ*

Dolandım dağı taşı
Buz ettim sıcak aş
Yar gözümdeki yaşı
Silmedim yanarım (oy)

Yolum uzun gidilmez
Doldu çilem çekilmez
Bu çilem neden bitmez
Ölemedim yanarım (oy)
(Erzincan / ET C. I/295)

316. DÖRT DUVAR İÇİNDE OLSA MEKÂNIM

Müslüm KUMRU *Melih DUYGULU*

Dört duvar içinde olsa mekânım
Dışardan esen yel yel bana neyler
Yanımdaki suda korku çekerim
Uzakta çağlayır sel bana neyler

Mekânım alçaktır üstadım Ali
Muhammet nesline demişim belli
Çekerim gayreti severim yolu
Ben Hak'tan korkarım el bana neyler

Dünyada gerçekler katara uydu
Aşk ile muhabbet ikrârın bendi
Pir' imden almışım hayırlı gülbengi
Harâmili olan bel bana neyler

Gerçek erenlerin nefesi haktır
Bu yolu bilmeyen Hak' tan uzaktır
Bana girme derler geçidi yoktur
Yüzmesin bildiğim göl bana neyler

Teslim Abdal der ki gözler kanlı yaş
Aradım bulamadım bir sevdasız baş
Herkesin ameli kendine yoldaş
Haram-zade olan kul bana neyler
(Günbağı Köyü / Erzincan / ET C. /299)

317. DÜN GECE SEYRİM İÇİNDE

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İsmail DAİMİ*

Dün gece dün gece seyrim içinde
Seyrim ağlar Pir Sultan deyi
Gündüz hayalimde gece düşümde
Düşte ağlar ağlar Pir Sultan deyi

Uzundur güzeldir dedemin boyu

Yıldız' dır yaylası Banaz' dır köyü
Yaz bahar ayında bulanır suyu
Çaylar ağlar ağlar Pir Sultan deyi

Pir Sultan kızıldık biz de Banaz da
Kanlı yaş dökeriz baharda yazda
Dedemi astılar işte Sivas'ta
Darağacı ağlar Pir Sultan deyi

Abdal Pir Sultan' ım yücedir şanın
Kudretten çekilmiş pir senin hunun
Hakka teslim ettin o şirin canın
Dostlar ağlar ağlar Pir Sultan deyi
(Tercan / Erzincan / ET C. I /308)

318. DÜŞÜNME DEN NİÇİN SEVDİM BEN SENİ

Aşık Beyhani *Hasan ENGİN*

Düşünmeden niçin sevdim ben seni
Dertlerim içimde dal gibi oldu
Kırdın ümidimi perişan ettin
Aktı gözyaşlarım sel gibi oldu

Taze bir gül olsan dermek istemem
Yeter bu çileye girmek istemem
Seni başkasından sormak istemem
Canan dediklerin el gibi oldu

Beyhani' yem sakın gülme halime
Hayatımı verdim tek bir teline
Sen beni kaptırdın aşkın seline
Eridi vücudum kül gibi oldu
(Erzincan / ET C. I /316)

319. EĞER GİDER İSEN BİZİM ELLERDEN

Aşık Beyhani

Aşık Beyhani

Eğer gider isen bizim ellerden
Sakın bu diyara varma bir daha
Beni bu dert ile yaktı kül etti
Dermansız kalmışam sorma bir daha

Şu deli gönlüme azap eyledin
Ne sordumsa aksi cevap eyledin
Yıktın tahtı payın harap eyledin
Sinemde mekânın kurma bir daha

Beyhani' yi böyle eden sen oldun
Gariban bırakıp giden sen oldun
Sinemde sağılmaz yara sen oldun
İstemem elini sürme bir daha
(Erzincan / ET C. I /320)

320. ELDE DÜĞÜN BAYRAM BENİM NEYİME

Aşık Davut SULARİ

Aşık Davut SULARİ

Elde düğün bayram benim neyime
Benim kurbanlarım çok evvel oldu
Sorayım fakire bir de beyime
Demi devranlarım çok evvel oldu

Eller güler oynar içim kan ağlar
Âlem al yeşilde can kara bağlar
Değiştı asırlar silindi çağlar
Meydanı meydanım çok evvel oldu

Davut Sulari' yem çağladım aktım
Riyakâr kullardan nefretten bıktım
Şöhret kalasının kökünden yıktım
O ahdı peymanım çok evvel oldu

(Tercan / Erzincan / ET C. I/328)

321. ELMALI' DAN ÇIKTIM YAYAN

Hafız Nuriye

Mustafa UÇAR

Elmalı' dan çıktım yayan
Dayan hey dizlerim dayan
Kardeş atlı bacı yayan
Uyan hacı beyim uyan

Yanıyorum yanıyorum,
Gökte bulut dönüyorum
Kimi yançılı görürsem
Hacı beyim sanıyorum

Hazerine hazerine
Varın bakın mezarına
Hacı beyin kıratına
Sürün sultan pazarına

Evlerinin önü arpa
Kırat gelir kırpa kırpa
Hacı beyim can veriyor
Kollarını çırpa çırpa

Evlerinin önü kavak
Yağmur yağar ufak ufak
Sanki biz de gelin olduk
Elim kına yüzüm duvak

Elmalı' dan gelir deve
Zincirini geve geve
Sanki ben de gelin oldum
Hacı beyin yüksek eve

Elmalı' nın kara taşı
Yandı yüreğimin başı
Kardeş kardeş diye ağlar
Hacı beyin kız kardeşi
(Erzincan / ET C. I /338)

322. ENGİN DERELERİ KÖLGE BASAR MI

Burhan TARLABAŞI *Burhan TARLABAŞI*

Engin dereleri kölge basar mı
Güzel sevenleri beğler asar mı
Gurumuş ağacı balta keser mi
Yürekten sevene adam küser mi

Garşuki dağlara gara giderim
Hayvadan usandım nara giderim
Bura güzelleri gönül eğelemez
Özledim o yari sorar giderim
(Eğin / Erzincan / ET C. I /339)

323. ERENLER CEMİNE HER CAN GİREMEZ

Ali Ekber ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*

Erenler cemine her can giremez
İnsan-ı kamile kul olmayınca
Her mürşidim diyen mürşid olamaz
Edeb ile erkan yol olmayınca

Arama ırakta vardır yakını
Gerçek olan talip bulur Hakk' ını
Yükletmezler sana yolun yükünü
Bükülü kametin dal olmayınca
(Erzincan / TRT THM 4239)

324. ERZİNCAN' I SEL ALDI

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Erzincan' ı sel aldı da
Bir yar sevdim el aldı
Keşke sevmez olaydım
Elim koynumda kaldı

Ah civanım vah civanım
Sanki sana ne oldu
Bizim böyle olmamıza
Ayrılık sebep oldu
(Erzincan / ET C. I /354)

325. ERZİNCAN' IN AYAZI

Selahattin TANIŞ *Selahattin TANIŞ*

Erzincan' ın ayazı da
Yarım giymiş beyazı
Beyazlı yar yanımda da
Kılsam sabah namazı

Erzincan' da gül bitti de
Dünya yüzünü tuttu
O benim zalım yarım de
Gitti beni unuttu

Oy Erzincan Erzincan da
Yolun buradan aşar mı
Sevip sevip ayrılmak da
Şanımıza düşer mi
(Erzincan / ET C. I / 355)

326. EŞREFOĞLU AL HABERİ

Aşık İsmail DAİMİ *TRT İzmir Radyosu*

Eşrefoğlu al haberi
Bahçe biziz gül bizdedir
Biz de Mevla' nın kuluyuz

Yetmiş iki dil bizdedir

Erlik midir eri yormak
Irak yoldan haber sormak
Cennetteki ol dört ırmak
Coşkun akan sel bizdedir

Adem vardır cismi semiz
Abdest alır olmaz temiz
Halkı dahleylemek nemiz
Bilcümle vebal bizdedir

Biz erenler gerçeğiyiz
Has bahçenin çiçeğiyiz
Hacı Bektaş köçeğiyiz
Edep erkan yol bizdedir

Kuldur Hasan Dedem kuldur
Manayı söyleyen dildir
Elif Hak'a doğru yoldur
Cim ararsan dal bizdedir

(Tercan / Erzincan/TRT THM 2500)

327. EY ERENLER AKIL FİKİR EYLEYİN

Ali Ekber ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*

Ey erenler akıl fikir eyleyin
Dağlara da duman ne güzel uymuş
Yaradan Allah'a şükür eyleyin
Mümine de iman ne güzel uymuş

Ezeli gamımdır kara bağlamak
Ciğerimi aşk oduna dağlamak
Yakub'un da işi gücü ağlamak

Yusuf'a da Kenan ne güzel uymuş

Kul Hüseyim yeşil giyer eynine
Hiçbir hile getirmezdi göynüne
Kurdu kuşu bendeylemiş kendine
Mülke de Süleyman ne güzel uymuş

(Erzincan / TRT THM 2189)

328. EY SEVDİĞİM BİR GÜN BANA

(YAR DEMEDİN)

Yavuz TOP -----

Ey sevdiğim bir gün bana
Yar demedin yar demedin
Gece gündüz tenhalarda
Ağlayanım var demedin

Seni sevmek suç mu bana
Ağlıyorum yana yana
Bir merhem verip yarama
Sür demedin sür demedin (yar)

Bir gün bana gül demedin
Gözyaşını sil demedin
Bir ömür koştum peşinden
Gel demedin gel demedin (yar)
(Erzincan / ET C. I / 380)

329. EZEL BAHAR OLMAYINCA

Aşık İsmail DAİMİ **TRT İstanbul Radyosu**

Ezel bahar olmayınca
Kırmızı gül bitmez imiş
Kırmızı gül bitmeyince
Dertli bülbül ötmez imiş

Bülbül havastır tmeye
Sarılıp glle yatmaya
Bahıvan gl satmaya
Gl kadrini bilmez imiş

Bahıvan satma bu gl
Haramdır parası pulu
Ağlatma dertli bülbülü
Gözyaşını silmez imiş

Bülbül gle hayran olur
Hayran olur seyran olur
Bazı insan gafil olur
Gafil arif olmaz imiş

Şah Hatayi'm lmeyince
Tenim turab olmayınca
Dost dosttan ayrılmayınca
Dost kıymetin bilmez imiş

(Tercan / Erzincan/TRT THM 57)

330. FİGAN ETME BÜLBÜL BAK GÜLÜN AÇTI

Ozan İcadi -----

Figan etme bülbül bak gülün açtı
Gonca senin filiz senin gl senin
Yavruların şimdi yuvadan uçtu
Ağaç senin, yaprak senin, dal senin

Ovayı dağları gezip dolaştın
Aşkın katresinden kaynatıp taştın
Bu gönül işine sen de mi şaştın
Sevgi senin sohbet senin dil senin

Ne müşkül olurmuş bu gönül işi
Arayan bulurmuş akranı eşi
Yakıp da kül etmiş aşkın ateşi
Saçın senin zülfün senin tel senin

İcadi' yim söyler aşkın bülbülü
Dünyaya bedeldir goncası gülü
Gönül sorarsa mı gayet öykülü
Dostun senin düşman senin el senin
(Erzincan / ET C. I/387)

331. GEL EY TALİB

Ali ATICI

Mehmet ÖZBEK

Gel talip sen bu esrarı hak bil
Erenlerin hali söz ile değil
Muhabbet bir tohum atıp yeşertmek
O da oğlan uşak kız ile değil

Fevzi ya bir pirden nasihat aldın
Men arif sırrına dün vakıf oldum
Katreden katreye ummana daldın
Çoklara kavuştun az ile değil

Kuş misali bir çeşmeye konarsın
Acı tatlı demez içer kanarsın
Eynel yakın hakkı gördüm sanarsın
O da bu gördüğün göz ile değil

Yol gizli sıtkıyla yoldaş içinde
Bir şey hasıl olmaz kallaş içinde
Hakkı gören görür az yaş içinde
O da seksen doksan yüz ile değil
(Erzincan / TRT THM 2699)

332. GEL GÖNÜL MÜLKÜNE GİR NAZAR EYLE

Derun Abdal -----

Gel gönül mülküne gir nazar eyle
Muhabbet arz eder halllerimiz var
Aynı cemde bugün aşkı yar ile
Hakka doğru giden yollarımız var

Müminin Kâbesi gönül evidir
Kudret hazinesi Hak'kın yeridir
Pirim cansız duvarları yürütür
Balım Sultan gibi ballarımız var

Şık olan aşkın yolundan anlar
Gerçekler çırağı sabahtan yanar
Bu Pir meydanıdır aç olan doyar
Susuzlar kandırır göllerimiz var

Kırklar meclisinde Selman içinde
Fatma ana huri gılman içinde
Ayin-i cemde bugün devran içinde
Derun Abdal gibi kullarımız var
(Erzincan / ET C.I / 398)

333. GEL GÖNÜL YİYİP İÇELİM

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Gel gönül yiyip içelim
Bu güzellik geçer bir gün
Âlem paran paran olmuş
Alim sırrın açar birgün

Yiyip yedirmesi hoştur
Dert çekmeyen yürek taşır
Can dediğin hüma kuştur

Kuş kafesten uçar birgün

Dal başında yeşil yaprak
Yer altında kefin yırtmak
Gezdiğimiz kara toprak
Boyumuzdan aşar birgün

Hatayi' m gördüm düşümde
Hiç hilaf yoktur işimde
Baykuş mezarım taşında
Garip garip öter birgün
(Tercan / Erzincan / ET C. I / 400)

334. GIZ SENİN DİRDİNDEN DERBEDER OLDUM

Âşık Davut SULARİ *Muzaffer SARISÖZEN*

Gız senin derdinden derbeder oldum
Bari bu ahvalim gör de sonra git
Derbeder olmamın sebebi sensin
Benim bu müşkülüm (ey yar ey yar) sor da sonra git

Senin sevdan ile çekerim acı
Hekim der ki sendedir dert ilacı
Bağban bir gül verse benim duacı
Kendi öz bağından (ey yar ey yar) der de sonra git

Ağırgöl Dağı' ndan Gahmut Yayla' ya
Hangi gün inersen çektirme gaya
Hayrani der senin gül yüzün maya
Aç gözün âşıkın (ey yar ey yar) gör de sonra git
(Tercan / Erzincan/TRT THM 1039)

335. GİDİYİM GİDİYİM HABERİN OLSUN (U.H.)

Hatice KARACA *Süleyman HATUN*

Gidiyim gidiyim haberin olsun
Bu el benim idi var senin olsun
Eğdim dallarını derdim gülünü
Dibine dökülen har senin olsun

Gidiyim gidiyim ağla gül ona
Gırıldı gollarım bağla gül ona
Nasip çekmiş ben bu elden giderim
Ne ise dertlerin söyle gül ona

Ekini deremde hozan olursa
Dökülür yaprağı gazel olursa
Bir yiğidin yarı güzel olursa
O da yatağına haz ile gelir

Ağamın bıyığı altın eriden
Kim imiş benlen nisbet yürüden
Birinin yarını aldım elinden
Gine benim sözüm üstedir üste
(Eğin / Erzincan/ET C.II /364)

336. GİNE TUTTU EFKÂR BENİ

Selahattin ERORHAN

Fahri TAŞ

Gine tuttu efkâr beni
Ne ettim de sevdim seni
Diyar diyar kaçtım senden
Gine geldin buldun beni

Atılmaz ki atam seni
Satılmaz ki satam seni
Keşke sevmeseydim seni
Dert gelip bulmazdı beni

Evvel benim derdim yoktu

Bahtiyardım neşem çoktu
Keşke sevmeseydim seni
Dert gelip bulmazdı beni
(Erzincan / ET C. I / 417)

337. GÖNÜL BÜLBÜL OLMUŞ DOSTUN GÜLÜNE

(BANA NE)

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İSMAIL DAİMİ*

Gönül bülbül olmuş dostun gülüne
Karganın konduğu gülden bana ne
Arayı arayı buldum Leyla' yı
Mecnun' un gezdiği çölden bana ne

Gönlüme yazılmış cananın adı
Gönlümün tahtına kurmuş bünyadı
Her şeyden üstündür sohbetin tadı
Arının yaptığı baldan bana ne

Uyulur mu ikrarsızın sözüne
Gidilir mi cehaletin izine
Varmak istiyorum aşk denizine
Mandanın yattığı gölden bana ne

Dertli Daimi' yim yadır sevdiğim
Gerçek aşıklara pirdir sevdiğim
İkilikte değil birdir sevdiğim
Ben beni bilirim elden bana ne
(Tercan / Erzincan / ET C. I / 431)

338. GÖNÜL DİRDİ KELAM GETİRİR DİLE

İsmail ÖZDEN *İsmail ÖZDEN*

Gönül derdi kelam getirir dile
Aşkın deryasına daldığı zaman
Akar gözyaşlarım döndürür sele

Yar beni sevdaya saldığı zaman

Kaçma canan nolur dosttan fedadan

Böyle haber geldi beru gedadan

Bize cevredenler bulur Hûda' dan

Alem ettiğini bulduğu zaman

Kâtibi gör erkânını yolunu

Olura olmaza açma sırrını

Sevdiğim bu edna fakir kulunu

Unutma derdinden öldüğu zaman

(Erzincan / ET C. I / 433)

339. GÖNÜL GEL SENİNLE MUHABBET EDELİM

Ali Ekber ÇİÇEK

Ali Ekber ÇİÇEK

Gönül gel seninle muhabbet edelim

Araya kimseyi alma sevdiğim

Ya benim kimim var kime yalvarayım

Kaldır kalbindeki yarayı gönül

Dünya için gül benzini soldurma

Haldan bilmeyene halin bildirme

Tabip olmayınca yaran sardırma

Azdırırısın birgün yarayı gönül

Solmazsa dünyada güzeller solmaz

Bu dünya fanidir kimseye kalmaz

Yalan dolan ile sofuluk olmaz

Mümin olan bekler berayı gönül

(Erzincan / TRT THM 3187)

340. GÖNÜL NE BEKLEERSİN VİRAN KÖŞKÜNDE

İpek BAYRAM

Süleyman YILDIZ

Gönül ne beklersin viran köşkünde
Geçti Süleyman'lık ne hayaldasın
Birgün felek vurur tarımar eder
Geçer güzelliğin ne hayaldasın

Belli şu dünyanın temeli belli
Ne yadigâr kalır ne sırma telli
İstersen yüz yaşa ister yüz elli
Akıbet ölümdür ne hayaldasın

Gelirken uğradım giderken baştan
Didelerin doldu kan ile yaştan
Bizi ayırdılar kavim kardaştan
Ayıran felektir ne hayaldasın

Şah Hatayi'm eder ezel ezeli
Güz gelince bağlar döker gazeli
Sevdiceğim Şah Senem'den güzeli
Geçer güzelliğin ne hayaldasın

(Erzincan / TRT THM 2684)

341. GÖNÜL NE GEZERSİN SEYRAN YERİNDE

Âşık İsmail DAİMİ *Plaktan Yazıldı*

Gönül ne gezersin seyran yerinde
Alemde her şeyin var olmayınca
Her yüze gülünü dost olur sanma
Bir ahdına sadık yâr olmayınca

Sakın bir kötüye sen olma nöker
Çarkına değer de dolunu döker
Ne Allah'tan korkar ne hicap eder
Bir kişide namus ar olmayınca

Yürü sofı yürü yolundan azma
Elin gaybetine kuyular kazma
Beyhude dolanıp boşuna gezme
Yanında mürşidin var olmayınca

Can Hatayî'm eder bu sırrı beyan
Kâmil midir cahil sözüne uyan
Bir baştan ağlamak ömüre ziyan
İki baştan sadık yâr olmayınca
(Erzincan / TRT THM 4005)

342. GÜL YÜZLÜ SEVDİĞİM NEMDEN İNCİNDİN

Ali Ekber ÇİÇEK *Nida TÜFEKÇİ*

Gül yüzlü sevdiğim nemden incindin
Araya söz gatan eldir efendim
Kul oldum kapına mürvete geldim
Göster cemalini güldür efendim

Kulun işi daim günah işlemek
Adettir fidanı kesip aşlamak
Bir mürvete yüz bin can bağışlamak
Ta ezelden kadim yoldur efe
(Erzincan / TRT THM 1265)

343. HAK İÇİN KENDİNİ KURBAN EYLEYEN

(İMAM HÜSEYİN)

Davut SULARİ -----

Hak için kendini kurban eyleyen
Şahımerdan oğlu İmam Hüseyin
Cümle erenlere ferman eyleyen
Gözlerimin nuru İmam Hüseyin

Muhammed Ali' ninçeşmi çırağı

Erenler yolunun gülşeni bağı
Ciğerler paresi gönül durağı
Erenler Hünkârı İmam Hüseyin

Abdal Pir Sultan' ım tutar zamanı
Dostumun dostuyuz biz hanedanın
O çeşmi değil mi Şahmerdan' ın
Erenler serdarı İmam Hüseyin
(Erzincan / ET C. II /18)

344. HAKİKAT BİR GİZLİ SIRDIR

Erzurum Radyo Arşivi

Hakikat bir gizli sırdır
Bilemezsin demedim mi
Bu bir rıza lokmasıdır
Yiyemezsin demedim mi

Açıldı cennet kapısı
Yazıldı devran yazısı
Kıldan incedir köprüsü
Geçemezsin demedim mi

Ben seni sevdim seveli
Olmuşum divane deli
Yol Muhammed Ali yolu
Süremezsin demedim mi
(UÇAR / 234)

345. HASRET BAHÇESİNDE BİTEN GÜLÜM VAR (U.H.)

Hasan GÖKÇE Ahmet Turan ŞAN

Hasret bahçesinde biten gülüm var
Gülümün dalını derdi zalım yar
Beni hasretlere daldıran o yar
Dua ettim sana sen de ol zar zar

Hasret bahçesinin bülbülü gitmiş
Gülünü derdiren zalim yaratmış
Gül bülbüle bülbül güle dadanmış
Çok figânlar ettim kavuşamamış

Hasret bahçesinde yandı kül oldu
Dünya artık nazlı yare dar oldu
Bu Hasan da zalim yare kahroldu
Aşkımız eridi sanki son buldu
(Erzincan / ET C. II / 367)

346. HAZİN HAZİN ESEN SEHER YELLERİ

Ali Ekber ÇİÇEK

Talip ÖZKAN

Hazin hazin esen seher yelleri
Hiç bülbül öter mi gül olmayınca
Her âşık dünyada murad alamaz
Yanıp ateşlere kül olmayınca

Aşık isen dost bağından nuş eyle
Arif ol daima gönül hoş eyle
Her an enginlere akıp çoş eyle
Ummana varılmaz sel olmayınca
(Erzincan / TRT THM 2552)

347. HER KİŞİYE NASİP DEĞİL

Ozan İCADI

Her kişiye nasip değil
Bu hikmete erebilsin
Perdelenmiş şu gözüyle
Kâinatı görebilsin

Her kişinin bir mi sesi
Yaratanın bu cilvesi

Hakikatın felsefesi
Kim almıştır verebilsin

Aşk olmasa doğuşta
Haklı muhabbeti başta
Hak aranmaz dağda taşta
Kimdir yolun sürebilsin

Eli olmazsa yücede
Bilemez mana hecede
Bağlı olmayan bahçede
Nasıl gonca dürebilsin

İcadi'yim açtım ufuk
Yorumu olmuyor çabuk
İrtibatı kopmuş bozuk
Nasıl cevher derebilsin
(Erzincan / ET C. II /38)

348. İŞTE YETİMLERİN YETİMİ BENEM

Davut SULARİ -----

İşte yetimlerin yetimi benem
Çok ceht ettim gülemedim ne yazık
Bu dünyaya geldiğimden yoksulum
Ben neyim hiç bilemedim ne yazık

Her kimlere el attımsa koptu dal
Ne takatim kaldı kaldı yar ne de mecal
Bir yakınım yok ki yar olam hasbihal
Fesat hile olmadan ne yazık

Giden gitme mihnet bırakmaz peşin
Gel Davut Sulari yar yar yok ahbap eşin
Yaran akraba tahlükat kardeşin

Dediğimde duramadım ne yazık

(Erzincan / ET Cilt II- s. 70)

349. KADİR MEVLÂM SENDEN BİR DİLEĞİM VAR

Fidan ENGİN

Turan ENGİN

Kadir Mevlâm senden bir dileğim var

Beni muhanete muhtaç eyleme

Yedi deryalara gark eyle beni

Yine muhanete muhtaç eyleme

Muhanetin suyu dolayı akar

Aktığı yerleri sel olur yıkar

İyilik etmeden başına kakar

İşte böylesine muhtaç eyleme

Muhanetin sözü zehirden oktur

Lütfuna kerem et insafı yoktur

Sağ gözün sol göze faydası yoktur

Sol gözü sağ göze muhtaç eyleme

(Erzincan / TRT THM 4438)

350. KAL GİTME KARDEŞİM BU MUTLU GÜNÜM

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Kal gitme kardeşim bu mutlu günüm

Bırakma ha beni bugün düğünüm

Öyle yalnızım ki pek de yorgunum

Bırakma ha beni bugün düğünüm

Gurbetten sılaya başlığı saldı

Çalıştım çırpındım çok yalnız kaldım

Görüp duyup bilip nasibim aldım

Bırakma ha gardaş bugün düğünüm

Ana yok baba yok buymuş kaderim

Yalnızlık zordur da kime ne derim
Dünyada alemi ben de severim
Benim mutlu güzel gençlik günlerim

Damatlığı giydim göründüm ona
Nikâhta keramet gülelim sona
Davul vursun halay çekelim ana
Bırakma ha anam bugün düğünüm
(Başbudak / Erzincan / ET C. II / 84)

351. KARA KAŞLAR KARA GÖZLER BEDİR ÜZE (U.H.)

(NURHAK DAĞI)

Davut SULARİ ***Kubilay DÖKMETAŞ***

Kara kaşlar kara gözler bedir üze
Gözlerim çoklarında var durur (ey havarım ey ay)
Geçti bahar geçti yaz geldi güz
Hala Nurhak dağlarında kar durur (eyvah)

Hak her şeyin ak sinesin yaratmış (ey)
Güzel yüze şeker balı da katmış (ey)
Yar ile bağlarda gezmiş hayatmış
Ne hikmettir gül yanında har durur (eyvah)

Davut Sulari (amman amman) yarasın yara
Yar otur yanımda (amman amman) kahkülün tara
Pınarım başında yavru yavru bekle bir ara
Gafletten uyuma belki mar durur (ey yar)
(Tercan / Erzincan/ET Cilt II /370)

352. KARŞIDA KAYALARIN SUYU AKMASIN

Yöre Ekibi ***Ankara Devlet Konservatuvarı***

Karşıda kayaların suyu akmasın
Akıp akıp yüreğimi yakmasın
Seher yeli selam söyle o yare

Bundan sonra yollarıma bakmasın

Kıratımı çekin nalbanda nallasın
Kesin boğazım kan damlasın
Bir yiğit de sevdiğini almazsa
Mendil alsın gece gündüz ağlasın
(Erzincan / ET C. II /91)

353. KINAMAYIN AKLIM YİTİRDİĞİME

İsmail ÖZDEN

Süleyman YILDIZ

Kınamayın aklım yitirdiğime
Maşuk aşığını del'eyler imiş
Mahitap gözlerin ateşin közü
Yakar bu bendeyi kül eyler imiş

Söylen baksın ateşime közüme
Âşık kalmaz maşukunun sözüne
Pîrim geldi baktı geçti yüzüme
Basar her dem her dem yol eyler imiş

Hublar göçü uğradı da yol etti
Kimse bilmez elif kaddim dal etti
Çeşm-i mesti didelerim sel etti
Beğenir bir güzel göl eyler imiş

Sular gibi akıp-akıp durulan
Meğer aşk atına binmez yorulan
Yusuf gibi Zelha'sına sarılan
Satar kend-özünü kul eyler imiş

Veli'm eyder yare kullar olurum
Yar el katmaz ise dertten ölürüm
Çektiğim çileyi ondan bilirim
N'eylerse aleme ol eylermiş

(Erzincan / ET C. II /106)

354. KİRPİĞİN KAŞINA DEĞDİĞİ ZAMAN

Şakir ŞENER -----

Kirpiğin kaşına da değdiği zaman
Bekleme sevdiğim de vur beni beni
Sevdanın şafağı da söktüğü zaman
Diyardan diyara da sür beni beni

Saçların güzgarı da tel tel biçende
Dudağın dilinden de şerbet içende
Gönlünde duygular da ateş saçanda
Ateşden gömleğe de sar beni beni

Hasreti bırakıp özlem getiren
Güllerin yerine diken bitiren
Gönlümde yarayı açan o tren
Ötünce hatırla yar beni beni
(Erzincan / ET C. II /122)

355. KÖROĞLU

Recep UÇAR

Mustafa Uçar

Tokat illerinden aldım bakırı
İncitmeyin fukarayı fakiri
Tuna çayı gibi şu boz rakıyı
İçirin beylere ta ben gelince

Kıratı nalladım vurdum hozana
Benden selam olsun yoldan azana
Yetmiş batman pirinç küçük kazana
Yedirin beylere ta ben gelince

(UÇAR / 71)

356. MAHZUNLANMIŞ YİNE PINARIN BAŞI

(BAŞPINAR)

Ali COŞKUN -----

Mahzunlanmış yine pınarın başı
Altmış beşi geçmiş ninemim yaşı
Loğlar olmuş gayrı oturak taşı
Onun için kan ağlıyor gözlerim

Ötmez Başpınar' ın bülbülü kuşu
Cihana bedeldir ufacık taşı
Güzeldir baharı sert geçer kışı
Hasretinle kan ağlıyor gözlerim

Gurbete göç etmiş köyün atası
Böyleymiş demek ki alın yazısı
Burnumda tütüyor suyu havası
Bunun için sitem eder sözlerim

Başpınar denilen ulu bir yarmış
Vatanı uğruna şehitler vermiş
Ne mutlu insanı saf temiz kalmış
Ali Coşkun senden ırak neylerim
(Erzincan / ET C. II /142)

357. MUNZUR DAĞI IŞIL IŞIL IŞILDAR -II

Osman NİZAMOĞLU

Mustafa ÖZGÜL

Munzur Dağı ışıl ışıl ışıldar
Geyikleri suya düşmüş mışıldar
Yadellere gönül veren gişiler
Dilerim ki cehenneme düşeler
(Düşelerde cızır mızır bişeler)

Munzur Dağı senden ulu var mıdır
Başındaki bora mıdır kar mıdır

Mevla'yı seversen doğrusun söyle
Senden aşır giden aşam sağ mıdır

Kervan geçer dere tepe yol eyler
Rüzgâr eser her tarafı toz eyler
İki güzel pencireden el eyler
Hangisiyle yadeyleyim gönlümü

Munzur dağı inim inler karınan
Küsülüüm gara gözlü yarınan
Benim ömrüm geçti ahu zarınan
Kömür gözlüm ahabıynan elinen

Munzur dağı çadır kurmuş oturur
Ak göksün üstünde meyva yetirir
Türlü çiçeklere koku getirir
Gördükçe aklımı baştan götürür

Munzur dağı ıslıl ıslıl ıslılar
Geyikleri suya iner fıslılar
Yad ellere meyil veren kişiler
İsterim ki cehenneme düşeler
(Erzincan / ET C. II /157)

358. NASIL METH EDEYİM SEVDİĞİM SENİ

Hafız Şerif

Mustafa UÇAR

Nasıl meth edeyim sevdiğim seni
İstanbul Bursa'yı değer gözlerin
Arasan bulamazsın kahir alınmaz
İzmir'i Konya'yı değer gözlerin

Kimsede görmedim sendeki nazı
Tunus Trablus Acem Şiraz'ı
Yemen'i Bağdat'ı Mısır Hicaz'ı

Şam'ı İskender'i değer gözlerin

Hüsnüne yakışır Yusuf nişanı
Seni sevenlerin artar efkârı
Kars'ı Ahıska'yı Erzurum Van'ı
Delh'i Buhara'yı değer gözlerin

İndim Adana'ya hem dahi Maraş
Selamına çıkar Hint ile Habeş
Süleyman tahtını verseler baştan baş
Büsbütün dünyayı değer gözlerin

Vapuru bendeniz eylerim metin
Yanağından bir buse olsa himmetin
Yüz bin sarraf gelse bilmez kıymetin
İnciyi mercanı değer gözlerin

(UÇAR / 134)

359. NASIL YÂR DİYEYİM BEN BÖYLE YÂRE

Ali Ekber ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*

Nasıl yâr diyeyim ben böyle yâre
Mecnun edip çöle (çöle) saldıktan sonra
Alemin bağına bülbüller konmuş
N'idem benim gülüm solduktan sonra

Karadır kaşların keman istemem
Şu gönlümde özge mihman istemem
Ölsem de derdime derman istemem
Ok vurup sinemi deldikten sonra

Coşkun çaylar gibi çağlamayan yâr
Gönlünü gönlüme bağlamayan yâr
Benim şu derdime ağlamayan yâr

Daha ağlamasın ben öldükten sonra

Pir Sultan Abdal'ım sürem bu yolu
İnsan-ı kâmilin olmuşam kulu
İster yağmur yağsın isterse dolu
N'idem ben ummana daldıktan sonra

Nesini sorarsın düşkün halimin
Çoktan beri yatar hastadır gönül
Alışmış gurbete göçmüş elinden
Abdala karışmış post'tadır gönül

Kişiye acaptır müşkülü anmak
Pervaneler gibi odlara yanmak
Çetin olur dostum senden ayrılmak
Karalar bağlamış yastadır gönül

Kul Mustafa'm söyletmeyin deliyi
Pirim hünkâr Hacı Bektaş Veli' yi
Dost elinden içirdiler doluyu
Şimdi sarhoş olmuş yastadır gönül
(Erzincan / ET C. II /169)

360. NURUNLA MÜNEVVER OLDU CİHANIM

(SENİ GÖRÜNCE)

İsmail BÜYÜKTAŞ -----

Nurunla münevver oldu cihanım
Ey mâhi tabanım seni görünce
Gönlümün evinde özge mihmanım
Doğdu ay güneşim seni görünce

Hilâl kaşlarında gül yanağında
Feryada başlamış bülbül bağında

Hayat var diyorlar o dudağında
Leblerinden kandım seni görünce

Ahım alev olmuş bağrım sızılar
Deli gönül elbet yarı arzular
Bana mesken olsa çöller yazılar
Bağ'u bostan olur seni görünce

Aşk bilmeyenler tan eder bizi
Anlayıp bilemez bu derdimizi
Mecnun ile Leyla her ikimizi
İbretle seyreyler seni görünce

Peş peşe geliyor aşkın dalgası
Çektirme bizlere matemî yası
Aşık Dertli' yi de tek yurt sanası
İcadi' yim bildim seni görünce

Aşkımın titreyiş sahralar dağlar
Aşıklar ah çeker maşuklar ağlar
Mestü hayran olmuş bostan bağlar
Eş Hurşidi rana seni görünce
(Erzincan / ET C. II /171)

361. O YAR GİTTİ KAVUŞAMAM GÖÇÜNE (U.H.)

Nizamettin BAYRAM ***Fahri TAŞ***

O yar gitti kavuşamam göçüne
Ahdetmişim altın takam saçına
Aç üstün girem yatağın içine
Bahar yatam, yaz uyanam, güz kalkam

Ben kaderime atamam taşımı
Ben ağlarım yar silsin yaşımı
Ağ gerdanda keseydiler başımı

Kanım aksın gül memeler üstünde
(Erzincan / ET C. II/375)

362. ÖMÜR YARI OLDU HÂLÂ MUTSUZUM

Hasan GÖKÇE *Ahmet Turan ŞAN*

Ömür yarı oldu hâlâ mutsuzum
Bir yol bulamadım hep umutsuzum
Biter ömrüm bu yüzden çok huysuzum
Yine dönüyorum kendi kendime

Hediye eyledim ona ömrümü
Acıyıp lütfedip bana döndü mü
Öyle hasretim ki kara gözlümü
Bir kez daha görsem gitsem ölüme

Yandı ciğerim kebab olmuşum
Yıllardır sinemde hasret dolmuşum
Yıkılıp yerlere sanki dolmuşum
Kaderim bu dayanırım zulüme
(Başbudak / Erzincan / ET C. II /181)

363. SABAHTAN AÇILIR MUHABBET GÜLÜ

Mustafa ÖZGÜL *Mustafa ÖZGÜL*

Sabahtan açılır muhabbet gülü
Özledim yarımı datludur dili
Yazduram nameler verem postaya
Götür ver yarime sen seher yeli

Bizim pencereler yeke karşıdur
Muhabbet dedüğün garşı garşıdur
Dünyanın güzeli yar benim olsa
Gine muhabbetim sana garşıdur

İstanbul içinde aynalı çeşme

Gözümün yaşıdür eğilip içme
Ela gözlerini sevdüğüm ağam
Elleri görüp te bizden vazgeçme

Bir guş gonmuş ganatının başına
Merhamet et gözlerimin yaşına
Vadem yeter yardan evvel ölürsem
Dertlü yazın mezerimin daşine
(Eğın / Erzincan /TRT THM 2992)

364. SABAHTAN KALKTIM Kİ GÜNEŞ PARLIYOR (U.H.)

Nafiz ÇATALARMUT *Mustafa UÇAR*

Sabahtan kalktım ki güneş parlıyor
Kefenim biçilmiş suyum kaynıyor
Eşim dostum karaları bağlıyor
Şifa bulamazlar tatlı canıma

Sabahtan kalktım ki dağlar alaca
Kapıya vurulmuş kanlı salaca
Malım mülküm satın verin ilaca
Söyleyin ahabplar gelsin yanıma

Gelme dağlar gelme benim yanıma
Aktı didem yaşı doldu koynuma
Ayrılık ne idi ben de bilmezdim
Ateşten yay oldu geçti boynuma
(Erzincan / ET C. II /377)

365. SABAHTAN UĞRADIM BEN BİR FİGANA

Ali Ekber ÇİÇEK *Süleyman YILDIZ*

Sabahtan uğradım ben bir figana
Bülbül ağlar ağlar güle getirir
Bakın şu feleğin daim işine
Her dem cefasını kula getirir

Debreştirme benim dertlerim duman
Muhabbet şirindir vermiyor aman
Üstümüzde dönen çark ile devran
Felek bizi haldan hala getirir

Derviş ali'm der ki nefesim haktır
Hak diyen canlara çek şüphem yoktur
Cehennem dediğın dal odun yoktur
Her kes ateşini bile götürür
(Herkes ateşini burdan getirir)
(Erzincan / ET C. II /200)

366. SABAHTAN UĞRADIM CENNET KÖŞKÜNE

Aşık DAİMİ *Aşık DAİMİ*

Sabahtan uğradım cennet köşküne
Baktım dört köşede dört can oturur
Onlar birbirine sırrını söyler
Hükmeder içinde Sultan oturur

Köşenin birinde Haydar yazı yazarlar
Köşenin birinde yazı sorarlar
Köşenin birinde suya yüzerler
Köşenin birinde mihman oturur

Köşenin birinde hey dost bezirgân gışlar
Köşenin birinde arı gümüştür
Köşenin birinde şakıyor guşlar
Köşenin birinde üstad oturur

Hatayi'm bu ilmin sırrını söyler
Bilen bilir bilmeyenler zanneyler
Köşenin birinde arifler bekler

Köşenin birinde Haydar oturur
(Köşenin birinde Canan oturur)
(Tercan / Erzincan / ET C. II /202)

367. SALIN GEL YANIMA EY SELVİNİZ' İM

Müslüm AĞBABA -----

Salın gel yanıma ey Selvinaz' ım
Düğün dernek davul sazla gelecek
Yoluna can feda eyledim özüm
Başımı versem de aza gelecek

Bak işte bezendi dağlar yaylalar
Yeşil yosunlarla şu sarp kayalar
Şarıl şarıl akan şu şelaleler
Bahar böyle geçer yaz da gelecek

Ben seni severim kusura kalma
Müslim' i dostundur düşmanın sanma
Sakın ben ölürsem boşuna yanma
İmam üç beş arşın bezle gelecek
(Erzincan / ET C. II/207)

368. SEHER VAKTİ KALKAN KERVAN

Âşık Davut SULARİ **Plaktan Yazıldı**

Seher vakti kalkan kervan
İniler de zarılanır
Bir güzele düşen gönül
Çiçeklenir korulanır

Bahçenizde güller biter
Dalında bülbüller öter
Engel gelir bir kal katar
Olan işler gerilenir

Bülbül geldi konu dala
Bülbülden hata yok güle
Engel bir taş atar göle
Yüzen ördek yaralanır

Bir sultan abdal göçelim
Pir elinden bad'ıçelim
İnkâr olandan kaçalım
İnkâr birgün parelenir

(Erzincan / TRT THM 3632)

369. SEHERDE PAZAR KURULUR

Münevver UÇAR

Mustafa UÇAR

Seherde pazar kurulur
Günah müşterisi gelir
Akı olan nasıl uyur
Sakın yatma seherlerde

Ele ey beyhude insan
Nedir bu uykudan uyan
Sıtk ile Allah' a dayan
Düşün Fikret seherlerde

Uyanır kalkar gün doğmuş
Herkes alışveriş etmiş
Melekler yerine gitmiş
Günahım sat seherlerde

Sabah olduğunu bilir
Bu yandan o yana döner
Şeytanlar şad olur güler
Aman yatma seherlerde

Sabah oldu başın kaldır
Ak ellerin suya daldır
Cehd edip şeytanı öldür
Hakka yalvar seherlerde

Yatma Yusuf hayvan gibi
Günahın çok dağlar gibi
Azığın yok eller gibi
Sakın yatma seherlerde
(Erzincan / ET C. II /226)

370. SEVDİĞİM YÜZÜNDEN KALDIR NİKABI

Âşık İsmail DAİMİ *TRT Müzik Dairesi Başkanlığı*

Sevdiğim yüzünden kaldır nikabı
Niçin âşıklara sır görünürsün
İçeyim elinden kevser şarabı
Güzeller içinde bir görünürsün

Bu aşkın yurduna her can göçemez
Sadık yar olmayan candan geçemez
Her aşık hüsnüne paha biçemez
Pahası biçilmez pir görünürsün

Arif olan kendi gitmez sözünde
Kişi hakkı bulur kendi özünde
Bilmem ki nasılsın eller gözünde
Fakat daimi'ye nur görünürsün
(Tercan / Erzincan/TRT THM 3764)

371. SEYYAH OLUP AYRI DÜŞTÜM ELİMDEN

Pir Sultan ABDAL *Âşık İsmail DAİMİ*

Seyyah olup ayrı düştüm elimden
Bana da bir kanlı zalimden oldu
Kişi benlik ile düşer belaya

Bela çekmek bana dilimden oldu

Her ağacın kurdu özünden olur
Kişinin kemliği sözünden olur
El için ağlıyan gözünden olur
Ağlayan gözlerim selinden oldu

Pirsultan pirinin damenin tutar
Koç yiğit menzile gün olur yeter
Havada durnalar çığırışır öter
Öten telli durnam telinden oldu
(Erzincan / TRT THM 900)

372. SILAYA GİDEN GARDAŞLAR

Ali Ekber ÇİÇEK *Fahri TAŞ*

Sılaya giden gardaşlar
Götür kelâmı kelâmı
Uğrar isen dost köyüne
Söyle selâmı selâmı

Sevdiğim zülfün bozulmuş
İnciye mercan dizilmiş
Alnıma böyle yazılmış
Hasret kalemi kalemi

Sefil bülbül dalda ötmez
Dost hayali serden gitmez
Yaram azmış merhem tutmaz
Gezek âlemi âlemi
(Erzincan / ET C. II /242)

373. SÖKMÜŞ ÇADIRLARIN GÖÇ ETMİŞ (U.H.)

Erzincan' ı Şerif *Fahri TAŞ*

Sökmüş çadırların göç etmiş Leyli

Vardım ki boş kalmış viran hanları
Mesken etmiş çölleri biçare Mecnun
Akıtmış gözünden şol ırmakları (of of)

Seyit haber verdi ol aşıklarına
Dedi ne beklersin ey bahtı kara
Leyla' yı verdiler bugün ağyara
Var git dağıt başından bu efkârı (of of)
(Erzincan / ET C.II /378)

374. SU DEĞİLEM AKAM AKAM DURULAM (U.H.)

Hafız Şerif TANINDI *Fahri TAŞ*

Su değilem akam akam durulam
Yer değilem karış karış yarılam
Bu dünyada sevdiğime sarılam
Öbür dünyada sorgu sual yoğimiş

Kız sarayın hem yüksektir hem yüce
Hiç pervam yoktur kimseden zerrece
Misafirim, al yatağına bu gece
Söz verip de ikrarından dönen yar

Yağmur yağar çukurları göl eyler
Kervan geçer dağ başını yol eyler
Pencereden iki güzel el eyler
Bilmem ki hangisine el edeyim
(Erzincan / ET C.II /379)

375. SUYA GİDEN ALLI GELİN

Salih DÜNDAR *Fahri TAŞ*

ERKEK

Suya giden allı gelin
Bir su ver içeyim gelin
Ölürüm kanlım olursun

Söyle kimin gelinisin

KADIN

Hanım gelmiş gurut ezer
Bahçalarda kızlar gezer
Anam duyar, bacım sezer
Var git oğlan döğölürsün

ERKEK

Döğölürsem döğüleyim
Söğölürsem söğüleyim
Tek bir haberin alayım
Söyle kimin gelinisin

KADIN

Benim adım Sırma Hatun
Boynumda var yüz bin altun
Yüz bin altun veremezsin
Sen beni de alamazsın

ERKEK

Benim adım Ali Veli
Bende çoktur dünya malı
Çadırımın altı hozanlı
Söyle kimin gelinisin

KADIN

Evlerinin önü iğde
İğdenin dalları yerde
İğit senin evin nerde
Söyle kimin iğidisin

ERKEK / KADIN

İğdenin dalın eğelim

Değmişleri döşürelim
Anan, baban hiç duymadan
Nikâhımızı kıyalım
(Erzincan / ET C. II /252)

376. SÜRÜNE SÜRÜNE KAPINA GELDİM

Aşık Beyhani *Hasan ENGİN*

Sürüne sürüne kapına geldim
Halımdan bilecek yarım olsaydı
Urganı boynunda durur gezerdim
Destur divanında yerim olsaydı

Sen ulu canansın ben de kulunum
Dilerim kimseye verme zulumun
Eğer sen Leyla'ysan ben de Mecnun'um
Bir sahra köşede yerim olsaydı

Beyhani bilseydim derman olurum
Cevherim olsaydı kervan olurum
Elbette Mısır' a sultan olurum
Yusuf' u Kenan gibi sabrım olsaydı
(Erzincan / ET C. II /256)

377. ŞAHA DOĞRU GİDEN KERVAN

Hıdır ERSOY *Ahmet YAMACI*

Şaha doğru giden kervan
Çok ağlattın güldür beni
Düşmüşem elden ayaktan
Tut elimden kaldır beni

Tut elimden ferman eyle
Gel bu derde derman eyle
Götür yâre kurban eyle
Öldür derse öldür beni

Arıydım baldan ayrıldım
Ne şirin dilden ayrıldım
Bülbülüm gülden ayrıldım
Gülistana kondur beni

Tut elimden düşmeyelim
Doğru yoldan şaşmayalım
Derdim çoktur deşmeyelim
Böyle yâre bildir beni
(Tercan / Erzincan/TRT THM 1546)

378. ŞOL CENNETİN IRMAKLARI

Hafız Nuriye

Mustafa UÇAR

Şol cennetin ırmakları
Akar Allah deyu deyu
Çıkılmış İslam bülbülleri
Öter Allah deyu deyu

Aydan aydıdır yüzleri
Şekerden tatlı sözleri
Cennette huri kızları
Gezer Allah deyu deyu

Hakk'a aşık olan kişi
Akar gözlerinin yaşı
Pür nur olur içi dışı
Söyler Allah deyu deyu

Salınır tuba dalları
Kuran okur hem dilleri
Cennet bağının gülleri
Kokar Allah deyu deyu

Kimler yiyip kimler içer
Hep melekler rahmet eder
İdris nebi hulle biçer
Diker Allah deyu deyu

Yunus Emre var yarına
Koma bugünü yarına
Yarın Hakk'ın divanına
Varam Allah deyu deyu
(UÇAR / 240)

379. U BENİM DİVANE GÖNLÜM

Hıdır ERSOY Ahmet YAMACI

u benim divane gönlüm
Gene elden ele düştü
Mah cemalin şulesinden
Dalgalanıp göle düştü

Kiminin meskeni külhan
Kimi derviş kimi sultan
Kimi öz yârine mihman
Bana yârdan cüda düştü

Kimisi yâr ile gezer
Kimisi canından bezer
Kimi atlas libas giyer
Şükür bana aba düştü

Kul yusuf'um der bu demler
Gözünden akıtır nemler
Benim çektiğim sitemler
Bana yârdan reva düştü

(Erzincan / TRT THM 2597)

380. ŞU FANİ CİHANDA BİR CÂNÂN SEVDİM

Haydar KAYA

Ahmet GÜNDAY

Şu fani cihanda bir cânân sevdim
Karadır gözleri benzer ceylana
Aklımı ruhumu hep ona verdim
Hükmeder cihana benzer Sultana

Vuslatı her daim bana sitemdir
Aşkına düşeli günüm matemdir
Yüzün görmeyeli bir hayli demdir
Gizlenmiş gönlümde benzer süphana

Tahammül gücümü etti tarumar
Gündüzler mecnunum gece bî karar
Ateş-i aşkından yanıyor Haydar
Yakıyor ateşi benzer suzana
(Erzincan / ET C. II /266)

381. ŞU SİNEMDE YARELERİM SIZILAR

Aşık DAİMİ

Turan ENGİN

Şu sinemde yarelerim sızılar
Gül bağrım eziktir (de) bir yara sebep
Her gelince bizi odlara yakar
Budur ahvalimiz (de) bir yara sebep

Güzeller içinde gayet güzelsin
Salınma karşımda (da) bağrım ezersin
Bana derler niçin melul gezersin
Dedim yaralıyam (da) bir yara sebep

Gevheriyem aşk kitabın açarım
Her açtıkça kanlı (da) yaşlar saçarım
Yar elinden ağı gelse içerim

Koy desinler ölmüş (de) bir yara sebep
(Erzincan / TRT THM 4211)

382. ŞU KARŞIDA KÜRT EVLERİ

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Şu karşıda Kürd evleri
Kürt değil de bey evleri
Oturmuş koyun sağar
Terlemiş memeleri

Şu karşıda kuş oturur
Kuş kuşa da yem götürür
Bıldır ki şen gönlümde
Bu yıl baykuşlar ötüşür
(UÇAR / 194)

383. ŞU YÜCE DAĞLARI (BALKANLARI) DUMAN KAPLAMIS (U.H.)

Rıza Teyfik BÖLÜKBAŞI

Şu yüce dağları (Balkanları) duman kaplamış
Yine mi gurbetten kara haber var
Seher vakti bu yerde kimler ağlamış
Çimeler üstünde göz yaşları var

Gönlümüz gamlanır böyle günlerde
Önüme çektiler bir siyah perde
Yar senin aşkınla tutuldum derde
Yine mi gurbette kara haber var
(Erzincan / ET C.II /381)

384. TAMZARA' DAN GECE GEÇTİM

Cemil DEMİRSİPAHİ

Ferruh ARSUNAR

Tamzara' dan gece geçtim
Acı tatlı suyun içtim
Ben o yardan vaz mı geçtim

Lili lili Tamzara'm nenni balam

Tamzara' nın tandırları
Kardan beyaz baldırları
Beni yardan ayırdılar
Karşı köyün andırları

Tamzara' dan taş mı gelir
Ela gözden yaş mı gelir
Karşı köyün şu kızları
Yiğitlere hoş mu gelir
(Erzincan / ET C. II /274)

385. TERCAN ELLERİNDEN GELEN BİR GÜZEL

Davut SULARİ ***Sabahat AKKİRAZ***

Tercan ellerinden gelen bir güzel
Açmış ağ göksünü gız anam (yar yar) sallanır bir hoş
Gınlamış barmakların ellerin
Oturdu yanıma gız anam (yar yar) dillenir bir hoş

Davut Sulari der bağrıma akar
Ateşin hicranın gız anam (yar yar) çok canlar yakar
Can alıcı gözler yüzüme bakar
Nazu eda ilen gız anam (yar yar) sallanır bir hoş
(Erzincan / ET C. II /280)

386. TURNAM GİDER CIZIN CIZIN

Salih DÜNDAR ***Mustafa UÇAR***

Turnam gider cızın cızın
Kanadı boyundan uzun
Turnam gelir yazın kışın
Bizim göllere inin turnalar

Turnamın kanadı eğri

Böyle miydi yarin ahdi
Geldi sevilmenin vakti
Bizim çöllere inin turnalar
(UÇAR / 253)

387. TURNAM HASRET SARMIŞ YANIM

Serdar Kemal SARAK -----

Turnam hasret sarmış yanım
Bilmem nolur benim halım
Nazlı yarda vardır ahım
Bilmem nolur benim halım

Turnam başım darda benim
Ne yaman diyarda benim
Geçer ömrüm zorda benim
Gel gör halım yaman benim

Gidem dedim gidemedim
Yollar seni aşamadım
Nazlı yare doyamadım
Gurbet seni sevemedim
(Erzincan / ET C. II /288)

388. VENK'İN KARŞISINA SEYRANA GETTİM (U.H.)

Mustafa ÖZGÜL **Mustafa ÖZGÜL**

Venk'in karşısına seyrana gettim
Üç beş ahabınan muhabbet ettim
Bana derler Venk dutuşmuş yanığı
Beş on gün evvelden intizar ettim

Venk'in köprüsünü geçtim o yana
O yar dama çıkmış bakıyı bana
Ela gözlerini sevdüğüm yarım
Can gerek ki ayruluğa dayana

(Eğin / Erzincan/ET C. II /382)

389. YARİM SENDEN AYRILALI

Yavuz TOP TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Yârim senden ayrılalı
Hayli zaman oldu gel gel
Bak gözümnden akan yaşlar
Abu revan oldu gel gel

Böyle'molur küsüp gitmek
Seni seveni terketmek
Haram oldu yiyip içmek
İşim fiğan oldu gel gel

Kul Âşık ever varmağa
Halinden haber sormağa
Yetiş namazım kılmağa
Seni seven öldü gel gel

(Erzincan / TRT THM 2976)

390. YAZ AYLARI GELDİ GEÇTİ

Âşık Davut SULARI TRT İstanbul Radyosu

Yaz ayları geldi geçti
Güz oldu duydun mu bülbül
Sen gül ile sevişirken
Söz oldu duydun mu bülbül

Düşmandan öcünü alıp
Vücut ruhsuz hissiz kalıp
Kalbimi ateşe salıp
Köz oldu duydun mu bülbül

Bil Sulari erenlerden
Cana başı verenlerden

Seni beni görenlerden
Göz oldu duydun mu bülbül
(Tercan / Erzincan / ET C. II /310)

391. YEMEN BİZİM NEYİMİZE (YEMEN TÜRKÜSÜ)

Anonim -----

Yemen bizim neyimize
Şivan düştü evimize
Hep yavrular yetim kaldı
Ağlayın siz halinize

Basma fistan kirlenirse
Başta leçek düğlenirse
Ya kimlere baba desin
Yetim yavrum dillenirse

Günden yana soldu m'ola
Yerden yanım oldu m'ola
Yiğidimin ala gözün
Karıncalar oydu m'ola
(Erzincan / ET C. II /320)

392. YÜCE DAĞLAR KARLI DAĞLAR

Ozan İcadi *Ozan İcadi*

Yüce dağlar karlı dağlar
Yaman olur kışın senin
Suların var akar çağlar
Eksik değil coşun senin

Başın bulutlara değer
Rüzgar eser yelin döğer
Ululardan sordum meğer
Kimse bilmez yaşın senin

Elvan elvan çiçeğin var
Yeşil dağın gerçeğin var
Doğa senin ne derdin var
Öter garip kuşun senin

Garip düştüm geldim sana
Dedim kavuşam canana
Düştüm aşka yana yana
Yok mu yarin eşin senin

İcadi'yim bak zamana
Hasretlik kâr etti cana
Yol ver dağlar yol ver bana
Eğilmez mi başın senin
(Kazankaya / Erzincan / ET C. II /338)

393. YÜCELERE ÇIKSAM YAZ GELİR M'OLA

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İsmail DAİMİ*

Yücelere çıksam anam yaz gelir m'ola
Bu sevda başımda anam vazgeçer m'ola
Bir mektup yazsam da anam götürsem yare
Okuyup mektubum anam tez gelir m'ola

Yüce dağ başında kar ister gönlüm
Edalı vefalı yar ister gönlüm
Sanki benim mor sümbüllü bağım var
Zemheri ayında gül ister benden
(Erzincan / ET C. II / 341)

394. ZALIM ARABA VURDU KADINA

Hasan GÖKÇE *Ahmet Turan ŞAN*

Zalım araba vurdu kadına
Bacaklar kesik kolları ona

Dayan dizlerim dayandı buna
Laf söyle nolur adam olana

Kadın anadır hem de babadır
Kadinsız dünya nasıl yaşanır
Onu seversek mutlu başarır
Güzel hayattan o da zevk alır

Şoför elinde yanıyor fener
Biraz yavaşla ışıklar söner
Karşı durakta yolcular iner
Güzel şoförüm hayatlar söner
(Başbudak / Erzincan / ET C. II /342)

395. ÇEKİNİR

Davut SULARİ

İnanın dostlar ben böyle kişiyem
Bir haneye girmiş olsam çekinir
Muhammed Ali'ye ikrar vermişem
Sen necisin sormuş olsam çekinir

Ya bir cem veyahut bir irfan payı
Açmış olsam eder ah ile vayı
Muhammed Ali'den mantık manayı
Dilim ilen açmış olsam çekinir

Kullar gayet bezmiş bir devran derden
Kısmetin ummazlar ab-ı Kevserden
Mervan'ın döllerini anlamaz maldan
Doğduğunu demiş olsam çekinir

Davut Sulari'yem çekildim uzak
Adü nesli bize kurmasın tuzak
Hak ulu divana bir name yazak

Esen yele vermiş olsam çekinir
(KARADENİZ -K.G.-541)

396. ASLAN ENİĞİYDİM

Davut SULARİ

Aslan eniğiydim kaplan dölüydüm
İnden çıktım ine giren girene
Meydan-ı hikmette erdim postumla
Uzaklaştım gemi süren sürene

Dostun dükkanını mürşitnen açtım
Hal bilmez elinden tebdilen şaştım
Ulu bir kervandım köylerden geçtim
Salahanalardan yüren yürene

Davut Sulari'yim kimler sordular
Kimler adabımdan fena gördüler
Kimler yanlış tasvir mana verdiler
Küfürnen telkini veren verene
(KARADENİZ/E.G./409)

397. VAZGEÇTİM

Davut SULARİ -----

Hem dalımdın budağımdın cihanda
Uğru bağa girdi bağdan vazgeçtim
Ferman geldi padişahlar şahına
Zararı gözetmem kârdan vazgeçtim

Arzuhalim verdim şahlar şahıma
Beni kınayanlar doymaz ahıma
Selamlar gönderdim pir pan ahıma
Durduğum adab-ı dardan vazgeçtim

Davut Sulari'yi bilmez her adem

Bu başka alemdir namertten mahrem
İsmin zikrederim ben dem be dem
Bağrı her ademi nardan vazgeçtim
(KARADENİZ/E.G/512)

398. GÜZEL YAR

Davut SULARİ -----

Ben senin derdine yanıp tüterken
Soyunup eynime girdin güzel yar
Açtın kollarını benim boynuma
Bir aşk-ı şevk ile sardın güzel yar

Ben seni uzakta gözlerdim her an
Ey afet-i cihan geldiğin zaman
Sanki huri gelmiş Mahbub-i Gılman
Leblerin lebime verdin güzel yar

Bedir cemalinle siyah gözlerin
Kıvrım ebrulerin inci dişlerin
Kartal kanadından kara kaşların
Salınıp karşıma durdun güzel yar

Davut Sulari'yi şaşırttın o an
Allah bir güzara can içinde can
Aşkın ibadeti aşk ile baran
Bahçemden yemişi derdin güzel yar
(KARADENİZ/D.G./47)

399. ARDI KÖPRÜSÜNÜN BİR YANI YIKIK

Hasan ENGİN

Arif SAĞ

Ardı köprüsünün bir yanı yıkık
Kaldım su içinde kollarım çıkık
Şimdi valideme bu dünya yıkık
Ağlatman anamı deyin ki yolda

Ardı köprüsünden görünür yıldız
Ne gecem gecedir ne günüm gündüz
Şimdi valideme bu dünya ıssız
Ağlatman anamı deyin ki yolda

Ardı köprüsünü geçtim ağladım
Karalı yazmayı başa bağladım
Yavrum gelir deyi yolu bağladım
Ağlatman anamı deyin ki yolda
(Tercan / Erzincan / ET C. I /53)

400. BANA BİR YAR OLSUN GENCECİK OLSUN

Burhan TARLABAŞI ***Burhan TARLABAŞI***

Bana bir yar olsun gencecik olsun
Boyi boyuma (eni de enime) bel incecik olsun
Seherde açılmış gonca gül olsun
Boyi boyuma, huyu da huyuma münasip olsun

Üç güzel geliyor yayla yolinden
Bıyığı terlemiş sırma telinden
Mevlâm esirgesin elin dilinden
Boyi boyuma, huyu da huyuma münasip olsun

Üç güzel oturmuş daşın üstüne
Daramış zülfün gaşın üstüne
Selamın geliyor başım üstüne
Boyi boyuma, huyu da huyuma münasip olsun

Kışlanın önünde vurdiler beni
Al kanlar içinde koydular beni
Yarin çevresine saridiler beni
Boyi boyuma, huyu da huyuma münasip olsun
(Eğin / Erzincan / ET C / 89)

401. BAŞI DUMAN PARE PARE

(YOL VER DAĞLAR YOL VER BANA)

Aşık Yener -----

Başı duman pare pare
Yol ver dağlar yol ver bana
Gönlüm gitmek ister yare
Yol ver dağlar yol ver bana

Ömrümün uzun yolu
Geçip gitsem yare doğru
Gözlerim yaş dolu dolu
Yol ver dağlar yol ver bana

Aşık olmak benim kârım
Çok aradım nazlı yarım
Dudu dillim sitemkârım
Yol ver dağlar yol ver bana

Karlı dağından esmedim
Ben o yare hiç küsmedim
Daha umudum kesmedim
Yol ver dağlar yol ver bana
(Erzincan / ET C. I /100)

402. BENİ DERTLERE BIRAKTIN

Aşık Beyhani (İbrahim ENGİN) -----

Beni dertlere bıraktın
Ciğerimi nara yaktın
Sen de mi canından bıktın
Benim gibi benim gibi

İlinizde yare var mı
Dertlilere çare var mı

Böyle bahtı kare var mı

Benim gibi benim gibi

Zalımların yarı var mı

Mansur sözün darı var mı

Beklediğin biri var mı

Benim gibi benim gibi

Beyhani' yem garip kaldım

Açıldım sarardım soldum

Kendine bir yar mı buldun

Benim gibi benim gibi

(Erzincan / ET C. I /129)

403. BEYAZ SAYFA AÇMIŞ HOCAM

Ozan İCADI -----

Beyaz sayfa açmış hocam

Bilenlere selam olsun

Alevi, Sünni serencam

Bilenlere selam olsun

İyi niyet mümin işi

Gönüllerden siler kışı

Sanki bir sahabe eşi

Bilenlere selam olsun

Hakk'ın yolunu biliriz

Gönülde sevgi veririz

Gül Muhammed, Ali Nergiz

Bilenlere selam olsun

Hak sözleri olmuş Kevser

Muhammed, Ali' den eser

Nasibini alsın beşer
Bilenlere selam olsun

Aşk sevgisi var imanda
Müminler gider yolunda
İlikte, kemikte, kanda
Bilenlere selam olsun

Muhammed olmuştur dinim
Ali' den geliyor ilmim
İcadi' yim kesmem elim
Bilenlere selam olsun
(Erzincan / ET C. I /133)

404. BEYHUDE SÜS VERME KENDİ KENDİNE

Aşık Beyhani *Hasan ENGİN*

Beyhude süs verme kendi kendine
Dolaş deli gönül sana da kalmaz
Bir gün düşeceksin felek bendine
Dolaş dertli gönül sana da kalmaz

Bin türlü naz ile civan olsan da
Hükmü Süleyman' a sultan olsan da
Güzellikte Yusuf Kenan olsan da
Dolaş dertli gönül sana da kalmaz

Beyhani' yem bu dert bana fîrgattır
Dünyanın sefası benden uzaktır
Toprak hepimize son bir duraktır
Dolaş dertli gönül sana da kalmaz
(Erzincan / ET C. I /134)

405. BİR MEKTUP YAZDIM SILAYA

Aşık Beyhani *Hasan ENGİN*

Bir mektup yazdım sılaya
Yâre armağanım olsun
Zarfa koydum göz yaşına
Yâre armağanım olsun

Yardan haber getirsel
Sevimcimi artırsalar
Beni kurban götürseler
Yâre armağanım olsun

Beyhani'yem yüzün görem
Ben de muradıma erem
Bütün ömrüm sana verem
Yâre armağanım olsun
(Erzincan / ET C. I/155)

406. BİR SÖZÜM VARDIR ALANA

Aşık İsmail DAİMİ *Altan DEMİREL*

Bir sözüm vardır alana
Birlik olur dirlik olur
Kulak asma sen yalana
Birlik olur dirlik olur

Cumhuriyettir yolumuz
Anayasadır konumuz
Böyle söylerdi ulumuz
Birlik olur dirlik olur

Evladınız bir vatanın
Torunuyuz bir atanın
Düşmanınız safsatanın
Birlik olur dirlik olur

Nedir Sünni ne Kızılbaş

Hak Muhammed cümleye baş
Hep olur isek bir kardeş
Birlik olur dirlik olur

İster bey ol ister paşa
İnsan ol insanca yaşa
Aklını toplarsan başa
Birlik olur dirlik olur

Daimi' yiz merdimiz var
Sanma bizim derdimiz var
Cennet gibi yurdumuz var
Birlik olur dirlik olur
(Erzincan / ET C. I/163)

407. BU DERT HAK' TAN MI GELMİŞTİR

Muazzez Türing *Fahri TAŞ*

Bu dert Hak' tan mı gelmiştir
Vurdun da deldin sinemi
Kırpiklerin ok eyledin
Vurdun da deldin sinemi Haydar

Bu dert ile ölmez idim
El kemine gülmez idim
Zulmettiğin bilmez idim
Vurdun da deldin sinemi Haydar
(Erzincan / ET C. I/205)

408. BÜTÜN DÜNYA SENİN OLSUN

(BİR DOST BİR POST YETER BANA)

İpek BAYRAK *Süleyman YILDIZ*

Bütün dünya senin olsun
Bir dost bir post yeter bana
Atlas libas senin olsun

Bir dost bir post yeter bana

Beyler tahtından inerler
Ayaksız ata binerler
Toprağa gömüp dönerler
Bir dost bir post yeter bana

Sonu yok dünyada n'olur
Ecel gelir seni bulur
Seyit sefile'm işin bilir
Bir dost bir post yeter bana

(Erzincan / TRT THM 3843)

409. BÜYÜK KAPININ GELİNİ

Selvinaz CAN

Gülderen TAŞTAN

Büyük kapının gelini
Gelir salını salını
Kemer incitmiş belini
Sen gel menekşeli gelin

Menekşe buldum derede
Sordum evleriz nerede
Ha burada ha şurada
Sen gel menekşeli gelin

Menekşeler tutam tutam
Arasına güller katam
Sarılıp yarınan yatam
Sen gel menekşeli gelin

Büyük evi babam yaptı
Koyunu kuzuya kattı
Beni gurbet ele attı

Sen gel menekşeli gelin

(Çayırılı / Erzincan / ET C. I/247)

410. DİYARI GURBETTE GARİP ELLERDE

(AŞK EHLİ)

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Diyarı gurbette garip ellerde

Mecnun gibi kaldım gurbet ellerde

Garibin ahı var çektiği yerde

Çeken bilir aşk ehlinin halinden

Güzelim izlerin kaldı kalbimde

Ah göreyim seni yine son demde

Zararın kâr olur sanki kalbimde

Çeken bilir aşk ehlinin halinden

Dünya hazin olur gözyaşı dolu

Ahirette kavuşsak Yaradan ulu

Sevginle yanmıştır bu Hasan kulu

Dönemem bu yoldan Hak verdi dolu

(Erzincan / ET C. I/294)

411. DOST İÇİN CİHANİ GEZDİM

Muazzez TÜRİNG

Fahri TAŞ

Dost için cihani gezdim

Yine bir dost bulamadım

Bu yalan dünyadan bezdim

Yine bir dost bulamadım

Kokusun duydum meşede

Kırk mum yaktım bir şişede

Gezdim, sordum dört köşede

Yine bir dost bulamadım

Tur Dağı'na kanat açtım
Daim kem kişiden kaçtım
Dört köşeye haber saçtım
Yine bir dost bulamadım
(Erzincan / ET C. I/296)

412. DÜNYA NİZAMINI BOZAN

Aşık Beyhani *Hasan Hüseyin ENGİN*

Dünya nizamını bozan
Biri kahpe biri nâmert
İnsanlığa kuyu kazan
Biri kahpe biri nâmert

Yalandan Hak dedi yine
İkrârından döndü yine
Kast eyledi Hüseyin' e
Biri kahpe biri nâmert

Bu dünyayı böyle eden
Hille gözle şöyle eden
Seni sana köle eden
Biri kahpe biri nâmert

Beyhani' den üst görünür
Canı çıksa post görünür
İkiyüzlü dost görünür
Biri kahpe biri nâmert
(Erzincan / ET C. I/314)

413. ELA GÖZLERİNİ SEVDİĞİM DİLBER

Aşık Davut SULARI *Muzaffer SARISÖZEN*

Ela gözlerini sevdiğim dilber
Cihana saldırdı gözlerin beni
Bu dertten bu sinem çürüyüp gider

Hasrete yandırdı gözlerin beni

Ben sana hayranım çekerim sevda

Sular gibi aksam çay olsam daha

Gel sevdiğim senle edelim veda

Hasrete yandırdı gözlerin beni

(Tercan / Erzincan/TRT THM 147)

414. ERZİNCAN ERZİNCAN YOLUN DÜZ GİDER

Salih DÜNDAR

Plaktan Yazıldı

Erzincan Erzincan yolun düz gider

Allar giymiş bir kınalı kız gider

Yaralıdır göynüm yarım gider

Her yanın bürümüş duman Erzincan

Yarın diyarına düşeydi yolum

Bağladı boynuna uladı kolum

Soyumu sorarsan doğu'dur elim

Her yanın bürümüş duman Erzincan

(Erzincan / ET C. II /342)

415. EVLERİNİN ÖNÜ YOLDUR

(YANDIM DOLANA DOLANA)

Seyit Ali TAŞTAN

Gülderen YAVUZ

Evlerinin önü yoldur

Yoldan geçen karakoldur

Al hançeri beni öldür

Yandım dolana dolana

Evlerinin önü yonca

Yonca kalkmış dam boyunca

Anası kızından ince

Yandım dolana dolana

(Güllübağ Köyü / Erzincan / ET C. I/371)

416. EY HABİBİM SENDEN BAŞKA

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Ey habîbim senden başka
Ya ben kime yalvarayım
Yunus gibi düştüm aşka
Başka kime yalvarayım

Gökte bulut oynayanda
Başta beyin kaynayanda
Senden İmdat olmayanda
Dost ben kime yalvarayım

Ali' m der ki benim canım
Yaş yerine akar kanım
Sensin efendim sultanım
Dost ben kime yalvarayım
(Erzincan / ET C. I/375)

417. GÂHMUT YAYLASINDAN AŞARKEN YOLUM

Davut SULARİ

Fahri TAŞ

Gâhmut yaylasından aşarken yolum
Gördüm ki yaralı, ağlar bir ceylan
Avcı, vurmuş, kanları durmaz akar
İnilder, sızıldar, ağlar bir ceylan

Çifte kuzusu var dağlar maralı
Kudretten kaşı gözü karalı
Avcı vurmuş anaları yaralı
İnilder, sızıldar, ağlar bir ceylan

Davut Sulari' yem olmuşam nöker
Ceylan avuç avuç gözyaşı döker

Bizim yaylalarda sürüynen gezer
İnilder, sızıldar, ağlar bir ceylan
(Erzincan / ET C. I/388)

418. GARİBİM ATTI ELİMDEN

Mustafa ÖZGÜL **Mustafa ÖZGÜL**

Garibim attı elimden
Ayırdı gonca gülümden
Anlamaz garip halinden
Zalım şu gurbet şu gurbet

Ayırır yârdan insanı
(Düşürür şöhreti şanı)
Bozar nikahı nişanı
Viran eder köşkü hanı
Zalım şu gurbet şu gurbet

Zulmüne nihayet yoktur
Sitem etme sinem toktur
Garibim acıyan yoktur
Zalım şu gurbet şu gurbet

(Erzincan /TRT THM 3642)

419. GELDİ GEÇTİ BENİM ÖMRÜM

Ali ATICI **Yıldıray ÇINAR**

Geldi geçti benim ömrüm
Ömrüm kadrini bilmedim
Bir kuş gibi uçtu ömrüm
Ömrüm kadrini bilmedim

Satılmazsın alim seni
Nerelerde bulim seni
Eyvah beni eyvah beni
Ömrüm kadrini bilmedim

(Erzincan / TRT THM 3621)

420. GURBET ELDE BİR HAL GELDİ BAŞIMA

Ali Haydar ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*

Gurbet elde bir hal geldi başıma
Ağlama gözlerim Mevla'm kerimdir
Derman arariken derde düş oldum
Ağlama gözlerim Mevla'm kerimdir

Hüma kuşu yere düştü ölmedi
Dünya sultan Süleyman'a kalmadı
Dedim yâra gidem nasip olmadı
Ağlama gözlerim Mevla'm kerimdir

Kağıda yazarlar ufak yazılar
Anasız olur mu körpe kuzular
Derdi yüreğinde olan sızılar
(Yürek yaralıdır ciğer sızılar)
Ağlama gözlerim Mevla'm kerimdir

Abdal Pir Sultan'ım böyle buyurdu
Ayrılık donların biçti geydirdi
Ben ayrılmaz idim felek ayırdı
Ağlama gözlerim Mevla'm kerimdir

(Erzincan / TRT THM 3583)

421. HAK BENİ YARATTI ADEM

Ali YILDIRIM *Nida TÜFEKÇİ*

Hak beni yaratdı adem
Nur verdi kendi nurundan
Cihan bana etti sitem (nenni)
Nenni benim güzel yavrum nenni

Hak tâlâdan geldi nida

Zuhr oldu baştan ayağa
Tenim karıştı toprağa(nenni)
Nenni benim güzel yavrum nenni

Can verdi canım almaya
Bir gül verdi koklamaya
Melekler geldi sormaya(nenni)
Nenni benim güzel yavrum nenni

(Erzincan / ET C. I /16)

422. HALDEN HALE GİRER İNSAN

(GÖNÜLLERE AŞK DOLUNCA)

Ozan İCADI -----

Halden hale girer insan
Gönüllere aşk doğunca
Dertli dertli söyler lisan
Gönüllere aşk doğunca

Cihan cennet olur sanki
Sevdiği huri inan ki
Sarsılmayan sevgi var ki
Gönüllere aşk doğunca

Gonca gülden dere dere
Aşk yolunu süre süre
Rahmet olur yağar yere
Gönüllere aşk doğunca

İcadi' yi hayran eder
Hayran eder seyran eder
Aşk sultanı ferman eder
Gönüllere aşk doğunca
(Erzincan / ET C. II/20)

423. HAYAT VERİYORSUN RUHA BEDENE

Davut SULARİ -----

Hayat veriyorsun (vay anam) ruha bedene
Sevip sevmeye (gız anam) layıksın güzel
Taparca vuruldum (vay anam) bak şu gidene
Sevip sevmeye (gız anam) layıksın güzel

Ahu gözlerinde (vay anam) aşkın eleme
Nazların bir içim (gız anam) afet zulümü
Tarumar ediyor (gız anam) neslin soyunu
Sevip sevmeye (gız anam) layıksın güzel

DavurSulari'yim (gız anam) nale figanım
Tamular vücudum (oy anam) nasıl dolanım
Yorgun argın geldim (vay anam) hem de üryanım
Sevip sevmeye (gız anam) layıksın güzel
(Erzincan / ET C. II/31)

424. HORASAN'DAN BİR PİR GELDİ

(O PİR BEKTAŞİ VELİDİR)

Aşık Beyhani

Nihat ERDAĞ

Horasan' dan bir Pir geldi
O Pir Bektaşî Veli'dir
Kara höyük nurla doldu
O Pir Bektaşî Veli'dir dost

Rum erleri saf oldular
Cümlesi bir harf oldular
Dost nuruna gark oldular
O Pir Bektaşî Veli'dir dost

Yeniçeri kuran o dur
Himmetini veren o dur

Hak yolunu gören o dur
O Pir Bektaşı Veli'dir dost

Felsefenin kömçesini
Öz Türkçe'nin Türkçe'sini
O anlattı ercesini
O Pir Bektaşı Veli'dir dost

Beyhani'yem yoktur yalan
Şemsi' yi Konya' ya salan
Mevlana' ya rehber olan
O Pir Bektaşı Veli'dir dost
(Erzincan / ET C. II/43)

425. KAPINA GELDİM

Hüseyin BABA **Muammer ÖZKAVCI**

İlahi kapına geldim
Kusurum elime aldım
Kabul eyle tövbe kıldım
Dem bu dem saat bu saat

Kan ile elimi yudum
Yahşılara yaman dedim
Rızasız çok lokma yedim
Dem bu dem saat bu saat

Noksani'yem yüzüm kara
Mürvet ettim durdum dara
İlahi yandırma nara
Dem bu dem saat bu saat

(Erzincan/ TRT THM 3663)

426. KİRPİKLERİNİ OK EYLE

Aşık Beyhani **Ali Ekber ÇİÇEK**

Kipriklerini ok eyle
Vur sineme öldür beni
Bıktım dünyanın kahrından
Vur sineme öldür beni

Varsa yanında kıymetim
Yoktur aleme minnetim
Eğer satmaksa niyetin
Vur sineme öldür beni
(Erzincan / ET C. II/123)

427. NE AĞLARSIN BENİM ZÜLFÜ SİYAHIM

Âşık İsmail DAİMİ *Mine YALÇIN*

Ne ağlarsın benim zülfü siyahım
Bu da gelir bu da geçer ağlama
Göklere erişti figanım ahım
Bu da gelir bu da geçer ağlama

Bir gülün çevresi dikendir hardır
Bülbül har elinden ah ile zardır
Ne olsa da kışın sonu bahardır
Bu da gelir bu da geçer ağlama

Daimi'yem her can ermez bu sırra
Gerçek âşık olan erer o nura
Yusuf sabır ile vardı Mısır'a
Bu da gelir bu da geçer ağlama

(Erzincan / TRT THM 2649)

428. ODASINA VARDIM GAYFE BÜŞÜRÜR

Yöre Ekibi *İzzet ALTINMEŞE*

Odasına vardım gayfe büşürür (oy)
Gınalı barmaklar (aney yandım hudey) fincan devşürür
Seni gören aşuk aklun şaşurur (oy)

Baba nerden aldın (aney yandım hudey hudey) sen bu gelini

Keten köynek geymiş yakası ezik (oy)

Goluna yaptırmış (aney yandım hudey hudey) altın bilezik

Öpmeye kıyamadım sevmeye yazık (oy)

Baba nerden aldın (aney yandım hudey hudey) sen bu gelini

(Eğin / Erzincan /TRT THM 3015)

429. SEHERDE BİR BAĞA GİRDİM

Âşık İsmail DAİMİ

Nida TÜFEKÇİ

Seherde bir bağa girdim

Ne bağ duydu ne bağbancı

El sundum güllerin derdim

Ne bağ duydu ne bağbancı

Bağın kapusunu açtım

Sayın ki cennete düştüm

Yâr ile تنها buluştum

Ne bağ duydu ne bağbancı

Seherin bülbülü öttü

Öttü de murada yetti

Teslim abdal yükün tuttu

Ne bağ duydu ne bağbancı

(Tercan / Erzincan/TRT THM 13)

430. SEYYAH OLUP ŞU ALEMİ GEZERİM

Kul Himmet

Nurettin DADALOĞLU

Seyyah olup şu alemi gezerim

Bir dost bulamadım gün akşam oldu

Kendi efkârımla (yar yar) okur yazarım

Bir dost bulamadım gün akşam oldu

Bilmem amelinden yoksa özümden
Ah ettikçe kan yaş gelir gözümden
İki elim kalkmaz (yar yar) oldu dizimden
Bir dost bulamadım gün akşam oldu

Kul Himmet üstadım ummana daldım
Gelenden geçenden haberin aldım
Mecnun olup şallar giyip dolandım
Bir dost bulamadım gün akşam oldu
(Erzincan / TRT THM 563)

431. ŞU KARŞI YAYLADA GÖÇ KATAR KATAR

Hıdır ERSOY **Muazzez TÜRİNG**

Şu karşı yaylada göç katar katar
Bir güzel sevdası serimde tüter
Bu ayrılık bana ölümden beter
Geçti dost kervanı eyleme beni

Şu benim sevdiğim başta oturur
Bir güzelin derdi beni bitirir
Bu ayrılık bize zulüm getirir
Geçti dost kervanı eyleme beni

Pir Sultan abdal'ım kalkın aşalım
Aşıp yüce dağı engin düşelim
Çok nimetin yedik helâllaşalım
Geçti dost kervanı eyleme beni

(Tercan / Erzincan/TRT THM 657)

432. TEPELER TEPELER YÜKSEK TEPELER

Recep UÇAR **Mustafa UÇAR**

Tepeler tepeler kız hanım yüksek tepeler
Orda yağmur yağar kız hanım burda sepeler

Sandıkta çürüdü kız hanım mengüç küpeler
Edalı edalı kız hanım döner oynarsın

Sen bu yaylaları kız hanım yaylayamazsın
Derindir gölleri kız hanım boylayamazsın
Bu yer senin değil kız hanım paylayamazsın
Salını salını da kız hanım oynarsın

Tepelik başında kız hanım sızmadan gümüş
Kolunda bilezik kız hanım fesini eğmiş
Sırma saçları da kız hanım beline değmiş
Edalı edalı kız hanım döner oynarsın

Başına bağlamış kız hanım pırpırlı yazma
Mecidiye paralar kız hanım alnında düzme
Bu yerler senin değil kız hanım sen burda gezme
Salını salını kız hanım döner oynarsın
(Erzincan / ET C. II/278)

433. ÜÇ GÜZELLER İNDİ ÇAYA

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İsmail DAİMİ*

Üç güzeller indi çaya
Cemalin benzettim aya
Keten gömlek ince boya
Göğsün düğmele düğmele

Üç güzeller allanacak
Çimenlerde sallanacak
Al dudaklar ballanacak
Göğsün düğmele düğmele

Üç güzeller üç güzeller
Kol kola girmiş gezerler
Katlime ferman yazarlar

Göğsün düğmele düğmele

(Tercan / Erzincan / ET C. II/293)

434. VARDIM HİND ELİNE KUMAŞ GETİRDİM

Turan ENGİN

Yücel PAŞMAKÇI

Vardım hind eline kumaş getirdim

Açtım bedestanı sattım oturdum

Sen benim başıma neler getirdin

Ben senin kahrını (derdini) çekemem gönül

Eline aluben sazlar istersin

Göllerde ördeği kazlar istersin

Benden mahbub gelin kızlar istersin

Ben senin kahrını (derdini) çekemem gönül

Kara bulut gibi göğe ağarsın

Sulu yağmur gibi yere yağarsın

O yâr senin değil ne çok bakarsın

Ben senin kahrını (derdini) çekemem gönül

(Erzincan / TRT THM 115)

435. YAZ GELİNCE YAZI YABAN YURT OLUR

(YAYLALAR)

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Yaz gelince yazı da yaban yurt olur

Kara koyun ak sürüye kurt olur

Sen ağlama yüreğime dert olur

Aşam nerden aşar yolu yaylanın

Yaz gelince yazı da yaban gezmeli

Kalem alıp kaşın gözün yazmalı

Allı gelinlerin burnu hızmalı

Paşam nerden aşar yolu yaylanın

Hani yaylam hani senin şenliğin
Atmış yaşmağı da takmış binliğin
Allı fistan giymiş yeşil elliğin
Ağam nerden aşar yolu yaylanın

Aşağıdan gelir koyunun koçu
Arkasına dökmüş bir bölük saçı
Benim sevdiğim de güzeller başı
Paşam nerden aşar yolu yaylanın
(Erzincan / ET C. II/315)

436. YETER GURBET ELDE DURDUĞUN YETER

(NEMLİ GÖZLERİM)

Aşık Beyhani

Nihat ERDAĞ

Yeter gurbet elde durduğun yeter
Yollarını bekler nemli gözlerim
Sakin beni senden yoksun eyleme
Yollarını bekler nemli gözlerim yaşlı gözlerim

Gönlümün gözleri görüyor seni
Gelene gidene soruyor seni
İçimdeki boşluk arıyor seni
Yollarını bekler nemli gözlerim yaşlı gözlerim

Beyhani'yem yeter çekemiyorum
Ayrılık kolunu bükemiyorum
Hasret bir kaledir yıkamıyorum
Yollarını bekler nemli gözlerim yaşlı gözlerim
(Meralını bekler nemli gözlerim)
(Erzincan / ET C. II/324)

437. BİR GÜN ŞU DÜNYADAN GÖÇÜP GİDERSEM (U.H)

Müslüm AĞBABA

Müslüm AĞBABA

Birgün Şu dünyadan göçüp gidersem
Boşa gider göz yaşların ağlama
Yok olur benliğim çürürse beden
Boşa gider göz yaşların ağlama

Bazı bazı mezarıma gelesin
Dileğim kabuldür murat alasın
Ben murat almadım bunu bilesin
Boşa gider göz yaşların ağlama
(Erzincan / ET C. II/349)

438. BUDADIM BAĞIMI YEMEDİM ÜZÜM (U.H)
(FIRAT' TAN İRAĞA KALDIM BU SENE)

Koto Salih *Mustafa UÇAR*

Budadım bağımı yemedim üzüm
Döktüm harmanımı görmedi gözüm
Kısmet olur ise gelirim güzün
Fırat' tan ırağa kaldım bu sene

Boş yuva üstünde ötüşür kuşlar
Virane bahçede döner baykuşlar
Mezarım üstüne düştü sarhoŐlar
Fırat' tan ırağa kaldım bu sene
(Erzincan / ET C. II/353)

439. ERZİNCAN DAĞLARI YAN VERMİŞ YATAR (U.H.)

Esat ERTÜRK *Mustafa UÇAR*

Erzincan dağları yan vermiş yatar
Ergân dağlarında bülbüller öter
Mezarım üstünde beş karış otlar
Çöl kalacak dağlar ne Şirin dağlar

Biz de heves ettik çıktık dağlara
Mevlâm izin verse nice sağlara

Kısmet olsa yine insek bağlara
Çöl kalacak dağlar ne yüce dağlar

Öğlen ile ikindinin çağında
Bir kuş konmuş Kiy'lilerin bağında
Arasınlar Sürbahan' ın dağında
Çöl kalacak dağlar ne yaman dağlar

Sürbahan dağları yare daldadır
Şu başım yastıkda gözüm yoldadır
Mevlâm yetiştirsin gönlüm dardadır
Çöl kalacak dağlar ne serin dağlar
(Erzincan / ET C. II/359)

440. ERZİNCAN' A GİRDİM NE GÜZEL BAĞLAR (U.H.)

Fidan ENGİN ***Turan ENGİN***

Erzincan' a girdim ne güzel bağlar
Erzurum' a vardım dumanlı dağlar
Elleri koynunda bir gelin ağlar
Oy anam anam ben dayanamam

Yüce dağ başında çadır açarım
Seni vermezlerse alır kaçarım
Kahve bulamazsam kenger içerim
Oy anam anam ben dayanamam
(Erzincan / ET C. II/361)

441. GÜZEL SENİ GÖZLER İÇİN SEVERİM (U.H.)

Erzincan' ı Şerif ***Fahri TAŞ***

Güzel seni gözler için severim
Yanıma geldikçe boynum eğerim
Bağdat'a yollasan dahi giderim
Çölden çöle saldı beni gözlerin

Karadır gözlerin hilâldir kaşın
Cihanı dolaşsam bulunmaz eşin
Altın kap içinde şeker ezişin
Çölden çöle saldı beni gözlerin
(Erzincan / ET C. II/366)

442. KEŞİŞ DAĞI DERLER HAVASI SERİN (U.H.)

Esin ERTÜRK **Fahri TAŞ**

Keşiş dağı derler havası serin
Görünmezdi bize bu kadar derin
Şu zalım Fırat'a bir köprü kurun
Fırat beni aldı, durma gel anam

Elbisem duvarda asılı kaldı
Kitabım bavuldu basılı kaldı
Zalım bacım benle küsülü kaldı
Fırat beni aldı, durma gel anam
(Erzincan / ET C. II/373)

443. KOYUN GELİR SÜRÜSÜNÜN ARDI YOK (U.H.)

Salih DÜNDAR **Fahri TAŞ**

Koyun gelir sürüsünün ardi yok
Gelin gelir, küleğinde südü yok
Sensiz bu yerlerim hiç de tadı yok
Gelme meleme koyun, vazgeç kuzundan

Çay aşağı gider bozkurdun izi
Bozkurdun ağzında kınalı kuzu
Dişlerine girsin acı bir sızı
Gel meleme koyun, vazgeç kuzundan
(Erzincan / ET C. II/373)

444. KURTULAMAM ÜÇ NESNENİN ELİNDEN (U.H.)

Salih DÜNDAR **Fahri TAŞ**

Kurtulamam üç nesnenin elinden
Biri gurbet, biri firkât, biri aşk
Üçü bilmez birbirinin halinden
Biri gurbet, biri firkât, biri aşk

Aşktır beni sevda ile söyleten
Firkâttir cevr ile sinem dağlatan
Gurbettir gözlerimden kan ağlatan
Biri gurbet, biri firkât, biri aşk
(Erzincan / ET Cilt II - s. 374)

445. SEN GİDERSEN BENİM HALİM Nİ'COLUR (U.H.)

Nafiz ÇATALARMUT ***Mustafa UÇAR***

Sen gidersen benim halim ni'colur
Hatem yüzük parmağından tunç olur
Sevip sevip ayrılması gücolur
Ben de bilmem hangisine yanam yar

Çık ayvana bak yiğidin merdine
Bende bilmem bu feleğin derdi ne
Bir güzel de düşmez ise dengine
Ben de bilmem hangisine yanam yar

Yağmur yağar çukur yerler göl olur
Kervan geçer yüce dağdan yol eyler
İki güzel pencereden el eyler
Ben de bilmem hangisine yanam yar
(Erzincan / ET C. II/378)

446. HAYRİYE

Recep UÇAR ***Mustafa UÇAR***

Hayriye camdan bakıyor
Şalvara uçkur takıyor
Bakışı canlar yakıyor

Çalkala hayranın olum

Hayriye'nin altın dişi

Yaktı beni kara kaşı

Öldürüyor hoş bakışı

Çalkala hayranın olum

(UÇAR / 125)

447. ÇEŞME SENİN

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Çeşme senin ne sefalı başın var

Başucunda inci mercan taşın var

Yarenin var yoldaşın var eşin var

Yandım kızlar bir su verin pınardan

Pınar senin başucunda yatmalı

Kumun alıp deryalara katmalı

On beşinde kızlarının yatmalı

Yandım kızlar bir su verin pınardan

(UÇAR / 132)

448. BUGÜN DOST KAPIYA GELMİŞ

Ali ATICI

Yıldıray ÇINAR

Bugün dost kapıya gelmiş

Ben haberdar olmamışamnazlı yarım vay

Çağırılmış ses vermiş gitmiş

Ben haberdar olmamışım nazlı dostum vay

Girdim dostun (yarın) bahçesine

Dost cemâlin görmek için nazlı yarım vay

Dost ben (yar) ile ülfet etmiş

Ben haberdar olmamışam nazlı dostum hey

Gel ha gel hey Nesimi
Hak' kın nişanı sende var nazlı yarım vay
Böyle çalınmış kalemim (böyle yazılmış yazım)
Sen haberdar olmamışsan nazlı dostum hey
(Erzincan / ET C. I/231)

449. MENZİL ALMAK İSTER İSEN

Âşık İsmail DAİMİ ***Plaktan Yazıldı***

Menzil almak ister isen
Gönül sabreyle sabreyle
Dostu bulmak ister isen
Gönül sabreyle sabreyle

Sabreden menzil alır
Sabretmeyen yolda kalır
Sabreden maksudun bulur
Gönül sabreyle sabreyle

Bu âşıklık bir mihnettir
Haktan bize hidayettir
Sabrın sonu selamettir
Gönül sabreyle sabreyle
(Tercan / Erzincan/TRT THM 3190)

450. YANDI YÜREK YAR ELİNDEN

Ali Ekber ÇİÇEK ***TRT İstanbul Radyosu***

Yandı yürek yar elinden
Bilmem yara ne edeyim
Takatim yok dosta varam
Çare bilmem ne edeyim dost

Bir yar dışarda olsa
Halk ona bir merhem salar

Benim yaram içerdendir
Çare bilmem ne edeyim dost

İki hekim geldi üstüme
Biri dillidir biri lal
Dilliyeye cevap veremedim
Bilmem ki lala ne deyim dost

Nesimi'ye dediler ki
Derdine bir derman ara
Bize derman Hak'tan ola
Çare bilmem ne edeyim dost
(Erzincan / ET C. II/303)

451. HARKIMI PAKLADIM SUYUM AKMADI

Haftız Şerif TANINDI

Fahri TAŞ

Ey yar ey Harkımı pakladım suyum akmadı
Getti kömür gözlüm dönüp bakmadı
Çok yuva bekledim cücük çıkmadı
Verana bekleyen baykuşa döndüm

Ey yar ey Armudun iyisin yüke tutarlar
Çeriğin çürüğün seçer atarlar
Gelin ile kızı bir mi tutarlar
Kızın göğsü altın tabağa benzer

Ey yar ey Vardım pınara yüzüm yumaya
Üç güzel de geldi su doldurmaya
Sordum güzel sen kimlerin nesisin
Açtı kollarını sardı boynuma

(Erzincan / ET C. II/24)

452. EĞİN VERAN OLMUŞ GÜLÜ BİTMİYİ (U.H.)

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Ah yavrum Eğin veran olmuş gülü bitmiyi
Güllerin dalında bülbül ötmiyi
Her nereye gitsem gönül eğlesem
Hiç birisi senin yerin etmiyi

Ah yavrum Kurban olam gözlerinin içine
Ayrı düştüm o gidiyi gücüme
Ela gözlerini sevdiğim ağam
Sığmadız mı bir Eğin' in içine

Ah yavrum Söyleyin koçana bu yıl akmasın
Akıp akıp yüreğimi yakmasın
Benden selam söyleyin nazlı bacıma
Bu sene gelemem yola bakmasın

(Eğin / Erzincan/ET C. II/357)

453. OSMAN' IM DER Kİ DE ÇEKİN KIR ATI

Mahalli Topluluk *Ankara Devlet Konservatuvarı*

Hey Osman' ım der ki de çekin kır atı
Piyade askeri sipere yatın
Hey Durmayın hey evlatlar Bağdat' ı dutun
Bağdat' ta yalnız kaldı Genç Osman, Genç Osman

Hey Piyade askeri göründü Van' dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Hey Bağdat' ın içinde tozdan dumandan
Toz duman içinde kaldı Genç Osman, Genç Osman

(Erzincan / ET C. II/179)

454. DUMAN ALDI YOLLARIMI

Ahmet TÜRKÖĞLU *Muzaffer SARISÖZEN*

Aman Duman aldı yollarımı
Felek kırdı kollarımı
Tara zülfün tellerini

Aman Sar boynuma kollarını

Evlerinin önü behri

Aman Doldur ver içeyim zehri

Gurbet elde elin kahrı

Aman Ya çekilir ya çekilmez

(Erzincan / TRT THM 563)

455. APÇAĞA DAĞI' NI DÜZE DÖNDERDİN (ELA GÖZLÜ) (U.H.)

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Ah yavrum Apçağa Dağı' nı düze dönderdin

Ah ölem Yaktın yüreğimi köze dönderdin

Yazmıştın ki yaz bahara gelecem

Yaz bahar ayını güze dönderdin

Ah yavrum Apçağa Dağı' ndan kar yiyeyim mi

Ah ölem Her seni gördükçe eriyeyim mi

Eğer âşık isen gel tut elimden

Yoksa bu sevdadan fariyeyim mi

Ah yavrum Bizimpencereler yele karşıdır

Ah ölem Muhabbet dediğin karşı karşıdır

Dünyanın güzeli yar benim olsa

Gene muhabbetim sana karşıdır

(Erzincan / ET C. II/346)

456. BAĞDATLIYAM BAHTIM YOK (U.H.)

Nizamettin BAYRAM

Fahri TAŞ

Oğul Bağdatlıyam bahtım yok

Oğul Devletliyem tahtım yok

Oğul Gerdanına sinek konmuş (aman)

Oğul Sinek kadar bahtım yok

Oğul Yüz olsun yüz olsun
Oğul Sürharmanın yüz olsun
Oğul Doksandokuz yarem var (aman)
Oğul Bir de sen vur yüz olsun
(Erzincan / ET C. II/348)

457. BUGÜN BAYRAM GÜNÜ DERLER

Edibe SULARİ *Sami YILMAZTÜRK*

Bugün bayram günü derler alem eğlenir
Sen bizim yaylaya gel başın için
Dertliler oturmuş derdin söyleşir
Etme intizârın gez başın için *hey hey hey*

Davut sulari'yim ahd-ı amanda
Bir yıldız doğmuştur vakt ü zamanda
Seher bülbülüym ulu divanda
Sen benim vekilim ol başın için *hey hey hey*
(Tercan / Erzincan/TRT THM 2743)

458. ÇATAL KAPININ GELİNİ

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Çatal kapının gelini
Gelir salını salını
Göster konağın yolunu
Gidek gezek gelin *uy gelin uy gelin uy gelin*

Var git yiğit sen yolunca
On kardeşim var doyunca
Kamalar çekilmiş boyunca
Öldürürler seni oğlan *uy oğlan uy oğlan uy oğlan*
(Cimin / Erzincan / ET C. I/257)

459. ÇİFTE ÇİFTE KONAKLARIM

Erzincan'lı Rabia *Ankara Devlet Konservatuvarı*

Çifte çifte konaklarım
O kırmızı yanaklarım *diloy da loy*
Kara toprakta çürüyor
Kalem tutan parmaklarım

Ata biner at yakışır
Yola gider yol yakışır *diloy da loy*
Ağa beyler ne konuşur
Yüce dağın gonca gülü
(Erzincan / ET C. I /273)

460. DOSTUN BAHÇESİNE BİR HOYRAT GİRMİŞ

Âşık İsmail DAİMİ *TRT İstanbul Radyosu*
Dostun bahçesine bir hoyrat girmiş
Korudur hey benli dilber korudur
Gülünü dererken dalını kırmış
Kurudur hey benli dilber kurudur *canlar kurudur*

Bu meydanda serilidir postumuz
Çok şükür mevlaya gördük dostumuz
Bir gün kara toprak örter üstümüz
Çürüdür hey benli dilber çürüdür *canlar çürüdür*

Abdal Pir Sultan'ın başından başlar
Eyileri kor da kötüyü taşlar
Bin çiçekten bir kovana bal işler
Arıdır hey benli dilber arıdır *canlar arıdır*
(Tercan/ Erzincan / ET C. I /297)

461. BENDEN SELAM SÖYLE O GÜZEL ŞAHA

Ali Ekber ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*
Benden selam söyle o güzel şaha
Kurduğu yollara gitmiyor talip *dost dost dost dost*

Herkes kendisine bir yol sürüyor
Mürşit buyruğunu tutmuyor talip *dost dost dost dost*

İçeri girüben ikrâr hak diyor
Dışarı çıkuban ikrâr yok diyor *dost dost dost dost*
Senden gayrı bana mürşit çok diyor
Vediği ikrârdan dönüyor talip *dost dost dost dost*

Talip pirin döşeğinde oturur
Onun'çün ay ile güneş tutulur *dost dost dost dost*
Güzel imamların sırrı bozulur
Görgüsüz halkada oturur talip *dost dost dost dost*

Abdal Pir Sultan'im ben bir bi-çâre
Boynunu eğip de durmuyor dara *dost dost dost dost*
Gönüle de düştü bir sınık yara
İnliye inliye geliyor talip *dost dost dost dost*
(Erzincan / ET C. I/127)

462. BİR ACI RÜZGÂR ESİNCE

İsmail ÖZDEN *İsmail ÖZDEN*

Bir acı rüzgâr esince
Sallanmadık dal mı kalır *leyli de leyli*
Dost dostunu arzularsa
Aşılmadık yol mu kalır *leyli de leyli*

İsmail' em der bu demde
Gönlüm ayrılır mı senden *leyli de leyli*
Arayıp da bulsan yarı
Sevinmedik yar mı da kalır *leyli de leyli*
(Erzincan / ET C. I/140)

463. MUNZUR DAĞI SİLELENMİŞ GARİNEN

Osman EFE *Mustafa ÖZGÜL*

Munzur Dağı silelenmiş garinen *oy oy*
Aram açık ela gözlü yarınan
Eller düğün bayram eder yarınan *oy oy*
Benim günüm geçer ah-u zâr'ınan

Selvinin dalına yaslanmıyasın *oy oy*
Yağan yağmur ile ıslanmayasın
El gızı dediğin Ezrail dostu *oy oy*
Yalan sözlerine aldanmayasın

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM3012)

464. ALA GEYİK NE BOYNUNU SALLARSIN (U.H.)

Mustafa KUL

Mustafa KUL

Ala geyik ne boynunu sallarsın
Perde çekmiş yar yolunu gözlersin *oy oy*
Bana derler ne karalı gülmezsın
Mevlam güldürmedi ben nasıl gülem *oy oy*

Dokunmayın bir yaralı yanım var
Söyletmeyin efkârım var gamım var *oy oy*
Bana derler şu gurbette neyin var
Hiç demezler kömür gözlü yavrum var *oy oy*

Haberini aldım gine ağladım
Ayrılığın çevresini bağladım *oy oy*
Dua edin şu ayrılık savuşa
Bacı gardaş birbirine kavuşa *oy oy*

(Tercan / Erzincan/ET C. II/346)

465. BİZİM HAS BAHÇANIN GÜLÜ DURIYİ (U.H)

Mustafa ÖZGÜL

Mustafa ÖZGÜL

Bizim has bahçanın gülü duriyi *dağlar*
Biri açılmadan biri guriyi
Bana derler senin yavrun gurbette *ölem*

Günde üçyüz dirhem yağım eriyi

İstanbul içinde aynalı çeşme *dağlar*

Gözümün yaşıdır eğilip içme

Ela gözlerini sevdiğim kuzum *ölem*

Elleri görüp de bizden vazgeçme

Bir guş gonmuş ganatlığın başına *dağlar*

Merhamet et gözlerimin yaşına

Vadem yeter sen gelmeden ölürsem *ölem*

Hasret yazın mezarımın taşına

(Eğin / Erzincan/ET C. II/352)

466. KÂBE'DEN GELEN HACILAR

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Kâbe' den gelen hacılar

can can can kurban

Yürekten çıkmaz acılar

can can can kurban

Evdeki çifte bacılar

Kardeş diye ağlaşırlar

Meleşir koyun kuzular

can can can kurban

Herkes sılasın arzular

can can can kurban

Uzak düşünce menziller

Bir zaman gezer eğlenir

Budur gurbet elin hali

can can can kurban

Kısa söyler uzun dili

can can can kurban

Sevdiği yârin hayali

Aklına düşer eğlenir

Ağalar gurbette gezdim

can can can kurban

Başıma geleni sezdim

can can can kurban m

Yârin bahçesini gezdim

Bir taze fidanım gitmiş

Zülüflerin deste deste *can can can kurban*
Destesin yolladım dosta *can can can kurban*
Sefil Emrah düşmüş hasta
Koy salınsın zülüfleri
(Erzincan / ET C. II/73)

467. ELLERE YAR DESEM YAR BANA KÜSER

Şaban GEN **Selahattin ERORHAN**

Ellere yar desem yar bana küser
Yarım bir tanedir yarı neyleyim
Kalbimde daimdir aşk ile eser *oy aman vay amman*
Ateşi kafidir narı neyleyim *vay*

Benim yarım güzellerden kıymetli
Ol şahin bakışlı arslan heybetli
Muhabbeti çoktur sohbeti tatlı *oy aman vay amman*
Baldaki lezzeti tadı neyleyim *vay*
(Erzincan/TRT THM 3636)

468. BAŞI PARE PARE DUMANLI DAĞLAR

Ali YILMAZ **Osman ÖZDENKÇİ**

Başı pare pare (hey hey) dumanlı dağlar *oy oy*
Duman eylenir mi (hey hey) kar olmayınca *oy oy*
Bana diyorlar ki (hey hey) sen gönül eyle *oy oy*
Gönül eylenir mi (hey hey) yâr olmayınca *oy oy*

Ben bu yaylalara (hey hey) yayla mı derim *oy oy*
Başı bölük bölük (hey hey) kar olmayınca *oy oy*
Ben bu güzellere (hey hey) güzel mi derim *oy oy*
Aslı Türkmen kendi (hey hey) bey olmayınca *oy oy*
(Bağlarca Köyü/Erzincan/TRT THM 658)

469. GÖNÜL KUŞU HAVALANDI

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Gönül kuşu havalandı yol etti
Tabibim yok yaralarım zâr etti
Bir yanımdan ayrılığın kâr etti
Bir yanımdan sen бүkersin belimi

*Gel gel ömrüm gel
Gel gel ömrüm gel
Gel gel ömrüm gel
Gel gel ömrüm gel*

Ördek gelir bu başını gel eyler
Turna gelir dağı taşı yol eyler
Bir yiğit de sevdiğini almazsa
Ölenecek o dert onu kül eyler

*Gel gel ömrüm gel
Gel gel ömrüm gel
Gel gel ömrüm gel
Gel gel ömrüm gel*

(Erzincan/TRT THM 3881)

470.GURBET ELDE YADELLERİN DERDİNİ

Ali Ekber ÇİÇEK

Ali Ekber ÇİÇEK

Gurbet elde yadellerin derdini
Çekeyim de eyleneyim bir zaman
Yaralı sineme bal ile tuzu
Ekeyim de eyleneyim bir zaman

*ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm*

Sahile uçurdum gönül kuşunu
Sıyırdı gidiyor dağlar başını
Mihri gibi gözlerimin yaşını
Dökeyim de eyleneyim bir zaman

*ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm*

Pir Sultan Abdal'ım seyit nesimi
Şu aleme destan ettim sesimi
Uğrun uğrun sevdiğimin yasını
Çekeyim de eyleneyim bir zaman

*ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm
ah gülüm gülüm*

(Erzincan/TRT THM 1585)

471.YAĞMUR YAĞAR DAŞ ÜSTÜNE

Çiçek AKBAL- Güneş TAŞTAN

Gülderen TAŞTAN

Yağmur yağar daş üstüne

emman emman

Kalem oynar kaş üstüne *emman emman*
Beni yarım bir tanedir *emman emman*
Her ne derse baş üstüne *emman emman*

Bizim yaylalar otludur *emman emman*
Sütü kaymağı tatlıdır *emman emman*
Bizim kızlar kıymetlidir *emman emman*
Bizim bağda pezik olur *emman emman*
(Emmim kızı nezik olur *emman emman*
(Yeşilkaya / Erzincan / ET C. II/302)

472. BİR MEKTUP YAZDIRDIM KARA KUŞLARA (U.H)

Mehmet ÇALMAŞIR

Fahri TAŞ

Bir mektup yazdırdım kara kuşlara *oy oy oy oy*
Ben yârimi saldım da başboşlara *oy oy oy oy güzelim oy*
Eğer yârım gurbet elden gelirse, *oy oy oy oy*
Ben de karışam da gönlü hoşlara, *oy oy oy oy güzelim oy*

Söyle güzel söyle dillerine dolanam, *oy oy oy oy*
Sen söyle ki ben uykudan uyanam, *oy oy oy oy güzelim oy*
Ben bu cefalara da nasıl dayanam, *oy oy oy oy*
Gündüzüm hoş ama gecem kara nedim, *oy oy oy oy güzelim oy*
(Erzincan/ET C.II/351)

473. FELEK İLEN ŞU CİHANI BÖLÜŞTÜK (U.H.)

İsmail DAİMİ

Mustafa ÖZGÜL

Felek ilen şu cihani bölüştük *oy oy*
Saray aldı hanı bana bıraktı *oy oy felek*
Yeryüzünü karış karış dolaştık *oy*
Zevki aldı derdi bana bıraktı *oy*

Şehir aldı yayla aldı dağ aldı *oy oy*
Mor sümbüllü bahçe aldı bağ aldı *oy oy felek*
Taksim etti her hisseden çok aldı *oy*

Hile yaptı azı bana bıraktı *oy*
(Tercan / Erzincan/ET C. II/362)

474. EVLERİNİN ÖNÜ TAHDA DARABA

----- *Mustafa ÖZGÜL*

Evlerinin önü yavrum tahda daraba
Zello zello tahda daraba
Gülerim söylerim de yavrum gönlüm haraba
Zello zello gönlüm haraba
Kömür gözlerini de yavrum sevdiğim dilber
Zello zello sevdiğim dilber
Senden başkasıyla da yavrum etmem merhaba
Zello zello etmem merhaba

Yüce dağ başında yavrum kar yiyeyim mi
Zello zello kar yiyeyim mi
Her seni gördükçe de yavrum eriyeyim mi
Zello zello eriyeyim mi
Yalvardım yakardım da yavrum kar eylemedi
Zello zello kar eylemedi
Yoksa bu sevdadan yavrum gariyeyim mi
Zello zello gariyeyim mi
(Erzincan / TRT THM 1572)

475. BÖYLE İKRAR İLEN BÖYLE YOLUNAN

Ali Ekber ÇİÇEK *Nida TÜFEKÇİ*

Böyle ikrar ilen böyle yolunan
Mihnetli yâr bana lazım değilsen
Deli gönül sevmiş vazgelmek ister
Cefalı yâr bana lazım değilsen
Gönül kalk gidelim sılaya doğru
Bülbülün davası hep güllerinen
Senin şirin dilin yad ellerinen

Çık salın sevdiğim engelerinen
Görünme gözüme lazım değilsen

Gönül kalk gidelim sılaya doğru

Bülbül ah eyleyip kanlar ağladı
Çeşmim yaşı sel sel oldu çağladı
Ölüm geldi çevre yanıma bağladı
Kılma cenazemi lazım değilsen

Gönül kalk gidelim sılaya doğru

(Erzincan / TRT THM 1564)

476. BU DERVİŞLİK BİR DİLEKTİR

Ali Ekber ÇİÇEK *Ali Ekber ÇİÇEK*

Bu dervişlik bir dilektir

Bilene büyük devlettir
Yensiz yakasız gömlektir
Giyemezsin demedim mi

Haydar Haydar Haydar

Çıkalım meydan yerine

Erelim Ali sırrına

Can-ü başı Hakk yoluna
Koyamazsın demedim mi

Haydar Haydar Haydar

Pir Sultan Abdal Şahımız

Hakk'a ulaşır râhımız

On iki imam katarımız

Uyamazsın demedim mi

Haydar Haydar Haydar

(Erzincan / ET C. I /207)

477. BÜLBÜL NE YATARSIN SARP KAYALARDA

Yöre Ekibi *TRT Müzik Dairesi Başkanlığı*

Bülbül ne yatarsın (anam) sarp kayalarda
Erenler kol kurmuş (kurmuş) yola gidelim

Çirkin sevmeyinen (dost dost) gönül eğlenmez

Güzeli bol olan (olan) yere gidelim

Benim efendim aziz sultanım

Kolda gezdirirler canım alıcı (alıcı kuşu)

Kovun gitsin ara (ara) yerden baykuşu

Kadir kıymet bilmez bilmez imiş her kişi

Kadir kıymet bilen yere gidelim

Benim efendim aziz sultanım

(Erzincan / ET C. I/242)

478. ÇIKTIM Kİ DAĞLARA DAĞLAR ŞAD OLDU

İbrahim -----

Çıktım ki dağlara dağlar şad oldu

Gönlüm eylencesi dağlar merhaba

Irmak kenarında çeşmim şad oldu

Çeşmim eylencesi çaylar merhaba dost

Ali misin şahı merdan Ali' sin medet medet

Yürüyen duvara dur dedi durdu

Nişan olsun diye belini vurdu

Kara taşı hamur gibi yoğurdu

Kerameti belli bektaş merhaba dost

Ali misin şahı merdan Ali' sin medet medet

İbrahim der ki dilim dolaşık

Pirinden korkmayanlar çekmez acı

Günden güne yüz sürdüğüm göğüşü

Abu zezem çilehana merhaba dost

Ali misin şahı merdan Ali' sin medet medet

(Erzincan / ET C. I/270)

479. ELA GÖZLÜ PİRİM GELDİ

Aşık İsmail DAİMİ

Şenel ÖNALDI

Ela gözlü pirim geldi

Duyan gelsin işte meydan

Dört kapıyı kırk makamı

Bilen gelsin işte meydan

Hüdey hüdey canlar hüdey

Ben pirimi hak bilirim

Yoluna kurban olurum

Dün doğdum bugün ölürüm

Ölen gelsin işte meydan

Hüdey hüdey canlar hüdey

Şah Hatayi' m der sırrını

Meydana koymuş serini

Nesimi gibi derisin

Yüzen gelsin işte meydan

Hüdey hüdey canlar hüdey

(Erzincan / TRT THM 3404)

480. GEL SALIN SEVDİĞİM GÖNÜL YURDUNDA

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Gel salın sevdiğim gönül yurdunda

Taze çiçek açmış dallar gibisin

Âşık bir kovandır, aşk da arısı

Sen onun içinde ballar gibisin

Aman, aman, aman, aman, aman, aman

Dolaştım sevdanın denizlerinde

Düştüm girdabına kaldım denizde

Sen Anadolu' nun bahçelerinde

Tomurcuk tomurcuk güller gibisin

Aman, aman, aman, aman, aman, aman

Bu aşkın yolcusu yolda yorulmaz

Irmağa, nehire tuzak kurulmaz

Senin akışına karşı durulmaz

Bendinden boşanmış seller gibisin

Aman, aman, aman, aman, aman, aman

Yeşil olur Erzincan' ın ovası

Çimen yaylasında Türkmen obası
Munzur Dağları' nın bahar havası
İreyhan kokulu yeller gibisin

Aman, aman, aman, aman, aman, aman

Yandın ey Daimi, aşk ile yandın
Gerçekler yolundan döner mi sandın
Ne ben senden bıktım ne sen benden usandın
Sazımda inleyen teller gibisin

Aman, aman, aman, aman, aman, aman

(Tercan / Erzincan / ET C. I/402)

481. GÖNÜL PERVANESİ DÖNER ŞAVK İLE

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İsmail DAİMİ*

Gönül pervanesi döner şavk ile
Aşkın ateşine yandır sevdiğim
Seni gören aşık yanar aşk ile
İçir aşk meyinden kandır sevdiğim

Efendim tabibim cananım hey

Aşkına cefa etmek olur mu
Sen bilmezsen eller halim bilir mi
Senden ayrılırsam yüzüm güler mi
Gel ağlatma beni güldür sevdiğim

Sevdiğim tabibim sultanım hey

Dâimî de der ki aklımı alma
Tîr-i gazelerin sineme çalma
Kapına gelmişsem boş geri salma
Âşıklar yanında kuldur sevdiğim

Efendim tabibim cananım hey

(Tercan / Erzincan / ET C. I/445)

482. GÜLMEDİM DÜNYAYA GELDİM GELELİ

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Gülmedim dünyaya geldim geleli
Akıttın gözümün yaşını felek

Ağlayup da çeşmim yaşını sileli

Bozdun düzenimi çarkımı felek

Neyleyim felek neyleyim çarkımı felek

Ben feleğe helal etmem kanımı

Aldı bu dünyanın edna yaşını

Va'dem tamam olsun gel al canımı

Daha minnet etmem üç güne felek

Neyleyim felek neyleyim çarkımı felek

(Erzincan / ET C. I/458)

483. ONDÖRTBİN YIL GEZDİM PERVANELİKTE

(HAYDAR)

Ali Ekber ÇİÇEK

Ali Ekber ÇİÇEK

On dört bin yıl gezdim pervanelikte

Sıtkı ismin duydum divanelikte

İçtim şarabını mestanelikte

Kırkların ceminde dara düş oldum

Kırkların ceminde Haydar Haydar dara düş oldum

Güruh-u naciye özümü kattım

Âdem sıfatından çok geldim gittim

Bülbül oldum firdevs bağında öttüm

Bir zaman gül için zara düş oldum

Kırkların ceminde Haydar Haydar dara düş oldum

(Erzincan/TRT THM 3193)

484. SANA BİR NASİHATIM VAR

Aşık DAİMİ

Aşık DAİMİ

Sana bir nasihatım var

Gel yanıma hele gardaş

Uzaktan arayıp gezme

Gitme elden ele gardaş

Uy amman amman

Yarar isen dosta yara

Bulasın derdine çara

Her suyun geçidin ara
Gitmeyesin suya gardaş
Uy amman amman

Dinle okunan fermanı
Bulasın derde dermanı
Terse savurma harmanı
Dane gider yele gardaş
Uy amman amman

Harama sunma elini
Kötüden sakın belini
Bazan hıfseyle dilini
Dilden gelir bela gardaş
Uy amman amman

Ziyankâr olma komşuya
Sırrını açma naşıye
Uyma hal bilmez kişiye
Taş getirir yola gardaş
Uy amman amman

Kâtibem geldim cihana
Çok şükür olsun Sultan' a
Halini arz eyle Sultan' a
Minnet etme kula gardaş
Uy amman amman

(Tercan/Erzincan / ET C. II/213)

485. ARZULADIM SANA GELDİM

Muzaffer NEVRUZ **Fuat LEHİMLER**

Arzuladım sana geldim
Hünkâr Hacı Bektaş Veli
Eşiğine yüzüm sürdüm
Hünkâr Hacı Bektaş Veli
Haydar Haydar canım Haydar
Gel bizi bu dertten kurtar
Edep erkândır yolları

Hû çekerler derviş kulları

Binip cansız duvarları

Süren Bektaş-ı Veli' dir

Haydar Haydar canım Haydar

Gel bizi bu dertten kurtar

Pir Sultan'ım gerçek Veli

Kesmesin onlar da eli

Doksan bir Horasan piri

Hünkâr Hacı Bektaş Veli

Haydar Haydar canım Haydar

Gel bizi bu dertten kurtar

(Erzincan / ET C. I/55)

486. BİR MENDİL ELMA GÖNDERDİM GELDİ Mİ

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Erkek: Bir mendil elma gönderdim geldi mi

Bir mendil elma gönderdim geldi mi

Kadın: Ben elma melma görmemişem

Ben elmayı yememişem

Hüdey nenem hüdey nenem

Seni seven güzel benem

Erkek: Akşam size geleceğim

Gudikler beni gapar mı

Kadın: Gudikleri bağlamışam

Önüme çörek doğramışam

Hüdey nenem hüdey nenem

Seni seven güzel benem

Erkek: Akşam size geleceğim

Hacı ağa evde mi

Kadın: Sücüğü sürdüm ocağa

Evde yoktur Hacı ağa

Hüdey nenem hüdey nenem

Seni seven güzel benem

Erkek: Akşam size geleceğim

Gapının önünde odunlar var
Kadın: Odun modun yoktur bizde
Kapı açık hemen gel sen
Hüdey nenem hüdey nenem
Seni seven güzel benem
(Erzincan / ET C. I/157)

487. BUGÜN BENDE BİR HAKÎKAT AŞKI VAR

(GÖZNURUM)

Davut SULARİ -----

Bugün bende bir hakîkat aşkı var
Dinle sözlerimi de uyu göznurum
Beni şâd eyledin de dün günden beri
Bırak düşünceyi de uyu göznurum
Hey dost hey dost hey dost da uyu göznurum
Hey pir hey pir hey pir de uyu göz nurum
Mestane bakışın yar yar olgun işlerin
Vasılı Hak olur da bu gidişlerin
Şöyle sallanışın da bu çıkışların
Titretir göğü de muy'u göznurum
Hey dost hey dost hey dost da uyu göznurum
Hey pir hey pir hey pir de uyu göznurum
Her şeyin benziyor da aynen ataya da aynen ataya
Ceht et düşmeyesin de aynı hataya
Müdrüksin efendim de ilmi imlaya
İçilir muhabbet de suyu göznurum
Hey dost hey dost hey dost da uyu göznurum
Hey pir hey pir hey pir de uyu göznurum
Davut Sulari de unuttu hey dost kendini de hey dost kendini
Hırsız bozamamış da arif fendini
Arpacığa bir bak da al tufengini
Ceht et ki vurasın da toyu göznurum
Hey dost hey dost hey dost da uyu göznurum

Hey pir hey pir hey pir de uyu göznurum

(Erzincan / ET C. I/216)

488. ÇARESİZSEN ÇARE BENİM

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Çaresizsen çare benim

Yandı ciğer pare benim

Her derdine çare benim

İşte budur çare sana

Çare sana çare sana

İşte budur çare sana

Kuş uçurdum selam sana

Bir nağmeyle gönder bana

Gönül zordur anlayana

Selam olsun yarım sana

Selam sana selam sana

Dermanımı gönder bana

O kapkara gözlerine

Merhem oldum dizlerine

İnan artık sözlerime

Kurban olsun özüm sana

Kurban sana kurban sana

Canım kurban kurban sana

(Başbudak / Erzincan / ET C. I/256)

489. DİRDİM ÇOKTUR HANGİSİNE YANAYIM

Ali Ekber ÇİÇEK

Ali Ekber ÇİÇEK

Dirdim çoktur hangisine yanayım

Gine tazelendi yürek yarası

Ben bu derde nerde derman bulayım

Meğer dost elinden m'ola çaresi

Efendim efendim benim efendim

Benim bu derdime derman efendim

Türlü donlar giymiş gülden naziktir
Bülbül cevreyleme güle yazıktır
Çok hasretlik çektim bağrım eziktir
Güle güle gelir canlar paresi

Efendim efendim benim efendim

Benim bu derdime derman efendim

Pir Sultan' ım katı yüksek uçarsın
Selamsız sabahsız gelir geçersin
Dilber muhabbetten niye kaçarsın
Böyle midir yolunuzun töresi

Efendim efendim benim efendim

Benim bu derdime derman efendim

(Erzincan /TRT THM 3185)

490. GİDİN DEYİN O SERÇEYE

Hıdır ERSOY

Ahmet YAMACI

Gidin deyin o serçeye
Konmasın bizim bahçeye
Konarsa bizim bahçeye
Şikat ederim hocaya

Aman livar livar livar

Livar livar hanım livar

Gidin deyin o kargaya
Konmasın bizim tarlaya
Konarsa bizim tarlaya
Şikat ederim ağaya

Aman livar livar livar

Livar livar hanım livar

Gidin deyin o leyleğe
Konmasın bizim evleğe
Konarsa bizim evleğe
Şikat ederim feleğe

Aman livar livar livar

Livar livar hanım livar

(Erzincan / TRT THM 1583)

491. HÜ DEYİP KAPIDAN GİRDİM İÇERİ

Veli TALİBOĞLU -----

Hü deyip kapıdan girdim içeri

Hasan' la Hüseyin divan kurdular

Baktım erenlerin cemi göründü

Gözüme Muhammet Ali göründü

Hey pir hey pir hey pir Ali göründü

Hey dost hey dost hey dost Ali göründü

Hasan' la Hüseyin divan kurdular

İmam Zeynel Bakır' a ikrar verdiler

İmam Cafer' e de erdir dediler

İmam Musa'yı Kâzım Rıza göründü

Hey pir hey pir hey pir Ali göründü

Hey dost hey dost hey dost Ali göründü

Takî Nakî yolda serin verdiler

Hasn' ül Askeri gerçek dediler

Talibi' ye gelen kimdir dediler

İmam Mehdi Muhammet Ali göründü

Hey pir hey pir hey pir Ali göründü

Hey dost hey dost hey dost Ali göründü

(Erzincan / ET C. II/51)

492. ATLARINI TEPE TEPE GELDİLER

Yöre Ekibi ***Yücel PAŞMAKÇI***

Atlarını tepe tepe geldiler

Geldiler de obamıza gondiler

Anasının evinden gızı adliler

(.....)

Leylim dilber leylim yazımız böyle

Yak diz üstünde sazımız böyle

Tepenin başında yedik kirazı
Döküldü saçıldı kaldı birazı
Mendil mendil yolladığım çerezi
Yiyip yiyip inkar eden sen misin
Leylim dilber leylim yazımız böyle
Yak diz üstünde sazımız böyle
(Kemaliye / Erzincan/TRT THM 55)

493. KARAMAN' IN ALT YANI DERE

Recep UÇAR **Mustafa UÇAR**

Karaman' ın alt yanı dere
Kız gel göğsün gere gere
Küçük hanım meskenin nere
Kurban olam dillerine
Sürü sürü sürü sürmeli kızlar
Göğsü de çapraz düğmeli kızlar
Karaman' ın bayırına
At koyverdim çayırına
Bir öpücük versene bana
Anan baban hayırına
Sürü sürü sürü sürmeli kızlar
Delikanlı görünce göğüsleri sızlar
(Erzincan / ET C. II/89)

494. KURMAY BAŞKAN ASKERİMİZ

(VATAN BİZİM BİZ BEKLERİZ)

Hasan GÖKÇE **Ahmet Turan ŞAN**

Kurmay başkan askerimiz
Askerlerdir ciğerimiz
Vatan bizim her şeyimiz
Uğruna canlar veririz
Vatan bizim biz bekleriz
Nöbetlerde kan dökeriz
Mehmetciğim nöbet tutar

Şerefine şeref katar
Yavuklusu rahat yatar
Vatan bizim biz bekleriz
Namertler korkaktır yatar
Mehmetciğim nöbet tutar
Mehmedi Allah korusun
Yanlış yapanlar kahrolsun
Vatan huzura bürünsün
Can atar nöbet tutar
Vatan gözyaşların dinsin
Yetişip biz mehmetciğiz

(Başbudak / Erzincan / ET C. II/1136)

495. MECNUN' UM LEYLA'MI GÖRDÜM

Erzincan' lı Şerif *Mustafa UÇAR*

Mecnunum Leyla' mı gördüm
Yüzüme bir baktı geçti
Çözemedim ak ellerin (oy oy oy)
Kaşlarını yıktı geçti

Gözlerini hançer gibi
Yar sineme çaktı geçti

Soramadım bir çift sözü
Ay mıdır gün müdür yüzü
Sanki bir sabah yıldızı
Şavkı beni yaktı geçti

Gözlerini hançer gibi
Yar sineme çaktı geçti

Ateşinden duramadım
Sırrına ben eremedim
Sabah oldu göremedim
Yıldız gibi aktı geçti

Gözlerini hançer gibi
Yar sineme çaktı geçti

(Erzincan / ET C. II/142)

496. NAZLI YÂRDAN BANA BİR HABER GELDİ

(SEHER YILDIZI)

Karacaoğlan -----

Nazlı yârdan bana bir haber geldi
Eğer doğru ise büktü belimi
Dediler ki yâri yad eller aldı
Kadir Mevlâm nasip eyle ölümü

Seher yıldızı ayırdı bizi

Perişan eyledi yâr ikimizi

Bülbüle söyleyin dalına konsun
Bizi böyle eden Allah' dan bulsun
Sabreyle sevdiğim ilkbahar gelsin
Terk ederim vatanımı elimi

Seher yıldızı ayırdı bizi

Perişan eyledi yâr ikimizi

Karac'oğlan der ki konmadan göçtüm
Yâr elinden dolu badeler içtim
Kötüler zanneder ben yârdan geçtim
Ölmeyince çeker miyim elimi

Seher yıldızı ayırdı bizi

Perişan eyledi yâr ikimizi

(Erzincan / ET C. II/162)

497. SABAHTAN ESTİ DE BİR KANLI SAZAK

Mustafa KUL

Mustafa KUL

Sabahtan esti de bir kanlı sazak
Felek bize kurmuş kötü bir tuzak
Bilmem derdimizi kimlere yazak
Dağlar bana geri verin gardaşım

Öle gardaş öle gardaş bacısı

Yüreğe işlemiş çıkmaz acısı

Munzur dağı senin karın erimez
Erise de akarsuyun yerimez

Bizde derler babasızlar büyümez
Dağlar bana geri verin gardaşımı
 Öle gardaş öle gardaş bacısı
 Yüreğe işlemiş çıkmaz acısı
Yandım gardaş yandım ben yana yana
Derdine düştüm de oldum divane
Zalim felek nasıl kıydın o cana
Dağlar bana geri verin gardaşım
 Öle gardaş öle gardaş bacısı
 Yüreğe işlemiş çıkmaz acısı

(Erzincan / TRT THM 4129)

498. YABAN GÜLÜ MÜSÜN SARP GAYALARDA

Âşık Davut SULARİ *Ömer ŞAN*

Yaban gülü müsün sarp gayalarda
El değmeden solacağın belliydi
Ey vefâsız derde saldın başını
Taştan taşa vuracağın belliydi
 A güzelim nerde kaldı o günler
 Pişiman olmuş yataklarda iniler
Karaçalı gül olamaz demiştim
Üç beş katre sel olamaz demiştim
Elin oğlu yâr olamaz demiştim
Melûl mahzun kalacağın belliydi
 A güzelim nerde kaldı o günler
 Pişiman olmuş yataklarda iniler
Serhat âşık telli sazım yanımda
Şah-ı server hu albazım yanımda
Gözbebeğim ahbaplarım yanımda
Sulari'siz kalacağın belliydi
 A güzelim nerde kaldı o günler
 Pişiman olmuş yataklarda iniler

(Tercan/Erzincan/ TRT THM 4095)

499. YİĞİDİN KIRATI ŞAHA KALKINCA

Müslüm AĞBABA

Fahri TAŞ

Yiğidin kıratı şaha kalkınca

Ciğer lazım üzerinde dik durunca

Nal parlamasıyla şimşek çakınca

Gömüle toprağa taşlar yarıla

Şahlan kırat şahlan aman ey yine ün bizim

Yiğitler ölür ölür ama aman aman ey meydan şan bizim

Kırat bilir misin Otlukbeli' ni

Dik tut kafan salla yelelerini

Er meydanı bura göster kendini

Düşman bölüm bölüm ola yarıla

Şahlan kırat şahlan aman ey yine ün bizim

Yiğitler ölür ölür ama aman aman ey meydan şan bizim

Fatih'ler döğüşür Hasan'lar ile

Göl olmuş kan ile gövde gömüle

Baş kesilir babam kolay mı dile

Kılıç kese kol yorula yorula

Şahlan kırat şahlan aman ey yine ün bizim

Yiğitler ölür ölür ama aman aman ey meydan şan bizim

(Tercan / Erzincan / ET C. II/333)

500. YÜCE KAZANKAYA GİBİ

(ŞİRİN ERZİNCAN)

Bünyamin NALBANT

Yüce Kazankaya gibi diktir bizim başımız

Dillerde söylenir türkülerle şarkımız

Farkımız çünkü biz Erzincanlıyız

Erzincanlıyız çünkü biz farklıyız

Küstüm ben sana dönmem bir daha

Suçum seni sevmek mi şirin Erzincan

Bekçisi olmak istedim ıssız gecelerin

Koynunda doğup büyüdüm anamsın babamsın

Kader mi utansın küsüp de giden mi

Küsen mi utansın küstürenler mi

Küstümben sana dönmem bir daha

Suçum seni sevmek mi şirin Erzincan

Ezeline dalıp ebedine sarılmadım

Yapışmadım yakana şirin Erzincan

Koynunda sabahlara dayanamadım

Seni hiçbir zaman unutamadım

Küsse de sana kızsam da sana

Ölene kadar Erzincan' lıyım

(Erzincan / ET C. II/339)

501. ULU DAĞLAR GİBİ KAR OLAN BAŞIM

Aşık Davut SULARİ

Ayhan ÇABUK

Ulu dağlar gibi kar olan başım

Gözlerimin yaşı sel değil ya ne

Hep kalkıp iniyo bu zayıf düşüm

Beni taşa tutan el değil ya ne

Hey dost hey el değil ya ne

Beni taşa tutan el değil ya ne

Sorsam ki var mıdır toprağın dili

Yağmurun yağışı çamurun mili

O nedir ağlatır şeyda bülbülü

Baharda açılan gül değil ya ne

Hey dost hey dost gül değil ya ne

Baharda açılan gül değil ya ne

Fasl-ı muhabbeti bana yetiren

Ulu divan kurup hakka götüren

Cümle müşkül işlerini bitiren

Edep erkan ile yol değil ya ne

Hey dost hey dost yol değil ya ne

Edep erkan ile yol değil ya ne

(Tercan / Erzincan/ET.C.II/290)

502. YİĞİDİN KIRATI

Mustafa UÇAR

Yiğidin kıratı şaha kalkınca
Ciğer lazım üzerinde dik dura
Nal parlamasıyla şimşek çakınca
Gömüle toprağa taşlar yaralı

Şahlan kır at şahlan yine ün bizim

Yiğit ölürse de meydan şan bizim

Kırat bilir misin Otlukbelini
Dik tut kafan salla yelelerini
Er meydanı bura göster kendini
Düşman bölüm bölüm başlar yaralı

Şahlan kır at şahlan yine ün bizim

Yiğit ölürse de meydan şan bizim

Fatihler dövüşür Hasanlar ile
Baş kesilir babam kolay mı dile
Göl dolmuş kan ile gövde gömüle
Yiğit doğmuş yiğit ölen can bizim

Şahlan kır at şahlan yine ün bizim

Yiğit ölürse de meydan şan bizim

(UÇAR / 208)

503. ASLA KONMAM MUHANETİN YURDUNA

(ÖYLEDİR ÖYLEDİR)

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Asla konmam muhanetin yurduna
Muhanetin yeli eser kış gibi
Ben de düştüm bir cananın derdine
Dolaştım bir zaman başıboş gibi

Öyledir öyledir canlar öyledir

Aşkın beni bülbül gibi söylerdir

Ta ezelden tecellimiz böyledir

Bağban isen gonca gülün yoldurma

Âşık isen sırrın ele bildirme
Üç günlük dünyaya meyil aldırma
Gelir geçer hayal gibi düş gibi
 Öyledir öyledir canlar öyledir
 Aşkın beni bülbul gibi söyler
 Ta ezelden tecellimiz böyledir

Çeke çeke bu dert beni öldürür
Aşık mâşukuna halin bildirir
Kahpe felek güler güler eli güldürür
Neden bana kalbi katı taş gibi
 Öyledir öyledir canlar öyledir
 Aşkın beni bülbul gibi söyler
 Ta ezelden tecellimiz böyledir

Gel dertli Daimi eyleme efkar
Her şeye üzölmek ömre zarar
Herkesin bir dostu dostu bir yaranı var
Biz kalmışız perakende kuş gibi
 Öyledir öyledir canlar öyledir
 Aşkın beni bülbul gibi söyler
 Ta ezelden tecellimiz böyledir

(Tercan / Erzincan / ET C. I/56)

504. BEN BİR GÜZEL SEVDİM GÖNLÜM İÇİNDE

Aşık Davut SULARİ *Fahri TAŞ*

Ben bir güzel sevdım gönlüm içinde
Ayağı yok amma, gözleri vardır
Dedim güzel nedir sendeki bu hal
Küsmesi yok amma nazları vardır
 Al beni beni
 Terk etmem seni
 Severdin hani

İlahi bu Davut Sulari tuhaf
Bir dükkan açmıştır (yar yar) kuyumcu sarraf
Gerçekler karşımda (yar yar) oturur saf saf

Santur, cümbüş yok sazları vardır

Al beni beni

Terk etmem seni

Severdin hani

(Erzincan / TRT THM 4203)

505. DERSİM DERLER ELİMİZE

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Dersim derler elimize

Bülbül konmaz dalımıza

Ana südün helal eyle

Bugün misafirim size

Olur mu böyle olur mu?

Böyle zulüm olur mu?

Evlat babayı vurur mu?

Kıratımı çektim bağa

Binem gidem dağ be dağa

Dersimde bir bey ölmüş

Gün oğlu güllayı ağa

Olur mu böyle olur mu?

Böyle zulüm olur mu?

Evlat babayı vurur mu?

(Erzincan / ET C. I/292)

506. GİRDİM BAHÇEDEN İÇERİ

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

Girdim bahçeden içeri

Dört yanımermer döşeli gel

Güzeller iki geçeli

Nazlı yar yüzü peçeli gel

Edasına gülüm edasına gel

Varam gidem odasına

Karşı gelem belasına (gadasına)

Bahçenin kapısın açtım

Kırmızı güle dolaştım gel
Yarınan تنها buluştum
Bir gül aldım yanağından gel
Edasına gülüm edasına gel
Varam gidem odasına
Karşı gelem belasına (gadasına)

Baktım kaşına gözüne
Can mı dayanır nazına gel
Siyah zülfün mah yüzüne
Tarayıp dökenim yoktur gel
Edasına gülüm edasına gel
Varam gidem odasına
Karşı gelem belasına (gadasına)

(Erzincan / ET C. I/418)

507. HERGÜN BÖYLE ADET ETMİŞ

(ASİ GÜZEL)

Davut SULARİ -----

Hergün böyle adet etmiş
Ağlar gülmez asi güzel
Bütün yollar burada bitmez
Kadir bilmez asi güzel asi güzel
Ne demek aşka inanmaz
Ne güzel ne âla ne kader
Aşka inanmaz

Yar dedim bağlandım kaldım
Her yükü üstüme aldım
Kışda kıyamette kaldım
İmdat kılmaz asi güzel asi güzel
Ne demek aşka inanmaz
Ne güzel ne âla ne kader
Aşka inanmaz

Davut Sulari de birdi

Geldi hayatıma girdi

Beni palangaya vurdu

Rahma gelmez asi güzel

Ne demek aşka inanmaz

Ne güzel ne âla ne kader

Aşka inanmaz

(Erzincan / ET C. II/40)

508. YAZIN YAYLADA YATARAM

Hasan ENGİN -----

Yazın yaylada yataram

Yorganı dalda tutaram

Eğer gider geç gelirsen

Senden başka yar tutaram

Oğlan valamı valamı

Götürme getir valamı

Sonra çekersin belamı

Bahçaya vurdum kazmayı

Güzeller bağlar yazmayı

Çirkinler sevmez gezmeyi

Güzeller sever gezmeyi

Oğlan valamı valamı

Götürme getir valamı

Sonra çekersin belamı

(Erzincan / ET C. II/317)

509. HASTA DÜŞTÜM KALDIM GURBET ELLERDE (U.H.)

Nafiz ÇATALARMUT

Mustafa UÇAR

Hasta düştüm kaldım gurbet ellerde

Şu benim geçtiğim yollar ağlasın

Sevdiğime kavuşmadan ölürsem

Benim cenazeme eller ağlasın

Oy beni beni de sevdiğim beni

Satarım bu canı beslerim seni

Altın kafeslerde saklarım seni

Rengi akbuluttan eller kanıyor
Eriyip yüreğim daim yanıyor
Her zaman da böyle devran dönüyor
Bahtı kara geçen yıllar ağlasın

Oy beni beni de sevdiğim beni

Satarım bu canı beslerim seni

Altın kafeslerde saklarım seni

Dumanlandı dağlar erişti kışlar
Sensiz yetim gibi kaldı ağaçlar
Boynunu bükmüş ötmüyor kuşlar
Yaprağını döken dallar ağlasın

Oy beni beni de sevdiğim beni

Satarım bu canı beslerim seni

Altın kafeslerde saklarım seni

(Erzincan / ET C. II/369)

510. BAHÇANIN KAPISI GÜLDÜR

Erzincanlı ŞERİF

Fahri TAŞ

Bahçanın kapısı güldür
Dalında öten bülbüldür
Yar ismini bana bildir
Bir gül alam yanağından

Edasına gülüm edasına

Karşı gelem gadasına

Bugün bir çift güzel indi

Nazlı yarin odasına

Bahçanın kapısını açtım
Kırmızı güle dolaştım
Yar ile تنها buluştum
Bir gül aldım yanağından

Edasına gülüm edasına

Karşı gelem gadasına

Bugün bir çift güzel indi

Nazlı yarın odasına

(Erzincan / ET C. I/79)

511. BAHÇANIN KAPISIN AÇTIM- I

Ahmet DURMAZ

Muzaffer SARISÖZEN

Bahçanın kapısını açtım

Sanırsın cennete düştüm

Yâr ilen تنها buluştum

Öldüm yalvarı yalvarı

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşmamız ne hoş olur

Ayrılmamız yaman şimdi

Ördek çalkanır göllerde

İsmim söylenir dillerde

Kalmışım gurbet ellerde

Halin nedir diyenim yok

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşmamız ne hoş olur

Ayrılmamız yaman şimdi

(Tercan / Erzincan/TRT THM 260)

512. BAHÇANIN KAPISIN AÇTIM- II

(AMAN ŞİMDİ YAMAN ŞİMDİ)

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Bahçanın kapısını açtım

Kırmızı güle dolaştım

Öptüm sevdim helâlaştım

Bir gül aldım yanağından

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşması hoştur ama

Ayrılması yaman şimdi

Uçtum kayalardan uçtum

Yeni sevdalara düştüm

Yar ile tenhada buluştum

Bir gül aldım yanağından

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşması hoştur ama

Ayrılması yaman şimdi

Bir gül aldım yanağından

Eme idim dudağından

Dilim ile kan alaydım

Ak gerdanın kenarından

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşması hoştur ama

Ayrılması yaman şimdi

Ördek çalkanır göllerde

İsim söylenir dillerde

Kalmışım gurbet ellerde

Halimden bilenin yoktur

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşması hoştur ama

Ayrılması yaman şimdi

Ezme ile ezme ile

Yar bulunmaz gezme ile

Altın kürek kazma ile

Eşin kızlar mezarımı

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşması hoştur ama

Ayrılması yaman şimdi

Baktım kaşına gözüne

Can mı dayanır nazına

Siyah zülfün mah yüzüne

Salınıp dökenim gitmiş

Aman şimdi yaman şimdi

Dağlar başı duman şimdi

Kavuşması hoştur ama

Ayrılması yaman şimdi

(Erzincan / ET C. I/82)

513. BEYTAHTINDAN GELEN DİLBER

Tuncer BAYRAM

Fahri TAŞ

Beytahtından gelen dilber

Acep bana yar olmaz mı

Sarılp koluna girsem

Sabahtan bayram olmaz mı

Ah aman eller ince beller

Tatlı şirin güzel diller

Yarın Hak' tan utanmaz mı

Sana kötü diyen diller

Beytahtından gelen güzel

Gözlerini baygın süzer

Beni baştan çıkarıyor

Çatık kaşlı esmer dilber

Ah aman eller ince beller

Tatlı şirin güzel diller

Yarın Hak' tan utanmaz mı

Sana kötü diyen diller

(Erzincan / ET C. I/135)

514. BİZ ANAYIZ BİZ BACIYIZ

Davut SULARİ

Biz anayız biz bacıyız

Hem tatlıyız hem acıyız

Bizler güruh-u nacîyiz

Bizi yok bilen kör olur

Ana biziz anan var mı?
Derdine yananın var mı?
Her ana ana olamaz
Dar gününde yanan var mı?

Cihan bizde insan bizde
Din bizdedir îman bizde
Can bizdedir canan bizde
Bizden ayrılmak zor olur

Ana biziz anan var mı?
Derdine yananın var mı?
Her ana ana olamaz
Dar gününde yanan var mı?

Anasız kuzu olur mu?
Yok diyen gerçek olur mu?
Yeryüzünde hükümdarız
Sulari bilen var olur

Ana biziz anan var mı?
Derdine yananın var mı?
Her ana ana olamaz
Dar gününde yanan var mı?

(Erzincan / ET C. I/185)

515. BUGÜN BEN BİR GÜZEL GÖRDÜM – II

Salih DÜNDAR **Mustafa UÇAR**

Bugün ben bir güzel gördüm
Melek hurisine benzer
Ela gözlerin altında
Gülün goncasına benzer

Kaşları yaydır ok atar
Gonca gibi al yanaklar
Sevdiğim kiraz dudaklar
Şeker şerbetine benzer

İnce belli selvi boylum
Dudu gibi şirin dillim

Kızım senin beyaz göğsün

Cennet yaylasına benzer

Kaşları yaydır ok atar

Gonca gibi al yanaklar

Sevdiğim kiraz dudaklar

Şeker şerbetine benzer

Baygının onu görelî

Benleri var üç köşeli

Kudretten gözü sürmeli

Şahin yavrusuna benzer

Kaşları yaydır ok atar

Gonca gibi al yanaklar

Sevdiğim kiraz dudaklar

Şeker şerbetine benzer

(Erzincan / ET C. I/214)

516. BUNCA KAHRI BUNCA DERDİ

Âşık İsmail DAİMİ

Plaktan Yazıldı

Bunca kahri bunca derdi

Mevlam yalnız bana verdi

Eller muradına erdi

Gitti cananım gelmedi

Erisin dağların karı

Geçti ömrümün baharı

Ecel kapımı çalmadan

Durma gel gönlümün varı

Takatım yok yörümeye

Gitti cananı görmeye

Can başladı çürümeye

Yine cenanım gelmedi

Erisin dağların karı

Geçti ömrümün baharı

Ecel kapımı çalmadan

Durma gel gönlümün varı

(Erzincan / TRT THM 3652)

517. NEFSİ EMÂRE EMÂRE

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Nefsi emâre emâre

İnsanları eyler çare

Sonuç ahlâr di hevare

(.....)

Nefis tema eyler yare

Hırlara eyler dubare

Âşık ağlıyor ne çare

Olmuş derviş yürek pare

Nefsîmî düşman bilirim

Serimi hakka veririm

Hak yoluna ben ölürüm

Pirime kurban olurum

Dünya ahret bacı kardeş

Kötülük etmeden yerleş

Günah işleme sen kardeş

Sorarlarsa hesap derdeş

(Başbudak / Erzincan / ET C. II/168)

518. SALINI DA GELEN DİLBER

Recep UÇAR

Mustafa UÇAR

Salını da gelen dilber

Acep bana yar olmaz mı

Soyunsam koynuna girsem

Sabahı bayram olmaz mı

Acep eller acep eller

İnce beller ince beller

Ahirette sual ola

Sana kötü diyen diller

Güveyi sağdıç gelsinler

Mumu eline alsınlar

Beraberce oynasınlar

Düvürler baka kalsınlar

Acep eller acep eller

İnce beller ince beller

Ahirette sual ola

Sana kötü diyen diller

Yılda gelir iki bayram

Oldum cemaline hayran

Düşmüş tozlu yola gelir

Katarlanmış bir çift ceylan

Acep eller acep eller

İnce beller ince beller

Ahirette sual ola

Sana kötü diyen diller

(Erzincan / ET C. II/209)

519. SEN KIZIMSIN CİĞERİMSİN

Hasan GÖKÇE

Ahmet Turan ŞAN

Sen kızımsın ciğerimsin

Gece gündüz yüreğimsin

Bu hanemde direğimsin

Söyle baban kime versin

Baba olan yanar yürek

Kaynanadan yedik kelek

Kızı kendisinden melek

Ayırmasın zalim felek

Sevdiğini anla canım

Acı çekersin hicranım

Sevgi için akar kanım

Yardım eyle hey Allah' ım

Baba olan yanar yürek

Kaynanadan yedik kelek

Kızı kendisinden melek

Ayırmasın zalim felek

Kaynananın dırdırına
Kayınbaba vırvırına
Güveniksen git yoluna
Hasan baban kurban sana

*Baba olan yanar yürek
Kaynanadan yedik kelek
Kızı kendisinden melek
Ayırmazın zalim felek*

(Başbudak / Erzincan / ET C. II/229)

520. YİĞİDİM GİTTİ YAYLAYA

Aşık İsmail DAİMİ *Aşık İsmail DAİMİ*

Yiğidim gitti yaylaya
Ecel çekmişti oraya
Kâtip yok ki mektup yaza
Yiğidim ağlattın bizi

*Yiğidim ağlattın bizi
Viran koydun köyümüzü
Kimse bilmez halimizi
Kimse sormaz halimizi*

Karşı dağda kuş oturur
Kuş kuşa da yem götürür
Evvel şendik köyümüzde
Şimdi baykuşlar oturur

*Yiğidim ağlattın bizi
Viran koydun köyümüzü
Kimse bilmez halimizi
Kimse sormaz halimizi*

(Tercan / Erzincan / ET C. II/331)

521. EKİREK' İN BAŞI ARPA (U.H.)

Mustafa KUL *Mustafa KUL*

Ekirek' in başı arpa
Sular gelir çarpa çarpa

Zalımlar gardaşı vurmuş

Oğlu var beşikte körpe

Ah hele zalım zalım zalım zalım zalım

Nasıl kıydın o yiğide yiğide

Yetimlerin kim böyüde kim böyüde

Yetimlerin kim böyüde

Kardaş toprağı sarıyor

İçerde yaram kanıyor

Böyle derdi çekmeyenler

Dertliyi deli sanıyor

Ahhele zalım zalım zalım zalım zalım

Nasıl kıydın o yiğide yiğide

Yetimlerin kim böyüde kim böyüde

Yetimlerin kim böyüde

Kardaş toprak çürüsün

Yetimlerin bir büyüsün

Hiç sevinme zalım düşman

Gün gelir sen de görürsün

Ah hele zalım zalım zalım zalım zalım

Nasıl kıydın o yiğide yiğide

Yetimlerin kim böyüde kim böyüde

Yetimlerin kim böyüde

(Tercan / Erzincan/ET C. II/358)

522. BUNCA OLAN EMEĞİMİ

Ali Ekber ÇİÇEK

Ali Ekber ÇİÇEK

Bunca olan emeğimi

Verdim ele heçe gönül

Hele sorun bir kâmile

Senin kilon kaç a gönül

Gönül gönül deli gönül

Delisin divane gönül

Bu diyarda yerin yoktur

Var başka diyara gönül

Deli gönül dertli gönül

Elime verdin kuru saz

Penesini ettin kiraz

Hergün ucun ucun biraz

Yedin içten içe gönül

Gönül gönül deli gönül

Delisin divane gönül

Bu diyarda yerin yoktur

Var başka diyara gönül

Deli gönül dertli gönül

(Erzincan / TRT THM 3182)

523. GİRDİM O YARIN BAĞINA

Erzincan' ı Şerif

Fahri TAŞ

Girdim o yarin bağına

Gördüm ki nazenin gitmiş

Bağ gözüme hor göründü

Salınıp gezenim gitmiş

Ela gözlü dilber

Meylini bana dönder

Evvel benimdin ander

Elin mi oldun elin mi

İkrarında durmadın

Hayın mı oldun hayın mı

Baktım kaşına gözüne

Can mı dayanır nazına

Siyah zülfün mah yüzüne

Tarayıp dökenim gitmiş

Ela gözlü dilber

Meylini bana dönder

Evvel benimdin ander

Elin mi oldun elin mi

İkrarında durmadın

Hayın mı oldun hayın mı

Eğer ben böyle kalırsam
Düşmandan öcüm alırsam
Vadem yeter ben ölürsem
Mezarım kazanım gitmiş

*Ela gözlü dilber
Meylini bana dönder
Evvel benimdin ander
Elin mi oldun elin mi
İkrarında durmadın
Hayın mı oldun hayın mı*

(Erzincan / ET C. I/420)

524. ŞÜKÜR MATLUBUMU GETİRDİM DİLE

(HAYDAR İDİM BEN)

Dursun BAŞÇI* *Dursun BAŞÇI

Şükür matlubumu getirdim dile
Gül olup feryadı verdim bülbüle
Cem olduk bir yere Ehl-i Beyt ile
Kırklar makamında hey dost kandil idim ben

*Gâhi Nebi gâhi Veli göründük
Gâhi uslu gâhi deli göründük
Gâhi Kamber gâhi Ali göründük
Kimse bilmez sırrım hey can (hey dost) Haydar idim ben
Kimse bilmez sırrım ya dost ya dost ya dost ya dost
Haydar idim ben, Ali idim ben*

Kırklar makamında içildi şerbet
Kuruldu Ayin-i Cem ettik muhabbet
Meydana açıldı sırrı hakikat
Aldığım esrara hey dost sırdaş idim ben

*Gâhi Nebi gâhi Veli göründük
Gâhi uslu gâhi deli göründük
Gâhi Kamber gâhi Ali göründük
Kimse bilmez sırrım hey can (hey dost) Haydar idim ben*

Kimse bilmez sırrım ya dost ya dost ya dost ya dost

Haydar idim ben, Ali idim ben

(Erzincan / ET C. II/271)

525. SEHERDE BİR BÜLBÜL AĞLAR

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Seherde bir bülbül ağlar

Gülün elinden elinden

Gazel düşmüş solmuş bağlar *hey dost*

Yarın elinden elinden

Nenni bebek neni

Sebep nenni nenni

Kibar nenni

Akar boz bulanık seller

Açmıyor goncalar güller

Konuşmuyor şirin diller *hey dost*

Ölüm elinden elinden

Nenni bebek neni

Sebep nenni nenni

Kibar nenni

Âşık Hasan Hüseyin söyler

Bilmem felek beni neyler

Mecnun' u Leyla'sı beller *hey dost*

Çölün elinden elinden

Nenni bebek neni

Sebep nenni nenni

Kibar nenni

(Tercan/ Erzincan / ET C. II/224)

526. SİYAH PERÇEMİNİ DÖKMÜŞ YÜZÜNE

Âşık Davut SULARI

TRT Müzik Dairesi Başkanlığı

Siyah perçemini (yâr yâr) dökmüş yüzüne

Salınarak gelen humaya bakın

Kimden söz işitmiş (yâr yâr) düşmüş hüzüne

Keder yakışmayan simaya bakın *yâr yâr yâr eylen eylen*

Yandırdın yaktın beni

Zalım aldattın beni

Ne dedim de darıldın

Bir pula sattın beni

Ağ göğsün üstüne (yâr yâr) bir bağ dikilmiş

Binbir çeşit çiçeklerden ekilmiş

Dün uğradım bir hücraya çekilmiş

Bulut mu kaplamış şu aya bakın *yâr yâr yâr eylen eylen*

Yandırdın yaktın beni

Zalım aldattın beni

Ne dedim de darıldın

Bir pula sattın beni

Elin siteminden (yâr yâr) ağılarken gördüm

Gül dibinde kâhkül bağlarken gördüm

Bir seher akpınar çağlarken gördüm

Davut sulari'deki sevdaya bakın *yâr yâr yâr eylen eylen*

Yandırdın yaktın beni

Zalım aldattın beni

Ne dedim de darıldın

Bir pula sattın beni

(Tercan/Erzincan/TRT THM 2748)

527. TANRI'DAN DİLEDİM BU KADAR DİLEK

Salih DÜNDAR

Salih DÜNDAR

Tanrıdan diledim bu kadar dilek

aman aman

O yârin yüzünü bir daha görek

aman aman

Bana kısmet değil dizinde yatmak

aman aman

Dizinde yatıp da yüzüne bakmak

aman aman

Gel aman aman yanıma

Kıyma bu yazık canıma

Bir kara kaşın bir kara gözün

Değer dünya malına

Ayrılık hasreti canıma yetti *aman aman*

Kalmadı gözümlün yaşları dindi *aman aman*

Bahçesinizde lale sümbül gül bitti *aman aman*

Eridi yüreğim tükendi bitti *aman aman*

Gel aman aman yanıma

Kıyma bu yazık canıma

Bir kara kaşın bir kara gözün

Değer dünya malına

(Erzincan / TRT THM 2224)

528. KIZARDI KAYALAR AL GEYDİ DAĞLAR

Refik AKTAN-Zeki OĞUZ

Muzaffer SARISÖZEN

Kızardı kayalar al geydi dağlar

Yeşil yaprak ile bezendi bağlar

Anadan ayrılan ah eder ağlar

Doldur pınar doldur ben gider oldum

Doldur da pınar doldur ben gider oldum (canım dağlar da nanana)

Anamı babamı terkeder oldum

Altın tas içinde kınam ezildi

Gümüş tarak ile zülfüm çekildi

Benim yazım yad ellere yazıldı

Doldur pınar doldur ben gider oldum

Doldur da pınar doldur ben gider oldum (canım dağlar da nanana)

Anamı babamı terkeder oldum

Kınalayın hanım kızın başını

Al verin eline sile yaşını

Hanım annesinin can yoldaşını

Doldur pınar doldur ben gider oldum

Doldur da pınar doldur ben gider oldum (canım dağlar da nanana)

Anamı babamı terkeder oldum

(Kemaliye / Erzincan / TRT THM 735)

529. BİLMEM AŞK ATEŞİ YOKSA BİR DERT Mİ

Aşık İsmail DAİMİ -----

Bilmem aşk ateşi yoksa bir dert mi
Gönül şehri alev alev yanıyor
Gark oldum deryaya sönmez bu ateş
Gönül şehri alev alev yanıyor
Ya dost ya dost

Ne benzin döken var ne kibrit çakan
Aşkın ateşidir sinemi yakan
Gözlerimin yaşı sel gibi akan
Gönül şehri alev alev yanıyor
Ya dost ya dost

Dertsiz cevher de ki aşka susadım
Cemalin görmeye yola döşendim
Senin aşkın ile kılıç kuşandım
Gönül şehri alev alev yanıyor
Ya dost ya dost

(Erzincan / ET C. I/138)

530. EĞER GİDER İSEM GURBET ELİNE

Aşık İsmail DAİMİ

Aşık İsmail DAİMİ

Eğer gider isem gurbet eline
Kerem et gönülden çıkarma beni
Ben gönül bağladım zülfün teline
Kerem et gönülden çıkarma beni
Ben gönül bağladım zülfün teline
Sevdiğim gönülden çıkarma beni
Aşk yeli ömrümü savurur ise
Hicran ateşiyle kavurur ise
Kader beni senden ayırır ise
Kerem et gönülden çıkarma beni
Kader beni senden ayırır ise
Sevdiğim gönülden çıkarma beni
Dâimi' yim yaşlı yaşlı ağlama

Ciğerimi ateşlere dağlama
Sakın yad ellere gönül bağlama
Kerem et gönülden çıkarma beni
Sakın yad ellere gönül bağlama
Sevdiğim gönülden çıkarma beni
(Tercan / Erzincan / ET C. I/318)

531. GEÇTİ GİTTİ VATANINA YURDUNA

Âşık İsmail DAİMİ *Ali Rıza GÜNDOĞDU*

Geçti gitti vatanına yurduna (hey can yurduna)
Dayanamam hasretine derdine
Uçurdum durnamı dağlar ardına
Felek bizi nazlı yârdan ayırdı
Ara ver ara ver dağlar ara ver
Götür selâmımı nazlı yâra ver
Benim gizli derdim asla bilinmez
Akar gözüm yaşı birden silinmez
Ayrılık derdime çare bulunmaz
Felek beni nazlı yârdan ayırdı
Ara ver ara ver dağlar ara ver
Götür selâmımı nazlı yâra ver
Yaz gelir şenlenir yaylalar dağlar
Bülbülün meskeni bahçeli bağlar
Herkes muradına erdiği çağlar
Felek beni nazlı yârdan ayırdı
Ara ver ara ver dağlar ara ver
Götür selâmımı nazlı yâra ver
(Erzincan / TRT THM 2774)

532. EY ŞAHİN BAKIŞLIM BÜLBÜL AVAZLIM

Âşık İsmail DAİMİ *Nida TÜFEKÇİ*

Ey şahin bakışlım bülbül avazlım
Bir eli kadehli bir eli sazlım

İşte ben gidiyom kal ahu gözlüm

Ne sen beni unut ne de ben seni

Hüdey hüdey hüdey

Dem dem dem dem

Yolda harami çok engel arada

Ayırma sevdiğim demde sırada

Özüm gider ama gönlüm burada

Ne sen beni unut ne de ben seni

Hüdey hüdey hüdey

Dem dem dem dem

Ta ezelden ezel sevgim sevginde

Şu iki cihanda kevn-ü mekanda

Nizam başlarında ulu divanda

Ne sen beni unut ne de ben seni

Hüdey hüdey hüdey

Dem dem dem dem

Kul Hüseyinim der ki gül benzim soluk

Serimize yazılmıştır ayrılık

Vallahi sevdiğim gönüller birlik

Ne sen beni unut ne de ben seni

Hüdey hüdey hüdey

Dem dem dem dem

(Tercan / Erzincan/TRT THM 3131)

533. SEVENLERE GÖNÜL VERDİM

İsmail ÖZDEN

Süleyman YILDIZ

Sevenlere gönül verdim

(Erenlere gönül verdim)

Yola çevirdiler beni

Damla bile değilim

Göle çevirdiler beni

Leyli leyli leyli leyli

Göle çevirdiler beni

Tohumu döl eylediler

Dikenî gül eylediler

Yârî bülbül eylediler

Güle çevirdiler beni

Leyli leyli leyli leyli

Güle çevirdiler beni

Miskini'yi eyittiler

Dane dane öğüttüler

Dil bilmezdim öğrettiler

Dile çevirdiler beni

Leyli leyli leyli leyli

Dile çevirdiler beni

(Erzincan / TRT THM 4093)

534. CİHAR ATTIM ŞEŞ OYNADIM

Hüseyin TÜRKER

Muzaffer SARISÖZEN

Cıhar attım şeş oynadım

Dubarayla yendi de beni

Gız severim ben seni de

hele de beni yâr beni

yâr severim ben seni

Dübeş attım şeş oynadım

Dubarayla yendi de beni

Gız severim ben seni de

hele de beni yâr beni

yâr severim ben seni

Düsse attım şeş oynadım

Dübarayla yendi de beni

Gız severim ben seni de

hele de beni yâr beni

yâr severim ben seni

(Erzincan / TRT THM 472)

535. BEN FELEĞİ GÖRDÜM ARŞTAN İNERKEN

Ahmet TÜRKOĞLU

Fahri TAŞ

Ben feleği gördüm ey arştan inerken vay

Hele hele inerken vay vay vay vay

Kırıldı kanadım uçam da derken
(Kırıldı kanadım pervan dönerken uçayım derken)
Neynim de felek neynim ey ben sana neynim
Felek beğenmedin ey senin dutumun vay
Hele hele dutumun vay vay vay vay
Arşa direklenmiş tüter tütünüm
Yurtsuz yuvasız kalmışım yetimim
Ne benimle düştün inada felek
Neynim de felek neynim ey ben sana neynim
(Erzincan / ET C. I/116)

536. BUGÜN BİZE PİR GELDİ -I

Âşık İsmail DAİMİ *TRT Müzik Dairesi Başkanlığı*

Bugün bize pir geldi
Gülleri taze geldi
Önü sıra kanberi
Ali Murtaza geldi

Ali benim şahımdır
Kible kiblegahımdır
Miraçtaki Muhammed
O benim padişahımdır

Padişahım yaradan
Okur ağdan karadan
Ben pirden ayrılalı
Kaç yıl geçti aradan
Yüzyıl geçti aradan

Eyvallah şahım eyvallah Ali sensin güzel şah
İllallah şahım İllallah Hak La İlaha İllallah
Hak İlaha İllallah

Aklımızdadır İllallah eyvallah şahım eyvallah
Ali birdir güzel şah eyvallah pirim eyvallah

Padişahım yaradan
Okur ağdan karadan
Ben pirden ayrılalı
Yüz yıl geçti aradan

Aramı uzattılar
Yarama tuz attılar
Fazlıdan bir kul geldi
Bedestanda sattılar

Satarlar bedestanda
Ses gelir gülistanta
Muhammed'in hatemi
Bülgüzardır aslanda

Gelgüzarım aslanım
Sevdasını çekerim
Ben pirden ayrılalı
Gözyaşımı dökerim
Gözyaşımı dökerim

Dökerim gözyaşımı
Gör mevlanın işini
Keşiş kurban eyledi
Yedi oğlunun başını

Keşiş kurban eyledi
Ne hoş bir an eyledi
Yeryüzünde melekler
Hepsi figan eyledi

Figan ederler melekler

Kabul olsun dilekler

Yezit bir dert eyledi

O dert beni del eyler

Evvallah şahım eyvallah evvallah şahım eyvallah

Hak La İlahı İllallah

Evvallah şahım eyvallah eyvallah pirim eyvallah

Yezit bir dert eyledi

İmamlar vird eyledi

Şahım bir şehir yaptı

Kapusun dört eyledi

Dört eyledi kapusun

Lalu cevher yapusun

Yezidler şehit etti

İmamların hepsin

La ilaha illallah illallah şah illallah

La ilaha illallah

Evvallah şahım eyvallah eyvallah pirim eyvallah

Hasan'a ağız ezdiler

Hüseyne nice kıydılar

Zeynel ile bakır'ı

Bir zindana koydular

Zindan değil cezadır

Cafer Kazım Rıza'dır

Rıza'nın binbir ismi

Yollarını gözedir

Taki naki ağladı

Gözyaşını çağırdı

Asker ile Mehdi'yi Oniki'ye bağladı

Oniki'dir katarım türlü metah satarım

Yükümüz cevherdendir müşteriye satarım

Satarım müşteriye kervan kalka yürüye
Cebrail'i eş etti cennetteki hürüye

Hürüye eş eğledi hatırın hoş eyledi
Kuluna kanat verdi havada kuş eyledi
Havada kuş eyledi

Kuş eyledi havada gezer düzde ovada
Melekler saf saf oldu el kaldırmış duada

Hatayi'm hal çağında hak gönül alçağında
Yüzbin Kabe yapmasza bir gönül alçağında
Hak la İlaha İllallah İllallah şah İllallah
La İlaha İllallah
Eyvallah şahım eyvallah eyvallah pirim eyvallah

(Tercan / Erzincan/TRT THM 4150)

537. DAĞLAR YÜCE YÜCE

Serdar Kemal SARAK -----

Dağlar yüce yüce
Gel gör ne yüce
Gönül eğlendiriyor
Göndermez yare

Dağlar oy dağlar
Yanasız dağlar dağlar
Yanasız yanasız da bitesiz dağlar
Siz de benim gibi olasız dağlar

Karlı dağlar karanlığınız kalktı mı
Yol ver yare gideyim ayrılık vakti mi

Dağlar oy dağlar
Yanasız dağlar dağlar
Yanasız yanasız da bitesiz dağlar
Siz de benim gibi olasız dağlar

(Erzincan / ET C. I/281)

538. GARA OĞLAN

Salih DÜNDAR

Fahri TAŞ

KADIN

Gara oğlan gara oğlan

Gara oğlan gara oğlan

Bende güzel saçlar var

Ondan mı isten gara oğlan

ERKEK

Yoh yoh hanım gız

Yoh yoh yoh yoh canım gız

Ah bilemiyon derdimden derdimden

Ah bilemiyon derdimden derdimden

KADIN

Gara oğlan gara oğlan

Bende keman kaşlar var

Ondan mı isten gara oğlan

ERKEK

Yoh yoh hanım gız

Yoh yoh canım gız

Ah bilemiyon derdimden

KADIN

Gara oğlan gara oğlan

Bende güzelg özler var

Ondan mı isten gara oğlan

ERKEK

Yoh yoh hanım gız

Hele hele canım gız

Ah bilemiyon derdimden

KADIN

Gara oğlan gara oğlan

Bende tatlı diller var

Ondan mı isten gara oğlan

ERKEK

He he hanım gız

He he canım gız

Şimdi de bildin derdimden derdimden

Ah bilebildin derdimden derdimden

(Erzincan / ET C. I/391)

539. GİTME DURNAM GİTME NERDEN GELİRSİN

Âşık İsmail DAİMİ

Adnan ATAMAN

Gitme durnam gitme nerden gelirsin

Sen nazlı canana benzersin durnam

Her bakışta beni mecnun edersin

Gönülde mihmana benzersin durnam

Has nenni nenni

Dost neni nenni

Kaşlarına mim duvası yazılır

Cemaline türlü benler dizilir

Seni sevmeyenler haktan üzüdür

Pir Balım Sultana benzersin durnam

Has nenni nenni

Dost neni nenni

Pir Balım Sultan' a benzersin durnam

Yörüde dilber yörü canana yörü

Durnam gök yüzünde pervane döner

Dertli aşıklara badeler sunar

Aşıkların senden inayet umar

Tabibe lokmana benzersin durnam

Pir Balım Sultan' a benzersin durnam

Allah Allah Allah Allah
Hüdey hüdey hüdey hüdey

Bugün ben pirimi gördüm
Gelir salını salını
Selamına karşı durdum
Bağrım delini delini (hüdey)

Geldedim yanıma geldi
Gamzesi sinemi deldi
Bir izzetli selam verdi
Aldım sevini sevini (hüdey)

Gaynadı garişti ganım
Ezelden severdi canım
Sen benimsin bende senin
Dedim sevini sevini (Allah)
(Dedim sevini sevini (hüdey)

Gıymatın baha biçilmez
Cemalin nurdan seçilmez
Vakitsiz güller açılmaz
Derdim gülünü gülünü (hüdey)

Dedem oğlu der ağlatma
Yüreğim o de dağlatma
Varıp yadlara bağlatma
Zülfün telini telini (Allah)
(Zülfün telini telini) (hüdey)

(Erzincan / TRT THM 3787)

540. İNDİM SAMAN ALMAYA

Tülay TAŞTAN

Gülderen YAVUZ

İndim saman almaya

Sarıda gelin sarmaya

Sarıda sıkma kolumu

Kırarsan kol bağımı

Kol bağan kaş olaydım

Gecede suya gidende

Gündüz yoldaş olaydım

Sarısan seçemiyom

Güzelsen geçemiyom

Sen benden geçtin ama

Ben senden geçemiyom

(Başköy / Erzincan / ET C. II/66)

541. KÂİNATTA BİR ZERREYİM

Âşık İsmail DAİMİ

Banttın Yazıldı

Kainatta bir zerreyim

Ben kendimi bilmez miyim

Zerre içinde zerreyim

Ben kendimi bilmez miyim

Mamur benim harap benim

Ayaklarda turap benim

Kadehlerde şarap benim

Ben kendimi bilmez miyim

Denizlerde Nuh olalı

Döneklerde yuh olalı

Ruhlar ile ruh olalı

Ben kendimi bilmez miyim

Daimi'yim ben de ben de
Bent olmuşum ben de (bende)
Dağılmışım perakende
Ben kendimi bilmez miyim
Gönüllerde perakende
Ben kendimi bilmez miyim

(Tercan / Erzincan/TRT THM 4070)

542. KINAYA GEL KINAYA –I

Burhan TARLABAŞI ***Nida TÜFEKÇİ***

Kınaya gel kınaya
Ak ellerin kınaya
Annesi gelmeyince
Ver yavrum demeyince
Vermez elin kınaya
Vermez elin kınaya
Haydi kızım eyliğinen gidesin
Sağ ola da muradına eresin

Kınaya gel kınaya
Ak ellerin kınaya
Babası gelmeyince
Ver yavrum demeyince
Vermez elin kınaya
Vermez elin kınaya
Haydi kızım eyliğinen gidesin
Sağ ola da muradına eresin

(Kemaliye/Erzincan/TRT THM 4244)

543. KINAYA GEL KINAYA –II

Burhan TARLABAŞI ***Burhan TARLABAŞI***

Kınaya gel kınaya

Ak ellerin kınaya

Annesi gelmeyince

Ver yavrum demeyince

Vermez elin kınaya

Haydi kızım gidesin

Eyliğinen gidesin

Sağola da muradına eresin

Kınaya gel kınaya

Ak ellerin kınaya

Babası gelmeyince

Ver yavrum demeyince

Vermez elin kınaya

Haydi kızım gidesin

Eyliğinen gidesin

Sağola da muradına eresin

(Eğın / Erzincan / ET C. II/111)

544. KURUN ÜSTÜNDE KURUN

(İMMİ BACI)

İsmail YERLİKAYA

Mustafa UÇAR

-İmmi bacı

-Ne var?

-Gittin mi?

-Gittim

-Gördün mü?

-Gördüm

-Yardan ne haber?

-Düvür gitmişler

-Uuuuuu

Kurun üstüne kurun

Engeller geri durun

Yar buradan geçerse

Altına isgemi koyun

-İmmi bacı

-Ne var?

-Gittin mi?

-Gittim

-Gördün mü?

-Gördüm

-Yardan ne haber?

-Veermişler...

-Uuuuuy

Kurun üstünde kürek

Yine ah çekti yürek

Her derde dayanmazdım

Di buna dayan yürek

-Uuuuuy

Bana ettiler hile

Çektiğim gahir çile

Yarı benden aldılar

Yüzüme güle güle

(Erzincan / ET C. II/137)

545. YIKIN ŞUNLARIN EVİNİ

Hafız Şerif- Nizamettin BAYRAM

Fahri TAŞ

Yıkın şunların evini

Alın içinden gelini

Biz geline gelmişüktür

Almayınca gidermüyük

Adeti terkeder müyük

Yıkın şunların evini

Alın içinden gelini

Yıkar da viran ederük

Çıkar da seyran ederük

Duz kabını duzsuz koyduk
Gız evini gızsız goyduk

Yıkın şunların evini
Alın içinden gelini
Biz geline gelmişüktür
Almayınca gidermüyük
Adeti terkeder müyük
(TARLABAŞI/ E.H./ 62)

546. FELEK BENİ MAHVEDERSE (U.H.)

Ahmet TÜRKOĞLU *Mustafa UÇAR*

Felek beni mahvederse
Cananımdan cananımlı
Mezar taşım üstüne
Bülbül gelip konar ise
Dertli diye ben ağlarım

Anam anam anam anam

Dağlar duman halim yaman

Sevdalıyam halim yaman

Sana da kalmaz bu güzellik
Sana da kalmaz sen de fani olursun
Sen de benim gibi fani olursun

Anam anam anam anam

Dağlar duman halim yaman

Sevdalıyam halim yaman

(Erzincan / ET C. II/362)

547. ŞALGAM MOLLA

Münevver Uçar *Mustafa UÇAR*

Zalim kardeş götürdü de götürdü
Yüce dağ başında beni yitirdi
Anaz öle, babaz köle yavrular

Ben de geçtim bir bey oğlun eline

Taradı zülfümü döktü belime

Anaz öle, babaz köle yavrular

Mehmetim'dir hepisinden öğmeli

Hasanım'ın göğsü çapraz düğmeli

Hüseyini'mi bilmem nasıl öğmeli

Anaz öle, babaz köle yavrular

Ölür müsün Şalgam Molla ne dersin

Yol üstünde topça topça çiçekler

Anasından destur almış köçekler

Anaz öle, babaz köle yavrular

Ölür müsün Şalgam Molla ne dersin

(UÇAR / 222)

548. BANA BU İLMİ İRFANI VEREN MUHAMMED ALİ'DİR

Aşık Davut SÜLARİ

Turan ENGİN

Bana bu ilmi irfanı

Veren Muhammed Ali'dir

Bir Allah Allah dost

Bir Allah bir dost

Aşgın dolusun içirip

Ayaksız derya geçirip

Ganat verip uçurup

Geren Muhammed Ali'dir

Hu Allah Allah dost

Bir Allah Allah dost

Yâr Allah Allah dost

Yar Ali'm Ali'm dost

Yar Ali'm Ali'm dost

Her milletin var bir dini

Muhammed'in çokdur ünü

Meleklerin gerçek ünü

Meleklerin gerçek ünü

Bilen Muhammed Ali'dir

Hu Allah Allah dost

Bir Allah Allah dost

Yâr Allah Allah dost

Yar Ali'm Ali'm dost

Yar Ali'm Ali'm dost

Mevla'ya olmaz bahana

Biad gerekdir Guran'a

Aşık edip bu cihana

Süren Muhammed Ali'dir

Hu Allah Allah dost

Bir Allah Allah dost

Yâr Allah Allah dost

Sülari'yem bir günümle

Hekmet açık sır günümde

Ben acizem dar günümde

Eren Muhammed Ali'dir

Hu Allah Allah dost

Bir Allah Allah dost

Yâr Allah Allah dost

Yar Ali'm Ali'm dost

Yar Ali'm Ali'm dost

(Tercan / Erzincan/TRT THM 4204)

549.KARŞIDAN KARŞIYA OLUR MU BÖYLE

İstanbul Belediye Konservatuvarı

Karşıdan karşıya olur mu böyle

Ne derdin varsa gel bana söyle

Dolandım dolandım geldim kapına

Şanına düşerse yık viran eyle

(Kemaliye / Erzincan / ET C. II/92)

550. YILDIZLAR OYNAŞIR ÇARHI FELEKTE

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Yıldızlar oynasır çarhı felekte
Gözüm yoktur hurilerde melekte
Bir elim duada biri dilekte
Gözüm kaldı kadehinde sakinin
(Erzincan / ET C. II/330)

551. SABAH OLDU ŞAFAK YERİ ATIYOR (U.H.)

Hafız Şerif TANINDI Fahri TAŞ

Sabah oldu şafak yeri atıyor
Cümle kuşlar emir almış ötüyor
Herkes sevdiğini almış yatıyor
Bizim döşek yar sineme batıyor
(Erzincan / ET C. II/376)

552. ŞU EĞİN' İN KADI GÖLÜ BAŞINDA (U.H.)

----- *Muzaffer SARISÖZEN*

Şu Eğin' in Kadı Gölü başında (of)
Bir kınalı keklik öter taşında (of)
Bir kardaş gönderdim on beş yaşında (ey)
Kalem oynar kipriğinde kaşında (of)
(Erzincan / ET C. II/380)

553. GÜNEŞ ÇALMIŞ ERZİNCAN'IN BAŞINA (U.H.)

Ahmet TÜRKOĞLU Mustafa UÇAR

Güneş çalmış Erzincan'ın başına
Kurban olam toprağına taşına
Genç yaşında neler geldi başıma
Umarım ki benim gibi olasın
(Erzincan / ET C. II 366)

554. BİRER BİRER SAYDIM TAM ON YEDİ YIL OLDU

----- *İstanbul Konservatuvarı*

Birer birer saydım tam on yedi yıl oldu

Herkesin mektubu geldi okundu
Benim yüreğime hançer sokuldu
(Eğin / Erzincan / ET C. I/ 182)

SONUÇ

Kültürümüzün mihenk taşlarından biri olan türküler, var olduğumuz her coğrafyada tarihimizi ve kültürümüzü yansıtarak yaşarlar. Çok büyük ozanların sazlarından dökülen türkülerimizde insanımızın umudu, elemi, sitemi, hayali, gözyaşı ve sayamadığımız nice yaşanmışlıkları saklıdır.

Ancak kimi bölgeler vardır ki, türküleri daha yoğun şekilde barındırır. Bu şehirlerden birisi de Erzincan'dır. Biz de türküler gibi hayatımızda oldukça önemli bir yere sahip bu değerlerin korunması ve gelecek nesillere aktarılması, özellikle kaybolmaya yüz tutmuş birçok türkünün gün ışığına çıkarılması amacıyla bu çalışmayı yapmayakarar verdik. Üzerimize düşen bu görev bilinciyle TRT Repertuarı ve kaynak yayınlardan derlediğimiz türküler tahlil ve tasnif edip, değerlendirmeye tâbi tuttuk.

Erzincan türkülerinde yapılan bu tahlil ve tasnif çalışmasından şu sonuçlar elde edilmiştir:

- 1) Erzincan türkülerinde çok ufak değişikliklerle Elazığ, Diyarbakır, Yozgat, Kastamonu, Sivas yörelerinde de söylenmektedir.
- 2) Erzincan türkülerini oluşturan mâni tarzı dördlüklerde kimi zaman ifade dört dizide sonlandırılmamakta, dördlüğe ilave mısralar getirilmektedir.
- 3) Çalışmamız içerisindeki Erzincan türkülerinde ölçüleri bakımından incelendiğinde dört numaralı Bu Cihan Bülbüllerinin Gülleri Tez Har Olur isimli türkü dışında kalan tüm türküler millî veznimiz hece ölçüsü ile meydana getirildiği tespit edilmiştir. Türkülerde hecenin 7, 8, 9, 11, 14'lü kalıpları kullanılmıştır.
- 4) Erzincan türkülerinin bazılarında, bağlantılardaki kelimelerin diğer bentlerde değiştiği görülmektedir.
- 5) Türkülerde yöre ağızlarından kaynaklanan çeşitli ses değişimleri görülmektedir.
- 6) Türkülerin başında, sonunda veya bent sonlarında ifade zenginliği sağlamak için ünlemlere rastlanmaktadır.
- 7) TRT Repertuarı'ndaki türkülerin nota kayıtlarında kaynak kişi, derleyici veya notaya alan kişilerden kaynaklandığı düşünülen yazım yanlışlıkları, kelime ve hece eksiklikleri gibi yapısal bozukluklar mevcuttur. İmlâ hataları düzeltilmiş, hece eksikliklerindeki yapısal bozukluklar tespit edilip gerekli düzenlemeler yapılmıştır.
- 8) Erzincan türkülerinde isimlerini genelde birinci bentlerinin ilk dizesinden almaktadır. Bunun haricinde redifine göre isimlendirilen türküler de vardır.

9) TRT Repertuarı'ndaki Erzincan türküleri konuları bakımından tasnif edildiğinde türkülerin büyük bir çoğunluğunun aşk-sevda ve gurbet türkülerinden oluştuğu görülmektedir. Bunun yanında ayrılık, keder, dert ve hasret türküsü, meslek ve iş türküsü, oyun türküsü, tören (düğün-kına) türkü örnekleri de mevcuttur.

10) Erzincan türküleri ezgileri bakımından sınıflandırıldığında incelenen 554 türküden 490 tanesi kırık hava (usullü), 64 tanesi de türkü uzun hava- (usulsüz) olarak tespit edilmiştir.

11) Erzincan türkülerinin diğer yörelerde karşımıza çıkan varyantları vardır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, Erzincan yöresine ait 554 türkü ile sınırlıdır. Yöre türkülerinin tamamını kapsayacak nitelikte yapılacak başka bir çalışmadan çıkarılacak sonuçlar, bu çalışmada ortaya çıkanlardan farklı olabilir.

KAYNAKÇA

- Akgün, D. (2006). *Kırşehir Türkülerinde İnsan*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Akman, M. (2010) “Erzincan Türkülerinde Göç Kavramı”, Halk Kültüründe Göç Uluslararası Sempozyumu, 2010, Balıkesir.
- Akpınar, E. (2012). Eğin Türkülerinin Coğrafi Analizi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* [Elektronik versiyon] 7 (4), 254-273.
- Aytaç, P. (2003). ‘Türküler’. *Türk Dünyası Ortak Edebiyatı/Türk Dünyası Edebiyat Tarihi*. C. 3, Ankara. (332-451).
- Banarlı, N.S. (2001). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi 1-2*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Başgöz, İ. (2008). *Türkü*. İstanbul: Pan Yayıncılık
- Bekki, S. (2004). *Baş Yastıkta Göz Yolda/ Sivas Türküleri*. İstanbul: Kitabevi
- Boratav, P. N. (1992). *100 Soruda Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Gerçek.
- Çobanoğlu, Ö. (2010). Türkü Olgusu Bağlamında “Türkü” ve “Şarkı”. *Türk Yurdu Dergisi*, 269, 46-49.
- Dilçin, C. (2004). *Türk Şiir Bilgisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Dizdaroğlu, H. (1969). *Halk Şiirinde Türler*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Ekici, M. (2013). Türkü İncelemelerinin Yöntemi Üzerinde Bir Değerlendirme. *Kültürümüzde Türkü Sempozyumu Bildirileri I* içinde (43-49). Sivas: Es Ofset Matbaacılık.
- Ekici, S. (2013). *Gaziantep ve Barak Müzik Kültürü Bazı Tespit ve düşünceler*. Gaziantep: Logos Yayınları
- Elçi, A. C. (2008). Tarihsel Gelişim Bağlamında Türk Halk Müziği Araştırmaları. *Milli Folklor*, 78, 37-54.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm Yönleriyle Türk Halk Müziği Ve Nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Güven, M. (2009). *Türküler Dile Geldi*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Kara, R. ve Yılmaz, O. (2011). Erzincan Türkülerinde Gurbet Teması. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (2), 389-400.
- Karadeniz, B. (2010a). *Deli Gönül/Türküler*. Ankara: Karamavi Yayınları.
- Karadeniz, B. (2010b). *Ela Gözlüm /Türküler*. Ankara: Karamavi Yayınları.
- Karadeniz, B. (2010c). *Gül Yüzlüm /Türküler*. Ankara: Karamavi Yayınları.
- Karadeniz, B. (2010d). *Kömür Gözlüm /Türküler*. Ankara: Karamavi Yayınları.

- Kartarı, A. (1985). Halk eğlenceleri içinde türkülerimiz, *Halay*, 40, 6-10.
- Kaya, D. (2001). Türkülerin Derlenmesinde, Kayda Geçirilmesinde Ve İcra Edilmelerinde Yapılan Yanlışlıklar. *Kayseri ve Yöresi Kültür, Sanat ve Edebiyat Bilgi Şöleni (Bildirileri)*, 411-432.Kayseri.
- Köprülü, M. F. (2004). *Edebiyat Araştırmaları I*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Mirzaoglu, F. G. (2010). Lirik Türkülerde Kadın Tipleri. *Türkbilig*, 20 (1), 127-164
- Oğuz, M. Ö. (1993). Halk Şiirinde Tür ve Şekil Meselesi. *Milli Folklor*, 5, 19.
- Özbek, M. (1994). *Folklor Ve Türkülerimiz*. İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- Özbek, M. (1998). *Türk Halk Müziği El Kitabı-I Terimler Sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Özbek, M. (2009). *Türkülerin Dili*. İstanbul: Ötüken.
- Öztelli, C. (1972). *Evlerinin Önü/ Bütün Halk Türküleri*. İstanbul: Hürriyet.
- Say, A (2002). *Müzik Sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi
- Şen, Y. (2017). Türkülerde Felek Kavramı. *Akademik Bakış Dergisi*, 21, 404-422.
- Şimşek, H.G. Palacı, N. (2001) *Ankara Halk Oyunları ve Türküleri*. Ankara: Vekam.
- Taş, F.Turhan, S.(2004).*Erzincan'a Girdim Ne Güzel Bağlar/Erzincan Türküleri I-II*. Ankara: Erzincan Valiliği.
- Tarlabaşı, B. (1995). *Eğin Havaları*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Türkçe Sözlük (2005). Ankara: TDK.
- Uçar, M. (1994). *Erzincan'da Giyim Kuşam Halk Oyunları ve Halk Türküleri*. Ankara: Erzincan Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma.
- Uğurlu, N. (2009). *Folklor ve Etnografya- Halk Türkülerimiz*. İstanbul: Örgün Yayınevi.
- Vural, F. G. (2011). Türk Kültürünün Aynası Türküler. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6 (3), 397-411.
- Yakıcı, A. (2007). *Halk Şiirinde Türkü/Tanım-Tasnif-İnceleme-Metin*. Ankara: Akçağ.

DİZİN

(“Türküler” ve “Uzun Havalar”)

A

Adam Ağladan Oldum: 200
Ağveren’in Taşları: 151
Ağır Ol Sakin Ol Hey Ademoğlu: 223
Ah Elmadan Elmadan: 159
Ahciğin Elinde Bir Deste Kaşık: 77
Ak Çalının Dibinde: 73
Akşamdan Doğuyor Zöhre Yıldızı: 121
Akşamın Vakti Geçti: 195
Al Yazmayı Bağlamış: 168
Ala Geyik Ne Boynunu Sallarsın: 336
Altın Tasta Bulgurum: 168
Altın Tasta İncim Var: 65
Apcığa Dağı’nı düze Dönderdin: 332
Aras Kenarı’nın İnce Dumanı: 66
Ardı Köprüsünün Bir Yanı Yıkık: 301
Arustahta Üzüm Var: 90
Arzuladım Sana Geldim: 347
Asla Konmam Muhannetin Yurduna: 359
Aslan Eniğiydim: 299
Aslı Kurdoğlu Kurt Gerek: 224
Aşağıdan Gelir Benim Şükran’ım: 224
Aşıklar Neylesin Seni: 224
Aşıklarda Olan Efkar: 225
Aşkın Şarabın İçerler Dilber: 225
Aşağıdan Gelen Yağmur Yeli mi: 226
Atın Üstünde Eyer: 226
Atladı Geçti Eşiği 95
Atlarını Tepe Tepe Geldiler: 352
Avan Tepesi’nde Bir Top Atıldı: 227
Ay Doğan Gamerinden: 169

Ayağında Çoraplar: 136

Ayrıldım Sıladan Sızlıyor İçim: 227

B

Bacadan Aşıyor Ayvanın Dalı: 228
Bad-ı Saba Dost Eline Varırsan: 228
Bağa İndim Üzüme: 184
Bağdatlı’yım Bahtım Yok: 332
Bahçalarda Meleme: 185
Bahçaların Gülüsün: 211
Bahçanın Kapısı Güldür: 364
Bahçanın Kapısını Açtım- I: 365
Bahçanın Kapısını Açtım- II: 365
Bahçesinde Naneyem: 162
Bahçeye İndim De Taş Bulamadım: 96
Bahçeye İndim Ki Bakraç Kolunda: 228
Bahçeye Kuzu Girdi: 217
Bana Bir Yar Olsun Gencecik Olsun: 302
Bana Bu İlmi İrfanı Veren Muhammed Ali’dir: 395
Bana Derviş Demişler: 97
Bana Gül Diyorlar Neme Güleyim: 229
Başı Duman Pare Pare: 303
Başı Pare Pare Dumanlı Dağlar: 338
Bayırdan Akan Toprak: 169
Be Yarenler Be Gardaşlar: 230
Bebeğin Beşiği Çamdan: 95
Bebek Beni Del’eyledi: 86
Beline Bağlamış Hançeri Paslı: 98
Ben Aşığım Bahardaki Güllere: 230
Ben Bir Güzel Sevdim Gönlüm İçinde : 360

Ben De Döndüm Mecnun İle Leyla'ya

: 231

Ben Feleği Gördüm Arştan İnerken: 382

Ben Mecnun'um Sen Leyla'sın Leyla

:231

Ben Pınara Varmışem: 137

Ben Yarime Ne Yaptırdım: 98

Benden Ayrıralı Yüzün Gülmesin: 232

Benden Selam Söyle O Güzel Şaha: 334

Beni Dertlere Bıraktın: 303

Beş Günlük Dünyada Hey Ademoğlu

: 232

Beyaz Sayfa Açmış Hocam: 304

Beyhude Süs Verme Kendi Kendine: 305

Beytahtı'ndan Gelen Dilber: 367

Bezir Kaynar Çanakta: 160

Bilmem Aşk Ateşi Yoksa Bir Dert Mi

: 378

Bin Kalem Bitirdim Seni Yazmakla: 233

Bir Acı Rüzgar Esince: 335

Bir Atlı Da Geliyor: 66

Bir Ay Doğar Pasen'den: 170

Bir Bezirgan Yüce Dağı Yol Eyler: 233

Bir Cahil Birazcık Mesned Bulunca: 234

Bir Çift Turna Gördüm Yolda Yorulmuş

: 131

Bir Gül İçin Bülbül Geymiş Karalar: 130

Bir Gün Şu Dünyadan Göçüp Gidersem

: 323

Bir Güzel Göz İle Biraz İşmar Verdi: 235

Bir Güzelin Aşığımı Erenler: 236

Bir Kuş Tuttum Alaca: 186

Bir Mektup Yazdım Sılaya: 305

Bir Mektup Yazdırdım Kara Kuşlara: 340

Bir Mendil Elma Gönderdim Geldi Mi

: 348

Bir Nazenin Bana Gel Gel Eyledi: 237

Bir Oda Yaptırdım Yüceden Yüce: 123

Bir Seher Vaktinde İndim Bağlara: 237

Bir Sözüm Vardır Alana: 306

Bir Taş Attım Çegile: 184

Bir Yar Getirmişem Tercan Elinden: 96

Bir Yar Sevdim Arap'tır: 170

Bir Yıldız Doğdu Nur İle: 124

Bir Yiğit Gurbete Düşse: 237

Birer Birer Saydım Tam On Yedi Yıl

Oldu: 397

Birincinin Adı Huri: 238

Biz Anayız Biz Bacıyız: 367

Biz Geline Gelmiş İdük: 131

Bizim Dağlar Buradır- I: 170

Bizim Dağlar Buradır- II: 161

Bizim Has Bahçenin Gülü Duriyi: 336

Bohça Gelin: 73

Boztepe'nin Ardıcı: 157

Böyle İkrar İlen Böyle Yolunan: 341

Brastık'ten Çıktım Fecir Işılar: 99

Bu Aşk Bir Bahri Ummandır: 239

Bu Ateş Ne Ateş İdi Aldı Beni Götürdü

: 78

Bu Cihan Bülbüllerinin Gülleri Tez Har

Olur: 68

Bu Dağda Ot Bitmez Mi- I: 220

Bu Dağda Ot Bitmez Mi- II: 221

Bu Dert Hak'tan Mı Gelmiştir: 307

Bu Dervişlik Bir Dilektir: 342

Bu Dünya Bir Yalan Dünya: 240

Bu Dünyada Muradıma Erdim Diyen

Yalan Söyler: 241
Bu Gece Uyumamışam: 136
Budadım Bağımı Yemedim Üzüm: 324
Bugün Bayram Günü Derler Alem
Eğlenir: 333
Bugün Ben Bir Güzel Gördüm- I: 241
Bugün Ben Bir Güzel Gördüm- II: 368
Bugün Bende Bir Hakikat Aşkı Var: 349
Bugün Bir Dilberle Eyledim Ülfet: 99
Bugün Bize Pir Geldi- I: 383
Bugün Bize Pir Geldi- II: 200
Bugün Canan Geldi Bize: 242
Bugün Dost Kapıya Gelmiş: 328
Bugün Günlerden Cumadır Cuma: 100
Bugün Pazar Günüdür: 201
Bunca Kahır Bunca Derdi: 369
Bunca Olan Emeğimi: 373
Bülbül Havalanmış Yüksekten Uçar: 242
Bülbül Ne Yatarsın Bahar Yaz Geldi: 117
Bülbül Ne Yatarsın Sarp Kayalarda: 342
Bülbül Yuva Yapmış Gülün Üstüne: 243
Bütün Dünya Senin Olsun: 307
Büyük Cevizin Dibi: 171
Büyük Kapının Gelini: 308
C
Cahar Attım Şeş Oynadım: 382
Cahil Kişinin Sözüne İnanma Sakın: 121
Ceylan Yürüyüşlü Ahu Bakışlım: 100
Coşar Koçyiğitler Coşar: 111
Ç
Çaresizsen Çare Benim: 350
Çatal Kapının Gelini: 333
Çay Aşağı Çeşme Çok: 186
Çay İçinde Adalar: 172

Çayırın Ten Yüzünde: 199
Çek Gateri Ben Gelirem Peşine: 244
Çekinir: 299
Çerme'nin Önünde Hurma: 122
Çeşme Senin: 328
Çevliğin Düzünde Bir Kara Çalı: 74
Çıkar Gökyüzünde Pervaz Edersin: 244
Çıkar Yücelerden Yumak Yuvarlar: 134
Çıktım Dam Loğlamağa: 91
Çıktım Ki Dağlara Dağlar Şad Oldu: 343
Çıyırığın Urganıyam: 202
Çifte Çifte Konaklarım: 333
Çifte Konağın Gelini: 245
Çimen Çimen Üstüne: 172
Çimenli Bahçede Bulgur Eliyor: 93
Çimenli Yaylanın Yoluna İndim: 246
Çoktan Beri Yolarını Gözlerim: 247
D
Dağda Geyik İzleri: 187
Dağlar Ağardı Kardan: 138
Dağlar Yüce Yüce: 386
Dağları Dağlasınlar: 163
Damda Durma Kahküllerin Yel Alır: 247
Davarı Vurdum Dereye: 74
Defimi Çala Çala: 172
Değirmenim Dönerim: 203
Derdim Çoktur Hangisine Yanayım: 350
Derdimi Söyledim Uçan Kuşlara: 248
Derede Davul Çalınıy: 75
Dersim Derler Elimize: 361
Dertliyim Derdim Bitmez Ezelden: 250
Diyarı Gurbette Garip Ellerde: 309
Dolandım Dağı Taşı: 250
Dost İçin Cihanı Gezdim: 309

Dostun Bahçesine Bir Hoyrat Girmiş
: 334

Dört Duvar İçinde Olsa Mekanım: 250

Duman Aldı Yollarımı: 331

Durnam Gelir Bizim Elden: 125

Durnam Gidersin Nereye: 126

Dut Ağacı Boyunca: 203

Dün Gece Seyrim İçinde: 251

Dün Gece Yar Eşiğimde Yastığım Bir
Taş İdi: 90

Dünya Nizamın Bozan: 310

Düşünmeden Niçin Sevdim Ben Seni
: 252

E

Efendiler Bağı Beş Gül Ağacı: 101

Eğer Gider İsem Gurbet İline: 379

Eğer Gider İsen Bizim Ellerden: 253

Eğin Dedikleri Küçük Bir Şehir: 107

Eğin Veran Olmuş Gülü Bitmiyi: 330

Eğin'im Eğin'im Yeşil Eğin'im

Eğin'in Altından Akan Fırat'tır: 101

Ehnesor Dere İç: 173

Ekirek'in Başı Arpa: 372

Ela Gözlerini Sevdığım Dilber: 310

Ela Gözlü Pirim Geldi: 343

Ela Gözlüm Ben Bu Elden Gidersem: 248

Elde Düğün Bayram Benim Neyime: 253

Elif Dedim Be Dedim: 204

Elimdeki Cigara: 138

Elinde Düdük Kaval: 138

Elinde Saz Geliyor: 205

Elinde Süt Küleği: 173

Ellere Yar Desem Yar Bana Küser: 338

Elmalı'dan Çıktım Yayan: 254

Engin Dereleri Kölge Basar Mı: 255

Erenler Cemine Her Can Giremez: 255

Ergi Bürgi Pıhırık: 161

Ervah-ı Ezelde Levh-i Kalemde: 249

Erzincan Bağlı Bahçalı: 118

Erzincan Dağları Yan Vermiş Yatar: 324

Erzincan Duman Oldu: 126

Erzincan Erzincan Yolun Düz Gider: 311

Erzincan Veran İken: 220

Erzincan Yüreğim Yaktı Dağladı: 102

Erzincan'a Girdim Ne Güzel Bağlar: 325

Erzincan'da Bir Kuş Var- I: 163

Erzincan'da Bir Kuş Var- II: 205

Erzincan'dan Kemah'tan- I: 174

Erzincan'dan Kemah'tan- II: 212

Erzincan'ı Sel Aldı: 255

Erzincan'ın Ayazı: 256

Erzincan'ın Bağları: 196

Erzincan'ın Dağında: 174

Erzincan'ın Yazıları: 206

Erzurum Ovaları: 175

Erzurum'da Bir Kuş Var: 181

Erzurum'da Gülahmet'te Evim Var

Eşik Üstünde Durdum: 139

Eşimden Ayrıldım Yoktur Kararım: 110

Eşrefoğlu Al Haberi: 256

Evleri Taş Başında: 207

Evlerinin Önü Bir Ufak Yokuş: 249

Evlerinin Önü Harlı: 73

Evlerinin Önü Tahta Daraba: 341

Evlerinin Önü Yoldur: 311

Evlerinin Önü Yonca: 111

Ey Erenler Akıl Fikir Eylesin: 257

Ey Habibim Senden Başka: 312

Ey Hamamcı Bu Hamama Güzellerden

: 262

Kim Geldi: 78

Giderem Gidişimdir: 160

Ey Sevdığım Birgün Bana: 258

Giderim Ben De Ben De: 142

Ey Şahin Bakışım: 380

Gidin Deyin O Serçeye: 351

Ezel Bahar Olmayınca: 258

Gidiyim Gidiyim Haberin Olsun: 262

F

Gine Tuttun Efkar Beni: 263

Felek Beni Mahvederse: 394

Girdim Bahçeden İçeri: 361

Felek İlen Şu Cihanı Bölüştük: 340

Girdim O Yarin Bağına: 374

Figân Etme Bülbül Bak Gülün Açtı: 259

Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin

G

: 388

Gahmut Yaylasından Aşarken Yolum

Gitme Turnam Bizim Elden: 123

: 312

Gökler Bulutlu Kaldı: 142

Gapı Gapı Gezerim: 187

Gökte De Yıldız Ellidir: 142

Gara Oğlan: 387

Gökten Melek Astılar: 218

Garibim Attı İlimden: 313

Gönül Bülbül Olmuş Dostun Gülüne: 264

Gars'ın Galesinde Toplar Atılır: 79

Gönül Derdi Kelam Getirir Dile: 264

Gayfe Goydum Fırına: 217

Gönül Gel Seninle Muhabbet Edelim

Gaynanaya Ağlayam: 139

: 265

Geçti Gitti Vatanına Yurduna: 380

Gönül Kuşu Havalandı Yol Etti: 338

Gel Ey Talip: 260

Gönül Ne Beklersin Viran Köşkünde

Gel Gönül Mülküne Bir Nazar Eyle: 261

:265

Gel Gönül Yiyip İçelim: 261

Gönül Ne Gezersin Seyran Yerinde: 266

Gel Salın Sevdığım Gönül Yurdunda

Gönül Pervanesi Döner Şavk İle: 345

: 344

Gönül Verdim Bir Esmere: 134

Geldi Geçti Baharım: 207

Gözüm Yaşı İle Yardan Ayrıldım: 103

Geldi Geçti Benim Ömrüm: 313

Gurbet Elde Bir Hal Geldi Başıma: 314

Geline Bak Geline- I: 84

Gurbet Elde Yad Ellerin Derdini: 339

Geline Bak Geline- II: 165

Gurbete Gidişimdir: 167

Gelinler Geliyor Bürünü Bürünü: 102

Gül Ektim Evlek Evlek: 142

Geyik Sen Ne Gezersin: 141

Gül Koydum Gül Tasına: 175

Gız Bostanda Lahana: 188

Gül Yüzlü Sevdığım Nemden İncindin

Gız Hazneden Niye Bahçeme Girdin: 113

: 267

Gız Saçların Saçların: 189

Güle Naz: 158

Gız Senin Derdinden Derbeder Oldum

Gülmedim Dünyaya Geldim Geleli: 345

Güneş Çalmış Erzincan'ın Başına: 397

Güvercinim Havada: 88

Güvercinin Beyazı: 89

Güzel Seni Gözler İçin Severim: 325

Güzel Yar: 301

Güzeller De Dönmüş Yaylaya Gider: 68

H

Habilban: 156

Hadi Gidelim Eğin'e Gidelim: 79

Hak Beni Yarattı Adem: 314

Hak İçin Kendini Kurban Eyleyen: 267

Hakikat Bir Gizli Sırdır: 268

Halden Hale Girer İnsan: 315

Hamamın Da Kapısı Keçeli: 80

Hapanos'dan Yüklediler Çelemi: 69

Harkımı Pakladım Suyum Akmadı: 330

Harmandan Dolayı Geldik Geline: 80

Has Bahçaya Döşek Serdim Gül Gibi: 81

Hasret Bahçesinde Biten Gülüm Yar: 268

Hasret Elllerinde Yağmur Dururken: 69

Hasta Düştüm Kaldım Gurbet Ellerde
:363

Hava Hanım: 81

Havuz Başının Gülleri: 114

Hayat Veriyorsun Ruha Bedene: 316

Hayriye: 327

Hayriye'nin Boyu Da Uzun: 77

Hazin Hazin Esen Seher Yelleri: 269

Her Kişiye Nasip Değil: 269

Hergün Böyle Adet Etmiş: 362

Horasan'dan Bir Pir Geldi: 316

Horoz Havada Horoz: 218

Horozumun Tivi Kara: 119

Hosta'nın Bademleri: 176

Hü Deyip Kapıdan Girdim İçeri: 352

I - İ

Iraklılar Bizim Bağdan Üzüm Aldı: 91

Irmak Suzuz Olur Mu: 143

İlahi Dostun Bağına: 82

İlahi Kapına Geldim

İlengeri Egdiler: 182

İnciler Kelep Kelep: 182

İndim Saman Almaya: 389

İstanbul'un Karşısında Beşiktaş: 93

İstasyon'un Önünde Bir Kara Bulut

İşte Yetimlerin Yetimi Benem: 270

K

Kabaralı Sandığım: 152

Kâbe'den Gelen Hacılar: 337

Kâbe'nin Yolları: 109

Kadir Mevla'm Senden Bir Dileğim Var
: 271

Kafa Sende Var Mı Keramet: 69

Kahveleriz Pişti Mi: 177

Kahvenin Önünde Vurdular Beni: 135

Kainatta Bir Zerreyim: 390

Kal Gitme Kardeşim Bu Mutlu Günüm
: 271

Kama Çekerim Kama: 208

Kamayı Çektim Kından: 210

Kapıya Vuran Kimdir: 144

Kapına Geldim: 317

Kara Herge Su Vurdum: 183

Kara Kaşlar Siyah Gözler Bedir Üze: 272

Karaman'ın Alt Yanı Dere: 353

Karşı Dağın Geveni: 144

Karşıda Kayaların Suyu Akmasın: 272

Karşıdan Karşıya Olur Mu Böyle: 396

Kaşın Gözün Çatandır: 145
Kayada Yılan Öter: 164
Kayalar Merdin Merdin: 189
Kekliğim İze Geldik: 177
Kekliğin İzi De Kanlı: 219
Keklik Gibi Kanadımı Süzmedim: 114
Keklik Taşta Ne Gezer: 89
Kemah Boğazı Kara: 146
Kemah Düzü Kışladı: 147
Kemend Attım Dala Ben: 216
Kemerim Yar Küpem Yar: 190
Keşiş Dağı Derler Havası Serin: 326
Keten Gömlek Giymişsin Ninem: 86
Kevengin Yollarında: 166
Kınamayın Aklım Yitirdiğime: 273
Kınaya Gel Kınaya- I: 391
Kınaya Gel Kınaya- II: 391
Kırmızı Elmayı Dildim: 178
Kırmızı Güllerin: 115
Kırmızı Gülün Harı: 147
Kız Kına Yakmaya Geldik Yakmaya: 82
Kızardı Kayalar Al Geydi Dağlar: 378
Kızardı Kayalar Bozardı Bağlar: 84
Kirpiğin Kaşına Değdiği Zaman: 274
Kirpiklerin Ok Eyle: 317
Kol Kola Girmiş Geziyor: 127
Komun Önünde Kuzu: 148
Koyun Gelir Sürüsünün Adı Yok: 326
Köprüye Binemedim: 149
Köprüye Çıkamadım: 149
Köprüyü Geçti Gelin: 197
Koroğlu: 274
Köy Güzeli Güzeli: 190
Köylü Kızı Köylü Kızı: 128

Kuleden Gel Kuleden: 216
Kurdular Ocak Taşını: 83
Kurmay Başkan Askerimiz: 353
Kurtulamam Üç Nesnenin Elinden: 326
Kurun Üstünde Kurun: 392
Kuyudan Su Çekerler Tulumunan- I: 70
Kuyudan Su Çekerler Tulumunan- II: 70
Kürdün Kızı: 76

Küstürdüm Barışamam: 209

M

Mahzunlanmış Yine Pınarın Başı: 275
Mecnun Gözleri Toprağa Bakar
Mecnun'um Leyla'mı Gördüm: 354
Melik Şerif Düzünü: 148
Menekşe Dedim De Gülsün: 115
Menzil Almak İster İsen: 329
Meste Deli Gönül Meste: 129
Meşenin Tepesinden: 191
Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar- I: 71
Munzur Dağı Işıl Işıl Işıldar- II: 275
Munzur Dağı Silelenmiş Garinen: 335
Mushafım Duvarı Kaldı: 116

N

Narman Kazasında Bir Gelin Gördüm
: 130

Nasıl Methedeyim Seni: 276
Nasıl Yar Diyeyim Ben Böyle Yare: 277
Nazlı Yardan Bana Bir Haber Geldi: 355
Ne Ağlarsın Benim Zülfü Siyahım: 318
Nedir Benim Melül Mahzun Gezdiğim
: 132

Nefsi Emare Emare: 370

Nurunla Münevver Ol Cihanım: 278

O – Ö

O Yar Gitti Kavuşamam Göçüne: 279

Odasına Vardım Gayfe Büşürür: 318

Oğlan Adın Hurişen: 213

Oğlan Adın Muşmuştur: 198

Oğlan Gider İşine: 214

Oklavıyam: 194

Okurum Yazı Bilmem: 158

On Dört Bin Yıl Gezdım Pervanelik'te
: 346

Osman'ım Der Ki De Çekin Kıratı: 331

Ömür Yarı Oldu Hala Mutsuzum: 280

Ördek İsen Göle Gel: 222

P

Pencerede Tül Perde: 192

Pencereden Taş Gelir: 221

Pınar Başında Durma: 149

S

Sabah İlen Kız Çeziği Alini: 93

Sabah Namazında Kalktım Kozan'dan:
108

Sabah Oldu Şafak Yeri Atıyor: 397

Sabah Olur Çocuk Gider Oyuna: 104

Sabahın Seher Vaktinde Görebilsem
Yarimi: 104

Sabahtan Açılır Muhabbet Gülü: 280

Sabahtan Elimle Ben Vurdum Yola

Sabahtan Esti De Bir Kanlı Sazak: 355

Sabahtan Kalktım Ki Güneş Parlıyor: 281

Sabahtan Pulur'a Velvele Düştü: 105

Sabahtan Uğradım Ben Bir Figana: 281

Sabahtan Uğradım Cennet Köşküne: 282

Salın Gel Yanıma Ey Selvinaz'ım: 283

Salını Da Gel Dilber: 370

Salını Salını Gelen Sevdığım: 105

Sallandım İndim Bağa: 215

Sana Bir Nasihatim Var: 346

Sandığım Sıra Sıra: 179

Saraçlar İçinde Görmedim Ben Seni: 90

Sarı Kilim Örmeler: 150

Seher Vakti Kalkan Kervan: 283

Seherde Bir Bağa Girdim: 319

Seherde Bir Bülbül Ağlar: 376

Seherde Pazar Kurulur: 284

Selvi Kavak Yongası: 179

Sen Ağla Bacım: 71

Sen Gidersen Benim Halim Nic'olur: 327

Sen Kızımsın Ciğerimsin: 371

Seneler: 106

Seneliğin Altı Da Buğda: 120

Sevdiğim Yüzünden Kaldır Nihabı: 285

Sevenlere Gönül Verdim: 381

Seyyah Olup Ayrı Düştüm Elimden: 285

Seyyah Olup Şu Alemi Gezerim: 319

Sılaya Giden Gardeşler: 286

Sıyrıldım Düştüm Yamaçtan: 133

Sivingin Ucunda Taş Ben Olaydım: 105

Siyah Perçemi Dökmüş Yüzüne: 376

Soğan Ektim Maşara: 151

Sökmüş Çadırların Göç Etmiş: 286

Su Değilem Akam Akam Durulam: 287

Su Gelir Meste Gider: 180

Su Olur Da Akmaz Mı: 210

Suya Çaldım Sılığı: 92

Suya Giden Allı Gelin: 287

Süpürgesi Yoncadan: 222

Sürüne Sürüne Kapına Geldim: 289

Ş

Şaha Doğru Giden Kervan: 289

Şalgam Molla: 394
Şamil Karakuş Oldu: 153
Şebge'nin Kavakları: 154
Şol Cennetin Irmakları: 290
Şu Benim Divane Gönüm: 291
Şu Dağı Şu Dağa Ver: 162
Şu Dağın Ardı Meşe: 180
Şu Eğin'in Kadı Gölü Başında: 397
Şu Fani Cihanda Bir Canan Sevdim: 292
Şu Karşı Yaylada Göç Katar Katar: 320
Şu Karşıda Kürt Evleri: 293
Şu Sinemde Yarelerim Sızılar: 292
Şu Yüce Dağları Duman Kaplamış: 293
Şükür Matlubumu Getirdim Dile: 375

T

Tamzara'dan Gece Geçtim: 293
Tanrıdan Diledim Bu Kadar Dilek: 377
Tası Suyu Daldırdım: 219
Taşa Verdim Yanımı: 164
Tepeler Tepeler Yüksek Tepeler: 320
Tercan Ellerinden Gelen Bir Güzel: 294
Tercan Erzincan Yolu: 85
Tercan'ın Düzünde Bir Gelin Ağlar: 84
Tevekteki Üzümdür: 154
Turnam Gider Cızın Cızın: 294
Turnam Hasret Sarmış Yanım: 295
Turnamın Kanatları Al Değil Yeşil: 87

U - Ü

Ulu Dağlar Gibi Kar Olan Başım: 358
Ustam Nasıl Kondurdun: 154
Üç Güzeller: 77
Üç Güzeller İndi Çaya: 321

V

Vara Vara Vardım Kars'ın Düzüne: 72

Vardım Hind Eline Kumaş Getirdim: 322
Vardım Kırklar Kapısına: 120
Vazgeçtim: 300
Venk'in Karşısına Seyrana Gittim: 295

Y

Yaban Gülü Müsün Sarp Kayalarda: 356
Yağma Yağmurum Yağma: 155
Yağmur Yağar Daş Üstüne: 339
Yanan Ağlar: 155
Yandı Yürek Yar Elinden: 329
Yar İçerden: 157
Yaradan Var: 194
Yare Bir: 166
Yarım Senden Ayrılalı: 296
Yavrular: 156
Yayladan İnerken Göçüne Vardım: 75
Yaylanın Altında Kuşburnu Çalı: 42
Yaz Ayları Geldi Geçti: 296
Yaz Gelende Duman Çöker Dağına: 106
Yaz Gelince Yazı Yaban Yurt Olur: 322
Yazın Yaylada Yataram: 363
Yeleğimi Astım İğde Dalına: 72
Yemen Bizim Neyimize: 297
Yemenim Biber Biber: 181
Yeni Hamamın Üstüyem: 94
Yeşil Kurbağalar Öter Göllerde: 110
Yeter Gurbet Elde Durduğun Yeter: 323
Yıkın Şunların Evini: 393
Yıldızlar Oynaşır Çarhı Felekte: 396
Yiğidim Gitti Yaylaya: 372
Yiğidin Kıratı: 359
Yiğidin Kıratı Şaha Kalkınca: 357
Yol Üstünde Naneyim: 165
Yolumuz Gurbete Düştü: 117

Yüce Dağ Başında Beklerim Seni: 72

Yüce Dağlar Karlı Dağlar: 297

Yüce Kazankaya Gibi Diktir Bizim

Başımız: 357

Yücelere Çıksam Yaz Gelir M'ola: 298

Z

Zalım Araba Vurdu Kadına: 298

Zeynep: 108

SÖZLÜK

A

âb-ı revan: su gibi akan

ağmak: yükselmek, yukarı çıkmak

ağu: zehir

ahubba: eskiden esnaf birliğine başkanlık eden ve yargıları esnaf tarafından mutlak olarak yerine getirilen kimse

ahd-ü aman: yemin etme, söz

ahd-ü peymân: yemin etme, söz

ahd-ü zaman: söz verme zamanı

âhu: ceylan

ahir: son, nihayet

akça: beyaz

akıbet: sonunda, nihayet

ander: ölüden kalan eşya

arustah: tavan

ayaksız at: tabut

aygın: uyanık, gözü açık

B

bade: şarap, içki

bağban: bağcı, bahçıvan

balaban: iri, büyük, şişman

bedestan: değerli eşyaların alınıp satıldığı yer

bedir: dolunay

behri: deniz, derya

bakraç: çoğunlukla bakırdan yapılan küçük kova

berdar: asılmış

bıldır: geçen yıl, bir yıl önce

bünyad: asıl, esas, temel-bina, yapı

C-Ç

cecim: nakışlı, ince kilim

civan: genç, yakışıklı, güzel

çegil: çakıl

çekeç: kuyudan su çekmeye yarayan düzenek

elek: demirden yapılmış su kovası

elem: şalgam

eniz: ehiz

Çeper: it, baē ubuēu, çalı ırpı, sebze bahçesi

erek: dibi dar, aēzı geniş, içi sırlı topraktan yapılmış kap

D

dalda: gölge

daye: ardı aēacından yapılan kömür

debbe: bakırdan yapılmış su kabı

dehylemek: başından savmak, kovmak

destur: izin

dlcek: kuyudan su çekmeye yarayan, aēa ya da bakır kap

dēn otu: yarayı iyileştirmek için kullanılan yapraksız, dut gibi taneleri olan bir çeşit bitki

E

ellik: eldiven

elvane: rengârenk

engir: zm ubuēunun kökünden çıkan kısım

enk: kedi, köpek gibi hayvanların yavrusu

ervâh-ı ezel: ezelicanlar, ruhlar

esrar: sırlar

evlek: tarlada suyun kolay akması için hazırlanan bölümler

eynelyakn: yorgunluk anı

F

fecir(fecr): gün doēumu öncesi, tan yerinin aēarması

ferik: civcivlikten yeni çıkmış tavuk

fışılamak: fışıl fışıl ses çıkarmak

firkâat: ayrılık, feryat

fistan: giysi, elbise

G

gaban: yokuş, dik, sarp kayalar

gada: dert, hastalık

gadid(kalmak): elinde bir şey kalmamak

galdurum: kaldırım

geda: yoksul, dilenci

geven: daha çok dağlarda yetişen dikenli bir bitki

gılman: tüyü, bıyığı çıkmamış delikanlı

gudik: köpek yavrusu

gurut: suyu süzölmüş ayranla çökelik karışımının kurutulup topaklanmış şekli

güman: sezme, şüphe

güruh-u naci: kurtulmuş topluluk

H

hab-ı gaflet: gaflet uykusu

haraban: yıkıntılar

havarlı: ihtiyatlı, tedbirli

havlu: avlu

hezeran: binlerce, pek çok

hoyrat: kaba, saba, kırıcı

hozan: ekini biçildikten sonra sürölmemiş tarla

hud: zırh, başlık

hud-an: aldatılanlar

hûma : daha çok sevgililerin benzetildiği, yüksekten uçan efsanevi kuş

hücrâ: sessiz, gözden uzak

I-İ

ırgalamak: yerinden oynatmak, sarsmak, ilgilendirmek

igit: yiğit

ikbâl-i yaver: işlerin yolunda gitmesi, mutlu olma

ikrâr : verilen söz

ilenger: büyük yayvan kap

inâyet: yardım

isgemi: iskemle

işlik: gömlek

işmar: el, göz hareketleriyle işaretleşme

K

kail: razı olma, boyun eğme

kamet: boy pos, endam

kande: nerede

katar: birbiri ardınca sıralanmış

katre: damla
kavl: kavl, sözleşme
kelep: demet
kem: kötü
kevn-i mekân: varlık, kâinat, dünya
kıyl ü kal: dedikodu
kile: bir tahıl ölçęęi
koçan: akan su, şelale
kutnu: bir cins değerli kumaş
köynek: gömlek
külek: tahta kova
külhan: hamam ocağı
kûsur: geriye kalan, artan

L

leçek: başörtüsü, yün atkı
levh-i kalem: Tanrı takdiri, alın yazısı
loğ: toprak damları bastırmak için kullanılan silindir biçimli taş
lüver: bir çeşit tabanca

M

mail: eğilimi olan
mâmur: bayındır
maşara: sebze ekilen bahçe
maya: dişi deve, bir çeşit ezgi
melemez: ağır kanlı, rahatına düşkün
melez gömlek: pamuk ipliğinden dokunmuş bez gömlek
melûl: üzgün, usanmış
mengüç: bir çeşit küpe
meroco: tarla kenarında biten bir bitki
mestûr: örtülü, kapalı, gizli
mihman: misafir
mihnet: sıkıntı, zorluk
muhannet: ihanet eden, aldatan

N

nâlân: ağlayan, inleyen

nâzenin: cilveli, nazlı, ince yapılı
nefs-i emare: insanı kötülüğe sürükleyen nefis
nekes: cimri
nikab: peçe, yüz örtüsü
nöker: hizmetkâr, kuma
nûş: zevk, sefa

O-Ö

oylum: çukur, vadi
özge: başka

P

pa(y): ayak
pak: temiz
pene, pana: enstrüman çalmada kullanılan araç
pezik: pancar, pancar yaprağı

R

rastık: kadınların kaşlarına sürdükleri siyah boya

S-Ş

sağalmak: iyileşmek
sazak: sert esen ve üşüten rüzgar, ayaz
sınık: kırık, çıkık, yenilmiş, bozguna uğramış
sicim: ince ip
sine: göğüs, yürek
sini: bakır tepsi
siving: damların kenarındaki saçak, oluk, su yolu
şikât: şikâyet
şivan: inleme, ağlama, yas

T

takat: güç, mecal
tanetmek: ayıplamak
tellak: hamamlarda müşteriyi keseleyip yıkayan erkek
terek: evlerde kap-kacağın konulduğu tahra raf
tevür: değişik, çeşit, tür
tezedden: yeniden
toy: düğün

tuluh: deriden yapılmış tulum

turab: toprak

U-Ü

uğrun uğrun: gizli

ürya: rüya

ülfet: tanışma, alışma, görüşme

V

vala: ipekten dokunmuş ince başörtüsü

Y

yad: yabancı, el

yaşmak: kadınların kullandığı ince yüz örtüsü

Z

zay: zarar, ziyan boşa gitme

zuhur: ortaya çıkma

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, Soyadı: Menşure Ezgi Erdem

Doğum Yeri ve Yılı :Ankara-1990

Yabancı Dili :İngilizce

E-posta: ezgi_erdem2006@hotmail.com

Eğitim Durumu

**Lisans : Ahi Evran Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü**

**Yüksek Lisans: AEÜ, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim
Dalı**